DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

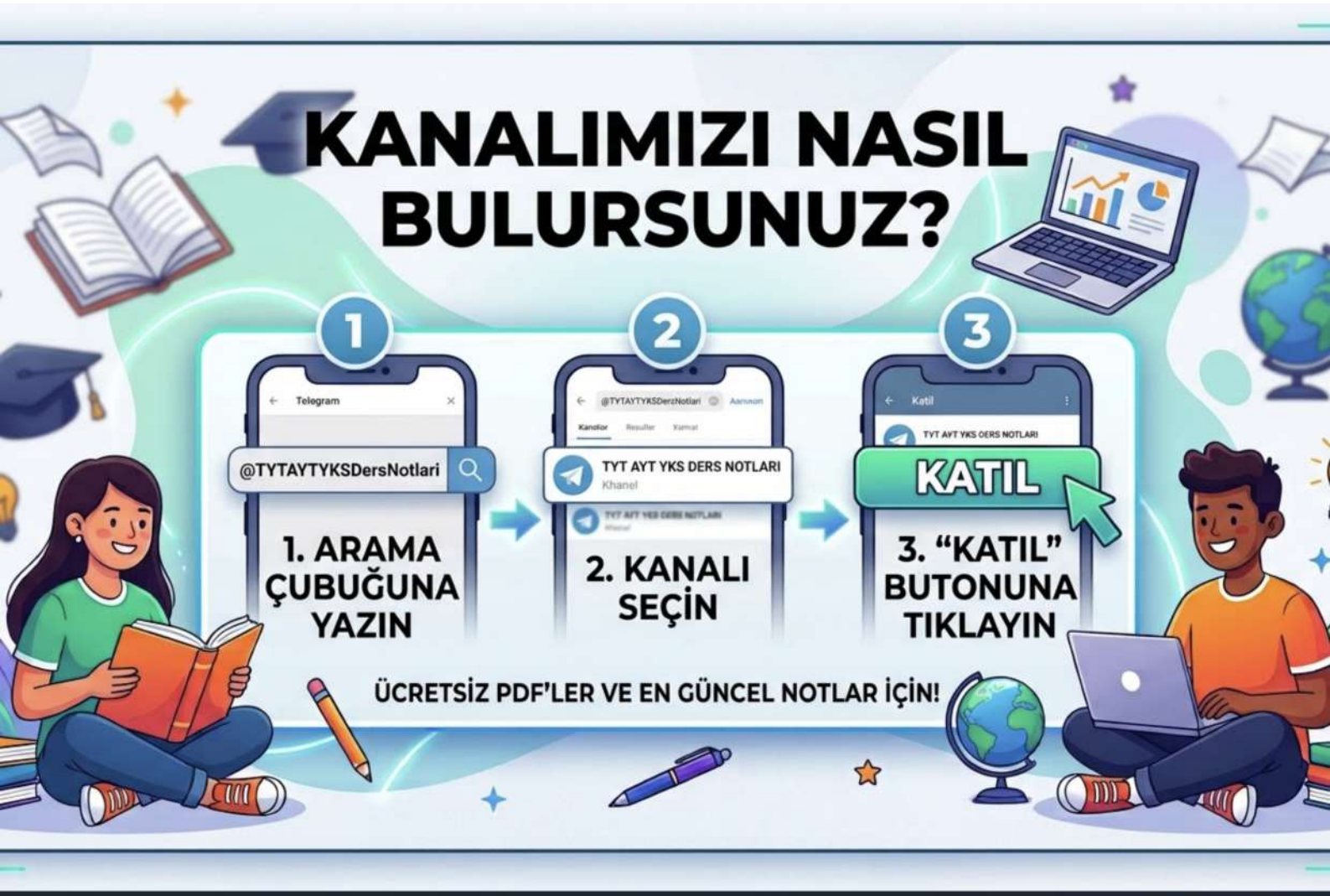
RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

https://t.me/TYTAYTYKSDersNotlari

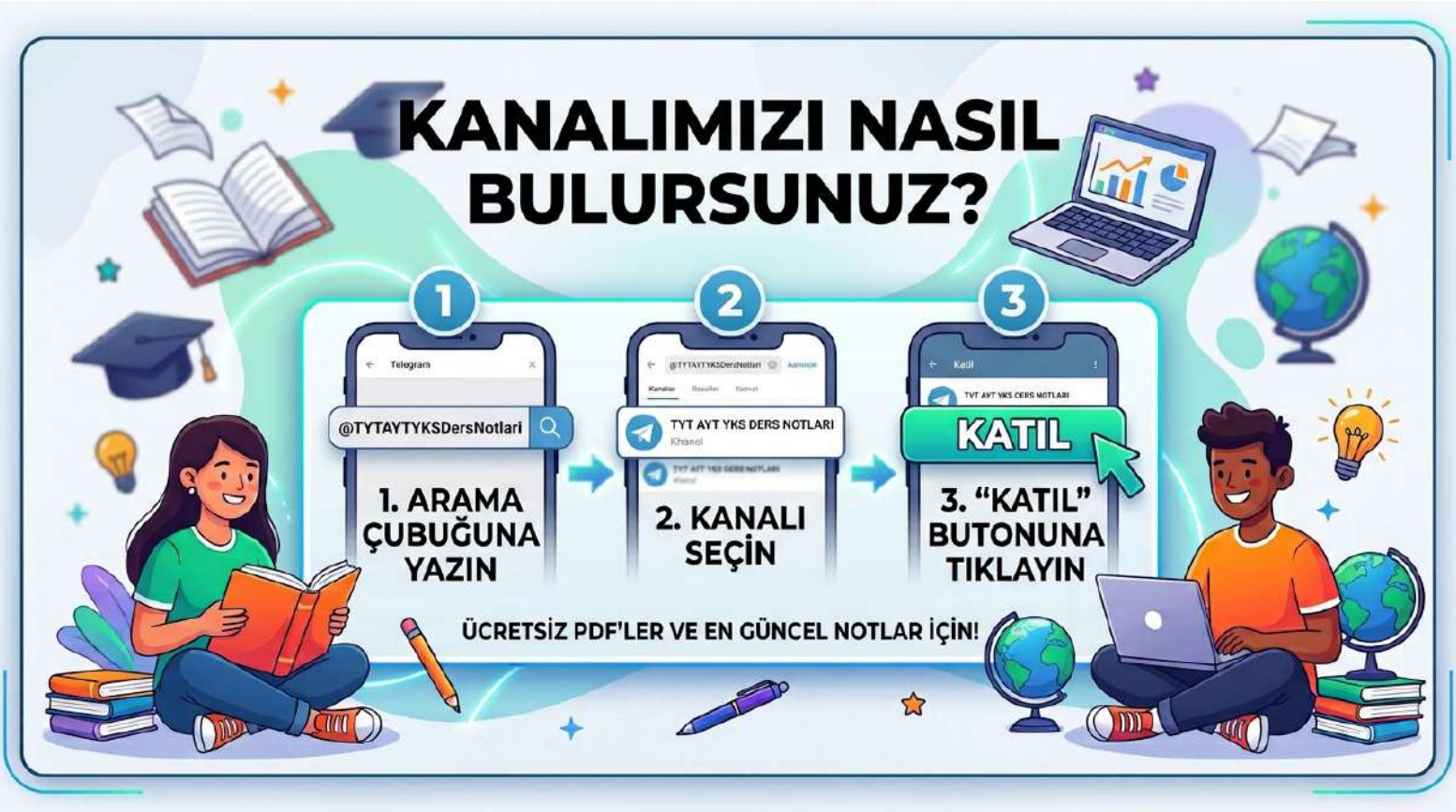
Sohbetler Kanallar Uygulamalar Yayın

Genel arama

YKS TYT AYT KPSS DERS NOTU

@TYTAYTYKSDersNotlari, 49 454 abo...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

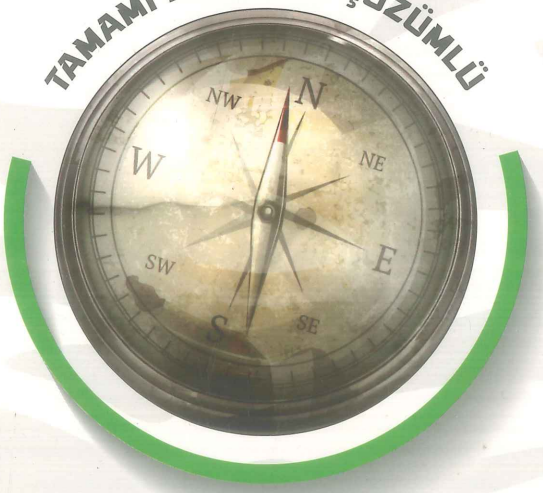

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KPSS 2026

TÜRKÇENİN PUSULASI

TAMAMI AYRINTILI ÇÖZÜMLÜ

15 DENEME

TAM ÖSYM FORMATI VE KALİTESİ

ÇBA YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yazar

Komisyon

Editör

CBA Türkçe Komisyonu

Yayın Koordinatörü

Dr. Okan YOLCU

ISBN

978-605-73516-0-9

KAPAK TASARIMI

Murat KEÇELİ

SAYFA DÜZENİ

Murat KORLAELÇİ

BASKI

Tarcan Matbaa-Ankara

Yayım Hakkı © COPYRIGHT

Bu kitabın her türlü yayım hakkı CBA Akademi'ye aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası hükümleri gereğince kaynak gösterilerek bile olsa alıntı yapılamaz, herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, genel ağ ve diğer elektronik ortamlarda yayımlanamaz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

İÇİNDEKİLER

DENEME 1 5
DENEME 2 15
DENEME 3 27
DENEME 4 44
DENEME 5 57
DENEME 6 71
DENEME 7 89
DENEME 8 99
DENEME 9 111
DENEME 10 124
DENEME 11 135
DENEME 12 154
DENEME 13 166
DENEME 14 178
DENEME 15 189

E-KİTAP

PDF

Kodu okut, SÖZEL MANTIK çözümlerine eriş!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

1. Birçok okur, şiirdeki sözcükleri yalnız temel ve terim anlamıyla yüzeysel düşünür. Sözcüklerin bir araya gelerek kurduğu evreni, gizli dünyayı keşfedemez. Fakat zeki, becerikli ve algısı açık bir şiirsever, sözcüklerin altını kazır, satırlar arasından gizli evrene doğru tüneller açar.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sözcükleri yapısal olarak incelemek
B) Söz sanatlarını tespit edebilmek
C) Şiir dilinin farklılığını öne çıkarmak
D) Sözcüklere yüklenen anlamları bulmaya çalışmak
E) Şiir diline aykırı olan sözcükleri bulmak

2. Dilimiz deyimler bakımından oldukça zengindir.

Örneğin, davranış ve yetenekleriyle ilgili önem kazanmak için göze girmek (I); kısa bir süre, fazla dikkat etmeden bakıvermek anlamında göz atmak (II); bir şeyi ele geçirme isteğine kapılmak anlamında göz dikmek (III); derinlemesine, incelemeden okumak anlamında göz gezdirmek (IV); bir niteliği ile hayran bırakmak anlamında göz boyamak (V) deyimleri kullanılır.

Bu parçada numaralandırılmış deyimlerden hangisi yanlış açıklanmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Vivra sa vie, Persona, The Conformist, The Passenger gibi birçok büyük modern film; öznelerin kendilerini meta olarak yaratmalarıyla ilgilidir. (II) Bu, yazınsal yabancılaşmanın romantik izleklerinin açık seçik bir kodlaması değil; romantik duyarlılıktan önemli bir uzaklaşma, film anlatılarının modern yaşamın boşluğuyla ve onun dünyasal baskılarının görünmez sınırlarıyla yüzleşen varoluşçu seçim fabllarına dönüşmesidir. (III) Bu yüzden toplum dışına itilmiş robotlar, bozulmuş makineler olarak insanların dışavurumcu klişelerini yeniden canlandırmaz ama vicdanın uygulamada terk edildiğinde bile ontolojik bir varlık olduğu, akılcı burjuvalar arasında kötü inanç korkusu uyandırır. (IV) Sartre, kötü inanç kendini aldatmadır fikrini ileri sürer. (V) Kolay ya da zor durumlarda kendine ihanet etmenin birçok tuhaf yolu vardır elbette.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel görüşlere yer verilmemiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Tiyatro yapıtının ruhunu aydınlatacak olan ögelerin başında dekor gelir. (II) Romanda çevre betimlemesi neyse sahne için de dekor odur. (III) Romandaki şahıslar yaşadıkları çevre ile tamamlanır ve tanınır. (IV) Dekor, sokak fotoğrafçısının arkalık olarak kullandığı bez değildir. (V) Günümüz tiyatro anlayışında dekorun gerekliliği ve oyuna katkısı yadsınamaz bir gerçektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, dekorun diğer ögelerden daha ön planda olduğu anlatılmaktadır.
B) II. cümlede, dekor ile çevre betimlemesi arasında benzerlik kurulmuştur.
C) III. cümlede, roman kişilerinin tanınmasında çevrenin rolü vurgulanmıştır.
D) IV. cümlede, sokak fotoğrafçılarının tiyatrodaki dekordan yararlandıkları belirtilmiştir.
E) V. cümlede, günümüzde kabullenilmiş bir faydadan söz edilmiştir.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

5. Kitle iletişim araçlarının toplumda etkinlik alanlarını hızla ..... bağlı olarak iletişim bilimi doğmuş ve gelişmiştir. Alanda yapılan çalışmalar, ortaya konulan kuram ve yaklaşımlarla iletişim bilimleri zaman içerisinde dallanıp budaklanarak farklı gelenekler etrafında.....yoluna devam etmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) çoğaltmalarına – pazarlanarak
B) yok etmelerine – çeşitlenerek
C) genişletmelerine – ayrışarak
D) yinelemelerine - çoğalarak
E) çözümlemelerine – güçlenerek

6. Moğol atlılarının adımlarını (I) takip eden uğursuz (II) ölüm makinesini, bu kitapta devamlı ve etraflı bir şekilde tarif edemedik. Milletleri baştan aşağı ölüm kâbusuna (III) atan kasaplık, Müslümanlar ve Çinliler (IV) tarafından yazılan (V) genel Moğol tarihlerinde tasvir edilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi yapım eki almamıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin öznesi sıfat tamlamasıdır?**

A) Cengiz Han ayarında dahi bir fatih bulabilmek için gözlerimizi Makedonyalı İskender'e, bu muzaffer gence, çevirmek mecburiyetindeyiz.
B) Askerleriyle doğan güneşe yürüyen ve kendisiyle beraber Yunan medeniyetinin nimetlerini götüren genç kumandan ebette ki İskender'di.
C) İskender'in generalleri, onun kaçmaya mecbur kaldığı krallıklar için yanıp tutuştular.
D) Yontulmuş çubuklardan oluşan bir düzen üzerine serilmiş yün bir çadırdı.
E) Kabile yaylaklardan kışlaklara geçeceği zaman, aile çocukları derelerde balık tutmakla yükümlüydü.

8. (I) Gözlerimin zayıflığından olsa gerek yıllardır öteki düşünürlerin yazdıklarını da okuyamıyorum. (II) Tabii ki bundaki en büyük çıkarım özgün düşüncelerimi üretmem oluyor. (III) Entellektüel açıdan kendi yağıyla kavrulan bir insan olmak zorunda kaldım böylece. (IV) Belki de bu iyi bir şey ve bunun sayesinde dürüst bir filozof oldum. (V) Bilin ki yazdıklarımı kanıma bulayarak yazıyorum ki bu da en iyi gerçektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

9. Bize diyorlar ki bu düşüncesizlik hayli saldırgan ve genel olarak da canicedir. Melankolik Cazayirlinin geleneklere aykırı davranışını böyle açıklıyorlar. Cezayir'deki Fransız psikiyatristler, zor bir sorunla karşı karşıyaydılar. Melankolik bir hastayla ilgilenirken onun intihar edeceği korkusunu duymaya alışmaktı bu.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünlü değişimi
B) Ünsüz değişimi
C) Ünlü daralması
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz benzeşmesi

10. Güçlü ve dayanıklıydı. Aslında henüz (I) yorulmamıştı ancak (II) hasta ziyaretleri katlanılmaz olmaya başlamıştı. Salgın ateşini teşhis etmek, hemen (III) hastayı hastaneye kaldırmak demekti. İşte o zaman gerçekten soyutlama ve güçlük başlıyordu çünkü hastanın ailesi onu ancak (IV) iyileşmiş ya da ölmüş olarak yeniden (V) görebileceğini biliyordu.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi tür bakımından ötekilerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Evet (I), her şeye yeniden başlamak gerekiyordu ve veba kimseyi uzun süreliğine unutmuyordu.

Aralık boyunca yurttaşlarımızın göğüslerinde alev alev yandı (II), kapları eli boş gölgelerle doldurdu. Sonuç olarak (III), o sabırlı ve sarsıntılı yürüyüşünü kesmedi. Yetkililer (IV), bu ilerleyişin durması için soğuk günlere güvenmişlerdi ama o (V), mevsimin sert günlerine karşın yoluna şaşmadan devam ediyordu.

Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Gündüz her zamanki gibi sessiz olan sokaklar, gece pardösülü ve eşarplı bir kalabalıkla dolup taşıyordu. (II) Sinema ve kafeler hep aynı işi yapıyordu ama daha yakından bakınca yüzlerin biraz daha rahatlamış olduğu hatta gülümsediği görülüyordu. (III) Böylece o zamana kadar sokaklarda kimsenin gülümsemediği de fark ediliyordu. (IV) Gerçekte, kenti aylardır sarmalayan kalın örtü bir yerinden yırtılmıştı ve radyo haberlerinden anlaşıldığı kadarıyla bu yırtık büyüyordu. (V) Bu da olumsuzluk içeren bir avuntuydu ve iç acıcı bir ifadeye ulaşamıyordu bir türlü.

Bu parçadaki numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede, yüklem yapıca birleşik bir fiildir.
B) II. cümlede, yüklemlerden biri edilgen çatılı bir fiildir.
C) III. cümlede, yüklem yardımcı eylemle kurulmuş bir birleşik fiildir.
D) IV. cümlede, yüklem birleşik çekimli bir fiildir.
E) V. cümlede, sadece tek ek-eylem kullanılmıştır.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

13. Kenar mahalleler... Birbirine geçmiş, yaşlanmış tahta evler... Kiminin kaplamaları biraz daha kararmış, kiminin balkonu biraz daha eğrilmiş, kimi biraz daha öne eğilmiş, kimi biraz daha çömelmiştir. Hepsi hastadır, onları seviyorum çünkü onlarda kendimi buluyorum.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Betimleme
B) Tartışma
C) Açıklama
D) Öyküleme
E) Örnekleme

14. Koca kentin çekiciliğine kapılarak kasabadan ayrılan zengin kasabalılara gelince bunlar, yaşam koşulları kasabaya göre üstün olan şehirlere yerleşmek istemektedirler. Tarım kazançlarının vergi dışında kalmasının bu harekette bir dereceye kadar rol oynadığını sanmak yanlış olamaz. Gelir fazlası daha üstün bir hayat isteği yaratmakta, köy koşulları sebebiyle yatırım şehirden yönetilmeye çalışılmakta ya da ham madde birikimi yeni yatırım araçlarına yönlendirilmektedir. Şehre gelişi gürültüsüz ve az olan bu göç, sorunun öteki yüzüdür.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi köyden kente göçün sebeplerinden biri <u>değildir</u>?

A) Şehirde verilen eğitimin daha kaliteli olması
B) Şehirde, yaşam koşullarının daha üstün olması
C) Yatırımların şehirden yönetilebilmesi
D) Tarım gelirlerinin vergi dışında kalması
E) Fazla ham maddeyi yeni yatırımlara sevk edebilmesi

15. I. Sokrates'in onu mahkûm eden mahkeme önünde kendini nasıl savunduğunu anlattığı "*Sokrates'in Savunması*" adlı eserinde, Sokrates'in dostlarından Kherephon; Delphoi'deki kâhine, Sokrates'ten daha bilge birinin bulunup bulunmadığını sorar.
II. Dolayısıyla kendi bilgeliğinin, bilmediği bir şeyi bildiğini sanmamaktan kaynaklandığı sonucuna varır.
III. Sokrates, bunun üzerine kâhinin aslında ne demek istediğini anlamaya çalışır ve kendisinden daha bilge birini bulmak için bilgelik becerisine sahip insanlarla görüşüp uzun bir soruşturmaya koyulur.
IV. Görüşmeler boyunca bu insanların her şeyi bildiklerini sandıklarını ama hiçbir şey bilmediklerini fark eder.
V. Kâhin ise Sokrates'ten daha bilge hiç kimsenin olmadığını söyler.

Yukarıdaki cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

16. Bir sanatçı, dünyanın ahlak bekçiliğinin kendi işi olmadığını ilan ederse onu suçlamam. Çünkü sanatçı dünyayı ahlak ilkeleriyle değil, başka bir yönden düzeltir. O, dünyaya ruhsal bir anlam kazandırır; düşünceyi ve imgeyi kullanma amacı, tüm yaşamı gözler önüne sermektir. O sadece gösterir, çözümü başkası üretir.

Böyle düşünen birine göre aşağıdakilerden hangisi sanatçının görevi <u>değildir</u>?

A) Fikirleri ve imgeyi amacı doğrultusunda kullanma
B) İnsanlığın ruh âlemini besleyip geliştirme
C) İnsanlığa yaşam gerçeklerini aktarma
D) İnsanları erdemli ve ahlaklı hâle getirme
E) Sanatını insanlık için kullanma

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

17. (I) Sokrates'in muhataplarıyla yaptığı tartışmalarda "philosophia" sözcüğünü kullanıp kullanmadığını bilmiyoruz elbette. (II) Yine de böyle bir şey olduysa eğer sözcüğü o zamanki anlamıyla yani sofistlerin, öğrencilerine öğrettikleri genel kültür olarak kullanmıştır. (III) Öğrencisi Ksenophon'un Sokrates'ten anılarını derlediği "*Anılar*" adlı eserde seyrek olarak karşımıza çıkan "philosophia" sözcüğü tam da bu anlamda kullanılmıştır. (IV) "*Anılar*" kitabı, "*Savunma*" ile birlikte Sokrates'in anısına yükseltilmiş edebî bir anıttır. (V) Ancak Sokrates'in kişiliğinin ve öğretisinin etkisi altında kalan Platon, sonraları "philosophia" sözcüğüne yeni bir anlam vermiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Tabii ki hayal kırıklıkları yaşadım. Onları da yazıyorum fakat yayımlamıyorum. Bu yüzden yayımlanan günlüklerim eksik sayılır. Ben günlüklerimde sadece güzel ilişkilerden bahsediyorum. Çünkü hayal kırıklıklarını, kırgınlıkları yazacak olsam altındaki nedenleri de açıklamam gerekecek. O zaman da bazı kişileri suçlamış olurum, bu suçlamaları yayımlamak istemem.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

A) Günlüklerinizin eksik olması sizi rahatsız ediyor mu?

B) Günlüklerinizde olumsuzluklara yer vermeyişiniz bunları hiç yaşamamış olmanızdan mı kaynaklanıyor?

C) Yaşadıklarınızı günlüklerinize yansıtsaydınız bunlar okur üzerinde nasıl bir etki bırakırdı?

D) Günlüklerinizin yaşamınızla sıkı sıkıya bağlantısı olmadığı doğru mu?

E) Kişisel sorunlarınızı öne çıkarmamak için mi bunlara günlüklerinizde yer vermediniz?

19. (I) Havanın sürekli kapalı ve yağmurlu olduğu yerlerde insanlar bundan olumsuz etkilenir. (II) Bu gibi iklim koşulları, sıkıntıyla seyreden bazı hastalıkların daha sık görülmesine neden olabilir. (III) Sürekli kapalı olan havanın insanlarda sıkıntı doğurucu etkisi olur. (IV) Karadeniz insanının çabuk sinirlenme, acelecilik gibi özellikleri havanın sürekli kapalı olmasının kötüleştirici etkisinden doğar. (V) Dünya pek çok iklim kuşağına ayrılır. (VI) Her iklim kuşağının yaşam biçimi diğerlerinden farklıdır.

Yukarıdaki parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleden başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

20. ---- Her şeyden önce yazarın, başrolü çocuk olan tek romanıdır. Romanın hemen hemen tümü, kahramanın güncesinden oluşmakta ve yaşadığı olaylar anlatılmaktadır. Ayrıca genellikle ele aldığı şehirli aydın tipleriyle tanıdığımız yazarın bu eserinin kahramanı, bir köylü kız çocuğudur. Bu kız çocuğunun köydeki yaşamı belgesel sayılabilecek ayrıntılarla işlenmiştir.

Düşüncenin akışına göre bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bu romanın kahramanı, gelişme çağında şehirli ailelerinin yanına evlatlık verilen bir köylü kızıdır.

B) Bu roman, birçok yönüyle yazarın öteki romanlarından oldukça farklı özellikler taşıyor.

C) Yazar, bu yapıtında yerellikten yola çıkarak evrenselliğe ulaşabilen bir yazar olma özelliğini korumuştur.

D) Yazar bu romanda şehir insanıyla kırsal kökenli insanların ilişkilerindeki çelişkileri, ikiyüzlülükleri sergiliyor.

E) Bu romanda yazar, eğitim düzeyi çok düşük köylü bir kız çocuğunun konuşmasını doğallığını bozmadan ustalıkla işliyor.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

21. (I) Altı küçük roman yayımladım. (II) Ama bunlardan biri dışında diğerleri beni tatmin etmedi. (III) Yeniden gözden geçirince neden tatmin etmediklerini anladım. (IV) Böylece şu sonuca vardım: Sağlam bir kültürel temel olmayınca iyi sanat yapılamaz. (V) Özellikle roman ve öykü sağlam bir kültür ister.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bilgi yönünden eksiklerim vardı." **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

22. Edebî eserlerde biçimsel özellikler ve içerik özellikleri tek başına otorite kuramaz. Öz ve biçim unsurları denge unsuru olarak eş nitelik taşımalıdır. Bu ahenk sağlandığında öz, biçimsel güçle birlikte ivme kazanır ve sağlam, adil bir denge kurulur. Moliere, çağları aşan varlığını o eşsiz üslubuyla bütünleştirmiştir. Dostoyevski de klasikleşmesini sadece roman estetiğine borçlu değildir elbette.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Anlamı anlatım gücünün tamamladığına
B) Edebî yapıtlarda biçim ve içerik uyumunun gerekli olduğuna
C) Moliere'in, varlığını eşsiz üslubuyla birleştirdiğine
D) Edebî yapıtta biçim ve içeriğin tek başına yeterli olamayacağına
E) Dostoyevski'nin, kalıcılığı estetikle yakaladığına

23. Çevremde her gün sağlam iki cümle kuramayan, duygularını söze dökemeyen, düşüncelerini anlatamayan yüzlerce gençle karşılaşıyorum. Bence ana dilini öğrenmeyi okul sıralarında beklemek yanlış bir tutumdur. Çünkü sorun öğrenim sorunu değil, anlatım olanağı bulma sorunudur. Konuştukça daha iyi konuşabildiğimizi, yazdıkça daha iyi yazabildiğimizi çoğumuz bilmiyor muyuz?

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Dil yeteneği, dilin sürekli olarak kullanımıyla gelişir.
B) Ana dil yetersizlikleri en çok okul sırasında görülmektedir.
C) Öğrencilerin anlatma gücü, anlama gücünden daha zayıftır.
D) Okullarda ana dil öğretimine gerekli özen gösterilmemektedir.
E) Ana dil öğretiminde yeni yollar aranması gerekir.

24. Bir yazarın önemi; ne hakkında yazılan yazıların, yapılan işlerin sayısıyla ne de romanlarının herkesçe bilinmesiyle ölçülür. Bunlar yanıltıcı olabilir. Bence asıl önemli olan bir başka yazardan söz edilirken ya da roman üzerine bir yazı yazılırken onun adının hangi sıklıkla kullanıldığıdır. Bu durumda hakkında yazı yazılan yazar, onunla ölçülüyor demektir. Yazarın önemini, bulunduğu yeri, işte bu belirler.

Bu parçaya göre bir yazarın önemli kabul edilmesi aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Romanlarının herkes tarafından beğenilmesine
B) Yazdığı romanların akılda kalıcı olmasına
C) Romanlarının antolojilerde yer almasına
D) Başka yazarların onu örnek almasına
E) Başka yazarları değerlendirmede ölçüt olmasına

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

25 – 26. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

(I) Yunus, Anadolu'nun Moğol saldırılarıyla talan edildiği bir dönemde, Mozart da Avrupa'nın Büyük Fransız devrimi ile altüst olduğu bir dönemde yaşadı. (II) Bu nedenle ikisinde de bir başkaldırıdan çok, bir altüst oluşu derinlemesine yaşamanın ürkekliği ve teslimiyeti görülür. (III) Mozart'ın müziğinde, Turner'ın söylediği gibi, klasik formdan kırma ya da dönüştürme değil bir dengelilik, bir yumuşaklık vardır. (IV) Ara sıra, örneğin K 40 Sol Minör Senfonisi'nde olduğu gibi, derinden derine bir başkaldırıyı, daha özgürce dile getirmeyi denemiştir ama örneğin Beethoven'da görülen o fırtına, o her şeyi özellikle de içeriği yerle bir eden form isyanları görülmez Mozart'ta. (V) Yunus'un tasavvufi şiirleri lirik, derin ve incelikli bir razı olmuşluk tadı bırakır. (VI) Yunus da klasiktir. Ahmet Yesevi'den aldığı form terbiyesini hiç bozmaya kalkışmaz; yumuşak, sade ve dingindir onun mistik insancıllığı.

25. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Mozart'ın Avrupa'da klasik müziğin şekillenmesinde etkili olduğu
B) Mozart ve Yunus Emre'nin yaşadıkları çağların siyasi karmaşa içinde olduğu
C) Yunus Emre'nin şiirlerinde mistik ve coşkulu bir insan sevgisi işlendiği
D) Yunus ve Mozart'ın yapıtlarında isyandan çok bir teslimiyet havasının hâkim olduğu.
E) Yunus ve Mozart'ın yapıtlarındaki yapısal formun hiç değişmediği

26. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırmaya yer verilmiştir?

A) I ve III B) II ve V C) I ve IV
D) IV ve V E) V ve VI

27 -30. soruları aşağıdaki bilgilere göre her soruyu birbirinden bağımsız olarak yanıtlayınız.

Mert, Naci, Onur, Önder ve Peri adlı kişilerin yaz döneminde kaydoldukları G, H, K, L ve M sosyal faaliyet ile X, Z ve V spor etkinlikleriyle ilgili şunlar bilinmektedir:

* G, H ve M sosyal faaliyet ile X spor etkinliklere ikişer, diğerlerine birer kişi kaydolmuştur.
* Onur ve Mert'in üçer, diğerlerinin ikişer etkinlik kaydı vardır.
* Mert, 2 sosyal faaliyet ve 1 spor etkinliğine kayıtlıdır.
* İki sosyal faaliyete kayıtlı Önder ve Peri'nin kaydoldukları sosyal faaliyetlerin ikisi de aynıdır.
* H sosyal faaliyet ile X ve Z spor etkinliğinde aynı kişi kayıtlıdır.

27. Bu bilgilere göre, aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

A) Önder G isimli sosyal faaliyetine kayıtlıdır.
B) Önder M isimli sosyal faaliyetine kayıtlıdır.
C) Peri G isimli sosyal faaliyetine kayıtlıdır.
D) Peri H isimli sosyal faaliyetine kayıtlıdır.
E) Peri M isimli sosyal faaliyetine kayıtlıdır.

28. Bu bilgilere göre, Mert aşağıdaki faaliyetlerden hangisine kaydolmuş olamaz?

A) H sosyal faaliyeti B) Z spor etkinliği
C) L sosyal faaliyeti D) X spor etkinliği
E) K sosyal faaliyeti

29. Naci'nin K sosyal faaliyete kayıtlı olduğu biliniyorsa Naci ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?

A) Kaydolduğu ikinci faaliyet H sosyal faaliyetidir.
B) Kaydolduğu ikinci faaliyet L sosyal faaliyetidir.
C) Kaydolduğu ikinci faaliyet X spor etkinliği faaliyetidir.
D) İki farklı faaliyete kayıtlıdır.
E) Bir sosyal ve bir spor etkinlik faaliyetine kayıtlıdır.

30. Mert'in X spor etkinliğine kayıtlı olduğu biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?

A) Naci V spor etkinliğine kayıtlıdır.
B) Naci X spor etkinliğine kayıtlıdır.
C) Mert H sosyal faaliyetine kayıtlıdır.
D) Mert K sosyal faaliyetine kayıtlıdır.
E) Naci L sosyal faaliyetine kayıtlıdır.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. Altı çizili kısım ve devamında gelen "**satırlar arasından gizli evrene doğru tüneller açar"** bölümünden çıkarılacak yorum D seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP: D

2. Türkçede deyimler genellikle öğrencilerin zorlandıkları konulardan biridir. Çünkü günümüzde deyimler eskisi kadar yaygın olarak kullanılmamaktadır. Deyimlerin çoğunluğu mecaz anlamda olduğu için sözcüklerin mecaz anlamlarını bilmek de gerekmektedir. Deyimlerle ilgili soru çözdükçe deyimlerin anlamlarına hakim olabiliriz. Bu parçada 5 numaradaki "göz boyamak" deyiminin anlamı yanlış verilmiştir. Bu deyimin anlamı "kandırmak, yanıltmak, gösterişle aldatmak"tır.

CEVAP: E

3. 1 numaralı cümlede geçen "**büyük model"**, 2 numaralı cümlede geçen "**açık seçik**", 3 numarada bulunan "**kötü"** kelimesi ve 5 numaralı cümlede bulunan "**tuhaf"** kelimesi birer niteleme sıfatıdır. Ve unutulmamalıdır ki **niteleme sıfatları kişisel değerlendirme bildirir**. Ancak 4 numaralı cümlede Sartre'nin fikrini aktardığı için kişisel görüş yansıtmamaktadır.
Uyarı: Başkasının düşüncesini veya cümlelerini aktarmak öznellik olarak değerlendirilemez.

CEVAP: D

4. 4 numaralı cümlede dekorun "**Sokak fotoğrafçısının kullandığı bez olmadığı**" belirtilmiştir. Bu durum D seçeneğinde verilen ifade ile çeliştiği için cevap olmuştur.

CEVAP: D

5. Paragraf tamamlama sorularında boşlukların öncesi ve sonrası çok önemlidir. Şu durum da unutulmamalıdır ki birinci boşluğa uygun birden fazla seçenek bulunabilir. O yüzden belirleyici olan genellikle son boşluk olur. Parçadaki ilk boşluktan sonra gelen "iletişim bilimi doğmuş" ifadesine uygun olarak "***genişletmelerine***", 2. boşluktan hemen önce kullanılan "farklı" ifadesi ise "***ayrışarak***" kelimesinin gelmesini uygun kılmıştır.

CEVAP: C

6. 1 numaralı sözcük "**at-**" fiilinden türemiş bir isimdir, 2 numaralı sözcük "**uğur**" isminden olumsuz anlamda türemiş bir kelimedir, 4 numaralı sözcük "Çin" isminden türemiş ve millet anlamı taşıyan bir kelime olmuştur, 5 numaralı sözcük ise "**yaz-"** fiilinden türemiş bir fiilimsidir. Ancak 3 numaralı sözcük sadece ***iyelik eki*** ve ***yönelme hâl*** eki almış basit bir sözcüktür.

CEVAP: C

7. Askerleriyle doğan güneşe yürüyen ve kendisiyle beraber Yunan medeniyetinin nimetlerini götüren genç kumandan ebette ki İskender'di. B seçeneğinde verilen cümlede altı çizili kısım cümlenin öznesidir. Dikkat edilirse öznenin en sonundaki "kumandan" isminin öncesinde bulunan bütün kelimeler *bu isme bağlı bir niteleme sıfatı olarak karşımıza çıkmaktadır*. Bu sebeple özne bir sıfat tamlamasından oluşmaktadır.
Uyarı: Cümlenin ögeleri bulunurken tamlamaların ve diğer kelime gruplarının şekil ve anlam bakımından bir bütün oluşturduğu için ayrılamayacağı unutulmamalıdır.

CEVAP: B

8. III numaralı cümledeki "entellektüel" kelimesi yanlış yazılmıştır. Bu kelimenin ortasında tek "l" harfi olmalıdır.

CEVAP: C

9. Parçada geçen "intihar edeceği" kelimesinde ünsüz değişimi yani ünsüz yumuşaması bulunmaktadır. Parçada bulunan "d(e)iyorlar" ve "açıkl(a)ıyorlar" kelimelerinden ünlü daralması bulunmaktadır. Aynı zamanda "hastay(i)la" kelimesinden "ile" *edatının ünlüsü düşmüştür*. Parçada bulunan "alışmaktı" kelimesinde ise ünsüz benzeşmesi bulunmaktadır. Bu parçada "e" seslerinin "a"ya dönüşmesi olarak ifade edilen ve "bana" "sana" kelimeleriyle karşımıza çıkan ünlü değişimi bulunmamaktadır.

CEVAP: A

10. Soru kökünde geçen "*tür bakımından*" veya "*görev bakımından"* sözcükler ifadesinde aklımıza gelecek konu sözcük türleri olmalıdır. Türkçede sözcükler tür ve görev olarak "isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç, ünlem ve fiil" olmak üzere 8 farklı türe ayrılır. Parçada bulunan "1, 3, 4 ve 5 numaralı sözcükler önünde bulunan fiil ya da fiilimsilere bağlandıkları için zarf olmuştur. Fakat 2 numaralı sözcük *iki cümleyi birbirine bağladığı için* "bağlaç" olmuştur.

CEVAP: B

11. Türkçede zarf-fiillerden sonra eğer kendisi gibi bir zarf fiil gelmeyecekse virgül kullanılmaz. 3 numaralı virgülün hemen önünde "olarak" zarf-fiili bulunduğu için bu virgül yanlış kullanılmıştır.

CEVAP: C

12. 5 numaralı cümlenin yüklemi "ulaşamıyordu" fiilidir. Bu yüklemde ek eylem vardır ancak *bir isim olmadığı için* E seçeneğinde verilen yargı yanlıştır.

CEVAP: E

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

13. Parçada dikkat edilirse sadece sözcüklerle bir resim çizilmiştir. Gözümüzün önünde cansız bir tablo canlanmaktadır. Bu sebeple cevabımız A seçeneği olmuştur.
Uyarı: Tartışma anlatım tekniğinde yazar bir fikri ispatlamaya çalışır. Bunu yaparken de ilk bölümde tartışacağı fikri cümlelerde geçirir. Açıklama anlatım tekniğinde ise yazar ispat gayesi gütmeden bir fikri açıklamaya çalışır. Öyküleme tekniğinde ise *olay, zaman, mekân ve kahraman* unsurlarının bulunduğu bir parça olmalıdır. Örnekleme ise konunun daha iyi açıklanması için açıklama tekniğinde kullanılan bir yöntemdir.

CEVAP: A

14. Parçada geçen "yaşam koşulları kasabaya göre üstün olan şehirlere" ifadesinden B seçeneğini çıkarmak mümkün olacaktır. "Yatırım şehirden yönetilmeye çalışılmakta ya da ham madde birikimi yeni yatırım araçlarına yönlendirilmektedir" ifadesinden C ve E seçeneğini çıkarmak mümkün olacaktır. Parçanın 2. cümlesinde bulunan "tarım kazançlarının vergi dışında kalması" ifadesi D seçeneği ile karşılık bulmuştur. Bu paragrafta "şehirde verilen eğitim" ile alakalı herhangi bir cümle bulunmamaktadır.

CEVAP: A

15. Öncelikle şunu kabul etmek gerekir ki paragrafta yapı soruları seçici sorulardandır. ÖSYM'nin yaptığı hiçbir sınavdan "*Soru başına tam bir dakika düşer*" diyemeyiz. Çünkü bazı sorular 10 saniye gibi kısa bir sürede çözülebilecekken bazı sorular buradan arttırılan zamanın tamamını alabilmektedir. Bu soruların seçici olduğunu bilmek ve KPSS'de katsayı farkının bulunması bu tip soruları bizim için çok kıymetli yapacaktır. Sorumuzun çözümüne gelecek olursak iki cümlenin yer değiştirmesi durumunun oluştuğu bir paragrafta bir yerde anlam kopukluğunun bulunması gerekir. 2 numaralı cümlede 1 numarayla anlamsal bir bağlantı kurulamadığı gibi sanki bir paragrafın son cümlesi gibi durduğunu ifade etmek gerekir. 5 numaralı cümleye baktığımızda da "Kâhin" ve "Sokrates" kelimeleri 1 numaralı cümle ile alakalı olduğu için cevabımız C seçeneği olmuştur.

CEVAP: C

16. Parçada geçen "düşünceyi ve imgeyi kullanma amacı" ifadesinden A seçeneğine ulaşılabilir. "Dünyaya ruhsal bir anlam kazandırır" ifadesinden B seçeneği çıkarılabilir. "Tüm yaşamı gözler önüne sermektir" ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir. *Paragrafın bütününde ise sanat ve insanlık ilişkisi anlatıldığı için* E seçeneği dolaylı olarak çıkarılabilecektir. Ancak parçanın ilk cümlesinde verilen yargı ile D seçeneğindeki ifade çeliştiği için doğru cevap olmuştur.

CEVAP: D

17. 3 numaralı cümlede geçen "philosophia" kelimesi aynen 5 numaralı cümlede de geçmektedir. Aradaki 4 numaralı cümlede ise konu bambaşka bir yöne giderek "Anılar" kitabına geçmiştir. Yani 3 ve 5 numaralı cümlenin ana öznesi "philosophia" kelimesi iken aradaki 4 numaralı cümlenin öznesi "Anılar" kitabı olduğu için akış bozulmuştur.

CEVAP: D

18. Soru-cevap paragraflarında ilk cümle bizim için çok önemlidir. Çünkü sorulan sorunun en can alıcı cevabı ilk cümlede verilir. Geri kalanı ilk cümlenin açıklaması gibidir aslında. Paragrafın ilk cümlesinde "**hayal kırıklıkları yaşadım**" ifadesi soru olarak B seçeneğinde geçen "**hiç yaşamamış olmanızdan mı**" ifadesi ile rahatlıkla birleştirilebilir.

CEVAP: B

19. Paragrafın 1, 2 ve 3 numaralı cümleleri aslında 4 numaralı cümleyi açıklamak için verilen yargılardır. 5 numaralı cümle ile birlikte konu değişerek özne "iklim kuşağı" olmuştur. Bu sebeple ikinci paragraf 5 numaralı cümleyle başlar.

CEVAP: D

20. *Boşluk doldurma sorularında boşluğun başta veya sonda olması kısmen işimizi kolaylaştırır. Çünkü bu şekilde olduğunda paragraf bir bütün olarak değerlendirilebilir.* Sorunun çözümüne geçecek olursak dikkat edilirse parçanın tamamında sadece söz konusu olan romanda bulunan özellikler anlatılmaktadır. Bu durum da *bu romanın farklı olduğu anlamını* barındıran B seçeneği ile karşılanabilir.

CEVAP: B

21. Soru öncülünde verilen cümle dikkat edilirse açıklama özelliği taşımaktadır. Bu sebeple kendinden önce gelecek cümle de bir sebep bildirilmesi gerekmektedir. 3 numaralı cümleyi okuduktan sonra "Neden tatmin etmedikleri?" sorusunun cevaplanması gerekir. Bunun da soruda verilen cümle ile karşılandığını gördüğümüz için cevabımız C seçeneği olmuştur.
Uyarı: Bu tip sorularda soru numarası ile seçeneklerin belirttiği numaraları iyi değerlendirirken aynı zamanda "numaralı yere mi, numaralı yerden önce mi, numaralı yerden sonra mı" ifadelerine dikkat etmek gerekmektedir.

CEVAP: C

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

22. Paragrafta geçen "bu ahenk sağlandığında öz, biçimsel güçle birlikte ivme kazanır" ifadesinden A ve B seçenekleri çıkarılabilir. Parçadaki "Moliere çağları aşan varlığını o eşsiz üslubuyla" ifadesinden C seçeneği çıkarılabilir. Paragrafın ikinci cümlesi ise D seçeneğinde karşılık bulmaktadır. Son cümlede geçen "sadece" ifadesi E seçeneğini yanlış kılmaktadır.

CEVAP: E

23. Paragrafta ana fikir sorularında parçayı bir bütün olarak anladıktan sonra kendimizin parçayı bir cümleye sığdırması gerekir. Şu unutulmamalıdır ki kendimizin cümleye dökemediği bir paragrafı aslında anlamadığımız söylenebilir. Parçanın son cümlesinde "konuştukça daha iyi konuşabileceğimizi, yazdıkça daha iyi yazabileceğimizi" ifadesinden ana fikir olarak A seçeneğine ulaşmamız mümkündür.

CEVAP: A

24. Paragrafın ilk cümlesinde "Bir yazarın önemi ne... ne herkesçe bilinmesiyle ölçülür" ifadesinden A seçeneğini rahatlıkla eleyebiliriz. Paragrafın orta bölümünde geçen "bir başka yazardan söz edilirken ya da roman üzerine bir yazı yazılırken onun adının hangi sıklıkla kullanıldığıdır" ifadesinden E seçeneğine anlam bakımından ulaşmak mümkündür.

CEVAP: E

25. Parçada ne sadece Mozart ne de sadece Yunus Emre anlatılmaktadır. İkisinin de yaşadığı dönemin özellikleri üzerinde durulmuştur. Bu sebeple doğru cevapta "iki ismin" ve "yaşadığı çağ" ifadelerinin geçmesi gerekeceği için doğru cevap B seçeneği olmuştur.

CEVAP: B

26. Parçanın 1. cümlesinde *Mozart'ın yaşadığı dönem ile Yunus'un yaşadığı dönem* karşılaştırılmıştır. 4 numaralı cümlede ise kullanılan "daha" kelimesi bir karşılaştırmaya işarettir. Bu sebeple cevabımız C seçeneğidir.

CEVAP: C

DENEME -1			
27- D	28- B	29- E	30- A

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

1. Rüzgârın ---- değiştiremediğin zaman yelkenlerini rüzgâra göre ---- çünkü dünya karşılaştığın fırtınalarla değil, gemiyi ---- getirip getirmediğinle ilgilenir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) esişini - belirle - sağ salim
B) şiddetini - çevir - evine
C) yönünü - ayarla - limana
D) hızını - aç - istenen yere
E) etkisini - yönlendir - gününde

2. Rahmetli dedem, İstiklal Savaşı'nın başarılı olabilmesi için İstanbul'dan Anadolu'ya el altından nasıl silah ve cephane gönderdiklerini coşkuyla anlatırdı.

Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam, aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Halamın küçük kızını daha çok sevdiğini bilmeyen yoktu.
B) Bizi huzursuz edebilmek için elinden geleni ardına koymazdı.
C) Elinde olsa bütün işleri kendisi yapar, bize ödemek zorunda kaldığı paraları da cebinde tutardı.
D) Gizliden gizliye sınav sorularını kendi adamlarına sızdırdıkları ortaya çıkmıştı.
E) Bize söylemediği şeyler olduğunu hissediyorduk ama bunların neler olduğunu soramıyorduk.

3. Gerçeğin ışığını ne kadar ararsan ara, erişebileceğin aydınlık, zihninin aydınlığından daha fazla olmayacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyle anlamca aynı doğrultudadır?

A) Herkesin gerçeği ve yalanı, olup bitenlere bakış açısına göre göre değişir.
B) Aydınlık, rastgele aramakla değil doğru yöne ilerlemekle ulaşılabilecek bir kavramdır.
C) Gerçeğe ön yargısız bakanlar onu olduğu gibi, istediği gibi bakanlar hayal ettiği gibi görür.
D) Kafalarının içi aydınlık olmayanların, aramakla ulaşabilecekleri gerçek bir aydınlık yoktur.
E) Gerçeğin aydınlığı kimilerinin önünü aydınlatırken kiminin gözlerini kamaştırarak görmesini engeller.

4. Bir şair için herhangi bir akımın, anlayışın, ölçünün, ille de uyaklı ya da uyaksız yazacağım kaygısının bataklığına saplanıp kalmak; daha baştan görüntüsü şiire benzeyen ölü bir çocuk dünyaya getireceğinin garantisidir. Şiir hiçbir yasaya, kurala eyvallahı olmayan, yazınsal çerçevelerin hiçbirinin dört duvarı arasına hapsedilemeyen, hiçbir zaman da hapsedilemeyecek bir türdür.

Bu parçaya göre, "bir şairin ölü bir çocuk dünyaya getirmesi" sözü ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

A) Yazdığı şiir sanatsal yönden değersiz olup bunların gerçek şiir özelliğine sahip olmadığı
B) Şiirinin, üzerinde çalışılması ve geliştirilmesi gereken dizeleri içerdiği
C) Kendisinin, şiir yeteneği olmayan, şiiri ölçü ve uyaktan ibaret sanan bir edebiyat meraklısı olduğu
D) Diğer şiirlerinin yanında bu yazdığının oldukça zayıf kaldığı
E) İnançları ile şiirin özgür doğası arasında bir paralellik kuramadığı için çelişkiler içinde kaldığı

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

5. I. Platon'un *Varlık Küresi* diye adlandırdığı felsefi görüşüne göre var oluşun birbirinden radikal olarak farklı iki ayrı dünyası vardır: *idealar dünyası* ve *cisimler dünyası*.

II. Platon'a göre "idealar" varlığın aslıdır, özüdür, gerçek olan bu alandır; "cisimler" ise bu asıl varlıkların kopyalarıdır ve idealar dünyasından ayrı bir dünya oluştururlar.

Numaralanmış I. cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Platon hakkında II. cümledeki düşünce ile paralel bir başka düşünce dile getirilmiştir.
B) Platon'un II. cümlesinden farklı bir görüşüne yer verilmiştir.
C) Platon'a ait II. cümledeki yargının kanıtı olabilecek bilgilere yer verilmiştir.
D) II. cümlede Platon'a ait olduğu bildirilen ve genel çerçevesi çizilen görüşün adı belirtilmiştir.
E) II. cümledeki dolaylı anlatım cümlesindeki mesaj, doğrudan anlatım yolu kullanılarak verilmiştir.

6. Altıya mı değdi yaşlarınız
I
Otuz dokuz doğumlu çocuklar
II
Ömrünüz, gözleriniz, uykularınız
III IV
Sığınaklarda geçti harp boyunca
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisinde ses olayı yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Doğu Anadolu'da Urartu, Orta Anadolu'da ise
I
Frig devletleri son zamanlarını yaşarlarken
Batı Anadolu'da, merkezi Sardes Kenti olmak
II
üzere yeni bir devlet ortaya çıkmıştı. Bu devlet,
Lidya idi. Herodotos'tan öğrenildiğine göre Lidya
III
devletini Heraklitler sülalesi kurmuştu.
IV
Lidya Kralı Giges zamanında ise iktidar
V
başka bir sülalenin, Mermenatlar'ın eline geçti.

Bu parçada numaralandırılmış sözlerden hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Nezihe için bu çocuk meçhul, esrarengiz bir âlemdi; onu tanımadan, tanıyamadan seviyordu. (II) Zaten tanımaya pek vakti de olmamıştı; Meclâ'yı babası yedi yaşını bitirmeden, bir ecnebi leyli mektebine (yabancı yatılı okul) vermişlerdi. (III) Çocuk evvela ağlamış, sızlamış, gitmek istememişti. (IV) Fakat sonra sonra mektebine o kadar ısınmıştı ki bazen ayda bir gece bile eve gelmezdi ve her gelişinde evinden, ocağından, ailesinden biraz daha uzaklaşmış bulunurdu. (V) Bu müthiş hakikati yalnız Nezihe görüyordu; o kendi dertleri, kendi ıstırapları arasında bile kardeşinin ruhundaki azim ve tahavvülü (değişim) fark ediyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir noktalama yanlışı yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

9. Ruhi Bey'i pek tanımam
Yok, hayır, belki de iyi tanırım
Neden derseniz ben herkesi iyi tanırım
İşsizim, dülgerim, boyacıyım
Herkesle bir olurum
Kişiliksiz kalırım
Günün herhangi bir saatinde gelir
Nasılsınız Ruhi Bey, derim
O, her zamanki gibi: İyiyim, iyiyim!

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Ek fiilin I. tekil geniş zamanı
B) Birden fazla edat
C) Farklı zarf türleri
D) Tasarlama (dilek) kipiyle çekimlenmiş fiil
E) Belgisiz zamir ve belgisiz sıfat

10. Gezegenler (I), bir yıldız etrafında (II) elips şeklinde (III) bir yörünge çizerek (IV) dönen gök cisimlerine (V) denir.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangileri yapım eki almıştır?

A) I ve IV B) II ve IV C) II ve III D) III ve IV E) IV ve V

11. (I) Uzay istasyonu, uzay boşluğunda insanların konaklaması ve birtakım uzay çalışmaları yapmak için tasarlanmış bir platformdur. (II) Uzay istasyonlarının diğer uzay araçlarından başlıca farkı, hareket etmek için büyük roketlerinin olmamasıdır. (III) Uzay istasyonları dünya yörüngesinde haftalarca, aylarca hatta yıllarca kalmak üzere tasarlanırlar. (IV) İlk uzay istasyonu Ruslara ait Salyut 1'dir ve Rusya uzaya yedisi Salyut serisinden, biri Mir olmak üzere sekiz uzay istasyonu göndermiştir. (V) Uzaya gönderilen en büyük istasyon ise çeşitli ulusların iş birliği içinde inşa ettikleri Uluslararası Uzay İstasyonu olmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Elbette herkesin (I) hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler (II) vardır. Başkalarının (III) hoşlanmadığı bir davranışı sırf onu kızdırmak için yapmak da tabii ki hoş bir şey değil. Ancak çoğu (IV) zaman, sanki bundan (V) büyük bir keyif alıyormuşuz gibi inadına böyle davranışlar sergileriz.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

13. Taklit, başarılı bir çizgiye benzemeye veya benzetmeye çalışmaktır. Kopya ise başarılı çizginin aynısı veya benzerini yapmaktır. İntihal, kopya edilen başarılı çizginin altına kendi imzasını atarak onu çalmak yani bir çeşit hırsızlık yapmaktır. Taklitle içselleştirmeyi birbirinden ayıralım. Bir çizer, popüler bir çizgi üslubunu veya başka bir çizerin yaygınlaştırdığı tarzı o kadar benimseyebilir ki taklit sayılamayacak ölçüde içselleştirerek ona benzer biçimde çizmeye ya da espriler üretmeye başlar. Bire bir kopya yapmıyordur, bir tarzı taklit etmiyordur, o tarzı çoğaltıyordur. Ülkemiz çizerlerinin çizgilerine bir göz atacak olursak görürüz ki Bülent Düzgit, profesyonel kariyerine başladığı Çarşaf dergisindeki işlerinde Amerikan *Mad* dergisi çizerlerinden Mort Drucker'dan büyük ölçüde etkilenmiştir. Drucker'ı bire bir bakarak kopyalamıyordur ama onun üslubunu öylesine derinlemesine etüt etmiş ve içselleştirmiştir ki çizdikleri neredeyse Drucker'ın kaleminden çıkmış gibidir.

Bu parçada, aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarının hangilerinden yararlanılmıştır?

A) Örneklendirme - tanımlama - karşılaştırma
B) Tanımlama - benzetme - tanık gösterme
C) Örneklendirme - benzetme - somutlaştırma
D) İlgi kurma - tanımlama - kanıtlama
E) Tanık gösterme - tanımlama - örneklendirme

14. (I) Sizlere anlatacaklarımda çok değerli şeyler bulabileceğinizi pek sanmıyorum. (II) Çünkü sizler de bizzat birinci sınıf kuruluşlarda edinmiş olduğunuz önemli deneyimlere sahipsiniz. (III) Sanıyorum sizlere anlatacaklarım ancak bazı tepkiler ve yeni düşünceler hatta itirazlara çıkış noktası olarak yararlı olabilecektir. (IV) Çünkü benim deneyimlerim oldukça kendine özgü olup sizlerin deneyimleri ile uyuşacağını pek sanmıyorum. (V) Bu nedenle sizlerle bazen ters düşersek beni bağışlamanızı ve anlayışla karşılamanızı rica ediyorum şimdiden.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra anlam bütünlüğü açısından "Aksine her meslektaşımdan olduğu gibi sizlerden de öğrenebileceğim pek çok şey olduğuna inanıyorum." **cümlesi getirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. (I) Akrobasi, insan vücudunun büyük bir disiplin ile eğitilmesi sonucu kazandığı bir esneklik ve çeviklik gösterisidir. (II) Akrobatlar küçük yaştan itibaren aldıkları eğitimlerle birçok farklı tarzda yeteneklerini sergilerler. (III) Siz sakın seyrettiğiniz bir akrobasi gösterisini evde ya da başka bir mekânda gerçekleştirmeye kalkmayın, çok ciddi hatta kalıcı zararlar görebilirsiniz. (IV) Genç bir akrobatın, trambolin, parelel bar, gergi halatı, kulplu beygir gibi isimleri olan aletler üzerinde usta akrobatlar tarafından belirlenmiş zorunlu hareketleri yapabilmesi şarttır. (V) Bu aletlerle yapılan hareketlerin zorluk dereceleri vardır; özellikle olimpiyatlarda zorluk dereceleri yüksek hareketleri başarıyla gerçekleştirmek, alınacak puanlarda çok önemlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. (I) Bundan birkaç yıl önce beslenme uzmanları herhangi bir bakkaldan bir dolar karşılığında neler alınabileceğini araştırdılar. (II) Elde ettikleri sonuçlardan biri de bir dolar karşılığında 1200 kalorilik patates cipsi ve bisküvi alabilirken yalnızca 250 kalorilik havuç satın alabileceğiniz oldu. (III) Tek başına bu örnek bile sağlıksız besinlerin sağlıklı olanlar karşısında ne kadar ucuz olduğunu belgelemektedir. (IV) Son yıllarda pek çok ülkede obezitenin sadece bir bilinçsizlik sonucu değil, sosyo-ekonomik bir zorunluluk olarak da geliştiği görülmektedir. (V) Bilinciniz olsa bile yeterli paranız yoksa sağlıklı beslenmeden mahrum kalırsınız. (VI) Böylesi durumlarda Sağlık Bakanlığının ya da aklı başında doktorların sağlıklı beslenme ile ilgili kampanyaları da uyarıları da havada kalır.

Bu parçada numaralanmış cümleler iki paragrafa bölünmek istense ikincisi hangi cümleyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

17. Türk romanı toplumsal gelişmenin koşullarına bağlı olmakla birlikte bu koşulların doğal sonucu olarak değil, tıpkı yenileşme hareketleri gibi üstten gelen bir zorlamayla başlamıştır. Türk romanı toplumsal koşullara bağlıdır. Çünkü dönemin siyasal sloganlarını benimsemiştir. Üstelik toplumu eğitmek gibi bir görevi yüklenir. Ama yanlış ve tepeden inmeci bir "toplumsal çözüm"ün sonucu olması gerçeklikten uzaklaştırır onu, kendi kendini olumsuzlar, evrensel işlevinden de kendi toprağının doğallığından da koparıp atar daha ilk günden itibaren. ----.

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi ile sürdürülebilir?

A) O güne kadar köyünden dışarı çıkmamış birini, bir günde alıp Avrupa'nın gelişmiş kentlerinden birine salıvermeye benziyor bu durum, dil ve yol bilmeyen kişi paniklemiştir o anda

B) Yeni doğmuş ve annesinin kanat çırpma alıştırmaları sonrasında ilk kez kendisini boşluğa salıveren yavru kuşun ruh hâlidir bu

C) Uygarlıktan hiç nasiplenmemiş bir yerlinin karşısına en modern araçlarla çıkıp ondan bu durumu yadırgamamasını beklemeye benziyor bu iş

D) Sinemanın yeni keşfedildiği yıllarda İstanbul'daki ilk film gösterilerinden birinde, beyaz perdede üzerlerine gelen treni gören seyircinin çığlık çığlığa kaçışması geliyor aklıma

E) Normal bir doğum değildir bu, ilk günden itibaren ana rahmindeki çocuğa yanlış müdahalelerde bulunulmuş, sonra prematüre doğan çocuk oksijen çadırına alınarak yaşatılmaya çalışılmıştır

18. I. Böyle kinayeli konuşuyorum diye öyle cahil takımından sanmayın onları haa, o ekranlarda isimleri yazılırken kimilerinin sıfatında doçent, profesör gibi ünvanlar var bu insanların.

II. Bugün sizlere, artık yüzlerini ezberlediğimiz "Çok Bilmişler Korosu"ndan söz edeceğim.

III. Siyasetten ekonomiye, sağlıktan spora, dinsel olandan bilimsel olana her konuda söyleyecek sözleri olan bu insanlar, maşallah her şeyi ama her şeyi biliyorlar!..

IV. "Çok Bilmişler Korosu" derken özellikle televizyonlarımız sayesinde her gece evlerimizin konuğu olan "kadrolu bilgeler"i kastediyorum.

V. Kimileri ise siyasetin loş mahzenlerinde bir şarap gibi yıllanmışlar.

VI. Ünvanları ve toplumdaki yerleri ne olursa olsun kendilerinden o kadar eminler ki ikide bir karşısındakileri azarlamaktan hiç çekinmiyorlar.

Yukarıda numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturmak istesek hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. I. Bu çalışmanın muhatabını da şiirde buluşan bu iki kesim oluşturmaktadır.

II. Edebiyatımızın en büyük yeteneklerinden olan Haşim, "iyi yazan" ama ne yazık ki "çok yazmayan" şairlerindendir.

III. Hâşim'in şiiri, kelime kadrosu ve biçim özelliklerinin kimi yönleri bir yana bırakılırsa günümüzün genç şairlerine kadar uzanan kalıcı, besleyici ve yönlendirici bir etkiyi ve ilgiyi hâlâ taşımaktadır.

IV. Aynı ilgi ve merak şiir denilen sihirli sanatın buğusuyla dolan bir güzellik atmosferini her şeye rağmen ve hâlâ soluyan şiir okurları için de söz konusudur.

V. Ahmet Hâşim, Cumhuriyet Dönemi Türk şiirini şiir yapan en önemli isimlerden biridir.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve V
D) II ve V E) III ve V

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

20. Dinozorların nesillerinin tükenmediği, sadece kanatlarının evrimleştiği ve uçmaya başladıkları ileri sürülmüştür. Belli bir dereceye kadar yerinde bir akıl yürütme. Kuşlar, yaklaşık 150 milyon yıl önce, Jura Dönemi'nde yaşamış dinozorlardan evrimleştiler. İlk kuş fosillerini, küçük boyutlu Jura dinozorlarından ayırt etmek güçtür. Öyleyse kuşlar, grup olarak dinozorlardan geliyor ve bunu gösteren birçok anatomik benzerlik mevcut. Fakat kuş soyu, dinozorların Kretas Dönemi'ni sona erdiren kitlesel yok oluşlarından milyonlarca yıl önce ayrı bir dal oluşturmuştur. Yani dinozorların "dinozor" türü olarak yok oluşları tarihsel bir gerçektir, bu nihai yok oluştur. Gerçek anlamıyla böylesi bir yok oluş, yeryüzündeki yaşamın evrimsel soyağacının önemli bir parçasını belirlemiştir; o parçanın gerçek boyutunu bilmesek de bu sonuçtan kaçamayız. Daha da şaşırtıcı gerçek şudur ki yeryüzünde bugüne kadar var olmuş bütün canlı türlerinin bugüne kadar %99,9'unun nesli tükenmiştir. Şu an var olan türler de hızla biyoloji tarihi sayfalarına eklenerek yeni türlere yerini bırakmaktadırlar.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisine varılamaz?

A) Yeryüzü; eski canlı türlerinin yok olduğu, yeni canlı türlerinin geliştiği süreçlerden geçmiştir.

B) Kuşlarla dinozorların birlikte var olduğu dönemin ardından kuşlar günümüze kadar soylarını sürdürürken dinozorlar tarih sahnesinden çekilmiştir.

C) Dinozorlar, genetik olarak kuşlarla akraba bir türdür.

D) Yaşayan canlı türlerinin soylarının sürekliliği açısından yeryüzü hiçbir zaman güvenilir bir yer olmamıştır.

E) Dünya üzerinde ilk görüldüğü günlerden günümüze, yeryüzünde neslini sürdürebilen tek tür insandır.

21. Tenkitçinin bir yandan da tarihçi olması gerekir, incelediği eserlere bir güzellik değeri biçmekle kalmaz, onlarda zamanın açık gizli bütün eğilimlerinin yankılarını bulmaya çalışır; eserleri zamanla, zamanı eserle aydınlatır. Tenkitçi, bağını sormadan üzümü yiyemeden adamdır; bir eserin nerede, ne zaman, hangi şartlar içinde yetiştiğini öğrenmek, bu bilgiyi o eserin kendisinden çıkarmak ister. Bunun için bir tenkitçinin şairleri, sanat adamlarını teker teker ele almayıp toptan görmeye çalışmasına, aralarındaki ayrılıklardan çok birlikler, benzerlikler üzerinde durmak istemesine bir diyeceğim yoktur; onun görevi, yaratılışının gereği budur.

Bu parçada tenkitçilerin hangi özelliği üzerinde durulmaktadır?

A) Nesnelliğe büyük önem verdiği

B) Okuru yapıtlarla ilgili doğru bilgilerle yönlendirmek istediği

C) Yapıtları, oluşturulma koşulları ve başka yapıtlarla bağlantıları bağlamında değerlendirmeyi esas aldığı

D) Yapıtlardaki özgün yönleri değil, gelenek içindeki etkilenmeleri ortaya koyarak eksik bir iş yaptığı

E) Eleştirilerini bir edebiyatçı yaklaşımı ile değil bir tarihçi gibi gerçekleştirdiği

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

22. Bilindiği gibi Dünya'mız da Ay da sürekli olarak hareket hâlindeki iki gezegendir. Dolunay, yeryüzünden Ay'ın tam bir daire olarak dolgun ve parlak görüldüğü evreye verilen addır. Ay'ın birçok evresi vardır. Dolunay, Ay'ın on dördüncü evresidir. Dolunay'ın gerçekleşeceği zaman Ay yörüngesi, Güneş'le karşı karşıya gelir. Bu durumda Ay, gün doğumundan gün batımına kadar tam bir yuvarlak şekille bütün gece gökyüzünde görülür. Bunun için havanın açık, sissiz ve bulutsuz olması yeterlidir. Dolunay 29,5 veya 30 günde bir ortaya çıkmaktadır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı yoktur?

A) Dolunay gecelerinde Ay'ın görünümü nasıldır?

B) Ay'ın Dolunay biçiminde görünüşü kaç günde bir gerçekleşir?

C) Dolunay'ın yeryüzünün hareketleri ile ilgisi var mıdır?

D) Dolunay'ın gerçekleşmesi hangi gök olayı sonucu oluşur?

E) Dolunay'ın çıplak gözle izlenebilmesi için geçerli koşul nedir?

23. I.

Bodrum'a araçla giderken etrafı zeytin ağaçlarıyla çevrili harikulade bir gölün kıyısından geçeriz: Bafa Gölü. Bodrum'a bir an önce kavuşmanın telaşıyla durmaz, duraklamaz, gölü hızla ardımızda bırakırız. Oysa gölün doğu kıyısında yer alan Herakliea Antik Kenti ile ve Beşparmak (Latmos) Dağları'yla bu bölge, doğa ve tarih tutkunları için olduğu kadar bitki örtüsü ve hayvan varlığı sevdalıları için de benzersiz hazineler barındıran, göz alıcı görüntüler sunan bir yerdir. En yüksek noktası (Tekerlek Tepe) 1365 metre yükseklikte olan Latmos Dağı, daha Neolitik Çağ'dan itibaren kutsal olarak kabul edilmiş bir dağdır. Orta Çağ'da münzevi bir hayat süren keşişlerden günümüze fresklerle süslü çok sayıda hücre ve mağara ulaşmıştır.

II.

Üzerinde binlerce yekpare kaya bloku taşıyan bu etkileyici dağın, Latmos Dağı'nın, sahip olduğu kültürel ve doğal mirastan, dünya ilk kez 1743'te bölgeyi ziyaret eden İngiliz gezgin Richard Pococke'nin gezi notları sayesinde haberdar oldu. Ancak bugün bölgeyi ziyaret eden ve dağ yürüyüşü turlarına katılan en kalabalık grup, Almanlar. Bunda bölgenin değişik noktalarında yer alan mağaralardaki prehistorik (tarih öncesi) insan resimlerini araştırıp yayımlayan Annelise Peschlow'un Alman olmasının etkisi büyük.

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bu iki parçanın ortak özellikleri arasında değildir?

A) Belli bir bölgenin tarihsel önemi üzerinde durulmuştur.

B) Anlatımda birtakım terimler de kullanılmıştır.

C) Okuyucu bir olay içinde yaşatılmak istenmiştir.

D) Karşılaştırmalara yer verilmiştir.

E) Kimi yargılar gerekçesi ile birlikte ifade edilmiştir.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

24. Havanın cisimler üzerinde uyguladığı kuvvetler konusundaki bilgiler oldukça eskidir. Örneğin, yel değirmenleri ve yelkenli gemiler rüzgâr gücünden yararlanırlar. On sekizinci yüzyılda mekanik konusunda yapılan bilimsel çalışmalar, hava gücünün yeni yeni alanlarda uygulanabilmesini sağlamıştır. Bu alanda yapılan en önemli buluşlardan biri, sıvıların tüp içindeki hareketlerini incelemiş olan İsviçreli bilgin Daniel Bernoulli'nin adını taşıyan yasadır. Buna göre sıvılar, tüp içinde iken gazların uyduğu yasalara uyar. Şayet tüp içinde herhangi bir engel varsa veya tüp gittikçe daralıyorsa tüp içinde hareket eden sıvı bu noktada hızlanır. Bernoulli bu şekilde hızlandırılan sıvının etrafına yaptığı basıncın azalmakta olduğunu saptamıştır. Sıvı ve gazların bu özelliği, havaya uyarlanıp uçak kanatlarının geliştirilmesinde kullanılmıştır.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) On sekizinci yüzyılda bilimde önemli adımların atıldığına
B) Sıvılarla gazların bazı koşullarda benzer özellikler gösterdiğine
C) İnsanların, havanın cisimler üzerindeki etkisinin farkına vararak çeşitli araçlar geliştirdiğine
D) Uçak kanatlarının geliştirilmesinde Bernoulli Yasası'ndan yararlanıldığına
E) Tarihteki en önemli buluşların, mekanik konusunda yapılan bilimsel çalışmalarla gerçekleştirildiğine

25. ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Devlet diyaloğunun ikinci kitabının uzunca bir bölümünde Platon, şairlerle kavgasını sürdürür. Ona göre şairler, "hakikat"le ilgilenmedikleri için masal anlatıcılarıdır. Platon şiir sanatını "masal" ve şairleri "masalcı" olarak tasvir eder. Bütün masallar yalandır. Onun için de bütün masalcılar, yalnız ve yalnız "hakikat"e göre düzenlenecek bir devlette kontrol altında tutulmalıdır. Gerçi hemen bu cümlenin devamında "Masalları güzelse bırakacağız söylesinler, kötüyse yasaklayacağız." diyerek bir <u>ümit kapısı</u> bırakmaktadır ama bütün masalların yalan olması bu kapının açılmasının aslında hiç mümkün olmadığını göstermektedir.

25. **Bu parçadan Platon'la ilgili olarak;**

I. Sosyal yaşamın organize edilmesinde "hakikat"in esas alınması gerektiğine inandığı,
II. Sanatı da kontrol edecek bir devletin zorunluluğuna inandığı,
III. Yalancı oldukları için masal anlatıcılarının ağır cezalara çarptırılmasından yana olduğu

yargılarından hangilerine varılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

26. **Parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Her şiirin yasaklanmama olasılığı
B) Şairlerin kendilerini özgürce ifade edebilme şansı
C) Hüküm giymiş şairler için bir kurtuluş umudu
D) Şiirle masal arasındaki sınırların çizilme durumu
E) Gerçekçi şiirlerin ceza almayacağının kesinleşmesi

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

27-30. Soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir lisenin tiyatro kolu öğrencileri giriş katı dışında dört katı bulunan bir apartmanda yaşayan komşular arasındaki ilişkileri canlandıran oyun için rol paylaşımı yapmıştır. Oyunda rol alan öğrencilerin isimleri Arda, Betül, Cemal, Dilan, Ertan, Fikriye, Gönül, Halil, İnci, Jale ve Kemal'dir.

Başrolde; giriş katında oturan kapıcı, karısı ve tek çocukları olan oğulları görülmektedir.

Diğer rollerde; birinci katta oturan Remzi Bey'le Sibel Hanım, ikinci katta oturan Türkan Hanım'la onun kızı Tülay, üçüncü katta oturan Uğur Bey'le Ülfet Hanım, dördüncü katta oturan Vedat Bey'le Yeliz Hanım vardır. Ana-kız olarak verilen iki kişi dışındaki ikili gruplar oyunda birbirinin eşidir.

Rol paylaşımları kişilerin cinsiyetlerine uygun olarak yapılmıştır.

Dilan ile Halil, Arda ile Fikriye karı-koca rollerindedir ve kapıcı ile karısı değildirler.

İnci, Kapıcı ve ailesinin oturduğu katın iki kat üstündeki katta oturmaktadır.

Ertan en üst katta oturmaktadır.

CBA Yayınları

27. **Buna göre;**

I. Betül,
II. Gönül,
III. Jale

adlı öğrencilerden hangileri kapıcının karısı rolünü üstlenmiş olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

28. I. Cemal
II. Kemal
III. Gönül

adlı öğrencilerden hangilerinin başrolde oynadıkları kesin olarak bellidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

29. **Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?**

A) Ertan ve Gönül, 4. katta oturan aileyi canlandırmaktadır.
B) Halil ve Dilan 3. katta oturan aileyi canlandırmaktadır.
C) İnci ile Jale ana-kız rolünde oynamaktadır.
D) Betül ile Gönül ana-kız rolünde oynamaktadır.
E) Arda ile Fikriye 3. kattaki evli çifti canlandırmaktadır.

30. **Aşağıdaki bilgilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?**

A) Fikriye, 1. katta oturan Sibel Hanım rolünü canlandırmaktadır.
B) Dilan, 3. katta oturan Ülfet Hanım rolünü canlandırmaktadır.
C) İnci; Cemal ya Kemal beylerden birinin karısı rolünü canlandırmaktadır.
D) Betül, Yeliz Hanım; Gönül, Türkan Hanım rolünü oynamaktadır.
E) Arda ile Halil, 1. ve 3. katlarda oturan Uğur ve Remzi beyleri canlandırmaktadırlar.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. İlk boşluğumuza dikkat edersek öncesindeki "rüzgârın" ve sonrasındaki "değiştiremediğin" kelimeleri arasına en uygun gelecek kelimenin "yön" kelimesi olduğunu söyleyebiliriz. Bu çıkarımdan yola çıkarak cevabın C seçeneği olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: C

2. Altı çizili sözcük sorularında ÖSYM genellikle mecaz anlamlı kelimeleri ön plana çıkarmaktadır. Bu durumu dikkate alarak altı çizili kelimeyi önce bizim değerlendirip sonra parça içindeki anlamına bakmamız işimizi kolaylaştıracaktır. "el altından" kelimesi genellikle eklendiği cümleleri "gizlilik" anlamı kattığı için cevabımız D seçeneği olmuştur.

CEVAP: D

3. Sözcükte anlam sorularında sıklıkla kullanılan bu soru tipi ÖSYM tarafından da çokça tercih edilmektedir. Bütün anlam bilgisi sorularında doğru cevabı şıklar içerisinde aramaya geçmeden önce cümlenin ya da parçanın ne anlattığını öncelikle zihninizde kendinizin izah edebilir hale gelmesi gerekir. Bu cümleden çıkarılabilecek en kapsamlı yorum: Senin düşüncelerin ne kadarsa algılayabileceğin de o kadardır. Bir başka deyişle: *Senin zihnin nasılsa her şeyi öyle ve o kadar algılayacaksın.* Bütün bu yorumlardan rahatlıkla D şıkkına ulaşılabilir.

CEVAP: D

4. Sözcükte anlam sorularında sıklıkla kullanılan bu soru tipi ÖSYM tarafından da çokça tercih edilmektedir. Bu gibi sorularda soru kökünde tırnak içinde verilen ifade bizim için çok önemlidir. Genellikle soru kökünde verilen bölümde mecaz anlama gelecek bir söz grubu kullanılır. Parçaya geçmeden önce sözcük grubunu iyi değerlendirmek gerekiyor. Sorumuzda tırnak içinde verilen bölümde verilen "bir şairin ölü bir çocuk dünyaya getirmesi" sözü ile parçanın genel anlamı arasındaki bağlantı irdelendiğinde "kurala ve bazı saplantılara bağlanarak şiir yazmaya başlayan şairin başarılı olamayacağı" anlamı rahatlıkla çıkarılabilir. Böyle yazılan şiir sanat açısından hiçbir değeri olmayıp şiir özelliklerine de uymamaktadır. Bu yorumlardan hareketle doğru cevap A şıkkı olmuştur.

CEVAP: A

5. Birbiriyle bağlantılı cümlelerin kullanıldığı bu soruda dikkat edilirse I numaralı cümlede belirtilen "**Varlık Küresi**" şeklinde adlandırılan felsefi görüş II numaralı cümlede açıklanmıştır. Bu yorumdan hareketle cevabımızın D seçeneği olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: D

6. 1 numaralı sözcükte (Altıya) kaynaştırma harfi bulunmaktadır. 3 ve 4 numaralı sözcüklerde (Ömrünüz, uykularınız) kaynaştırma harfi ve ünlü düşmesi bulunmaktadır. 5 numaralı sözlükte ise (geçti) ünsüz benzeşmesi bulunmaktadır. 2 numaralı sözcükte herhangi bir ses olayı olmadığı için doğru cevabımız B seçeneğidir.

CEVAP: B

7. Özel isimlerle kullanılıp tamlama oluşturan "kent, şehir, il, ilçe, belde" gibi kelimeler büyük harfle başlayamayacağı için doğru cevabımız B seçeneği olmuştur. Diğer bölümlerde herhangi bir yazım yanlışı bulunmamaktadır.

CEVAP: B

8. 2 numaralı cümlede "bitirmeden" zarf-fiilinden sonra "," kullanılması noktalama yanlışlığına sebep olmuştur. Zarf-fiillerden sonra aynı türden başka bir zarf-fiil gelmediği sürece asla virgül getirilmez.

CEVAP: B

9. Şiirin 4. mısrasında geçen "işsizim, dülgerim, boyacıyım" kelimeleri ek fiilin geniş zamanı ile çekimlenmiştir. Ek fiilin geniş zamanı "-dır/-dir" bildirme ekidir ve isim soylu sözcüklere eklendiğinde bu kelimelerde olduğu gibi düşer, yazılmaz. Birinci mısrada geçen "pek" kelimesi *miktar zarfı*, 2. mısrada geçen "neden" kelimesi *soru zarfı* ve "iyi" kelimesi *durum zarfı* olduğu için C seçeneğini elememiz gerekir. Şiirdeki "herkes" kelimesi belgisiz zamirken 7. mısrada geçen "bir" kelimesi ile son mısrada geçen "her" kelimesi *belgisiz* sıfattır. Şiirdeki fiiller haber kipi ile çekimlendiği için D seçeneği cümlelerde bulunmamaktadır.

CEVAP: D

10. Türkçede yapım ekleri sözcüğün anlamını veya türünü değiştiren eklerdir. 1 numaralı sözcükte çok fazla kullanılmasa da ***"-egen/ -eğen"*** yapım eki vardır. 4 numaralı sözcük bir zarf-fiil olduğu için ve bütün fiilimsi ekleri birer yapım eki olduğu için türemiştir.

CEVAP: A

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

11. Sıfat tamlaması bir sıfat ve isminin birleşmesiyle oluşan kelime grubudur. Genellikle öğrencilerin aklına sadece niteleme sıfatı gelse de bütün sıfatlar birer isimle birleştiklerinde tamlama oluşturur. Bu açıdan düşünecek olursak 1 numaralı cümlede kullanılan "birtakım uzay çalışmaları" ve "tasarlanmış bir platform", 2 numaralı cümlede "büyük roketler", 4 numaralı cümlede "ilk uzay istasyonu", 5 numaralı cümlede "büyük istasyon", "çeşitli uluslar" grupları birer *sıfat tamlamasıdır.* 3 numaralı cümlede herhangi bir sıfat tamlaması bulunmamaktadır.

CEVAP: C

12. Bir sözcüğün zamir olabilmesi için dil bilgisi kitaplarında anlatılan klasik tanımların dışına çıkarak şöyle bir tanım yapmak mümkündür: *Zamirler her cümlede farklı bir varlığı ya da kavramı karşılayabilen kelimelerdir.* Eğer kelimenin karşılığı varlık her cümlede aynı veya benzerleri ise "isim" ancak karşıladığı varlık her cümlede bambaşka varlıklar olabiliyorsa zamirdir. Bu açıdan düşünecek olursak 1,2,3 ve 5 numaralı sözcükler birer zamirdir. Ancak 4 numaralı "**çoğu**" kelimesi kendinden sonra gelen "**zaman**" kelimesinin bir özelliği olduğu için sıfat olarak karşımıza çıkmaktadır.

CEVAP: D

13. Paragraf sorularında kullanılan anlatım yöntem ve teknikleri ÖSYM'nin sıklıkla sorduğu konulardan birisidir. Bu tip sorularda yanlışlık yapmamak için öncelikle bizim bu kavramları çok iyi bilmemiz gerekiyor. Bir diğer husus ise bu kavramların hangilerinin bir arada kullanıldığını bilmek soruyu çözmek adına işimize kolaylaştıracak unsurlardır. Bu bağlamda paragrafın ilk iki cümlesi *tanımlamaya* örnektir. Bu parça bizlere bir konu hakkında açıklama yapmak için oluşturulan bir paragraf olduğundan paragrafta verilen özel isimler örneklendirme olarak karşımıza çıkar. Ayrıca paragrafın ilk başında ve son kısmında geçen "Bülent Düzgit" ve "Mort Drucker" arasında bir karşılaştırma yapılmıştır. Bütün bunlardan hareketle doğru cevabımız A seçeneği olmuştur.

CEVAP: A

14. Paragraf tamamlama sorularında öncelikle tırnak içinde verilen cümleyi çok iyi irdelemek ve önemli görülen kelimelerin altını çizmek gerekir. Soru kökünde verilen cümlenin en önemli noktası "sizlerden de öğrenebileceğim" bölümü olduğu için bu cümlenin sonrasında bununla bağlantılı bir kavramın, durumun geçmesi gerekir. Buna uygun olan seçeneği ise A şıkkında verildiğini söyleyebiliriz

Uyarı: Bu tip sorulardan soru kökünde "numaralanmış cümleden önce" mi, "numaralanmış cümleden sonra" mı, "numaralanmış yere" mi dendiğini iyi değerlendirmek soruyu doğru çözmek için çok önemli bir noktadır.

CEVAP: A

15. Paragrafın genelinde didaktik bir anlatım söz konusuyken 3 numaralı cümlede samimi bir havaya bürünüp senli benli konuşulmaya başlanmıştır. Bir paragraf bütün halinde değerlendirilmelidir. Paragrafın bir kısmı ciddi bir kısmı samimi olamaz. Bu sebeple 3 numaralı cümle parçanın akışını bozmaktadır.

CEVAP: C

16. Paragraf giriş cümlesinden sonuç cümlesine kadar birbiriyle anlamsal ve şekilsel yönden bağlanan cümleler topluluğudur. Benzer konular arka arkaya sıralandığında tek bir bütün gibi görünse de küçük farklılıklarla cümleler arasındaki bağlantı kopup yeni bir paragraf başlar. Paragrafın ilk 3 cümlesinde "sağlıksız besinlerin ekonomik yönden ucuz olduğu" üzerinde durulurken 4. cümle ile birlikte paragrafın konusu değişip «obezite" olmuştur.

CEVAP: C

17. Paragraf doldurma sorularında boşluk paragrafın başında, ortasında veya sonunda karşımıza çıkar. Ortasında karşımıza çıktığında soruların daha seçici olma ihtimali yüksektir. Sonda çıktığında ise parçaya bir sonuç cümlesi bulmamız gerekmektedir. Yani bir bütün halinde paragrafı özetleyen ve kendinden önceki cümleyle bağlantılı bir cümleyi uygulamamız gerekir. Bu konuda seçici sorular karşımıza çıktığında genellikle paragrafın bütünüyle alakalı mecazi bir benzetme yapılır. Parçada "Türk romanının gelişim süreci içerisindeki yanlışlıklar"dan bahsedilmiştir. Bunun neticesinde E seçeneğinde verilen benzetme paragrafın son cümlesi olmaya çok daha uygundur.

CEVAP: E

18. Sorumuzda karışık olarak verilen cümle parçalarıyla oluşturulacak anlamlı yapının sıralaması şu şekildedir: II, IV, III, I, V, VI

CEVAP: A

19. Bir paragraftaki her cümle kendisinden önceki cümleyle hem şekilsel hem de anlamsal yönden bağlantılı olmak zorundadır. Dikkat edilirse paragrafa giriş cümlesi olarak belirtilen bir numaralı cümle "bu" kelimesi ile başladığı için tam manasıyla giriş cümlesi özelliği göstermemektedir. O sebeple yapılacak değişiklikler bir numaralı cümlenin öncelik içerisinde olması önem arz eder. Kaldı ki 2 numaralı cümleyle 1 numaralı cümle arasında da anlamsal bir bağlantı bulunmamaktadır. Bütün bunlar düşünüldüğünde 1 ve 5 numaralı cümleleri yer değiştirmesi parçaya bütünlük kazandıracaktır

CEVAP: C

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

20. Paragrafın son bölümünden çıkarılacak sonuçla A seçeneğinin elenmesi mümkündür. Yine paragrafta geçen "Kuşlar, yaklaşık 150 milyon yıl önce Jura döneminde yaşamış dinozorlardan evrimleştiler." cümlesi ile devamında gelen cümle B ve C seçeneğine işaret etmektedir. Paragrafta geçen yaşayan canlıların büyük bir çoğunluğunu soylarının tükenmesi D seçeneğini haklı kılacaktır. Bu parçada *Dünya üzerinde ilk görüldüğü günlerden günümüze neslini sürdürebilen türün insan olduğuna dair* bir bilgi yer almamaktadır.

CEVAP: E

21. Bütün paragraf sorularında anlatılan bir dünya vardır. Bizim diğer tüm dış etmenlerden kurtularak bu dünyanın içerisine girmemiz gerekir. Bunu başarabildiğiniz paragraf sorularının sizler için çok basit olduğunu fark edeceksiniz. Bu soruda parçanın genelinden çıkaracağınız bir özet cümlesi bulmamız gerekir öncelikle. Parçanın içinde geçen "Tenkitçi; bütün eğilimlerinin yankılarını bulmaya çalışır, eserleri zamanla zamanı eserle aydınlatır." cümlesi aynı zamanda bu parçanın özetini içermektedir. Parçaya göre *tenkitçi eserlerin oluşturulduğu zamanı ve başka eserlerle bağlantılarını değerlendirebilmelidir.* Bu yorumu da C seçeneğinde görmekteyiz.

CEVAP: C

22. Parçada geçen "Gün doğumundan gün batımına kadar tam bir yuvarlak şekilde bütün gece gökyüzünde görülür." Cümlesi A seçeneğini işaret eder. Paragrafın son cümlesi B seçeneğindeki sorunun cevabıdır. Paragrafın orta bölümündeki "Dolunayın gerçekleşeceği zaman ay yörüngesi, güneşle karşı karşıya gelir." cümlesi D seçeneğini ifade eder. Ayrıca paragrafın sondan bir önceki cümlesi E seçeneğindeki sorunun cevabıdır. Bu parçada C seçeneğindeki sorunun cevabını içeren herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

CEVAP: C

23. Son dönemde sorulan soru tiplerinden birisi olan karşılaştırmalı paragraf soru tiplerinde çok değişik şekiller karşımıza çıkabilir. Bu soruda her iki paragrafı ortak özelliklerini tespit edecek şekilde incelememiz istenmektedir. Her iki paragrafta da *aynı bölgenin tarihsel* önemi üzerinde durulmuştur. Her iki parçalı da (dağ yürüyüşü, hayvan varlığı, bitki örtüsü gibi) *terimler kullanılmıştır.* Birinci paragrafta geçen "en yüksek" 2. paragrafta geçen "en kalabalık grup" ifadeleri birer karşılaştırma örneğidir. Her iki parçada da *gerekçeler bulunmaktadır.* Ancak bu paragraflarda herhangi bir olay anlatılmadığı için doğru cevabımız C seçeneğidir.

CEVAP: C

24. Paragrafta bulunan "On sekizinci yüzyılda mekanik konusunda yapılan bilimsel çalışmalar, hava gücünün yeni yeni alanlarda uygulanabilmesini sağlamıştır." cümlesi A seçeneğine işaret etmektedir. Parçanın orta bölümünde geçen "**Buna göre sıvılar, tüp biçimde iken gazların uyduğu yasalara uyar.**" cümlesi B seçeneğine işaret eder. Paragrafın son cümlesi ise C seçeneği ile kendisine ifade bulmuştur. Yine bu cümleden ve önceki cümleden yararlanıp D seçeneğine ulaşmak mümkündür. Bu paragrafta E şıkkında belirtilen yargıya değinilmemiştir.

CEVAP: E

25. Şiir ve sanat sosyokültürel hayata hitap eden bir tür olduğu için ve Platon'a göre bu türün hakikatle ilgilenmesi gerektiği için 1 numaralı yargı yorumla ulaşılabilecek bir düşüncedir. Parçada geçen "Onun için de bütün masalcılar, yalnız ve yalnız 'hakikat'e göre düzenlenecek bir devlette kontrol altında tutulmalıdır." cümlesinden hareketle 2 numaralı yargıya ulaşmak mümkündür. Bu parçada m*asalcıların ağır ceza almalarından yana olduğuna dair* bir görüş bulunmamaktadır.

CEVAP: D

26. Paragrafta geçen altı çizili söz sorularından parçanın genel anlamı önemli olduğu kadar altı çizilen kısmın anlamı da önemlidir. Öncelikle bu anlamları zihnimizde toparlayarak seçenekleri değerlendirmeliyiz. "Ümit kapısı" ifadesinden bu parça için çıkarabileceğimiz anlam A seçeneğinde doğru olarak verilmiştir.

CEVAP: A

DENEME - 2			
27- E	28- D	29- D	30- C

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. Bugüne kadar seksen kitabım çıktı. Bunların hepsi bana yazacağım seksen birinci kitabın müsveddesi gibi geliyor; önceki her kitabım da bir sonrakinin müsveddesi. O yazmayı çok istediğim, okuyunca çok seveceğim kitaba bir türlü ulaşamadım. Kim bilir belki de hiç yazamayacağım onu. Yaşamım hep müsveddeler yazmakla geçecek, içten içe farkındayım bunun. Ama ben, o mükemmel kitabı yazmaktan kesinlikle vazgeçmeyeceğim.

Bu parçada altı çizili sözcüklerle aşağıdaki kavramlardan hangisi arasında bir ilişki kurulamaz?

A) tükenmek
B) ön çalışma,taslak
C) özgünlük
D) başarmak
E) yayımlanmak

2. Bir zamanlar eşi ve çocuklarıyla birlikte bir kulübede yaşayan bir ayakkabıcı vardı. Ne kendilerine ait bir evleri vardı ne de sahip oldukları bir toprak parçası. Ayakkabıcılıktan kazandığı para ile ancak ailesinin karnını doyurabiliyordu. Ekmek pahalıydı, çalışmaksa ucuz; kazandığı bütün para karın tokluğu içindi. Adam karısıyla kışın aynı kürkü giyerdi ve bu kürk ----. Ayakkabıcı yeni bir kürk yapabilmek için koyun postu almayı iki senedir istiyordu.

Bu parçada boş bırakılan yere anlam ve anlatımın akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

A) öyle pek de pahalı bir kürk değildi
B) ikisi arasında gidip gelmekten yorulmuştu
C) öylesine eskimişti ki her tarafı yırtık pırtıktı
D) yoksul insanlarda bulunabilecek türden değildi
E) onları uzun kış aylarında koruyordu

3. Cahit Külebi'nin şiiri, Türk şiir geleneğinin oluşturduğu ırmağın hemen dibinden ama kendi yatağında akıp giden duru bir sudur.

Bu cümledeki altı çizili sözün anlamı, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Türk şiirinin belirgin özelliklerine sahip olmasına karşın bunları çağdaş bir çizgiye kavuşturduğu
B) Geleneksel Türk şiirinden yer yer farklı, yer yer örtüşen bir dil oluşturduğu
C) Ulusal şiir geleneğiyle aynı yönde ilerlemesine karşın özgün bir çizgisinin de olduğu
D) Gerek içeriği gerekse üslubu ile geleneksel Türk şiirini bir adım ileri götürdüğü
E) Ulusal şiir ögelerinden devraldığı ayırt edici ögeleri kendi süzgecinden geçirerek işlemeyi sürdürdüğü

4. Dinle, yoksa dilin seni sağır eder. Yüzleş, yoksa kalbin seni esir eder. Anla, yoksa zihnin seni deli eder.

Bu sözlerin sahibinin vermek istediği mesajlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sürekli konuşmak, dinlemeyi bilmemek kişinin başkalarıyla iletişim kurma yeteneğini köreltir.
B) Aklını kullanarak hatalarıyla hesaplaşamayan insanlar duygularının çizdiği alanın dışına çıkamaz.
C) Özeleştiri yapmaya yanaşmamak, kişinin kendini hep haklı görmesine yol açar.
D) Kendi düşüncelerinizden asla vazgeçmeden de farklı düşünenlerle dost olmanız mümkündür.
E) Başkalarını anlama çabası göstermemek insanı aklını sağlıklı biçimde kullanmaktan alıkoyar.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

5. Haliç'in kuzey ucunda, (I) kent surlarının ötesinde, (II) Peygamber'in eski bir silah arkadaşı ve sancaktarının adından dolayı Eyüp denilen bir mahalle uzanırdı. Hazreti Eyüp'ün, (III) 672 yılında kenti Bizanslılardan almak üzere girişilen ilk Arap saldırısında şehit düştüğü söylenir. Fatih Sultan Mehmet buraya bir cami ile türbe yaptırdı ve bu tapınak öylesine bir ün kazandı, (IV) saygınlığa erişti ki Osmanlı sultanlarının, (V) tahta çıkma ve kılıç kuşanma törenleri burada yapılır oldu.

Bu parçada numaralanmış virgüllerden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6.
I. Acı çekmek özgürlükse
Özgürdük ikimiz de
II. O, yuvasız çalıkuşu
Bense kafeste kanarya
III. O dolaşmış daldan dala
Savurmuş yüreğini
IV. Ben bölmüşüm yüreğimi
Baş kaldıran dizelere
V. Acılardan arta kalan
İşte o bakışlarmış.

Yukarıda numaralanmış dizelerin hangilerinde yazım yanlışı yoktur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve V

7. Ukrayna - Rusya savaşından gelen görüntüler (I) çok üzücü. Rusya'nın saldırıya (II) geçtiği ilk günlerde, bebekleriyle, evcil hayvanlarıyla metrolara sığınan insanların durumu hepimizin canını sıktı. "İnsanlar ölürken hayvan mı düşünülür? (III)" diyenler var. Bu insanlar Ukrayna'dan gelen görüntüleri iyi incelemeli. (IV) Evcil hayvanını ya da hayvanlarını ailenin bir parçası gibi gören herkes için onları geride bırakmak (V) kabul edilebilir bir durum değil.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde çekim eki kullanılmamıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Seviyorum seni
Ekmeği tuza banıp da yer gibi
Geceleyin ateşler içinde uyanarak
Ağzımı dayayıp musluğa su içer gibi
.....
Seni düşündükçe
Gül dikiyorum ellerinin değdiği yere
Atlara su veriyorum
Daha bir seviyorum dağları gülüm
Her akşam seninle
Yeşil bir zeytin tanesi
Bir parça mavi deniz alır beni

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünlü daralması
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Ünsüz yumuşaması
D) Ünlü düşmesi
E) Kaynaştırma harfi kullanımı

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

9. Türkçe Öğretmeni Sündüz Hanım, derste ad ve sıfat tamlamalarını anlattıktan sonra her birinden sırayla istediği türden bir tamlamayı cümlede kullanmalarını istemiş ve ilk beş öğrencisinden şu yanıtları almıştır:

Öğretmen:
— Tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş ad tamlaması.

Arzu:
— İşleri hiç istediği gibi gitmiyor tekstilci dayımın bugünlerde.

Öğretmen:
— Tamlayanı ile tamlananı arasına sıfat girmiş ad tamlaması.

Cemil:
— Köyde yaz mevsiminde çınarın serin gölgesine masa kurar, sohbet ederdik.

Öğretmen:
— Tamlayanı da tamlananı da sıfat almış belirtili ad tamlaması.

Şahin:
— Bu kitabın basım yılı ile babamın doğum yılı aynı.

Öğretmen:
— Tamlayanı birden çok olan sıfat tamlaması.

Necla:
— Islak, karanlık, ürkütücü sokaklardan geçerek ana caddeye ulaştık.

Öğretmen:
— Tamlayanı ile tamlananı yer değiştirip ad ögesine üçüncü kişi iyelik eki getirilerek oluşturulan kurallı birleşik sıfat.

Hayri:
— Üzerinde gri, paçaları daracık bir pantolon ile simsiyah bir tişört vardı o gün.

Bu öğrencilerden hangisinin cümlede kullandığı tamlama, Sündüz Hanım'ın kendisinden istediği tamlama çeşidine örnek değildir?

A) Arzu'nun B) Cemil'in C) Şahin'in D) Necla'nın E) Hayri'nin

10. Mizah, Arapça (I) bir sözcüktür. Türk Dil Kurumunun sözlüğünde karşılığı "gülmece"dir. Mizahın Fransızca karşılığı (II) da "satire"dir, "humour" değil (III). Mizah gazetesine onlar (IV) journal satirique derler, journal d'humour değil. Biz her (V) ikisine de mizah gazetesi diyoruz.

Yukarıda numaralanmış sözcüklerden hangileri türü bakımından aynıdır?

A) I ve II B) I ve V C) II ve IV D) III ve IV E) IV ve V

11. (I) Diyorlar ki, anlamıyoruz senin yazdıklarını, bizim alıştığımız, herkesin alıştığı biçimde yazmalısın, eski köye yeni adet getirmenin gereği yok. (II) Gerçekten de anlamıyorlar çünkü kafaları yapma bir söz dizimine alışmış, kendi dünyaları dışında da dünyaların, kendi yaşam formları dışında da yaşam formaları olabileceğine inanmayan, kendi dünyalarını bütün evrenin merkezi sanan tutucular gibiler. (III) Doğal olandan anladıkları, bir yazının, çerçevesini sadece kendi algılayabildikleri doğaya uygun olup olmadığından ibaret ama ben, yazdığım dil onların anladıkları doğal dildir, demiyorum. (IV) Ben de kendi adıma bir doğal dil oluşturuyorum, onun atmosferinde yazıyorum. (V) Bu dünyaya taşınabilecek, bu atmosferde soluk alabilecek okurlar için yazıyorum ve ne mutlu ki her geçen gün benim kurduğum bu dünyaya taşınan okur sayısı giderek artıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisiyle ilgili aşağıdaki bilgilerde bir yanlışlık vardır?

A) I. cümlede yazar, kendisine yönelik bir eleştiriyi doğrudan anlatım yoluyla aktarmıştır.

B) II. cümlede yazar, kendisine yapılan eleştirilere benzetme ile karşılık vermiştir.

C) III. cümlede doğal olanın ne olduğu ve ne olmadığı tanımlanmaktadır.

D) IV. cümlede yazar, kendi yazdıklarının farklılığı ile ilgili bir açıklama yapmıştır.

E) V. cümlede yazarın, özel bir okur kitlesi için yazdığı, bu okur kitlesinin de sürekli çoğaldığı bilgisine yer verilmiştir.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

12. (I) Pir Sultan'ım Haydar'ın kimliği pek bilinmiyor. (II) Gerçi bazı incelemeciler hem onun Divriği ile Kemaliye arasında, Sarıçiçek Yaylası'nda türbesi bulunan Koca Haydar'la hem de Pir Sultan ve Pir Sultan Abdal'la aynı kişi olduğunu öne sürüyorlar. (III) Nitekim birçok şiirde, Merzifonda, Çeçbeli'nde oturan Urum Hoca ile Çorum'un Osmancık ilçesinde tekkesi bulunan Koyun Baba'dan söz açılıyor. (IV) Ayrıca Pir Sultan'ım Haydar'ın şiirlerinde Keskin'deki Hasan Dede Tekkesi'nin de adı geçiyor. (V) Buna karşılık Sivas ile Banaz'dan hiç söz edilmiyor.

Bu parçada anlatımın akışına göre "Gelgelelim şiirlerinin çözümlenmesi bunu doğrulamıyor; tersine, Pir Sultan'ım Haydar'ın Merzifon (Amasya) ya da Çorum yöresinden olduğuna ilişkin ipuçları veriyor." **cümlesi, numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra getirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. I. Ağlamak güzeldir, ağlayan insanın yüzü bu sırada hiç de hoş görünmeyen değişik şekillere girse de güzeldir.

II. Bunu hepimiz bildiğimiz için üzüldüğümüz zamanlarda karşımızdakileri de üzmemek, en azından vicdani bir hesaplaşmaya zorlamamak için içimizden katıla katıla ağlamak gelse de tutarız kendimizi.

III. Samimiyetle ağlayan herkes, ister istemez vicdanımızın sesini dinlememize yol açar ve sırf bu yüzden çoğu zaman kaçındığımız bir şeydir.

IV. Yine de kimse kimseyi bir güzelliğe tanık olmak için ağlarken görmek istemez çünkü ağlayan biri karşısında tepkisiz kalmak insana yakışır bir tutum değildir.

V. Gözyaşlarımızı içimize akıtır, insanlardan kaçar, bir köşeye çekilip orada bütün acımızı hüngür hüngür ağlayarak dışa akıtmak isteriz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ile II B) II ile IV C) II ile V
D) III ile V E) IV ile V

14. Hepimizin de bildiği gibi insanlarla anlaşmanın ve sorunları çözmenin anahtarı iletişimdir, değil mi? (I) Kendi sorunumuz söz konusuysa "Neden bu sorunu oturup konuşmuyoruz?", başkaları arasında bir sorun varsa "Neden bu sorunu oturup konuşmuyorsunuz?" diye sorarız. (II) Çünkü insanlar, karşılıklı oturup birbirlerini dinlediklerinde, her şeyi açıkça ortaya koyduklarında her sorunun kolaylıkla çözülebileceği inancı çok yaygındır hepimizde. (III) Hemen her seferinde de bu düşüncenin doğruluğunu kanıtlayan pek çok örnekle karşılaşmışızdır hem kendi yaşamımızda hem de tanık olduğumuz yaşantılarda. (IV) Siz yine de bu inanca pek de güvenmeyin; evet, karşılıklı oturup konuşmanın büyük düşmanlıkların ve küslüklerin önüne geçebildiği doğrudur ama sorunların çözümüne katkısı hiç de sandığınız gibi değildir. (V) Hatta çoğu zaman konuştukça sorunun boyutları büyür, ayrıntıları derinleşir ve sorun daha da içinden çıkılmaz bir hâl alır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. (I) Havanın oldukça sıcak olduğu bir gün, tesadüfen geçtiğim sokağın köşesindeki market gözüme çarptı. (II) Marketin hemen dibindeki büyük bir çınar ağacının gölgesine konmuş masalardan birine tabureyi çekip oturdum. (III) İçim yanıyordu, dükkânın kapısına doğru seslenip "Bir gazoz verir misiniz, soğuk olsun lütfen!" diye seslendim. (IV) Gazozu oldum olası severim. (V) Çocukluğumdan içimde kalma bir parçadır sanki... (VI) Özellikle televizyonun, bilgisayarların olmadığı yıllarda, yazlık sinemalarda, "10 dakika ara"ların olmazsa olmaz içeceğidir gazoz.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

16. Attilâ İlhan 1925 yılında İzmir'in Menemen ilçesinde doğar. Karşıyaka Cumhuriyet İlkokulu, Karşıyaka Ortaokulu, İzmir Alsancak'taki Atatürk Lisesinde okur. Üniversiteyi İstanbul'da okur. Bir süre Paris'te yaşar. 1965'te babasının ölümü üzerine Paris'ten İzmir'e döner ve sekiz yıl doğduğu kentte kalır. Bu dönemde *Demokrat İzmir* gazetesinin başyazarlığını ve Genel Yayın Yönetmenliğini yürütür. Şiirle ilgilenmesinin kaynağı ailesidir. Annesi ve babası şiiri çok seven okuyan insanlardır. Bu etkiyle küçük Attilâ'nın ilk şiiri olan "*İlkbahar*" henüz ilkokul üçüncü sınıftayken yazılmıştır. İlk şiir kitabı olan "*Duvar*"ı 1948 yılında, kendi parasıyla bastırır. Attilâ İlhan'ın şiirlerinde İzmir sıkça geçer. Bunun nedenini "*Ben Sana Mecburum*" kitabının "*Meraklısı İçin Notlar*" bölümünde açıklar.

Bu parçada Attilâ ilhan'la ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı yoktur?

A) Onu şiir yazmaya yönlendiren etki ya da etkiler nelerdir?

B) İzmir'in, şiirlerinde önemli bir yer tutmasının nedeni nedir?

C) İlk şiir kitabı, bir yayınevinin talebi üzerine mi basılmıştır ve ne zaman yayımlanmıştır?

D) Sanatçı ne zaman, nerede ve hangi görevle gazetecilik yapmıştır?

E) Eğitim ve öğretim yaşamının büyük bir bölümünü hangi okullarda ve nerede geçirmiştir?

17. Çocuk doğduğu zaman tümüyle aciz değildir, bazı becerileri vardır. Örneğin; algısal olarak ışığa duyarlıdır, hareketi izleyebilir. Doğduktan sonra duyu organlarını kullanarak dünyayı tanımaya çabalar. Algı, bu organlara gelen uyarılara anlam verilmesi ve çevre hakkında bilgi edinme sürecidir. Işığı görmek, onun ışık olduğunu anlamak, ışığı her gördüğünde ne tür bir olgu ile karşı karşıya olduğunun ayırdına varmak algılama ile olur. Algılama iki yolla gelişir. Birincisi, organların gelişip olgunlaşmasıdır. İkincisi uyaranların yorumlanmasında yardımcı olacak deneyimlerin artması ile algısal belleğin de zenginleşmesi, böylece yeni algılar karşısında hızlı yorum yapma yeteneğinin gelişmesidir.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisine varılamaz?

A) Çocuk beş duyusunu da kullanabilen bir varlık olarak doğduğu andan itibaren çevresinde olup biten her şeyi hemen anlamlandırır.

B) Bebeğin çevresini anlamlandırma süreci, duyu organlarını kullanarak yaptığı algılamaların bir sonucu olarak gelişir.

C) Algılamalarımızın küçük yaştan itibaren gelişmesi; bir yandan algılama organlarımızın zamanla daha da olgunlaşmasının, bir yandan da yaşam deneyimlerimizin artmasıyla oluşur.

D) Çocuk, doğduğunda kendisine yabancı olan bir dünyaya gözlerini açmıştır, duyu organları yardımıyla o dünyayı tanımaya çalışır.

E) Çocuğun dünyaya geldiğinde sahip olduğu birtakım yetenekleri vardır, bunlar zamanla gelişir.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

18. Toplumsal yaşamda sağlıklı ilişkiler güven üzerine kurulur. Güvenin temelinde ise uyum vardır. Birine bir iş teklifinde bulunmanızın, birinden borç ya da başka bir şey istemenizin, bir işe alınmanızın ya da birini işe almanızın, aile ve arkadaşlık ilişkilerinizin, mahalle bakkalınıza ya da ulusa seslenmenizin temelde birbirinden farkı yoktur. İnsanlar, sizinle uyumları düzeyinde olumlu ya da olumsuz yaklaşımda bulunacaklardır. Sizinle iletişim kurmayı istemesinin ya da sizin iletişim isteğinize olumlu yanıt vermesinin anlamı "Sana güveniyorum, benim için bir şey ifade ediyorsun ve beni kendine doğru çekerek harekete geçiriyorsun." demektir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmuştur?

A) İnsanlar arasındaki ilişkilerin ancak zamanla doğru bir zeminde gelişebileceği

B) Tek taraflı güvenin, ilişkileri arzulanan noktaya götüremeyeceği

C) Güven duygusunun temelinde iki tarafın da kazanacağı bir ilişkinin olduğu

D) Size güvenmeyen birinin, ne kadar içten olursanız olun, yapmacık davranışlar sergilediğinizi düşüneceği

E) Sağlıklı bir iletişimin güvene, uyuma bağlı olarak kurulup gelişebileceğine

19. Ben bütün roman kişilerimi aynı aşkla seviyorum. Çünkü en iyisinden en kötü karakterlisine kadar hepsi benim çocuklarım, onların hepsini ben var ettim. İnsan kendi çocuklarını sevmez mi? Olumsuz bir tipi yazmaya başlıyorum, onu öyle çok seviyor ve benimsiyorum ki okurken insanlar ondan önce doyasıya nefret etsinler istiyorum. Sonra o insanın iç dünyasını, geçmişini, onu kötü kılan etmenleri yavaş yavaş okurun zihnine gönderiyorum, onun kötü oluşunun toplumsal nedenlerini bütün çıplaklığıyla ortaya dökmeye çalışıyorum. Kitabın kapağını kapatırken okurun da benim kadar bütün kahramanlarımı sevmesini, iyilik-kötülük kavramı ve toplumsal nedenleri konusunda ise kendi dogmalarını sarsıcı biçimde sorgulamasını istiyorum.

Bu parçanın yazarı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Psikolojik roman türünde yazmakta ve yapıtlarını oluştururken psikologların düşüncelerinden yararlanmaktadır.

B) Sanatı, toplumsal sorunların çözülmesinde ve toplumun ahlaki olarak düzeltilmesinde bir araç olarak görmektedir.

C) Okura, iyiler ve kötüler konusundaki bakış açısını sorgulatmak ve kendi kalıplaşmış düşüncelerini de gözden geçirtmek istemektedir.

D) Kendi sevdiği roman kahramanlarının okur tarafından da sevilmesi için onları sevimli kılan yönleri ön plana çıkarmaktadır.

E) Bireyleri değil, olay ve durumları ön plana alarak okuru olup bitenler karşısında duyarlı kılmak istemektedir.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

20. Evet, insan denilen türü sevmiyorum. Kendim bir parçası olduğum bu bencil, aptal ve ahlaksız türün bugüne kadar yeryüzünde hem kendi türünden olanlara, başka halklara hem de başka canlılara verdiği zararlara; bunları görüp aklını başına alacağına daha da zalim, daha da zararlı bir canlı hâline gelmesine bakıyorum da "sevmeme" sözcüğü "nefret etme"ye doğru evriliyor.

Bu sözlerin sahibi, kendisine sorulan hangi soruya karşılık olarak bunları söylemiş olamaz?

A) İnsanları sadece bireyler olarak değil, bir canlı türü olarak da bu kadar nefret etmenize sebep olan nedenler nelerdir?

B) Yazdıklarınızdan, insanları hiç sevmediğiniz hatta onlardan nefret ettiğiniz gibi bir sonuca varabilir miyiz?

C) Sizi insan türüne karşı bu denli düşman kılan etkenler; insanların neden olduğu savaşlar, doğaya ve birbirine verdiği zararlar mıdır?

D) İnsanlara olan düşmanlığınızın, küçükken yaşadığınız talihsiz olaylarla bir bağlantısı olabilir mi?

E) Yazılarınızda sürekli olarak insan türünün en vahşi tür olarak işlenmesi, kendi türünüze karşı bir düşmanlık anlamına gelmiyor mu?

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

21. ve 22. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

Ben altaki yazıyı yakın tarihte yitirdiğimiz, edebiyatımızın modern Nasrettin Hocalarından, sohbetine doyulmaz sevgili Aydın Boysan'ın "Merak Uyanınca" adlı yapıtının 45-46. sayfalarından aktarıyorum. Anlatılan olayın ustamızın sohbet tarzında bir kurgusu olduğunu belirterek "Olmaz böyle şey!" diyeceklerin önünü keseyim ben her olasılığa karşı!.. Anısına saygılarla:

Şimdi gelelim işin şaka yanına. Olay, Avrupa'da geçiyor. Karlı-buzlu bir havada, gece yarısı arabasıyla evine dönen bir göz doktorunu, çılgın biri sollayıp geçiyor. Ama hemen duvara çarpan spor arabanın sürücüsü, o anda can veriyor. Doktorumuz, insanlara hizmet görevini kutsal görev biliyor ya!.. Oracıkta hemen ölünün bir gözünü çıkarıp yerine cam göz koyuyor. Derhal hastaneye giderek aldığı canlı gözü bir hastasına takıyor. Ameliyat olağanüstü başarılı sonuçlanıyor.

Doktor ertesi sabah merakla gazetede otomobil kazalarını okuyor. İlgilendiği kazanın haberi şöyle:

"Savcı ve polis şaşkınlık içinde!.. İki gözü de cam olan ölen otomobil sürücüsünün esrarı çözülemiyor."

21. **Aydın Boysan'dan aktarılan bu parçadan, anlatılan olayla ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine varılabilir?**

A) Sözü edilen doktorun kötü olaylardan fazla etkilenmediğine

B) Kaza öncesinde, sözü edilen sürücünün gözlerinden birinin cam olduğuna

C) Kaza yapan şoförün alkollü ve hız delisi biri olduğuna

D) Kaza geçirip yaşamından olan sürücünün ehliyetinin olmadığına

E) Sözü edilen sürücü şehir içi hız sınırını aştığı için kazanın gerçekleştiğine

22. **Parçanın bütününden aşağıdakilerden hangisine varılamaz?**

A) Metnin yazarı, Aydın Boysan'a büyük saygı duymaktadır.

B) Aydın Boysan, anılarda hoşsohbet bir insan olarak yaşamaktadır.

C) Aydın Boysan'ın yalın, akıcı bir dili vardır.

D) Aydın Boysan'ın yazılarında esprili bir söyleyiş vardır.

E) Aydın Boysan, yurt içi ya da yurt dışı, kendisine ilginç gelen haberleri okurla paylaşmayı seven biridir.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

23. ve 24. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

Köle sahipleri ekmek kaygısı çekmedikleri için felsefe yapıyorlardı çünkü ekmeklerini köleler veriyordu onlara. Köleler ekmek kaygısı çekmedikleri için felsefe yapmıyorlardı çünkü ekmeklerini köle sahipleri veriyordu onlara.

Ve yıkıldı gitti Likya.

Köleler felsefe kaygısı çekmedikleri için ekmek yapıyorlardı çünkü felsefelerini köle sahipleri veriyordu onlara. Felsefe sahipleri köle kaygısı çekmedikleri için ekmek yapmıyorlardı çünkü kölelerini felsefe veriyordu onlara.

Ve yıkıldı gitti Likya.

Felsefenin ekmeği yoktu, ekmeğin felsefesi. Ve sahipsiz felsefenin ekmeğini, sahipsiz ekmeğin felsefesi yedi; ekmeğin sahipsiz felsefesini felsefenin sahipsiz ekmeği.

Ve yıkıldı gitti Likya.

Hâlâ yeşil bir defne ormanı altında.

Melih Cevdet Anday
-Göçebe Denizin Üstünde-

23. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

A) Köleler köle sahipleri için ekmek üretirken, köle sahipleri de kendilerine hizmet etmeleri için onlara bu ekmeklerden verirlerse toplum içten içe çürür ve devlet dağılıp yok olur.

B) Kölelerin ve köle sahiplerinin bulunduğu bir toplumda felsefe, köle sahiplerinin işidir ve doğallıkla kölelik sistemini onaylar, bu da onlara üretmedikleri ekmeğe el koyma hakkı verir.

C) Ekmek üretmeyenler, topluma dayattıkları felsefe ile ekmek üretenlerin ekmeğine el koyarken felsefe bunu doğal ve olması gereken bir şeymiş gibi zihinlere yerleştirmede bir araç olur.

D) Köleliğin felsefi bir görüş olarak onaylandığı bir toplumda köle sahipleri her zaman yeni köleler bulabilir ve o köleler de bu sistemde çalışmayan köle sahiplerini beslemeye zorunlu kalır.

E) Köleci felsefenin egemen olduğu bir toplumda, ekmek köleler ve köle sahipleri arasında paylaşılır, sonuçta herkes bir biçimde doyduğu için devlet sonsuza kadar varlığını sürdürür.

24. Bu parçanın bütünü göz önüne alındığında altı çizili sözün parçaya kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Felsefeciler aç kalmaya, çalışanlar ekmekle yetinmeye mahkûmdur.

B) Kölelerin ürettikleri ekmeği sahiplenememeleri, felsefenin egemen sınıfların çıkarlarına hizmet ettiğini gösterir.

C) Felsefe her zaman ve her çağda ya ezenlerin ya da ezilenlerin yanında saf tutmuştur.

D) Yönetilenlerin ürettiği bir felsefesi olmasa da yönetenlerin felsefesi iki tarafa da yeterlidir.

E) Felsefenin sahipsiz kaldığı bir toplumda herkes ondan kendince bir sonuç çıkarır.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

25 ve 26. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

Keşifler, icatlar, inceleme ve araştırmalar hep insanoğlunun duyduğu merak sonucu yapılmıştır ve yapılmaktadır. Bu uğurda pek çok bilim insanı ömürlerini tüketmişler, yaşamlarını bile tehlikeye atmışlar hatta canlarını vermişlerdir. Silahlar ve kimyasal zararlıların üretimindeki sorumluluklarını bir yana koyarsak bilim insanları büyük bir sabır içinde çalışarak elde ettikleri bilgiler, ürettikleri ürünler, keşfettikleri gerçeklerle insanlara daha uygar, daha mutlu bir yaşam sürebilecekleri dünyanın kapılarını açmışlardır. Merak gereksinimlerini karşılarken elbette onlar da her insan gibi hiç beklemedikleri durumlarla, sonuçlarla karşılaşabilmişler, kendi kendilerine zarar bile verebilmişlerdir. Bu, oyuncağının nasıl çalıştığını öğrenmek isteyen bir çocuğun onu kırabilmesi, bozabilmesi ve bazen bu nedenle dayak bile yemesi gibidir. Dokunması büyükleri tarafından yasaklanmış bir şişeyi düşürüp kıran bir çocuk, şişe içindeki sıvının hem halıya dökülüp onu mahvetmesi hem de kırılarak kendisine zarar vermesi de buna benzer bir şeydir. Ama bu tür "iş kazaları" ve bu kazalar sonucu "kabahatli" duruma düşmesi nasıl çocuğun meraklı denemelerini ortadan kaldıramazsa bilim insanının da "başarısız" ya da "ceza gördüğü" denemeleri , "yasaklar" ya da "riskler" onun merak duygusunu asla yok edemez.

CBA Yayınları

25. **Bu parçadan hareketle bilim insanları için,**

I. Çalışmalarının tamamını insanları daha da mutlu etmek için yapmaktadırlar.

II. Bir çocuğun merakına benzer bir merakla çalışmalarını sürdürürler.

III. Çalışmaları başlangıçta desteklenmediği gibi her seferinde engellenmeye de çalışılmıştır.

sonuçlarından hangilerine varılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

26. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan hareketle <u>söylenemez</u> ?**

A) Pek çok buluşun gerisinde büyük zahmetler ve yaşanan ciddi riskler vardır.

B) Yılmamak, sabırla ve korkusuzca çalışmalarını sürdürmek büyük buluşların ardındaki önemli tutumlardır.

C) Merak, çoğu zaman kötü sonuçlara yol açan ve aşırısı insana ve çevreye zararlı bir duygudur.

D) Pek çok buluşun gerisinde yatan itici güç, merak duygusudur.

E) Çocuklarla bilim insanları arasında öğrenmeye açlık gibi ortak bir duygu vardır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

27 - 30. soruları aşağıda verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Arzu, Betül, Candan ve Damla adlı kız öğrencilerle Erhan, Fatih, Galip, Hasan ve İbrahim adlı erkek öğrenciler; sırayla arkadaşlarına birer sunum yapacaktır. Bu öğrencilerin dördü 16, ikisi 17, üçü 18 yaşındadır. Sunum yapacak öğrencilerle ilgili olarak kimi bilgiler şöyledir:

Erhan'ın yaşı Fatih'in yaşından, Fatih'in yaşı Damla'nın yaşından büyüktür.

İlk sunumu yaşı en büyük öğrencilerden biri yapacaktır.

Damla'nın yaşı Galip'in yaşından, Galip'in yaşı İbrahim'in yaşından küçüktür.

Kız öğrencilerden yalnız birinin yaşı 18'dir ve dördüncü sırada sunum yapacaktır.

Yedinci sunumu yaşı 17 olan bir öğrenci, son sunumu yaşı en küçük olan erkek öğrenci yapacaktır.

İlk sunumu yapacak öğrenci ile beşinci sırada sunum yapacak öğrencinin yaşı aynıdır.

27. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur?

A) Birinci sunumu Erhan yapacaktır.
B) İkinci sunumu Damla yapacaktır.
C) Üçüncü sunumu Galip yapacaktır.
D) Yedinci sunumu Fatih yapacaktır.
E) Dokuzuncu sunumu Hasan yapacaktır.

28. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

A) Kız öğrenciler içinde 17 yaşında olan yoktur.
B) İlk sunumu bir erkek öğrenci yapacaktır.
C) Kız öğrenciler 2, 4 ve 6. sırada sunum yapacaktır.
D) Fatih'in yaşı Galip'in yaşından büyüktür.
E) Altıncı sırada sunum yapacak olan kız öğrenci 16 yaşındadır.

29. Öğrencilerin sunum sıraları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) 18 yaşındaki iki öğrenci art arda sunum yapmıştır.
B) 16 yaşında iki öğrenci art arda sunum yapmıştır.
C) 17 yaşındaki iki öğrenci arasında bir öğrenci sunum yapmıştır.
D) Bütün kız öğrencilerin yaşı bellidir ama hiçbirinin sunum sıralamasındaki yeri tam olarak söylenemez.
E) Bütün erkek öğrencilerin yaşı bellidir ama dördünün sunum sıralamasındaki yeri tam olarak söylenemez.

30. Buna göre Damla, sunumunu;

I. ikinci,
II. dördüncü,
III. sekizinci

sıralardan hangisinde yapmış olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. Metinde geçen "çıktı" sözcüğü, bağlama göre değerlendirildiğinde kelimenin cümlede "yayımlamak" anlamını karşıladığı görülecektir. Dolayısıyla bu kelime E maddesiyle ilişkilendirilebilir. Metinde geçen "müsvedde" sözcüğü, "yazı taslağı, karalama, ön çalışma" anlamlarını içerdiğinden B maddesiyle ilişkilendirilebilir. Metinde geçen "ulaşamadım" sözcüğü, bağlama göre değerlendirildiğinde "başarmak" anlamını karşıladığından D maddesiyle ilişkilendirilebilir. Metinde geçen "geçecek" sözcüğü, bağlama göre değerlendirildiğinde "tükenmek" anlamını karşıladığından A maddesiyle ilişkilendirilebilir. Metinde geçen "mükemmel" sözcüğünü karşılayacak bir madde yoktur. Dolayısıyla bu kelime herhangi bir maddeyle ilişkilendirilemez.

Dikkat: "Mükemmel" sözcüğü; kusursuz, tam, tamamlanmış, eksiksiz, olgunlaşmış, çok güzel, harikulade, şahane, kusursuz, yetkin vb. sözcüklerle ilişkilendirilebilir. "Özgünlük" sözcüğü; yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan, orijinal, ibdai, nitelikleri bakımından benzerlerinden üstün olan, çeviri olmayan vb. sözcüklerle ilişkilendirilebilir.

CEVAP: C

2. Metinde ancak karnını doyurabilecek kadar paraya sahip olan yoksul bir ayakkabıcıdan bahsedilmektedir. Boşluktan önceki ifade, ayakkabının karısı ile ortaklaşa giydiği bir kürkten söz edilmiştir. Boşluktan sonraki kısımda ise ayakkabıcının "yeni" bir kürk yapmak istediği dile getirilmiştir. Ayakkabıcı yeni bir kürk yapmak istediğine göre karısıyla ortaklaşa giydiği kürkün eskidiğini düşünebiliriz. Bu durumda C maddesinde dile getirilen "öylesine eskimişti ki her tarafı yırtık pırtıktı" ifadesi metnin anlamını tamamlayacak en doğru ifadedir. Bu durumda boşluğa C maddesi getirilmelidir. Diğer seçenekler, boşluğun önünde ve arkasındaki ifadeleri anlamca tamamlamaz ve kullanıldıkları takdirde düşüncenin akışını sekteye uğratır. Bu nedenle diğer seçenekleri düşünmek söz konusu olamaz.

CEVAP: C

3. Metinde altı çizili olarak verilen ifade; Cahit Külebi'nin Türk şiir geleneğinin paralelinde ilerleyen, Türk şiir geleneğiyle dirsek teması halinde olan, onunla bağını sürdüren ancak yine de kendine has yapısını koruyan yönüne vurgu yapmaktadır. Bu vurgunun en doğru ifade edilmiş halinin C seçeneğinde olduğu söylenebilir: Ulusal şiir geleneğiyle aynı yönde ilerlemesine karşın özgün bir çizgisinin de olduğu, yönündeki ifade altı çizili ifadenin vermek istediği mesajı tam olarak içerir.

CEVAP: C

4. Söz konusu sözlerin sahibinin vermek istediği mesajları doğru kavrayabilmemiz için verilen ifadelerin ana düşüncesi, mesajını doğru anlamış olmak gerekir. Bu durum okuyucunun metni yorumlama gücüyle direkt olarak ilişkilidir. Soruda **"...vermek istediği mesajlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?"** denilerek aslında bahse konu sözden **"...hangisi çıkarılamaz?"** denilmek istenmiştir. Dolayısıyla ifadelerden çıkarılabilecek sonuçlara odaklanılması gerekir.

Dikkat: Çıkardığınız her sonucu yaslayabilecek bir kelime/ ifade bulmalısınız. Aksi halde soruya kişisel yorumunuzu katmış olabilirsiniz. Bu paragraf sorularında asla istemediğimiz bir şeydir. Bahse konu ifadelerde üç kavramın altı çizilmiştir: 1. Dinle 2. Yüzleş 3. Anla
Bu üç kavramın olmaması halinde olabilecekler ifade edilmiştir.
D maddesi bahse konu talimatlardan herhangi birine işaret etmediğinden verilmek istenen mesajlardan biri olarak değerlendirilemez.

CEVAP: D

5. Virgülün kullanılmadığı yerler:

1. "Metin içinde zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra eğer aynı zarf-fiil ekini almış başka bir kelime gelmiyorsa virgül kullanılmaz.
2. Metin içinde "...ve, veya, yahut, ya... ya bağlaçlarından önce ya da sonra virgül kullanılmaz.
3. Tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül kullanılmaz.
4. Cümle içinde pekiştirme ve bağlama görevinde kullanılan de/da bağlacından sonra virgül kullanılmaz.
5. Metin içinde -ınca/-ince anlamıyla zarf-fiil görevinde kullanılan mı/ mi ekinden sonra virgül kullanılmaz.
6. Şart ekinden sonra virgül kullanılmaz.
7. Tamlayan ile tamlayan unsurlarının arasında (anlam belirsizliğini önlemek gibi bir gaye yoksa) virgül kullanılmaz.
(Kaynak: TDK)
Yukarıda belirtilen bilgiler doğrultusunda metinde geçen "Osmanlı sultanlarının tahta çıkma ve kılıç kuşanma törenleri" zincirleme isim tamlamasında tamlayanın (Osmanlı sultanlarının) virgülle bölünmesi virgülün yanlış kullanımını örneklemektedir.

CEVAP: E

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

6. I. dizede, "**ikimiz de**" ifadesiyle "**de**" bağlacının imlasına hâkim olup olmadığımız sorgulanmak istenmiştir. Bahse sonu ifadede; "**hem... hem**" (*hem sen hem ben*) anlamına geldiğinden "**de**" bağlaçtır, ayrı yazılmıştır ve doğrudur.

II. dizede, ayrı yazılan birleşik kelimelerin yazımına hâkim olup olmadığımız sorgulanmak istenmiştir. Hayvan türlerinden birinin adıyla kurulan birleşik kelimeler ayrı yazılır: çalı kuşu, deve kuşu, at sineği vb. Bu durumda II numaralı dizede bir yazım hatası vardır. Bahse konu kelime ayrı yazılmalıydı.

III. dizede, ikilemelerin yazıma ilişkin imlaya hâkim olup olmadığımız sorgulanmak istenmiştir. İkilemeler ayrı yazılır ve aralarına herhangi bir noktalama işareti gelmez. Bu durumda metinde geçen "**daldan dala**" ikilemesi doğru yazılmıştır.

IV. dizede, "**baş**" sözcüğüyle kurulan birleşik kelimelerin imlasına hâkim olup olmadığımız sorgulanmak istenmiştir. Bahse konu kelime bitişik yazılmalıydı.

V. dizede geçen "**arta kalan**" kullanımı yanlıştır. Bu kelime "**artakalan**" şeklinde bitişik yazılmalıydı.

CEVAP: B

7. I. öncüldeki "görüntü-ler" kelimesi, "-ler" çokluk ekini almıştır. Çokluk ekleri çekim eki olduğuna göre bu sözcüğün çekim eki aldığı söylenebilir.

II. öncüldeki "saldırı-y-a" kelimesi ,"y" kaynaştırma ünsüzünü ve ismin yönelme durum ekini (-e hali) almıştır. Durum ekleri çekim eki olduğuna göre bu sözcüğün çekim eki aldığı söylenebilir.

III. öncüldeki "düşünül-(ü)r" kelimesi, geniş zaman kip ekini (-r) almıştır. Kip ekleri çekim eki olduğuna göre bu sözcüğün çekim eki aldığı söylenebilir.

IV. öncüldeki "incele-meli" kelimesi, gereklilik kip ekini (-meli/-malı) almıştır. Kip ekleri çekim eki olduğuna göre bu sözcüğün çekim eki aldığı söylenebilir.

V.öncüldeki "bırak-mak" kelimesi, isim-fiil eki (-ma /-ış /-mak) almıştır. **Fiilimsi ekleri fiilden isim yapan yapım ekleridir.** Bu durumda söz konusu kelimenin çekim eki aldığı söylenemez.

CEVAP: E

8. Metinde geçen "**düşündükçe**"" kelimesinde "**k**" ünsüzünden sonra "ç" ünsüzü getirilerek ünsüz benzeşmesi kuralı uygulanmıştır. Aynı zamanda metinde geçen "**ekmek-i, musluk-a, değdik-i**" kelimelerinde ünsüz yumuşaması kuralı uygulanmıştır. Ekleşmiş edatlarda da ünlü düşmesi görülebilir. Metinde geçen "**seninle** (*senin ile*)" sözcüğündeki "**ile**" edatının başındaki "**i**" ünlüsü düşmüştür. Bu durumda dizelerde geçen "**tane-s-i**" sözcüğündeki "**s**" ünsüzü kaynaştırmadır.

Dikkat: Dizelerde geçen "**el-ler-in-in**" sözcüğündeki ilk "**in**" eki iyelik (*senin*), ikincisi tamlayan ekidir. Bu kelimede kaynaştırma harfi yoktur. Dizelerde geçen "**sen-in-ile**" sözcüğündeki "**in**" eki tamlayan ekidir. Bu kelimede bir ünlü düşmesi olmuştur. Kaynaştırma harfi yoktur.
Dizelerde geçen "**sev-i-yorum-um, dik-i-yor-um, ver-iyorum**" sözcüklerindeki "**i**" ünlüsü daralmış bir ünlü değildir. Bu durumda dizelerde ünlü daralmasını örnekleyecek bir kullanım yoktur.

CEVAP: A

CBA Yayınları

9. Sündüz Öğretmen, Arzu'dan "**tamlayanı ile tamlananının yer değiştirdiği bir ad tamlaması**" örneği istemiştir. Arzu, **"dayımın işleri"** tamlamasını cümlesinde kullanarak bu isteği doğru bir şekilde yanıtlamıştır. Sündüz Öğretmen Cemil'den "**tamlayanı ile tamlananı arasına sıfat girmiş ad tamlaması**" örneği istemiştir. Cemil, **"çınarın serin gölgesi"** tamlamasını cümlesinde kullanarak bu isteği doğru bir şekilde yanıtlamıştır. Sündüz Öğretmen, Şahin'den " **tamlayanı da tamlananı da sıfat almış belirtili ad tamlaması**" örneği istemiştir. Şahin, cümlesinde "**kitabın basım yılı**" ve "**babamın doğum yılı**" zincirleme isim tamlamalarını örneklemiş ve öğretmenin isteğini doğru bir şekilde yanıtlayamamıştır. Sündüz Öğretmen, Necla'dan "**tamlayanı birden çok olan sıfat tamlaması**" örneği istemiştir. Necla, **"ıslak, karanlık, ürkütücü sokaklardan"** tamlamasını cümlesinde kullanarak bu isteği doğru bir şekilde yanıtlamıştır. Sündüz Öğretmen, Hayri'den "**tamlayanı ile tamlananı yer değiştirip ad ögesine üçüncü kişi iyelik eki getirilerek oluşturulan kurallı birleşik sıfat**" örneği istemiştir. Hayri, "**paçaları daracık**" ifadesini cümlesinde kullanarak bu isteği doğru bir şekilde yanıtlamıştır.

Dikkat: Bu ifadede, "**daracık paça**" sıfat tamlamasının tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş (paçaları daracık) ve "**paça**" adı üçüncü kişi iyelik eki almıştır.

CEVAP: C

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

10. I numaralı yerdeki "**Arapça**" sözcüğü, "**sözcüktür**" adının bir özelliğini belirtmektedir. Bu nedenle cümlede *sıfat (ön ad)* görevinde kullanıldığı söylenebilir. II numaralı yerdeki "**karşılığı**" sözcüğü, mastar eki alamaz, herhangi bir sözcüğü niteleyip belirtemez ve ismin yerini tutamaz. Bu nedenle bahse konu sözcük bir kavramın adıdır. *Yani tür olarak isimdir*. III numaralı yerdeki "**değil**" sözcüğü, özne ve tümleçleri ayrı ve biri olumlu, diğeri olumsuz iki cümleden birinin yüklemi olduğundan *edattır*. IV numaralı yerdeki "**onlar**" sözcüğü ile insanlar kastedildiğinden *kişi zamiridir*. V numaralı yerdeki "**her**" sözcüğü, "**ikimiz**" adını, belgisizlik yoluyla belirttiğinden belgisiz sıfattır. Bu durumda I. ve V. yerlerde verilen sözcükler, tür bakımından sıfat grubunda değerlendirilir ve sorunun doğru yanıtını oluşturur.

CEVAP: B

11. I. cümlede, yazar; eski köye yeni adet getirdiği, söylediklerinin anlaşılmadığı ve herkesin alıştığı biçimde yazması gerektiği belirtilerek eleştirilmiştir. Öncülde geçen "**diyorlar ki**" ifadesinden hareketle de bu eleştirinin doğrudan anlatım yoluyla aktarıldığı söylenebilir. Dolayısıyla A maddesi doğrudur. II. cümledeki "**Gerçekten de anlamıyorlar...tutucular gibiler.**" ifadelerinden hareketle yazarın, kendisine yapılan eleştirilere benzetme yoluyla karşılık verdiği söylenebilir. Kendisini eleştirenleri, kendilerini bütün evrenin merkezi sanan tutucular gibi görmüştür. Dolayısıyla B maddesi doğrudur. III. cümlede, yazar; kendini eleştirenlerin doğal dilden ne anladıklarına yönelik bir saptama yapmıştır ve yazılarında kullanıldığı dilin onların anladıkları doğal dil olduğunu iddia etmediğini dile getirmiştir. Yani cümlede bir saptama ve iddia vardır. Doğal olanın ne olup olmadığıyla ilgili bir tanımlama yapılmamıştır. Dolayısıyla C maddesi yanlıştır. IV. cümlede, yazar; kendi adına doğal bir dil oluşturduğunu ve bu dilin iklimde yazdığını söyleyerek kendi yazdıklarını farklılığıyla ilgili bir açıklama yapmıştır. Dolayısıyla D maddesi doğrudur. V. cümlede, yazar; bu dünyaya taşınabilecek, bu atmosferde soluk alabilecek okurlar için yazdığını söyleyerek özel bir okur kitlesi için yazdığını sezdirmiştir. Aynı cümlenin devamında ise okur kitlesinin giderek arttığına dair bilgi vermiştir. Dolayısıyla E maddesi doğrudur.

CEVAP: C

12. Bu soru için bizden istenen; cümlenin, numaralanmış ifadeden sonra kullanılmasıdır. Bu durumda öncelikle verilen cümleyi analiz edelim. Sonra da hangi cümleyle anlamsal ve dil bilgisel örüntü oluşturduğuna bakalım. Bize verilen cümlenin "**gelgelelim**" (ne var ki) bağlacıyla başladığına dikkat edelim. Bu bağlaç; mevcut yargıyı, kendisinden önceki yargının tersi yönde hareket ettirir. Kendisinden önce söylenen yargının gerçekleşemediğine işaret eder. Cümlede, şiirlerinin çözümlemesinden hareketle Pir Sultan'ım Haydar'ın Merzifon ya da Çorum yöresinden olduğunun söylenebileceği iddiası vardır. Demek ki bu yargıdan önceki cümle Pir Sultan'ım Haydar'ın yaşadığı düşünülen yerle ilgili bir ipucu içermek durumundadır. II. öncülde, "...**bazı incelemecilerin onun Divriği ile Kemaliye arasında Sarı Çiçek Yaylası'nda türbesi bulunan...**" şeklinde başlayıp devam eden kısım ile tırnak içinde verilen kısım arasında bahse konu kişinin yaşadığı yerin belirtilmesi yönüyle bir ilişki kurulabilir. Başka bir açıdan daha değerlendirelim: Bize verilen cümlede "... "**Gelgelelim şiirlerinin çözümlenmesi bunu doğrulamıyor...**" şekilde başlayan bölüm ile III. öncüldeki "**Nitekim birçok şiirde...**" başlayan bölüm arasında bir örüntü vardır. Her iki cümlede "...şiir..." vurgusu öne çıkarılmıştır. Bu durumda tırnak içinde verilen cümlenin III numaralı öncülden önce getirilmesi gerektiği düşünülebilir.

CEVAP: B

13. I. cümleyi inceleyelim: Bahse konu cümlede ağlayan bir insanın yüzünün hoş görünmeyen şekillere de girse "**güzel olduğuna**" dair bir saptama yapılmıştır. IV. cümlede, bu saptama "**yine de...**" ifadesiyle sürdürülmüş ve bahse konu "**güzelliğe**" tanık olmak için bir insanın ağlamasının istenemeyeceği ile tamamlanmıştır. Dolayısıyla I. cümleden sonra anlamsal ve dil bilgisel açıdan IV. cümlenin getirilmesi gerekmektedir. Zira her iki cümlede "**ağlama**" ve "**güzellik**" sözcükleri örüntü oluşturmaktadır. Başka bir bakış açısıyla daha soruyu ele alalım: III. cümleyi inceleyelim: Bahse konu cümlede, samimiyle ağlayan insandan vicdanımızın sesini açtıkları için kaçtığımıza yönelik bir iddia öne sürülmüştür ve bu iddia II. cümledeki "...**bunu hepimiz bildiğimiz için...**"ifadeleriyle sürdürülmüştür. Yine III. cümledeki "**vicdanımızın sesi**" ifadesiyle II. cümledeki "**vicdani bir hesaplaşma**" ifadeleri örüntü oluşturmaktadır. Her iki cümlede de ağlayan insanın vicdanımız üzerindeki tesirine vurgu yapılmıştır. Bu durumda III. cümleden sonra II. cümle getirilmelidir. Söz ettiğimiz bu bağlantılardan herhangi biri kullanılarak yanıta rahatlıkla ulaşılabilir. Bu bağlantıların kurulabilmesi için II ve IV numaralı cümlelerin yer değiştirmesi gerekir.

CEVAP: B

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

14. I, II, IV ve V. cümleler arasında **"konuşmanın/ iletişimin pek çok sorunu çözebileceğine"** dair inançla ilgili değerlendirmeler yapılmış ve devamlılık sağlanmıştır. Ancak III. cümlede ise bu bağlamdan uzaklaşılmış ve düşünce sekteye uğramıştır.

CEVAP: C

15. I, II, III numaralı cümleler, kişinin **"market"** nesnesiyle ilişkisini öne çıkarırken IV, V, VI numaralı cümleler **"gazozla"** ilişkisini öne çıkarmaktadır. Bu durumda metin IV. cümleden itibaren bölünebilir.

CEVAP: C

16. A maddesinde yer alan **"Onu şiir yazmaya yönlendiren etki ya da etkiler nelerdir?"** sorusu, metinde yer alan "Şiirle ilgilenmesinin kaynağı ailesidir. Annesi ve babası şiiri çok seven, okuyan insanlardır. Bu etkiyle... ifadesiyle yanıtını bulmaktadır. B maddesinde yar alan **"İzmir'in, şiirlerinde önemli bir yer tutmasının nedeni nedir?"** sorusunun yanıtını düşündürtecek herhangi bir ayrıntıya metinde yer verilmemiştir. Dolayısı bahse konu soru, bu metinde yanıtını bulamayacaktır. C maddesinde yer alan **"İlk şiir kitabı ne zaman ve bir yayınevinin talebi ile mi basılmıştır?"** sorusu, metinde geçen "...ilk şiir kitabı olan 'Duvar'ı 1948 yılında, kendi parasıyla bastırır..." ifadesiyle yanıtını bulur. Demek ki ilk şiir kitabı bir yayınevinin talebiyle basılmamıştır. D maddesinde yer alan **"'Sanatçı ne zaman, nerede, hangi görevle gazetecilik yapmıştır?"** sorusu, metinde geçen "... 1965'te babasının ölümü üzerine Paris'ten İzmir'e döner ve sekiz yıl doğduğu kentte kalır. Bu dönemde Demokrat İzmir gazetesinin başyazarlığını ve Genel Yayın Yönetmenliğini yürütür..."ifadesiyle yanıtını bulur. E maddesinde yer alan **"Eğitim-öğretim yaşamının büyük bölümünü nerede, hangi okullarda geçirmiştir?"** sorusu metinde geçen "... Karşıyaka Cumhuriyet İlkokulu, Karşıyaka Ortaokulu, İzmir Alsancak'taki Atatürk Lisesinde okur. Üniversiteyi İstanbul'da okur." ifadesiyle yanıtını bulur.

CEVAP: B

17. Metinde "çocuğun beş duyusunu da kullanabilen bir varlık olarak doğduğu andan itibaren çevresinde olup biten her şeyi hemen anlamlandırdığına" dair bir ayrıntıya yer verilmemiştir. Çocuğun bazı yeteneklerle doğduğunu ancak çevresinde olup bitenleri **"zamanla"** algılayabileceği **(olgunlaşma ve deneyimle)** ifade edilmiştir. Dolayısıyla bu metinden hareketle A maddesindeki sonuca varılamaz.

CEVAP: A

18. Parçanın giriş cümlesi sorunun yanıtını bulmamız konusunda önemli bir katkı sunacaktır. Metnin giriş bölümünü alıntılayalım: **"Toplumsal yaşamda sağlıklı ilişkiler güven üzerine kurulur. Güvenin temelinde ise uyum vardır."** Alıntıladığımız bu bölüm **"güven"** ve **"uyum"**, **"sağlıklı ilişkiler"** anahtar sözcükleri eksininde şekillenmiş ve metnin devamında da bu anahtar sözcüklerle örneklerle beslenerek somutlaştırılmıştır. Dolayısıyla parçanın genelinde *"sağlıklı bir iletişimin güvene, uyuma bağlı olarak kurulup gelişebileceği"* üzerinde durulmuştur. Bu bilgi bizi E maddesine götürmektedir.

CEVAP: E

19. Parçanın yazarı, olumsuz bir tipi anlatırken önce okurun ondan ölesiye nefret etmesini ama sonra onu iç dünyasını, geçmişini, onu kötü kılan etmenleri yavaş yavaş okurun zihnine göndermektedir. Onun kötü oluşunun ardındaki toplumsal nedenleri bilmesini istemektedir okurun. Böylece okur, kitabı bitirdiğinde iyilik-kötülük kavramı ve toplumsal nedenleri konusunda kendi dogmalarını sarsıcı biçimde sorgulayacaktır. Parçanın yazarı aslından metnin son cümlesinde bu isteğini açıkça dile getirmiştir. Bu durumda parçanın yazarı için C maddesindeki tespit rahatlıkla yapılabilir (*Okura, iyiler ve kötüler konusundaki bakış açısını sorgulatmak ve kendi kalıplaşmış düşüncelerini de gözden geçirtmek istemektedir.*)

CEVAP: C

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

20. Metinde, **"Evet, insan denilen türü sevmiyorum..."** şeklinde başlayan ve devam eden kısımda yazar, kendisini bir canlı türü olarak nefret etmeye iten faktörleri sıralamıştır (bencil, aptal, ahlaksız...zalim...). Dolayısıyla A maddesindeki soru bu metinde yanıtını bulur. Metinde geçen **"...bakıyorum da "sevmeme" sözcüğü "nefret etme"ye doğru evriliyor.** " ifadesinin de yardımıyla yazarın insanları hiç sevmediği hatta onlardan nefret ettiğine yönelik bir çıkarım yapılabilir. Dolayısıyla B maddesindeki soru bu metinde yanıtını bulur. Metinde geçen **"...hem kendi türünden olanlara, başka halklara hem de başka canlılara verdiği zararlar...**" ifadesinin de yardımıyla yazarı, insan türüne karşı düşman kılan etkenlerin; insanların neden olduğu savaşlar, doğaya ve birbirine verdiği zararlar olduğuna dair bir çıkarım yapılabilir. Dolayısıyla C maddesindeki soru bu metinde yanıtını bulur. Metinde geçen **"...nefret etmeye doğru evriliyor.**" ifadesinin de yardımıyla yazarın, sürekli olarak insan türünü en vahşi tür olarak işlemesi, kendi türüne karşı bir düşmanlık beslediği düşünülebilir. Zaten metnin tamamında bu düşmanlık ve nedenleri işlenmektedir. Dolayısıyla E maddesindeki soru bu metinde yanıtını bulur. Yazarın insanlara olan düşmanlığının çocukken yaşadıklarıyla ilgili olup olmadığına yönelik bir ayrıntıya metinde yer verilmemiştir. Dolayısıyla D maddesindeki soru bu metinde yanıtını bulamaz.

CEVAP: D

21. Metinde, *söz konusu doktorun münferit bir olaya karşısındaki tutumundan* bahsedilmektedir. Başka kötü olaylar karşısında nasıl bir tutum takındığı ya da bu olaylardan etkilenip etkilenmediği ile ilgili bir ayrıntıya yer verilmemiştir. Dolayısıyla bu metinden hareketle A maddesinde belirtilen sonuç çıkarılamaz. Metinde geçen " ...İki gözü de cam olan ölen otomobil sürücüsünün esrarı çözülemiyor." ifadesinin de yardımıyla kaza öncesinde, sözü edilen sürücünün gözlerinin birinin cam olduğu sonucuna yani B maddesinde aktarılan sonuca bu metinden hareketle ulaşılabilir. Metinde, doktoru hızla sollayıp geçen ve hemen ardından da duvara çarpıp kaza yapan çılgın bir sürücü bahse konudur. Dolayısıyla bu metinden hareketle C maddesindeki sonuca ulaşamayız. Metinde, doktoru solladıktan sonra duvara çarpan ve yaşamını yitiren bir sürücü bahse konudur. Sürücünün ehliyetinin olup olmadığı ile ilgili bir ayrıntıya metinden hareketle ulaşılamayacağından D maddesindeki sonuca da ulaşılmaz. Metinde karlı-buzlu bir havada gece yarısı arabasıyla evine dönen bir göz doktorunu, çılgın biri sollayıp geçen bir sürücü bahse konudur. Bu sollama hareketinin nerede olduğu ve hız sınırını aşıp aşmadığı ile ilgili bir ayrıntıya yer verilmediğinden bu metinden hareketle E maddesindeki sonuç çıkarılamaz.

CEVAP: B

22. Metinde geçen **"...anısına saygılarla..."** ifadesinden hareketle *metnin yazarının Aydın Boysan'a büyük saygı duyduğuna*, yani A maddesine varılabilir. Metinde geçen **"...sohbetine doyulmaz sevgili Aydın Boysan'ın...**" ifadesinden hareketle *Aydın Boysan'ın anılarda hoşsohbet bir insan olarak yaşadığına*, yani B maddesine varılabilir. Metinde geçen **"...ustamızın sohbet tarzında bir kurgusu olduğunu belirterek...**"ifadesinden hareketle *Aydın Boysan'ın yalın, akıcı bir dilinin olduğuna*, yani C maddesine varılabilir. Metinde geçen "...**edebiyatımızın modern Nasrettin Hocalarından...**" ifadelerinden hareketle *Aydın Boysan'ın yazılarında esprili bir söyleyişi olduğuna*, yani D maddesine varılabilir. Aydın Boysan'ın, yurt içi ya da yurt dışı, kendisine ilginç gelen haberleri okurla paylaşmayı seven biri olduğunu sezdirecek herhangi bir ayrıntıya yer verilmediğinden cevabımız E seçeneğidir.

CEVAP: E

23. E maddesinde öne sürülen, "**Köleci felsefenin egemen olduğu bir toplumda, ekmek köleler ve köle sahipleri arasında paylaşılır, sonuçta herkes bir biçimde doyduğu için devlet sonsuza kadar varlığını sürdürür.**" düşüncesinin aksi yönünde şekillenen bir metin okuduğumuzdan E maddesine varılamaz. Metindeki her paragrafın sonunda yer alan "**Ve yıkıldı gitti Likya.**" ifadesi bile tek başına E maddesini çürütür. Zira E maddesinde **"...devlet sonsuza kadar varlığını sürdürür.**" ifadesi geçmektedir.

CEVAP: E

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

24. Metinde geçen altı çizili ifadede köle sahiplerinin (felsefeyi üretenler) ekmeğini üreten kölelerin bir süre sonra kendi ürettikleri ekmeği, köle sahiplerinin lütfuyla alabildiklerini çünkü felsefenin onlar tarafından (köle sahipleri) şekillendirildiğini okuyoruz. Burada "**felsefe**" ile kastedilen "dünya görüşü, dünyayı algılayış biçimi "dir. Felsefeyi üretenler, ekmeği üretenlerin de dünya görüşünü şekillendirdiğinden bu düzen bir süre sonra onlara "**olması gereken, olağan**" gibi gelmektedir. Ayrıca felsefeyi üretenler, köle sahipleri olduğuna göre ürettikleri felsefenin kendilerinin lehine olmasını bekleyebiliriz. Bu açıklamalar bizi B maddesine götürmektedir.

CEVAP: B

25. Metinde, **"...bu, oyuncağının nasıl çalıştığını öğrenmek isteyen bir çocuğun onu kırabilmesi, bozabilmesi ve bazen bu nedenle dayak bile yemesi gibidir..."** şeklinde başlayan ve **"...nasıl çocuğun meraklı denemelerini ortadan kaldıramazsa bilim insanının da..."** bölümünü de içine alan kısmın tamamı bizi II numaralı öncüle ulaştırmaktadır. Metinde; keşiflerin, icatların, inceleme ve araştırmaların hep insanoğlunun duyduğu merak sonucu yapıldığı ve yapılmaya devam ettiği vurgulanmıştır. Bilim insanlarının, çalışmalarının tamamını insanları daha da mutlu etmek için yaptıklarını düşündürecek bir ayrıntıya metinde yer verilmediğinden I numaralı öncüle ulaşılamaz. Metinde bilim insanlarının merak gereksinimlerini karşılarken hiç beklemedikleri durumlarla, sonuçlarla karşılaştıkları, kendi kendilerine zarar bile verebildikleri ifade edilmiştir. Fakat çalışmalarının desteklenip desteklenmemesi ya da engellenmek istenmesine yönelik bir ayrıntıya yer verilmemiştir. Bu durumda III numaralı öncüle ulaşılamaz.

CEVAP: B

26. Metinde geçen "**Bu uğurda pek çok bilim insanı ömürlerini tüketmişler, yaşamlarını bile tehlikeye atmışlar hatta canlarını vermişlerdir.**" ifadelerinden hareketle A maddesine ulaşılabilir. Metinde geçen "...**silahlar ve kimyasal zararlıların üretimindeki sorumluluklarını bir yana koyarsak bilim insanları büyük bir sabır** içinde çalışarak elde ettikleri **bilgiler...** "ifadesinden hareketle B maddesine ulaşılabilir. Metinde geçen "**Keşifler, icatlar, inceleme ve araştırmalar hep insanoğlunun duyduğu merak sonucu yapılmıştır ve yapılmaktadır.**" ifadesinden hareketle D maddesine ulaşılabilir. Metinde geçen **"... kabahatli duruma düşmesi nasıl çocuğun meraklı denemelerini ortadan kaldıramazsa bilim insanının da "başarısız" ya da "ceza gördüğü" denemeleri , "yasaklar" ya da "riskler" onun merak duygusunu asla yok edemez...**" ifadesinden hareketle E maddesine ulaşılabilir. C maddesinde geçen "**Merak, çoğu zaman kötü sonuçlara yol açan ve aşırısı insana ve çevreye zararlı bir duygudur.**" ifadesine ulaşabileceğimiz herhangi bir ayrıntıya metinde yer verilmediğinden C seçeneğine ulaşılmaz.

CEVAP: C

CBA Yayınları

DENEME - 3			
27- E	28- D	29- C	30- D

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "acımak" **sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?**

A) Öyle perişan bir durumdaydı ki hâline çok acıdım.

B) Ona acıdım da kanadımın altına aldım, o ise ilk fırsatta beni arkamdan vurdu.

C) Ayağım kayıp düşünce kafamı kaldırıma vurdum, kafam çok acıdı.

D) Bu acı olayın üzerinden yıllar geçti ama ruhumuzdaki izleri hâlâ taptaze.

E) Sokak hayvanlarının bu kış kıyamette sokaklarda yaşam mücadelesini gördükçe içim acıyor.

2. Kaybetmeyi ahlaksız bir kazanca ----; birincinin acısı bir an, ikincinin ---- bir ömür boyu sürer.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) yeğle - kederi

B) dönüştürme - sıkıntısı

C) üstün görme - ayrıcalığı

D) tercih et - vicdan azabı

E) yenik - kara lekesi

3. Benim hikâye yazmam, uzun beklemelerimin sonucudur. Odamda, yatakta, kahvede boyuna beklerim. Bir şeylerin gelip boğazıma sarılarak dışlanmak isteyeceğini bilerek beklerim. Bu, kimi zaman şipşak boy gösterir, kimi zaman beni aylarca tetikte tutar. Kurgu, bu mayalanma sürecinde de varlığını korursa onu sağından solundan çekip çevirip istediğim kılığa sokarım.

Bu parçadaki "kurgunun mayalanma süreci" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Cümleler hâline getirilmesi

B) Zamana karşı direnmesi

C) Kaleme alınıncaya kadar unutulmaması

D) Yazarın zihninde istenen olgunluğa erişmesi

E) Kolayca biçimlendirilmesi

4. 2021'in Ekim ayı sonunda Facebook, yakın bir gelecekte adını Meta olarak değiştireceğini; Instagram ve Whatsapp gibi sosyal medya platformlarının da artık Meta çatısı altında yer alacağını; internetin yeni bir aşaması olarak gündeme gelen "metaevren (metaverse)" ile internete ara sıra erişmek yerine, bütün kullanıcılarla birlikte üç boyutlu sanal bir dünyada, sürekli internetin içinde olacağımızı duyurdu.

Bu cümleden aşağıdaki yargıların hangisine <u>kesin olarak</u> varılabilir?

A) Metaevren uygulaması ile internet çağı bitip yeni bir çağ başlayacaktır.

B) Sözü edilen değişimler çok kısa bir zamanda, bütün dünyada aynı anda gerçekleşecektir.

C) İnternet dünyasındaki bu gelişmelerle gerçeğin nerde bittiği, sanal olanın nerede başladığı bilinemeyecektir.

D) Metaevren uygulaması ile insanlar ilk kez kendilerini üç boyutlu bir dünyanın içinde hissedeceklerdir.

E) Meta adlı sosyal medya kuruluşu yeni kurulan bir platform olarak değil, var olan bir kuruluşun isim değişikliği ile sosyal yaşamda yer alacaktır.

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

5. I. ve kumla karışmış bir hâlde küçük
II. altın arayıcıları bin bir zorluğa göğüs gerip
III. akarsuların yataklarında alüvyon
IV. altın parçacıkları bulunabilir ve
V. Afrika ve Amerika'daki bazı
VI. buralarda altın bulmaya çalışırlar

Yukarıda numaralanmış sözlerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak istesek hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Okluk Koyu, her havada barınılan ve mükemmel demir tutan bir koydur.
II. Genelde İngiliz Limanı'nda konaklayan tekneler ya gelişlerinde ya da dönüşlerinde Okluk Koyu'nda ihtiyaç molası verirler.

Bu iki cümlenin doğru olarak birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okluk Koyu'nda hem gider hem de dönerken her havada barınabildikleri ve demir atabildikleri için ihtiyaç molası veren teknelerin çoğu İngiliz Limanı'nda konaklamaktadır.
B) Genel olarak İngiliz Limanı'nda konaklayan tekneler, gelişleri ya da dönüşleri sırasında her havada barınılan ve mükemmel demir tutan Okluk Koyu'nda ihtiyaç molası verirler.
C) Okluk Koyu, sığınmak, mola vermek isteyen gemiler için mükemmel bir limana sahip olduğundan genelde İngiliz Limanı'nda konaklayan teknelerin giderken ya da dönüşte tercih ettikleri bir koydur.
D) Genelde İngiliz Limanı'nda konaklayan tekneler ya gelişlerinde ya da dönüşlerinde Okluk Koyu'nda demir atmaktadır çünkü bu koy, ihtiyaç molası vermek için mükemmel bir yerdir.
E) Gelen olarak İngiliz Limanı'nda konaklayan teknelerin geliş ya da dönüşlerinde ihtiyaç molası vermek için birinci tercihi, mükemmel demir tutan, güvenilirliği üst düzeyde bir koy olan Okluk Koyu'dur.

7. Ayın on dördü ay bir anne sanki
Ay ışığını emiyoruz tabiatla beraber
Birlikte bir gece dokunuyor üstümüze
Gece dedimse kastettiğim yaşamak sadece
Yaşamak aşkı ıstırabı vefayı isyanı

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünsüz yumuşaması
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz düşmesi
D) Ünsüz benzeşmesi
E) Kaynaştırma harfi kullanımı

8. 1970'li yıllardaydı. Sonradan *21. Yüzyıl'da Türkiye* (I, II) adıyla ünlenen kitabımın ilk biçimi olan *Türkiye'nin Toplumsal Yapısı*'nı yazıyordum. Siz yeni doğmuştunuz ve annenizin Devlet Planlama Teşkilatındaki (III) kariyerini sürdürebilmesi için geceleri size benim bakmam gerekiyordu. Sizi doğurduktan kırk gün sonra, doğum izni bitip işe başladığında şöyle bir iş bölümü (IV) yapmıştık annenizle: Anneniz saat 23.00'te (V) size son mamanızı yediriyor ve yatıyordu, sabah 6.30'daki ilk mamanıza kadar. Bu zaman aralığında ağladığınızı zaman pışpış yapıp sizi uyutmak benim görevimdi.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

9. Efes ( ) bir dönemin, sadece ticaret merkezi olmasıyla değil tanrıçalarıyla da ünlü kenti ( ) antik dünyanın yedi harikasından biri sayılan "Artemis Tapınağı'na da ev sahipliği yapmaktadır ( ) Kentte "ana tanrıça" kültü Artemis'ten de eskiye gidiyormuş ( ) kent üzerine yaptığı çalışmalarla tanınan C. Pikard ( ) bölgede Artemis'in annesi olan Tanrıça Leto'ya da tapınıldığını ortaya çıkararak bu görüşü kanıtlamış.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) (-) (-) (.) (;) (,)
B) (,) (;) (.) (,) (;)
C) (;) (,) (.) (-) (-)
D) (,) (.) (:) (,) (,)
E) (:) (...) (,) (,) (,)

10. Uzay, çok eski çağlardan beri insanların ilgisini (I) çekmiş; bir sonu olup olmadığı, nerelere kadar (III) uzandığı uzun yıllar bilginlerin zihnini (IV) uğraştırmıştır. (V)

Bu parçada altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük edatla öbekleşme sağlayan çıkma durumu eki almıştır.
B) II. sözcük yapım ekinden sonra iyelik ve belirtme durumu eki almıştır.
C) III. sözcük olumsuzluk, sıfat-fiil ve iyelik eki almıştır.
D) IV. sözcük yapım ekinden sonra çokluk ve tamlayan eki almıştır.
E) V. sözcük türemiş yapılı olup öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesinde çekimlenmiştir.

11. Haber ve bilgiye (I) boğulmuş (II) rafine totaliter toplum, tarihi (III) silen bir toplumdur. Her şey sanki (IV) buz üzerine yazılmış yazı gibidir. (V)

Yukarıda numaralanmış sözcükler yapısına göre ikişerli gruplandırıldığında hangisi dışarıda kalır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Tarım toplumlarında yaşlılar (I) egemendi. Onların sözü dinlenir, onların dediği olurdu çünkü onlar (II) herkesten çok (III) yaşadıkları için her (IV) şeyi herkesten iyi bilirlerdi.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	İsim	Zamir	Sıfat	Sıfat
B)	İsim	Zamir	Zarf	Sıfat
C)	Sıfat	Zamir	Zarf	Sıfat
D)	Sıfat	Zamir	Sıfat	Zamir
E)	İsim	Zamir	Zarf	Zamir

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

13. (I) Kuzey'in sabahtan beri içtiği dördüncü kahvesiydi. (II) Odasındaki pencerenin kenarındaki berjere oturmuş, aklındaki telefon numarasını düşünüyordu. (III) Numarayı nasıl unutabileceğini bilmiyordu. (IV) Unutmak isteyip de unutamadığı rakamlar usta bir hattın sabrıyla beynine nakşoluyordu. (V) Kendisini cerendeye sokan, tutmak zorunda olduğu lakin tutmayacağını bildiği hâlde verdiği sözdü.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi tek bir ögeden oluşmuştur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Odanın dumanı çıksın diye pencere kanatlarını açmışlardı. Pencereye sokulup bakanda kan beynime çıktı: Sorikoğlu ile kaymakam vekili çam kütükleri yanan ocağın başında otururlardı. Önlerinde bir rakı sinisi dururdu. Duvarda iki lamba asılı idi. Yüzlerinin kızartısından, gözlerinin bakışından, ikisinin de çok sarhoş oldukları anlaşılırdı. Sazendeler bir oyun havası vururlardı. Cemo yarı çıplak ortada oynardı. Yoruldum, bittim gayrı diye oyunu kesecek olsa Sorikoğlu, sinide duran hançeri alır, Cemo'yu tehdit ederdi: "Yorulmak ne demektir? Düğün gecesi gelin yorula?" diye haykırırdı. Sorikoğlu'nun sözlerine kaymakam vekili göbeğini oynatarak gülerdi.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Öyküleyici anlatım ağır basmaktadır.
B) Kahraman bakış açısıyla kaleme alınmıştır.
C) Anlatıcı anlatımında gözlemlerden yaralanmıştır.
D) Yerel söyleyiş özelliğine yer verilmiştir.
E) Niteleme sıfatlarının yoğunluğu ile betimlemeler güçlü kılınmıştır.

15. (I) Televizyon kanallarında izlediğimiz hava durumu programlarında birkaç günlük tahminler yapılıyor. (II) Siz yine de hava durumu programına güvenip yola çıkmayın, her an kötü bir sürprizle karşılaşmanız fazlasıyla mümkündür. (III) Hava durumunun nasıl olacağını tahmin etmeye çalışan kişilere meteorolog denir. (III) Meteorologlar tahminlerini yaparken mevcut durumdaki rüzgârlara, bulut oluşumlarına ve sıcaklık değişimlerine bakarlar. (IV) Kilometrelerde yukarıda bulunan meteoroloji balonları sayesinde atmosferin üst kısımlarındaki durumlarla ilgili bilgiler alınır, uydu ve radar sistemleriyle her bölgedeki hava durumları sürekli kontrol edilir. (V) Örneğin yarın İstanbul'da havanın nasıl olacağı; bugün elde edilen bilgilere göre hangi rüzgârların İstanbul'a ne hızla ulaşabileceği, rüzgârla gelen havanın içindeki nem miktarı, bu nemin İstanbul'daki sıcaklıktan nasıl etkilenebileceği gibi bilgilere bağlı olarak tahmin edilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. (I) Hepimizde saygı uyandıran bilim sözcüğünün kesin bir tanımlamasını yapmak oldukça zordur. (II) Yine de bilimsel olan hakkında şöyle bir çerçeve çizebiliriz: Basit bilgilerin ötesinde, belirli bir düzen ve uyum içinde çeşitli verilerin kesin bir anlam kazanarak tersi kanıtlanıncaya kadar doğru olarak kabul edilmesidir. (III) Çok şey bilmekle bilim insanı olmak arasında bir ilişki kurmaya kalkmak yanlış olur. (IV) Hepimizin birçok konuda birçok bilgisi olabilir ama bunlar bizi bilgin ya da bilim insanı yapmaya yetmez. (V) Tek bir alanda sınırsız sayıda bilgi sahibi olmayı da bilgin olmakla karıştırmamak gerekir. (VI) Öyle arşiv memurları vardır ki arşivlerinde bulunan binlerce belgenin her birinde nelerin yazılı olduğunu bir çırpıda söyleyebilirler ama bu onları bilgin yapmaz.

Bu parçada numaralanmış cümleler iki paragrafa bölünmek istense ikincisi hangi cümleyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

17. Hepimiz bu konuda en az bir kez şu yalanı söylemişizdir kendimize ya da çevremizdekilere: "Hiç zamanım yok!" Oysa bütün mesele ya düzensiz ve disiplinsiz yaşamak ya da doğamızda var olan tembellik. Oyunun adil olmadığını ben de kabul ediyorum. Kimse size geri dönüş şansı vermiyor. Sürekli ileri akan bir süreç bu zaman dediğimiz. Durduramıyorsunuz, geri saramıyorsunuz, biriktiremiyorsunuz. Her hâlükârda kayıp gidiyor elinizden. Ama bunlar, bizim zamanı verimli kullanmamıza engel teşkil etmiyor. ----.

Bu parçanın sonuna anlatımın akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

A) Esas engel, çoğu zaman olduğu gibi yine insanın kendisi, kendimiziz yani
B) İstersek değerini bilmediğimiz zamanı daha değerli hâle getirebiliriz
C) İnsan zamanın değerini ancak ömrünün son demlerinde anlayabiliyor
D) Yine de ne yaparsak yapalım zamanımızın çoğunun gereksiz işlerle geçiriyoruz
E) Karşımıza çıkan engelleri aşma iradesini gösterebilirsek mutlu olmayı başarabiliriz

18. Sokağın ortasındaki yıkık heykel, yıllardır o hâliyle durmaktaydı. Üzerinde, yapıldığı döneme ait belli belirsiz bir yazı ve birkaç insan figürü vardı. Heykeltıraşın bir sanat eseri oluşturmaktan öte amacının olduğu belliydi. Sokak sakinleri, sokaktan gelip geçenler heykelin biçimine de üzerinde yazılı yazılara da hiç ilgi göstermeden geçip gidiyordu. Yalnızca bir turist, heykelin üzerindeki şekilleri ve yazıları ayrı ayrı fotoğraflayarak heykelin çevresinde dolanıp duruyordu.

Bu parçada yazarın yakındığı durum, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Halkın, bir sanat eserinin tahrip edilerek sokağa atılmasına karşı gösterdiği duyarsızlık
B) Sanat eserlerinin halkın beklentilerine ve beğenisine uygun olarak oluşturulmaması
C) Heykel sanatının ülkemizde gereken ilgiyi görmemesi
D) Herkesin gelip geçtiği alanlarda tahrip edilmiş sanat eserleri ile ulaşımda sıkıntıya yol açılması
E) Ülkenin, turistlerce yanlış algılanıp tanıtılmasına neden olabilecek görüntülere izin verilmesi

19. I. Sevimli göründüklerine aldanmayın, fokların en yakın akrabası ayılardır ve foklar da en az onlar kadar vahşidirler.
II. Su üstünde boş bir penguen derisi görürseniz etrafta bir leopar fokunun olduğundan emin olabilirsiniz.
III. Eşinden altı kez büyük olan erkek güney deniz fili, kızışma döneminde dişinin kafatasını dişleriyle kazara kırıp ölümüne neden olabilir.
IV. Foklar, sevdiklerine karşı da bu kadar kötü davranabilir.
V. Fok, talihsiz kuşun derisinden kurtulabilmek için onu sağa sola vahşice sallar ve sonra da çıplak cesedi mideye indirir.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

CBA Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

20. Kuzey Amerika boz ayıları aylarca uyusa da kaslarında hareketsizliğe bağlı bir sorun oluşmuyor. *Scientific Reports* dergisinde yayımlanan ve liderliğini Michael Gotthardt'ın yaptığı çalışmada ayıların bunu nasıl başardıkları ve bu stratejinin insanlarda kas kaybının önlenmesine yardımcı olup olamayacağı araştırıldı. Yılda sadece üç mevsim aktif olan Kuzey Amerika boz ayılarının aktif olduğu zamanlar mart ve mayıs ayları arasında başlıyor. Boz ayılar eylül civarı çok miktarda yemek tüketiyor, kasım ve ocak ayları arasında ise kış uykusuna yattıkları fizyolojik açıdan en ilginç dönem başlıyor. Bu dönemde metabolizma hızları ve kalp atış hızları hızla düşüyor, kanlarındaki azot miktarı büyük ölçüde artıyor ve insülin direnci gelişiyor. Ayrıca boz ayılar bu dönemde idrar ve dışkı atmıyor. Bir insanın bu evreleri sağlıklı bir şekilde atlatması ise hayli zor. Tromboz (pıhtı oluşumu), psikolojik değişiklikler ve kas sorunları insanların karşılaşılabileceği en belirgin problemlerden. Kuzey Amerika boz ayılarında ise durum farklı. İlkbaharda kış uykusundan uyandıklarında ilk başta biraz hâlsiz olsalar da genel olarak bir sağlık sorunu yaşamıyorlar. Dolayısıyla, ayıların üç mevsime uyum stratejisi uzun zamandır birçok bilim insanının ilgisini çekiyor.

Bu parçada, Kuzey Amerika boz ayıları ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi üzerinde <u>durulmamıştır</u>?

A) İnsanlardan farklı bir uyku düzenine ve dayanıklılığa sahip oldukları

B) Belli dönemlerde diğer aylardan farklı bir beslenme düzenine sahip oldukları

C) Yılın yaklaşık dörtte birini uyuyarak geçirdikleri

D) Kış uykusuna yattıklarında yaşam fonksiyonlarının hızla farklılaştığı

E) Kış uykusundan uyandıklarında ciddi birtakım uyum sorunları yaşadıkları

21. Bir kimsenin iki ana dili olduğunu sanması, benim denediğime göre, kendi kendini aldatmasından başka bir şey değil. Böyle bir kimse iki dile de aynı ölçüde söz geçirdiğini sanabilir ama aslında durum her zaman şöyledir: Gereği gibi bu dillerin yalnızca birinde düşünüp yalnızca bu dilde özgür ve yaratıcı davranır. Biri bana ben iki dili de aynı derecede iyi bilirim diyecek olsa, ona hemen, bu dillerin hangisinde sayıp hesapladığını, mutfak kap kacağını, marangoz ile demirci el araçlarının adını hangi dilde daha iyi bildiğini, sonra da düşlerini hangi dilde gördüğünü sorarım. Bu deneyde, bildiği dillerden birinin daha ağır bastığını itiraf etmek zorunda kalmayan bir tek insana rastlamadım şimdiye dek.

Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) İki dili de aynı ölçüde bilip kullanabilmenin yararlarının yanında zararlarının da olduğu

B) Birden çok dilde düşünüp konuşabilmenin çok zor bir iş olduğu

C) Farklı yerlerde farklı diller konuşmak zorunda olmanın, duruma göre birinin daha çok kullanılmasına yol açtığı

D) Farklı dillerde sürekli konuşmanın rüyalara da yansıdığı

E) Bir insan iki ya da daha çok dili çok iyi konuştuğunu sansa da herkesin tek bir ana dilinin olduğu

CBA Yayınları

22. Bugünümüz geçmişimizin eserdir. İnsan geçmişiyle hesaplaşarak gelişir. Geçmişine sırtını dönmüş ulusların gelecekte dünya haritasında sadece belli bir toprak parçasını işgal etmek dışında bir rolü olamaz. En uygar uluslar, geçmişleriyle olan ilişkisini bir övünme ya da utanma duygusu ile şişiren ya da unutmak isteyenler değil; geçmişlerini artıları ve eksileri ile çok iyi irdelemiş uluslardır. Geçmişe körü körüne bağlı kalmak bir toplum için ne kadar yanlış ve zararlıysa geçmişi yok saymak da o derece yanlış ve zararlıdır. İlim de fikir de sanat da tohumları nereden gelirse gelsin ancak kendi toprağımızda ekilip fidana, ağaca dönüşmesi ile tadı damak zevkimize uygun meyveler verebilir ve gerçek işlevini yerine getirebilir. Tanzimat'tan bu yana kökü dışarıda olan nice yenileşme çabamızın boşa gitmesi toprağımızı ve bu toprağın insanını iyi bilmememizden ötürüdür.

Bu parçada anlatılmak istenenle aşağıdaki yargılardan hangisi arasında anlamca bir yakınlık <u>yoktur</u>?

A) Geçmişini bilmeyen geleceğini de doğru biçimde kuramaz.

B) Geçmişine saplanıp kalan gelecekte de o bataklıktan çıkamaz.

C) Hiçbir toplumun geçmişi sadece övünülecek ya da yerilecek yaşanmışlıklardan ibaret değildir.

D) Geçmişine her yönüyle sahip çıkmayan uluslar gelecekte sonu belirsiz maceralara sürüklenirler.

E) Kaynağı başka toplumlar da olsa sanat ve düşünce akımlarının kendi kültürümüzle bir sentezinin yapılması gerekir.

23. Nazım Hikmet'in şiirleri, dünyaca ünlü bir Rus yazar Konstantin Simonov tarafından Rusçaya çevrilmektedir. Nazım, Bükreş'ten Moskova'ya uçakla geçtiğinde havaalanında onu karşılayanlar arasında o günlerde Sovyet fikir ve sanat adamlarının baştemsilcisi olarak Simonov da vardır. Simonov ile yolda otomobille kalacağı yere götürülürken Nazım, Simonov'a şöyle der: "Dinle birader. Sen benim şiirlerimi Rusçaya, Rusların çok beğendiği bir sanat değeriyle çeviren adamsın. Ama ben senin çevirilerinden hiç memnun değilim. Çünkü şiiriyet ararken meselâ kafiyeler buluyor, kafiyelerin fantezisine kapılıyorsun. Gerçi güzel oluyor ama sırf benim eserim olmuyor. Senin de hissen karışıyor. Ben bu türlü çeviriden hoşlanmıyorum. Şiirlerim ister nesir hâline gelsin ister şiiriyeti yok olsun ama benim dediklerim aynen çevrilsin."

Bu parçada Nazım Hikmet'in çeviri şiirlerle ilgili yaklaşımı, aşağıdaki ifadelerden hangisi ile çelişir?

A) Her şiir çevirisi, çevrildiği bütün dillerde çevirmence yazılmış yeni bir şiirdir aslında.

B) Şiir çevirisinde esas olması gereken, şair şiirin orijinalinde ne demiş, nasıl demişse aynen aktarmaktır.

C) Şiir çevirileri, şairin kendi dilinde söyleyişine olabildiğince dikkat edilerek ve uyulmaya çalışılarak yapılmalıdır.

D) Çevirmen, çevirdiği şiirin dil ve anlatımına bire bir sadık kalmalıdır.

E) Yabancı bir şairin şiirini kendi halkının şiir beğenisine uyarlayarak çevirmek, ortaya çıkan sonuç ne kadar güzel olursa olsun doğru değildir.

CBA Yayınları

24. **Gazeteci:** İlk karikatürlerinizi götürdüğünüzde herkes gibi sizin de duayen olarak gördüğünüz büyük ustanın size "Senden karikatürcü olmaz." dediği doğru mu?

Karikatürist: Evet, ne yazık ki doğru.

Gazeteci: Ama bugün Türk karikatürü denildiğinde akla ilk siz geliyorsunuz. Büyük usta sizin hakkınızda yanılmış sanırım.

Karikatürist: Asla. Kesinlikle haklıydı, bugün biri benim o gün çizdiğim karikatürler gibi bir şeyler çizse, getirip bana düşüncemi sorsa belki ben de ona aynı şeyi söylerim. Onun yanıldığı değil ama o gün için sanırım gözden kaçırdığı tek şey, bendeki karikatürist olma arzusunun sınırsız ve dizginsiz boyutuydu.

Aşağıdakilerden hangisi bu diyalogda konuşan karikatürist hakkında çıkarılabilecek sonuçlardan biri olamaz?

A) Çok çalışarak neredeyse olanaksızı başarmıştır.

B) Hedeflerine ulaşmak için yılmadan çalışmıştır.

C) Hakkındaki olumsuz yargıya teslim olmadan amacına doğru yürümüştür.

D) Başarıda asıl belirleyici ögenin, emek olduğuna inanan biridir.

E) Eleştirilere, uyarı ve önerilere değer vererek istediği noktaya ulaşmıştır.

CBA Yayınları

25 ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Memlük, İslam dünyasında hükümdara bağlı köle kökenli askerlerin genel adıdır. Profesyonel asker statüsünde İslam ordularında görev yapan bu savaşçılar zamanla güçlenerek iktidarı ele geçirebilecek düzeyde oligarşik bir topluluk hâline gelmişlerdir. "Memlük" sözcüğü Arapça kökenli olup "me-le-ke" eylem kökünden türetilmiş, "efendisinin buyruğu altındaki köle" anlamındadır. Sözcük, 9. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar daha çok beyaz ırka ait köleler için kullanılmıştır. Memlüklerin çoğu Kuman-Kıpçak halklarından olup Türk asıllıdır. İçlerinde ayrıca Çerkes, Gürcü, Balkan kökenli Sırplar, Yunanlar ve Slavlar da vardır. Köle statüsünde olsalar da İslam ordularında Memlüklerin saygın bir yeri vardır. Etiyopyalı, Batı Afrikalı, Hint kökenli köleler, beyaz ırktan olan Memlüklerin hizmetindeki unsurlardı. Memlüklerin İslam ordularında görev yapması Hz. Muhammed ve Dört Halife'den sonraki dönemlerdir. Zamanla devlet hiyerarşisinde gücünü artıran Memlükler 1250 yılında Mısır'da iktidarı ele geçirip Memlük Devleti'ni kurdular. Bu devlet 1517'de I. Selim tarafından yıkılacaktır. Ancak devletleri yıkılsa da 1811 yılında Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın önde gelen Memlük beylerini ortadan kaldırmasına kadar nüfuzlarını korumuştur. Memlükler, Mısır dışında Hindistan'da da kendi adlarını taşıyan bir hanedanlık kuruşlardır.

25. **Bu parçada Memlüklerle ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı <u>yoktur</u>?**

A) Tarihteki rolleri nedir?
B) Hangi ülkelerde karşımıza çıkmaktadırlar?
C) Herhangi bir yerde yönetimi ele geçirebilmiş midir?
D) Hindistan'daki egemenlikleri ne kadar sürmüştür?
E) Tek bir ulusal kökenden gelen insanlar mıdır?

26. **Bu parçada anlatılanlardan hareketle genellemeler yapmak istesek**

I. Tarihte, köle statüsünde olmalarına karşın kendilerine saygı duyulan ve üst tabaka köle muamelesi yapılan askerler de vardır.
II. Kölelik döneminde de kölelerin hiyerarşik yapıda yükselerek iktidara bile gelebilecekleri zamanlar yaşanmıştır.
III. Profesyonel askerlik sistemi bugünkü gibi olmasa bile tarihin bundan önceki yüzyıllarında da karşımıza çıkmaktadır.

yargılarından hangilerine varabiliriz?

A) I ve II B) I ve III C) Yalnız II
D) II ve III E) I, II ve III

CBA Yayınları

27-30. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Armağan Bey, bir devlet hastanesinde çalışan bir psikiyatristtir. Bugün saat 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00 ve 17.00'de olmak üzere toplam sekiz hastasına randevu vermiştir. Bu hastaların üçü kadın, beşi erkektir.

Görüşmeye gelecek hastaların isimleri Esin, Ferda, Gaye; Hüseyin, İbrahim, Kemal, Lütfü, Mahmut'tur.

- Kadın hastalardan ikisi saat 14.00'ten önce görüşmeye gelecektir.
- İlk görüşmeye gelecek kişi erkektir.
- Saat 11'de görüşmeye gelen hasta, Hüseyin Bey'dir.
- Ferda Hanım, Gaye Hanım'dan sonra görüşmeye alınacak beşinci kişidir.
- Saat 13.00-14.00 arası yemek molası verilmektedir.
- Lütfü Bey, yemek molasından sonra görüşülecek kişiler arasındadır.
- Mahmut Bey'in görüşme saati Kemal Bey'den öncedir.

27. Bu bilgilere göre Lütfü Bey'in randevusu;

I. 14.00,
II. 15.00,
III. 16.00

saatlerinin hangisi olamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

28. Verilen bilgilerden;

I. Esin,
II. Gaye,
III. Ferda

adlarındaki kadın hastaların hangilerinin randevu saati çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

29. Aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

A) İbrahim Bey'in randevu saati saat 15.00'tir.
B) Lütfü Bey'in randevu saati saat 17.00'dir.
C) Kemal Bey'in randevu saati saat 14.00'tür.
D) Mahmut Bey'in randevu saati saat 17.00'dir.
E) Görüşmeye ilk girecek kişi Mahmut Bey'dir.

30. Erkek hastaların görüşme sırası, en erkenden en geç saate kadar, aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) İbrahim - Hüseyin - Lütfü - Mahmut - Kemal
B) Mahmut - Hüseyin - Lütfü - Kemal - İbrahim
C) Mahmut - Hüseyin - Kemal - İbrahim - Lütfü
D) İbrahim - Hüseyin - Lütfü - Kemal - Mahmut
E) İbrahim - Hüseyin - Mahmut - Lütfü - Kemal

CBA Yayınları

1. Bu gibi sorularda soruyu doğru çözmek adına işimizi kolaylaştıracak yöntem **tırnak içindeki sözcüğün gerçek, yan veya mecaz anlamda olup olmadığını** değerlendirmek olmalıdır. "Acımak" sözcüğü A, B, D ve E seçeneklerinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır. Ancak doğru cevabımız olan C seçeneğinde "**Acımak**" sözcüğü gerçek anlamıyla kullanıldığı için diğerlerinden farklılaşmıştır.

CEVAP: C

2. Bu tip sorularda ilk boşluğa uygun birkaç tane şık bulunabilir. Bizim için aslolan her iki boşluğa da uygun olanı bulmaktır. Bu cümle nasihat veren bir cümle olduğu için kesin yargılarla tamamlanması uygun olacaktır. Her iki boşluğa da uygun seçeneğin D şıkkında olduğunu görmekteyiz.

CEVAP: D

3. Sözcükte anlam sorularında sıklıkla kullanılan bu soru tipi ÖSYM tarafından da çokça tercih edilmektedir. Bu gibi sorularda soru kökünde tırnak içinde verilen ifade bizim için çok önemlidir. Genellikle soru kökünde verilen bölümde mecaz anlama gelecek bir söz grubu kullanılır. Parçaya geçmeden önce sözcük grubunu iyi değerlendirmek gerekiyor. Sorumuzda tırnak içinde verilen bölümde verilen "kurgunun mayalanma süreci" sözünden şöyle bir yorum çıkarmak mümkündür: *Yazarın kafasında kurguladığı hikâyenin olgunlaşma süresi.* Bu yorumdan yola çıkarak en uygun seçeneğin D şıkkı olduğunu görmekteyiz.

CEVAP: D

4. Bu soru tipinde doğru cevaptan ziyade yanlış cevapları tespit etmek çok önemlidir. Çünkü yanlışların hepsinde parçada anlatılan konuya değinilir. Ancak çok küçük farklılıklar cümlelerin içerisine serpiştirilir. A, B, C ve D seçeneklerinde ifade bulan yargılar parçada bir bütün halinde kendini gösterememektedir. Ancak E seçeneğinde parçada anlatılanlarla tamamen uyumlu bir cümle kurulmuştur.

CEVAP: E

5. Sorumuzda karışık olarak verilen cümle parçalarıyla oluşturulacak anlamlı yapının sıralaması şu şekildedir: V, III, I, IV, II, VI

CEVAP: A

6. Bu gibi soruları çözerken birbirinden bağımsız her iki cümleyi de okuduğumuzda önemli gördüğünüz noktaları belirgin hale getirelim. Buna dikkat ederek her iki cümle değerlendirildiğinde doğru yargının B seçeneği olduğu açıkça görülecektir.

CEVAP: B

7. Şiirde verilen "dördü, ışığını" gibi kelimelerde ünsüz yumuşaması, "kas(ı)tettiğim, tabiat(i)la" kelimelerinde ünlü düşmesi, "kastettiğim" kelimesinde ünsüz benzeşmesi, "ışığını, vefayı" kelimelerinde *kaynaştırma harfi* kullanımı gerçekleşmiştir. Bu şiirde ünsüz düşmesi olarak adlandırdığımız ses olayı bulunmamaktadır.

CEVAP: C

8. 1 numaralı bölümde sayıya gelen yapım ekinin kesme işareti ile ayrılması doğrudur. 3 numaralı bölümde kurum ve kuruluş isimlerinde bulunan çekim ekleri kesme işareti ile ayrılmayacağı için herhangi bir yanlışlık bulunmamaktadır. 4 numaralı birleşik sözcüğün yazımında da herhangi bir sorun bulunmamaktadır. 5 numaralı bölümde ise saat ve gelen çekim ekinin yazımında herhangi bir yanlışlık bulunmamaktadır. Ancak 2 numaralı bölümde "yüzyıl" sözcüğünün küçük harfle başlaması gerekmekteydi.

CEVAP: B

9. Efes (-) bir dönemin, sadece ticaret merkezi olmasıyla değil tanrıçalarıyla da ünlü kenti (-) antik dünyanın yedi harikasından biri sayılan "Artemis Tapınağı'na da ev sahipliği yapmaktadır (.) Kentte "ana tanrıça" kült Artemis'ten de eskiye gidiyormuş (;) kent üzerine yaptığı çalışmalarla tanınan C. Pikard (,) bölgede Artemis›in annesi olan Tanrıça Leto'ya da tapınıldığını ortaya çıkararak bu görüşü kanıtlamış.
Uyarı: Ara söz ve ara cümlelerin başına ve sonuna iki kısa çizgi gelebileceği gibi iki virgül de gelebilir.

CEVAP: A

10. 1 numaralı sözcük "beri" edatı ile gruplaşmayı sağlayan ayrılma hali eki aldığı için A seçeneği doğrudur. 2 numaralı sözcükte ise "-si" iyelik eki ve ardından belirtme hali eki gelmiştir. 3 numaralı olumsuzluk ekini aldıktan sonra sıfat fiil ekini alıp ardından belirtme hali ekini aldığı için C seçeneği doğrudur. 4 numaralı sözcükte ise "ler" çokluk ekinden sonra "in" tamlayan eki alıp D seçeneğini doğru yapmıştır. Ancak 5 numaralı sözcük türemiş yapılı olmasına rağmen öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi ile çekimlenmediği için E seçeneği yanlıştır.

Uyarı: Fiillere gelen "-dır, -dir" ekleri eklendiği fiilleri birleşik zamanlı fiil yapmazlar. Bu ek birçok kaynak tarafından sözcüğe anlam bakımından bir işlev dâhil ettiği yorumu yapılmıştır. Bu ekin ek fiil olabilmesi için isim soylu sözcüklere gelmiş olması gerekir. Tartışmalı bir konu olduğu için bugüne kadar ÖSYM sınavlarında bu ekin fiillere gelmiş haliyle ilgili bir soru çıkmamıştır.

CEVAP: E

CBA Yayınları

11. Sözcük yapısı Türkçede "basit, türemiş ve birleşik" olmak üzere 3 grupta incelenir. 1 numaralı ve 2 numaralı sözcükler türemiş, 3 ve 5 numaralı sözcükler ise basit yapılıdır. 4 numaralı kelimemiz ise "san" fiili ile "ki" bağlacının birleşmesiyle oluşan birleşik yapılı kelimedir.

CEVAP: D

12. 1 numaralı sözcük çokluk ekini alan bir **isimdir**. 2 numaralı sözcük **şahıs zamiri** olarak karşımıza çıkmıştır. 3 numaralı sözcük "**yaşadıkları**" fiilimsisinin miktarını belirten bir **zarftır**. 4 numaralı sözcük ise "şey" zamirinin **sıfatı** olarak karşımıza çıkmıştır.

CEVAP: B

13. Bir numaralı cümle bir bütün halinde belirtili isim tamlaması olduğu için (Kuzeyin ... kahvesiydi.) tek ögeli olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak 2 numaralı cümle iki yüklemden oluşup diğer ögeleri de bulunmaktadır. 3 numaralı cümle nesne ve yüklemden oluşmaktadır. 4 numaralı cümle özne, zarf tümleci, dolaylı tümleç ve yüklemden oluşmaktadır. 5 numaralı cümle özne ve yüklemden oluşmaktadır.
Uyarı: Cümlenin ögeleri konusunu tam ve eksiksiz olarak yapabilmek için dil bilgisinin diğer konularının çok iyi anlaşılmış olması gerekmektedir. Ayrıca ögeleri bulmaya geçmeden önce hızlı bir şekilde yüklem bulmaktan ziyade kesinlikle cümle okunup mutlaka anlaşılmalıdır.

CEVAP: A

14. Paragrafta kişiler, yer mevcut zaman ve olay ögeleri ön plana çıktığı için öyküleyici anlatım ağır basmaktadır. Parçanın anlatıcısı kahramanın kendisi olduğu için B seçeneği doğrudur. Parçanın içerisinde betimlemeler yapıldığı için C seçeneği doğrudur. Cümlelerde yöresel söyleyişlere de yer verildiği için D seçeneğini elememiz gerekiyor. Ancak parçada sadece "**yanan ocağın başında** " bölümünde niteleme sıfatı kullanıldığı için E seçeneği söylenemez.

CEVAP: E

15. Paragrafın genelinde didaktik bir anlatım söz konusuyken 2 numaralı cümlede samimi bir havaya bürünüp kişisel tavsiyelerde bulunmuştur. Bir paragraf bütün halinde değerlendirilmelidir. Paragrafın bir kısmı ciddi bir kısmı samimi olamaz. Bu sebeple 2 numaralı cümle parçanın akışını bozmaktadır.

CEVAP: B

16. Paragraf giriş cümlesinden sonuç cümlesine kadar birbiriyle anlamsal ve şekilsel yönden bağlanan cümleler topluluğudur. Benzer konular arka arkaya sıralandığında tek bir bütün gibi görünse de küçük detay farklılıklarıyla cümleler arasındaki bağlantı kopup yeni bir paragraf başlar. 1 ve 2 numaralı cümlelerde "bilim" kavramı üzerinde durulurken 3 numara ile başlayan bölümden sonra "bilim insanı" üzerinde durulduğu için yeni bir paragraf başlamıştır.

CEVAP: B

17. Paragraf doldurma sorularında boşluk paragrafın başında, ortasında veya sonunda karşımıza çıkar. Ortasında karşımıza çıktığında soruların daha seçici olma ihtimali yüksektir. Sonda çıktığında ise parçaya bir sonuç cümlesi bulmamız gerekmektedir. Yani bir bütün halinde paragrafı özetleyen ve kendinden önceki cümleyle bağlantılı bir cümleyi uygulamamız gerekir. Parçanın genelinde "insanın zamanı verimli kullanamaması"na işaret edildiği için en uygun seçeneğin A şıkkı olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: A

18. Parçada heykele sokaktan gelip geçen sıradan insanların ilgi göstermeyip sadece bir turistin ilgi göstermesi anlatılmaktadır. Bu yorumu yaptıktan sonra en uygun seçeneğin A şıkkı olduğunu görebiliriz.

CEVAP: A

19. Bir paragraftaki her cümle kendisinden önceki cümleyle hem şekilsel hem de anlamsal yönden bağlantılı olmak zorundadır. 4 numaralı cümle ile 3 numaralı cümle arasında anlamsal yönden bir bağlantı vardır. Ancak bu bağlantıda öncelik ve sonralık noktasında bir sıkıntı olduğu için burada bir düzeltme yoluna girmemiz gerekir. Bu da cevabın D veya E seçeneği olması ihtimalini ortaya çıkarır. 5 numaralı cümlenin ise 2 numaralı cümle ile bağlantılı olduğunu düşünürsek en uygun seçeneğin E şıkkı olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: E

20. Paragrafın genelinde "Kuzey Amerika boz ayılarının uyku sistemi ve düzeni" hakkında didaktik bilgi verilmiştir. E seçeneğinde belirtilen yargının tam aksi (İlkbaharda kış uykusundan uyandıklarında ilk başta biraz hâlsiz olsalar da genel olarak bir sağlık sorunu yaşamıyorlar. paragrafta bulunduğu için cevap olmuştur.

CEVAP: E

CBA Yayınları

21. Ana fikir sorularında tamamen dış etmenlerden uzaklaşıp paragrafın ilk cümlesinden itibaren parçaya odaklanmak çok önemlidir. Bu şekilde paragrafı okuduktan sonra şıkları kapatarak bir iki saniyeliğine de olsa ne anladığınızı düşünmek işinizi kolaylaştırır. Eğer anladığınızı düşünüyorsanız şıklara geçin ancak anlamadığınızı düşünüyorsanız parçayı yeniden değerlendirmek hata yapma oranınızı düşürecektir. Bu parçada " **Ana dilin biricik olduğu**" ön plana çıktığı için cevabımız E seçeneğidir.

CEVAP: E

22. Bu parçada *geçmişe her yönüyle sahip çıkmanın öneminden* bahsedilmiştir ancak D seçeneğinde belirtildiği gibi *bunu yapamayanların gelecekte sonu belirsiz maceralara sürükleneceği* ile alakalı herhangi bir bilgi verilmemiştir. Bu sebeple cevabımız D seçeneği olmuştur.

CEVAP: D

23. Bu parçaya göre *Nazım Hikmet, şiir çevrilirken çevirmenin kendinden bir şeyler katmasını* doğru bulmamaktadır. Hatta bunlar güzel olsa bile rahatsız olmaktadır. A seçeneğinde belirtilen yargı ise Nazım Hikmet'in bu düşüncesiyle çeliştiği için doğru cevap oluştur.

CEVAP: A

24. Karşılıklı diyalog şeklinde oluşan bu paragraftan çıkarılacak düşünce söz konusu karikatüristin mesleğini çok sevdiği ve ilk başladığı günden itibaren çalışıp içindeki "karikatürist olma" arzusu doğrultusunda hareket ettiğidir. E seçeneğinde eleştirilere değer verdiğinden bahsetmiştir ancak eğer böyle bir durum olmuş olsaydı ilk eleştiri ve öneri ile birlikte mesleğe başlayamamış olacaktı.

CEVAP: E

25. Bu gibi sorularda doğru cevap kadar yanlış cevapların tespiti de önemlidir. Bu parçada Memlüklerin Hindistan'da kendi adlarını taşıyan bir hanedanlık kurdukları ile alakalı bilgi verilmiştir. Ancak egemenliklerinin ne kadar sürdüğü ile ilgili bir bilgi verilmediği için cevabımız D seçeneği olmuştur.

CEVAP: D

26. Paragrafta Memlüklerin beyaz ırktan köleler olduğu ve siyahi kölelere karşı bir üstünlük kurduğu, ayrıca bunların asker olmasından dolayı saygı duyuldukları ifadeleri rahatlıkla tespit edilebilir. Bu kölelerin aynı zamanda asker olmalarının da profesyonel askerlik sistemi ile bağdaştırılabileceği ortadadır. Yaptığımız bu yorumla soru öncülüğünde verilen her üç yargıya da ulaşılabileceği için cevap E seçeneğidir.

CEVAP: E

DENEME - 4			
27- C	28- E	29- D	30- D

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. Bedelini başkalarının ödediği başarı, korkular içinde yaşanacak kaygılı bir ömre özdeştir. Korktuğunuz başınıza gelmese bile böyle bir "başarı" kimseye gerçek anlamda mutluluk vermez. Bu tür başarılar çoğu kez, haksız yere sahiplenenin ayağına vurulmuş bir pranga oluyor.

Bu parçada geçen "sahiplenenin ayağına vurulmuş pranga olmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Başarı gibi görünse de fazla bir etkisinin olmaması
B) Kişinin, çabasıyla varabileceği hedefleri engellemesi
C) Büyük başarıların yanında çok değersiz kalması
D) Kişiyi büyük sıkıntılara ve çaresizliklere sürüklemesi
E) Yapılan iyi şeyleri örten bir işleve sahip olması

2. Yay da ok da ---- da biziz. Bunun farkında olmak, bilinçli olarak ---- farkında olmayı gerektirir. Bu kitabı ---- sen de o düzeydesin demektir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) hedef tahtası - bireyselliğin - okuduğuna göre
B) hedefteki kurban - her şeyin - inceleyince
C) hedef de - aydın kişi - gördüğünde
D) oku atan - temkinli - okumazsan
E) okçu - nereye nişan aldığımızın - biliyorsan

3. Birileri geleceğimizle ilgili, ortasına bizi koyduğu birer çember çiziyor olabilir ama kukla ruhlu olmayan herkesin hem silgisi hem kalemi vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyle anlamca aynı doğrultudadır?

A) Bu hayatta yapıp ettiklerimizin çoğu, başkalarının bizimle ilgili belirlediği çerçevelerin dışına taşamaz.
B) Kimse kimsenin geleceğini değiştirme hakkına sahip değildir, her şey olacağına varır.
C) İnsanların yaşam içinde kurdukları ilişkiler herkes için pek çok olası gelişmeyi bağrında taşır.
D) İrade sahibi her insan kendi geleceğini, başkalarının belirlediği sınırlar dışında oluşturma gücüne sahiptir.
E) Aklı başında insanlar, başkalarının öneri ya da düşüncelerini kendi mantık süzgeçlerinden geçirmeden kabul etmezler.

CBA Yayınları

4. (I) Makrome; moda dünyasından giyime, dekora kadar hemen her alanda kullanılan, ayrıca pazarda da iyi bir yere sahip olan bir el sanatıdır. (II) Bu teknikle yapılan aksesuarlar ve süs eşyaları günümüzde en çok aranan ürünler arasındadır. (III) Bu yönüyle özellikle kırsal alanda kişisel geliri olmadan yaşayan genç kızların ve ev hanımlarının boş zamanlarını değerlendirmede, ihtiyaçlarını karşılamada, aile bütçesine katkıda bulunmada makrome yapımı önemli ölçüde yardımcı olacaktır. (IV) Makrome; araçsız, elle yapılan ve birbiri arasından geçirilen ipliklerin meydana getirdiği düğümlerle gelişen bir düğümleme sanatıdır. (V) İnsanlık tarihinde makrome, tekstil sanayinin ve örme sanatının ilk basamağı olarak görülür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede makromenin geniş bir çerçevesinin ve pazar alanının olduğundan söz edilmektedir.

B) II. cümlede makrome satışlarının piyasadaki durumu karşılaştırma yapılarak ifade edilmiştir.

C) III. cümlede makromenin, sadece kadınların ilgi alanına giren bir süsleme sanatı olduğu belirtilmektedir.

D) IV. cümlede makrome malzemesinin ne olduğu ve makromenin nasıl yapıldığı anlatılmaktadır.

E) V. cümlede makromenin insanlık tarihinde yeni bir etkinlik olmadığı üzerinde durulmuştur.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?**

A) O yılların İzmir'ini (O yıllar derken elli yıl kadar öncesinden söz ediyorum.) size anlatsam inanamazsınız.

B) İçeri girdiğimizde dikkatimizi çeken bir durumla karşılaştık: Odada soba yanıyordu ama pencereler ardına kadar açıktı.

C) O zamanlar Körfez'in durumu böyle değildi, biz buradan ne balıklar tutup götürdük evimize.

D) Cumhuriyet Bayramı kutlamaları için hazırlıklar 1 Ekim'de başlıyor.

E) Ali dedemin Ulamış Köyü'ndeki evinde geçirirdim yaz tatillerimi.

6. (I) Aziz Nikolas, Avrupalı adıyla Santa Claus 4.yy.da, Likya'da (Akdeniz kıyısında Teke Yarımadası'nda) yaşamıştır. (II) Pek çok mucizesinin yanında Filistin'e yaptığı seyahatte fırtınayı dindirmesiyle tanınmış ve denizlerin koruyucusu olarak benimsenmiştir. (III) Nikolay, Myra'ya (bugünkü Demre) piskopos olarak atanmış; orada birçok insana Hristiyanlığı kabul ettirmiştir. (IV) Bunun üzerine hapse atılıp işkence görmüş; I. Constantinus Hristiyanlığı kabul edince kurtularak 325 yılında toplanan toplantıya katılmıştır. (V) 6 Aralık 342'de öldüğü kabul edilen Aziz Nikolas; Rusya, Yunanistan ve Sicilya'nın koruyucu azizi olarak da kabul edilmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

7. Yılbaşlarında, basılmış tebrik kartı gönderme (I) geleneği 1843'te Londra'da başlamıştır. (II) Önceden elle yapılmış kartları elden vermek (III) geleneği oluşmuştu, sonradan bunun yerini postayla göndermek aldı. Tebrik kartları kartları basma ve satışa sunma işi ise 1861 yılında, Philadelphia'da (IV) olmuştur. (V)

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Tüylerimizin diken diken olması bizim kontrolümüzde değildir. Çok soğuk bir hava, güzel bir müzik ya da korkunç bir film gibi dış etkenler, beynimizin limbik sistemine sinyaller gönderiyor. Bu sinyaller sonucu beynimiz, derimizin altındaki kasları büzüştürüyor. Büzüşen kaslar da tüylerimizi diken diken yapıyor.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünsüz benzeşmesi
B) Kaynaştırma harfi
C) Ünlü düşmesi
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünlü daralması

9. Dilimizin üstü (I) "papilla" denilen kabartılarla doludur. Papillaların içi, tat alma tomurcuklarını barındırır. Her tat tomurcuğu (II) ise tat reseptörü ve destek hücresi (III) denilen bileşenlerden oluşur. Tatlı, acı, tuzlu ve ekşi olmak üzere dört farklı tadı, (IV) tat reseptörü adı verilmiş bu bileşenler sayesinde (V) algılarız.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi diğerlerinden farklı bir çekim eki almıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öznesi, tamlayanı edat öbeği olan sıfat tamlamasından oluşmaktadır?**

A) Dev gibi dalgalar, teknemizi bir sağa bir sola savurup duruyordu.
B) Sabaha kadar çalışanlar, sabah olunca görevi yeni gelen ekibe devrettiler.
C) Büyüklere karşı gelmek, geleneksel kültürde ayıp karşılanan bir davranıştı.
D) Gönlüme göre yaşamak, isteğim zaman istediğim yere özgürce gidebilmek isterdim.
E) Onca takım denedim, bedenime göre bir takım elbise bulup alamadım mağazadan.

CBA Yayınları

11. **Aşağıdaki cümlelerde geçen birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?**

A) Onca çabadan sonra bu işi yapmaktan vaz mı geçeceksin?

B) Vakfın sağladığı burstan yararlanmak için geç kaldığımı farkettim.

C) Karşımıza ansızın öyle bir çıktı ki çarpışayazdık.

D) Sabahın köründe bir de baktık çıkageldi.

E) Baktı foyası ortaya çıkacak, az önce dediğinden çark etti.

13. I. Picasso, doğuştan ressamdı; konuşmaya başlamadan önce resim yaptığı ve konuştuğunda ilk sözcüğünün "kalem" olduğu anlatılır.

II. Picasso, 13 yaşındayken babasının başladığı bir eskizi tamamlamıştı.

III. Babası Don Jose, oğluna yedi yaşından itibaren resim dersleri vermeye başlamıştı.

IV. Don Jose, oğlunun yaptığını gördüğünde paletiyle fırçalarını ona verdi ve bir daha resim yapmamaya yemin etti.

V. 13 yaşında babasının ders verdiği Güzel Sanatlar Akademisine başlayan Picasso, 14 yaşındayken "Çıplak Ayaklı Kız" adlı, günümüze kalmış ilk tablosunu yaptı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ile II B) II ile III C) II ile IV D) III ile V E) IV ile V

CBA Yayınları

12. Lise son sınıftayken golf öğrenmeye karar verdim. Aylarca yanlış ama coşkuyla oynadım. Eleştirileri pek umursamıyordum. Bir gün mükemmel bir golfçüyle oynadım. Onun her vuruşunda top programlanmış gibi hedefi buluyordu. Benim "arızalı" vuruşlarımı görünce yardım etmek istedi. "Oyunumda yanlış olan ne?" diye sordum. "Her şey!" diye yanıtladı. Böylece dersler başladı. Birkaç hafta sonra öğrendim ki bir şeyi yanlış öğrenmek ve sonra onu unutarak doğrusunu öğrenmek başlangıçta doğruyu öğrenmekten çok daha zormuş.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Öyküleme

B) Açıklama

C) Tanımlama

D) Karşılaştırma

E) Benzetme

14. (I) Eris, mitolojide *"fitne fesat tanrıçası"*dır. (II) Mitolojide tanrılar ve tanrıçalar tıpkı insanlar gibi birbirlerini severler, birbirlerinden nefret ederler, birbirlerinin kuyusunu kazarlar, birbirleri ile kıyasıya mücadele ederler. (III) Tanrılar dünyasında herkes bu yüzden Eris'ten nefret eder; aynı gerekçeyle o, Peleus ile Thetis'in düğününe davet edilmez. (IV) Eris davet edilmese de düğüne gelir ve topluluğun ortasına altın bir elma atar, elmanın üzerinde şu sözleri kazımıştır: "En güzel olana!" (V) Hera, Athene ve Aphrodite hemen bu elmanın kime ait olacağı üzerine kavgaya başlarlar. (VI) Bu kavga, Zeus'un emriyle Hermes onları Paris'e götürene kadar sürer; Paris, Aphrodite lehine karar verir ama bu kez de o, diğer tanrıçaların hedefi hâline gelecektir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) V E) VI

15. (I) Kuşadası Güzelçamlı yakınlarındaki *Dilek Yarımadası* Millî Parkı, 10 bin hektarın üzerindeki bir alana yayılıyor. (II) Millî Park'ın, dağlardan gelen yer altı sularının kimi noktalarda serinlettiği, küçük, çakıllı, turkuvaz plajları mavi bayrak taşıyor. (III) Güneydeki Büyük Menderes Deltası sayesinde yüzerken, zaman zaman uçarken flamingo ve akbalıkçıl sürüleri ile karşılaşabiliyor; su üzerinde küçük karabatak hatta pelikanları görebiliyorsunuz. (IV) Bu koyların giriş kapısına uzaklıkları şöyle: İçmeler 1 km, Aydınlık 5 km, Kavaklıburun 8 km, Karasu 10 km. (V) Gökova Körfezi'nin sadece güneyinde değil, kuzeyinde de birbirinden güzel sayısız koy var. (VI) Orak Adası ile Mazı arasında kalan, üzerinde eski Rum yerleşiminin kalıntılarını görebileceğiniz Kisse Bükü de bunlardan biri.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

16. Bence de özellikle çocuk edebiyatında, kitaptaki bilgi yazınsal biçimde işlenmemişse çocuğu edebiyattan soğutur. Bunu bildiğim için "Çocuk İnadı" çocuğa bir şeyler öğretmeye, dikte etmeye kalkışmıyor ama "çocuk okur" isterse kitaptaki bilgilerden yararlanabilir. Örneğin "Tonguç Baba"nın kim olduğunu merak edebilir, bu da onu öğrenmeye yönlendirebilir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiştir?

A) Çocuk kitaplarının yazarları didaktik dolayısıyla da sevimsiz olma eleştirisiyle karşılaşırlar. "Çocuk İnadı" adlı kitabınız bu tarz eleştirilere açık mı sizce?

B) "Çocuk İnadı" adlı kitabınızın edebî yönü ile eğitici yönünü dengelerken bir kıstasınız oldu mu? Olduysa ağırlık hangi tarafta sizde?

C) "Çocuk İnadı" adlı kitabınız için Tonguç Baba'yı ve ülkemiz tarihindeki farklı bir eğitim sistemini çocuklara tanıtmak amacıyla yazılmıştır, diyebilir miyiz?

D) Çocuk eğitiminde çocuk kitaplarının çok önemli bir yeri olduğu pek çok önemli isim tarafından dile getirilmiştir. Siz de mi böyle düşünüyorsunuz?

E) Köy Enstitüleri ve Tonguç Baba üzerine yazılmış son zamanlarda pek çok kitap var. "Çocuk İnadı'nın" bunlar arasındaki özel yeri nedir sizce?

CBA Yayınları

17. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Meslek Yüksekokulunda yapılan bilimsel araştırmayla Covid-19 salgını sonrası toplumdaki para yıkama ya da temizleme davranışı incelendi. Yürütülen çalışmada 360 öğrencinin salgın sonrası davranışları anket yöntemiyle araştırıldı. Katılımcıların yüzde 95.3'ü para aracılığıyla bakteri ve virüs bulaşacağını düşündüğünü belirtti. Yüzde 26.4'ü, korona korkusu nedeniyle alışveriş sonrası parayı temizlediğini ya da yıkadığını anlattı. Parayı temizlemeyi tercih edenlerin yüzde 75.8'i yalnız dezenfektan kullandığını, yüzde 9,4'ü su ve sabunla elde yıkadığını, yüzde 7.4'ü yıkadıktan sonra dezenfektan da döktüğünü, yüzde 7.4'ü de ütü buharı ya da kolonya ile dezenfekte ettiğini söyledi. Benzeri uluslararası araştırma ve anketlerde ise milyonlarca insanın parayı çamaşır makinesinde yıkadığını, yıkadıktan sonra ütü ya da saç kurutma makinesi ile kuruttuğunu ortaya çıkarmıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Covid-19, nakit para kullanımını önemli ölçüde azaltmıştır.

B) Paraların üzerindeki virüs ve mikroplara yönelik korku, bütün dünyada büyük paniğe yol açmıştır.

C) Ülke içinde ve dışında, Covid-19 sonrası parayı dezenfekte etme eğilimi güçlü biçimde yaşanmıştır.

D) Türkiye'de parayı temizleme biçimleri ile başka ülkelerde temizleme biçimleri arasında farklılıklar vardır.

E) Paranın, hastalıkların yayılmasında önemli bir tehlike oluşturduğu Covid-19 sonrasında anlaşılmıştır.

18. Dünyanın atmosferi dışında ve diğer gök cisimleriyle arasında bulunan, evrendeki sınırsız olduğu düşünülen boşluğa uzay denir. Ortalama sıcaklığı -271 derecedir. Dünya'nın atmosferi Dünya'dan uzaklaştıkça incelmektedir. Bu nedenle atmosferle uzay arasında kesin bir sınır bulunmamaktadır ama uzay, bizlere aslında çok da uzakta değildir. Yeryüzünden sadece 100 km kadar uzaklıktadır. Eğer arabayla uzaya doğru bir seyahat yapabilseydik bir saatten kısa bir sürede uzaya adım atmış olabilirdik. Uzay, en eski çağlardan beri insanların ilgisini çekmiş; bir sonunun olup olmadığı, varsa nerelere kadar uzandığı, içinde kaç tane gök cisminin bulunduğu hep insanların kafasını kurcalamıştır. Bu konuda ilk sağlam bilgiler 19. yüzyıl sonu ile 20. yüzyılın başında, özellikle kuzey ülkelerinde kurulan gözlemevleri sayesinde alındı.

Bu parçadan hareketle uzayla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Dünya atmosferiyle arasında net bir başlangıç-bitiş hattı yoktur.

B) Sonsuz bir boşluktan ve bu boşluktaki uzay cisimlerinden oluşmaktadır.

C) Gezegenler ve olan ve olası atmosferler dışındaki boşluktur.

D) Büyüklüğü ve içinde barındırdıkları ile ilgili her çağda ilgi uyandırmıştır.

E) Ortalama sıcaklığı dünya ölçüm birimlerine göre sıfırın altındadır.

CBA Yayınları

19. Karanlık madde sanılanın aksine oldukça eski bir kavram. Modern bilim karanlık maddenin varlığını 20. yüzyılın ikinci yarısında öne sürmeye başlasa da bu kavram erken dönem felsefenin değindiği konular arasında olmuş. Karanlık maddeye ucundan da olsa değinen en eski metin Epikür'e ait. Heredot'a yazdığı mektupta Epikür, sonsuz miktarda Dünya benzeri "dünya"ların olabileceğini, bazılarının da bizim dünyamızda tecrübe ettiğimiz maddeden farklı olduğunu öne sürer. MÖ 300'lere tarihlendirilen bu yazıt, kimileri için karanlık madde hakkında edilmiş ilk kelamdır. Benzer şekilde Pisagorcu okuldan gelen Philolaus, Dünya'yı oluşturan maddenin karşıtı olacak "Antichthon" bir maddenin var olabileceğini öne sürer.

Aşağıdakilerden hangisinin bu parçada üzerinde durulan konu ile doğrudan bir ilişkisi yoktur?

A) Antik Çağ'da iletişim ağlarının zayıflığı nedeniyle olsa gerek, Aristoteles Dünya merkezli evren modelini geliştirirken herhangi bir tür kara veya anti maddenin var olduğu fikrine değinmiyor.

B) İslam'ın altın çağı olarak bilinen ve kabaca 7 ila 14. yüzyılları kapsayan dönemde Antik Yunan metinlerinin çevirileri dışında karanlık maddeye yönelik özgün fikirler üretildiği görülmüyor.

C) Orta Çağ karanlığında Engizisyon tarafından suçlu bulunup yakılan Bruno'nun, Epikür'ün de bahsettiği türde bir yaklaşımla bu dünyaların bazılarının bizim bildiğimiz anlamdaki maddeden farklı olabileceğini, bazılarınınsa görünmez olabileceğini söylediği de biliniyor.

D) Einstein ile görelilik kuramları ortaya çıkıp bilim camiasında tartışılmaya başlanırken daha uzağı daha net gösteren dev teleskoplar, kendi gökadamızın çok daha ötesine, evrenin gençliğine ilk kez göz atmamızı sağladı.

E) 1784'te, doğa felsefecisi John Michell'in hipotetik maddenin görünmez olduğu ve tüm evrende çok büyük yerler kapladığını öne sürmesi, özellikler bakımından karanlık madde fikrine yaklaşılması anlamına da geliyor.

20. Sait Faik, *Semaver* adlı eserindeki öykülerinde var olan geleneği devam ettirirken *Sarnıç* adlı eseriyle var olan anlayıştan sapmaya başlar. Bu şekilde yazar, kendi hayatını sanatına aksettirmeye bir adım atmış olur. Böylece yalnızca insanın dışına değil, içine de yani duygularına ve hayallerine de ulaşmak için çabalar. Kahramanlarını yine küçük insanlardan seçerken artık içe yönelir, bilinçaltına inmeye çalışır ve bu insanlara bireyin küçük dünyasındaki olayların sebeplerini açığa çıkarmak amacıyla yaklaşır. Peyami Safa, *Sarnıç*'ın yayınlanması sebebiyle yazdığı bir makalede bu kitabın "Sait Faik'in ismini yoksul edebiyat tarihimizde ebedileştirmeye yetecek büyük kıymetlerle dolu" olduğunu belirtir.

Bu parçada Sait Faik'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

A) Bütün yapıtlarında kendi yaşamından kesitler olduğuna

B) Yaşamı boyunca özgün bir öykü tekniği arayışı içinde olduğuna

C) Öykü anlayışındaki değişimin hangi yapıtıyla başladığına ve içeriğine

D) Sıradan insanı öyküye en gerçekçi biçimde yansıtmayı başarabilen tek yazar olduğuna

E) Peyami Safa'nın destekleyici yazısından sonra ünlü biri hâline geldiğine

CBA Yayınları

21. Pencerelerin öyküleri yaşamın tüm sırlarını içine saklar. İddiasız, mütevazı ama derin anlamlar taşıyan ve kurgusuz gelişen hayatlar; sayısız pencerede bir hayal gibi oynar biter. Kiminin zaman zaman da olsa seyircisi vardır, çoğu ise bomboş bir salona açar perdelerini. Tek kişilik oyunlarla ya da kalabalık kadrolarla... Dramlar, eğlenceler, aşklar, kavgalar damların, gökyüzünün, karşı duvarın ya da karşı pencerenin kendilerini seyredip seyretmediğine zerre kadar aldırmadan, fütursuzca sahne alır pencerede. Genelde her pencereden birbirine benzer görüntüler sızar dışarıya. Ama genelde... Özeldeyse sürprizlere açık olmak gerekir. Pencereler kimi zaman, bakmasını bilene ya da aklını çaldığı gözlere inanılmaz şeyler gösterir.

Bu parçada altı çizli sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Önceden planlanmamış, doğaçlama süren olaylar ve durumlar

B) Herkesin kendi yaşamının başrol oyuncusu olduğu süreçler

C) Tasarlanmış olayların akışına tam olarak uymayan ve akış yönü değişen yaşamlar

D) Yazılı bir metne bağlı olmadan, orta oyunu tarzında canlandırılan oyunlar

E) Birbirinden bağımsız olarak gelişen, kendi doğal akışında akıp giden zamanlar

22. (I) Efsaneye göre sezaryen sözcüğü, Romalı *Julius* ailesinin bu yöntemle doğduğu için *Caesar* adını alan üyesinden gelir. (II) Çünkü Latince *caedere*, kesmek demektir. (III) Roma'da *Numa Pompilius* döneminde (İÖ 715-673) çıkan bir yasaya göre gebeliğin ileri dönemlerinde ölen kadınların karınları kesilip dölütün çıkarılması gerekmektedir. (IV) *Shakespeare*'in(1564-1616) ünlü kahramanı *Macbett*," anasından doğan kimseden korkmaması" kehaneti kendisine söylendiğinden rahattır ama sonunda düşmanı Macduff'la karşı karşıya geldiğinde onun, doğum zamanı gelmeden annesinin karnı yarılarak çıkarıldığını yani sezaryenle doğduğunu öğrenir ve yıkılır. (V) Latin Tarihçi Suetenius'un "Sezarların Yaşamları" adlı kitabın 1506 tarihli ahşap baskısında da Julius Caesar'ın sezaryenle doğumu resmedilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerde sezaryen doğum hakkında verilen bilgilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede sözcüğün kaynağı ile ilgili bilgi verilmiştir.

B) II. cümlede sözcüğün Türkçe karşılığı ile ilgili açıklama vardır.

C) III. cümlede ölen kadının karnındaki bebeğin bu yöntemle çıkarılmasının neden gerekli görüldüğü üzerinde durulmuştur.

D) IV. cümlede edebiyatta da karşımıza çıktığı, içeriğinden bir kesit sunularak gösterilmiştir.

E) V. cümlede önceki yüzyıllarda tarihi bilgiler içeren bir kitapta resimli olarak da gösterildiği belirtilmiştir.

CBA Yayınları

23. Tam beş ülkenin sınırları içine giren dünyanın bu en yüksek zirveleri, hayal gücümüzü zorlayacak kadar geniş bir alana yayılıyor. Himalayalar ile tanışmanın en bilinen ve kestirme yolu, Nepal'in başkenti Katmandu üzerinden çıkılanı. Ancak ülkedeki Maoist gerillaların eylemleri, turistleri farklı arayışlara itmiş durumda. Gittikçe daha çok serüvenci, Bhutan ve Hindistan'daki geçişleri kullanıyor. 1974'e kadar turist girişine izin vermeyen Bhutan'ın tek dezavantajı, turizm henüz yeni geliştiği için biraz pahalı olması. Hindistan'ın Sıkkım eyaleti ise Bhutan'a göre çok daha ucuz ancak Nepal kadar "ayak altında" veya Çin kadar bürokratik değil.

Bu parçada Himalayalarla ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı yoktur?

A) Turizme açık mıdır?

B) Hangi ülkelerin sınırları içindedir?

C) En kolay ulaşım yolu hangisidir?

D) Ulaşım yollarında herhangi bir tehlike var mıdır?

E) Ulaşımda bugün ağırlıklı olarak hangi yol tercih edilmektedir?

24. (I) Bugün 4500'ü Amerika Birleşik Devletleri'nde olmak üzere dünyanın birçok ülkesinde Montessori yöntemini esas alarak hizmet veren 8000 civarında okul bulunmaktadır. (II) Türkiye'de bu eğitim sistemiyle ilgili ilk bilgilere, 2002 yılında "Alternatif Okullar" adında İnayet Aydın tarafından yayımlanmış bir kitapta yer verilmiştir. (III) Sisteme adını veren Maria Montessori 1870 yılında İtalya'nın Ancône şehrinde dünyaya gelmiş, 1896'da İtalya'da tıp doktoru ünvanını elde etmiş olup 1901 yılında çocuk eğitimi konusunda kendi sistemini geliştirir. (IV) 1909'da "Bilimsel Pedogoji" adlı eserini yazar, eser çok sayıda dile çevrilir. (V) Kendisi de yıllarca birçok ülke gezerek konferanslara katılır, görüşlerini paylaşır ama başta kendisi olmak üzere ciddi baskılar ve karşı koymalarla karşılaşır. (VI) 1936'da Mussolini İtalya'sını terk etmeye zorlanan Montessori, önce İspanya'da sonra da İngiltere'de yaşamak zorunda kalır. (VII) İngiltere'den, çok sayıda Montessori okulunun kurulacağı Hollanda'ya ve daha sonra da Hindistan'a gider; 1946'da tekrar Hollanda'ya döner ve burada, 1952'de 82 yaşında hayata gözlerini yumar.

Montessori eğitim sistemi ve kurucusu Maria Montessori hakkında bilgiler verilen bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede en çok ABD'deki okullarda uygulandığı bilgisine yer verilmiştir.

B) II. cümlede Türkiye'de ilk kez kim tarafından uygulanmaya başlandığı açıklanmıştır.

C) III. cümlede sistemin kurucusunun henüz 26 yaşında iken tıp doktoru ünvanı ile onurlandırıldığından söz edilmiştir.

D) V. cümlede, sisteme ve kurucusuna ilginin uluslararası alanda da arttığı ama karşı çıkanların da baskılarının yoğunlaştığı üzerinde durulmuştur.

E) VI. ve VII. cümlelerde ülkesini terk etmek zorunda kaldığı ve bundan sonra değişik ülkelerde yaşamını ve çalışmalarını sürdürdüğü ile ömrünü nerede noktaladığı bilgisi vardır.

CBA Yayınları

25. ve 26. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

Asuman Baytop (1920-2015) Türk botanikçi, bitki toplayıcısı ve eczacıdır. Türk bilim tarihinin önemli isimlerinden biridir. Türkiye bitki varlığına katkılarından dolayı 9 bitki türüne adı verilmiştir. Bunlardan biri 1979 yılında Akseki'de kendi topladığı Crocus Asumaniae'dir. Türkiye'deki bitkiler üzerine uzmanlaşıp bu alanda akademik çalışmalar yürütmüştür. 150'den fazla arazi gezisinde 23.000 bitki örneği toplayıp incelemiştir. Türkiye florasına bilim için yeni 8 tür ve 3 alt tür kazandırmıştır. İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Herbayumu (ISTE) ve Farmasötik Botanik Ana Bilim Dalı'nın kurucusudur. 1989 yılından itibaren Türkiye'de botanik eğitiminin ve araştırmalarının tarihini incelemiştir. Akademik çalışmaları ile birçok ödüle layık görülmüştür. Ulusal ve uluslararası 260 kadar bilimsel yayını vardır.

25. **Bu parçada anlatılan bilim insanıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Bir üniversiteye isminin verildiğine
B) Bitki yelpazesinde uzmanlaştığı ülkeye
C) Kurucusu olduğu ana bilim dalının ismine
D) Bilimsel yayınlarının toplam sayısına
E) Çalışmalarının ödül aldığına

26. **Bu parçanın anlatımında;**

I. Örnekleme
II. Tanımlama
III. Sayısal veri kullanma

anlatım özelliklerinin hangilerinden yararlanılmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

CBA Yayınları

27-30. soruları aşağıda verilen bilgilere göre her soruyu diğerlerinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Karacan, Özcan ve Hasgül aileleri, bir pazar günü çocuklarını alıp birlikte lunaparka gitmişlerdir. Karacan ailesinin bir oğlu bir kızı, Özcan ailesinin iki oğlu, Hasgül ailesinin iki kızı vardır. Erkek çocukların adları Armağan, Bahri, Cesur; kız çocukların adları Damla, Esra ve Fatma'dır. Aileleri tarafından her çocuktan binmek için birer oyuncak seçmeleri istenmiştir. Çocukların her biri çarpışan araba, dönen salıncak ve sallanan gemi seçeneklerinden birini seçmiştir. Çocukların aileleriyle ve oyuncak tercihleriyle ilgili kimi bilgiler şöyledir:

- Hiçbir oyuncağa iki kardeş birlikte binmemiştir ama her oyuncağa iki çocuk birlikte binmiştir.
- Özcan ailesinin çocuklarından olan Bahri'nin tercihi sallanan gemidir ve Damla ile aynı tercihi yapmıştır.
- Karacan ailesinin çocuklarından kız olan dönen salıncağı, erkek olan çarpışan arabayı seçmiştir.
- Dönen salıncağı tercih eden çocukların ikisi de kızdır.

27. **Buna göre;**

I. Armağan,

II. Cesur.

III. Esra

adlı çocuklardan hangileri çarpışan arabayı tercih etmiş olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

28. **Buna göre;**

I. Damla,

II. Fatma,

III. Armağan

adlı çocuklardan hangilerinin aileleri kesin olarak söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

29. **Verilen bilgilerden hareketle kaç çocuğun hem aiesi hem de tercih ettiği oyuncak kesin olarak söylenebilir?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

30. **Her bir çocuğun kimin kardeşi olduğunu söyleyebilmek için,**

I. Armağan, Karacan ailesinin çocuğudur.

II. Fatma ile Damla kardeş değildir.

III. Esra ile Bahri kardeş değildir.

bilgilerinden hangileri kesin olarak bilinmelidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

CBA Yayınları

1. ÖSYM'nin de sıklıkla ve hemen hemen her yıl sorduğu bir sözcükte anlam soru tipi olan *"tırnak içinde söz verme"* sorularında ilk yapmamız gereken şey, soru kökünde bize incelenmemizi kelime gruplarını anlamını parçaya geçmeden önce değerlendirmek olmalı. Bu anlamı daha sonra parçadaki anlamla birleştirerek doğru cevaba ulaşmak gerekir. "Pranga vurmak" deyimi eklendiği cümlelere *"engel olmak"* anlamı katan bir söz grubudur. Parçanın genel anlamıyla yapacağımız bu yorum birleştirildiğinde rahatlıkla B seçeneğine ulaşmak mümkündür.

CEVAP: B

2. Bu tip sorularda ilk boşluğa uygun birkaç seçeneğin olduğu görülebilir. O sebeple diğer boşluklarla uyum bizim için önemlidir. Cümlenin özellikle 2. boşluğuna genel anlama uygun olarak ve önündeki kelimeleri de dikkate alarak getirilebilecek seçenek A şıkkında verilmiştir. A şıkkı dışındaki diğer kelimeler geldiğinde cümlenin anlam ve şekil yapısı bozulmaktadır. Diğer kelimelerin de uyumlu olduğu düşünülürse cevabımız bu sebeple A şıkkı olmuştur.

CEVAP: A

3. Cümlede anlam sorularında verilen cümleyi okuduktan sonra bazı önemli noktaların altını çizmeliyiz. Daha sonra altını çizdiğimiz bu noktaları doğru cevap içerisinde bulmamız gerekir. Soru öncülüğünde verilen cümlede geçen "Kalem ve silgi" kelimeleri anlam bakımından "irade" kavramını karşılamaktadır. Buradan yapacağımız yorumla doğru cevap daha net bir şekilde anlaşılacaktır.

CEVAP: D

4. Anlam sorularında genellikle önce paragraf sonra seçenekler değerlendirilir. Ancak bu tip soruları da seçeneği okuyup daha sonra ilgili cümleyi okumak daha uygun olacaktır. 3 numaralı cümlede geçen "özellikle" kelimesi bu cümleye C seçeneğinde verilen "sadece kadınların ilgi alanına giren bir süsleme sanatı olduğu" anlamını katmamaktadır. Hatta bu kelimenin anlamı ile *kadınların daha çok ilgilendiğini söyleyebiliriz* ancak sadece kadınların ilgilendiğini söylemek mümkün olmayacaktır.

CEVAP: C

5. Büyük harflerin kullanımı ÖSYM tarafından sorulan yazım kurallarından bir tanesidir. Basit gibi görünür ancak birçok kuralın olduğunu söylemek mümkündür. Bu konuda kapsamlı bilgiye ulaşmak isteyenler Türk Dil Kurumunun resmi internet sitesinden konuyla alakalı detaylı bilgi ve örneklere ulaşabilirler. Sorumuzun çözümüne gelecek olursak özel isimlerden sonra gelen «il, ilçe, kasaba, köy, bucak, belde" gibi kelimeler küçük harfle başlar. Ancak özel isimden sonra gelen "Cadde, Mahalle, Sokak, Bulvar" gibi kelimeler ise büyük harfle başlamak zorundadır. Biraz karmaşık gibi görünse de bizzat Türk Dil Kurumu tarafından belirlenen kural bu olduğu için cevabımız E seçeneği olmuştur.

CEVAP: E

6. Türkçede noktalı virgül; ögeleri arasında "," bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için, virgülle ayrılmış örnekleri farklı örneklerden ayırmak için, cümle içinde virgülle ayrılmış tür veya takımları ayırmak için, içerisinde birden fazla virgül kullanılmış cümlelerde özneyi belirtmek için, şekil ve anlamca birbiriyle ilgileri bulunan cümleleri ayırmak için ve herhangi bir ögenin karışma durumuna engellemek için kullanılır. Dikkat edilirse 4 numaralı cümlede sıralı cümleyi ayırmak için ";" kullanılmıştır ancak cümleler içerisinde herhangi bir virgül kullanılmadığı için noktalama yanlışı yapılmıştır.

CEVAP: D

7. Türkçede sözcükler yapılarına göre "basit, türemiş ve birleşik" olmak üzere üç gruba ayrılır. 1 ve 3 numaralı sözcükler fiilimsi olduğu için türemiştir. 2 numaralı sözcük "baş" isminden türemiş bir sözcüktür. 4 numaralı kelime ise "satmak" fiilinden türemiş bir sözcüktür. 5 numaralı sözcükte ise herhangi bir yapım eki olmadığı için basittir.

Uyarı: Bütün fiilimsi ekleri birer yapım eki olarak kabul edildiği için bütün fiilimsiler türemiş sözcük olarak düşünülmelidir.

CEVAP: E

8. Parçada geçen "e***tk***enler, büzüştürüyor" kelimelerinde ünsüz benzeşmesi bulunmaktadır. *"olması"* kelimesinde ise *kaynaştırma harfi* kullanımı söz konusudur. Yine parçada geçen "bey(i)nimiz" kelimesinde ünlü düşmesi varken "sonucu" kelimesinde ünsüz yumuşaması bulunmaktadır. Bu parçada "a, e" seslerinin "ı, i, u, ü" seslerine dönüşmesi olarak adlandırdığımız ünlü daralması olayı bulunmamaktadır.

CEVAP: E

9. Türkçede çok sorulan bir soru tipi olan iyelik ekleri bu konuda da karşımıza çıkmıştır. Soruda numaralanan 1,2,3 ve 5 numaralı sözcükler iyelik eki almıştır. İyelik ekleri eklendiği sözcüğün sahibini bildiren eklerdir. "neyin, kimin" soruları ile bulunabilir. Bir diğer önemli husus ise iyelik eki alan sözcükler isim tamlamalarının tamlananı olarak karşımıza çıkar. Buradaki 1, 2, 3 ve 5 numaralı sözcükler de birer tamlanan olduğu için aldıkları ekler iyelik ekidir. İyelik ekinin en çok karıştırıldığı ek ise belirtme hali ekidir. Bu eki tespit etmek için ise iyelik ekini bulmak için sorduğumuz sorular bu eki alan sözcüğe sorulduğunda cevap veremez. Dikkat edilirse 4 numaralı sözcük belirtme hali ikidir.

CEVAP: D

CBA Yayınları

10. B seçeneğinin öznesi "sabaha kadar çalışanlar", içerisinde edat vardır ancak sıfat tamlaması değildir. C seçeneğinin öznesi "Büyüklere karşı gelmek", D seçeneğinin öznesi "ben", E seçeneğinin öznesi birden fazla olup yine "ben" gizli öznesidir. Doğru cevabımız olan A seçeneğinin öznesi "dev gibi dalgalar" kelime grubu hem bir sıfat tamlaması olup hem de sıfatının (dev gibi) içerisinde edat bulunmaktadır.

CEVAP: A

11. Birleşik fiillerin yazımında karşımıza çıkan en önemli kural, birleşme esnasında ses düşmesi veya türemesi olduğunda bitişik yazılması kuralıdır. Bir diğer önemli kural ise kurallı birleşik fiiller bitişik yazılır. Bu kurallar dikkate alındığında B seçeneğinde verilen "fark ettim" birleşik fiili, birleşme esnasında türeme veya düşme olmamasına rağmen bitişik yazılarak yazım yanlışı oluşmuştur.

CEVAP: B

12. Paragrafın içerisinde *bir kahraman anlatıcı ve olaylar silsilesi bulunduğu için* A seçeneğine elememiz gerekir. Paragrafı anlayarak okuduğumuzda *anlatılan olay, aslında parçanın son kısmını açıklamak için olduğu için* B seçeneğini de elememiz gerekir. Parçanın son cümlesinde geçen "daha" sözcüğü cümleye karşılaştırma anlamı vermiştir. Paragrafta bulunan "gibi" edatları da birer benzetme örneğidir. Bu parçada "***Nedir?***" sorusunun cevabı bulunmadığı için herhangi bir tanımlama yapılmamıştır.

CEVAP: C

13. Paragraf, öncesi ve sonrası ile birlikte birbiriyle alakalı cümleler topluluğudur. Bu sebeple paragraftaki her bir cümlenin öncesi ve sonrasıyla şekilsel ve anlamsal bağlantılarının olması gerekir. Cümlelerin mantıksal bir sıralamayla dizilmesi bir paragraf için önemli hususlardandır. Dikkat edilirse parçada sanatçının hayatını ilk andan itibaren zaman unsuru dikkate alınarak anlatmaya çalışılmıştır. Bu bağlantıya dikkat ettiğimizde 3 numaralı cümlenin 2 numaralı cümleden önce gelmesi gerekir.

CEVAP: B

14. Bu tip sorularda zor sorulmak istendiğinde parçayla alakalıymış gibi görünüp ancak bazı teknik detaylarla parçadan ayrılan bir cümle araya sıkıştırılır. Paragrafın tamamında mitolojik bir kahraman olan "Eris" anlatılırken dikkat edilirse 2 numaralı cümlede genel bir açıklama cümlesi konularak akış bozulmuştur.

CEVAP: B

15. 5 numaralı cümle ile birlikte yeni bir paragraf başlamıştır. Bu paragraf ilk paragrafla anlamsal olarak bağlantılıdır. Ancak teknik olarak farklı bir konuya geçildiği için cevabımız D seçeneği olmuştur. Diğer seçeneklerdeki cümleler incelenirse hepsinin kendinden öncesine anlamsal olarak bağlandığı fark edilecektir.

CEVAP: D

16. Bütün paragraf sorularında olduğu gibi soru cevap paragraflarında da parçayı bir bütün halinde anlamak önemlidir.. Sanılanın aksine uzun paragraflardan ziyade kısa paragrafların anlattığı dünyaya girmek daha zor olabilir. Bu gibi sorularda doğru cevaba geçmeden önce parçayı okuyup öncelikle kendimizin bir soru yakıştırması daha uygun olacaktır. Bu parçadan çıkaracağımız yorum "çocuk kitaplarının öğretici yönü"dür. Bunu soru kökü ile birleştirdiğimizde ve parçanın devamında geçen "Çocuk İnadı" kitabının da soru kökünde bulunması gerektiğini düşünerek cevabın A şıkkı olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: A

17. Yardımcı düşünce sorularında "*ulaşılabilir*" soru kökünden ziyade "*ulaşılamaz*" soru kökü tercih edilir. Ancak olumlu soru kökleri bazen bizim için seçici soru haline dönüşebilir. Çünkü küçük farklılıklarıyla parçada geçiyormuş gibi görünen bilgiler çeldirici olarak karşımıza çıkabilir. Paragrafın ikinci, üçüncü ve sonuncu cümlelerinden çıkarılan yorumla C seçeneğine ulaşmak mümkün olacaktır.

CEVAP: C

18. "**Dünyadan uzaklaştıkça incelmektedir. Bu nedenle atmosfer ile uzay arasında kesin bir sınır bulunmamaktadır.**" cümlesinden hareketle A seçeneğine ulaşılabilir. Parçanın ilk cümlesinden C seçeneğine ulaşmak mümkündür. Parçanın sonlarına doğru geçen "**Uzay, en eski çağlardan beri insanların ilgisini çekmiştir**" cümlesinden D seçeneğine ulaşmak mümkündür. Son olarak paragrafın 2. cümlesinden rahatlıkla E seçeneğinin yorumu yapılabilmektedir. Parçada "*Dünya ile diğer gök cisimleri arasındaki boşluğa*" **uzay** denilmektedir. Aynı zamanda "**sınırsız olduğu düşünülen**" ifadesinden kesinlik değil, bir tahmin anlamı çıkarıldığı için B seçeneği yanlış bir yargı olarak karşımıza çıkmaktadır.

CEVAP: B

CBA Yayınları

19. Paragraf, öncesi ve sonrası ile birlikte birbiriyle alakalı cümleler topluluğudur. Bu sebeple paragraftaki her bir cümlenin öncesi ve sonrasıyla şekilsel ve anlamsal bağlantılarının olması gerekir. Bu soruyu doğru yapabilmek için öncelikle paragrafın konusunu doğru tespit etmek gerekir. Bu paragrafta "karanlık madde" kavramından ve *bu kavramın tarihsel gelişiminden* bahsedilmektedir. A, B, C ve E seçeneklerinden kabaca bu konudan bahsedildiği için parçayla ilgisi bulunmaktadır. Ancak D seçeneğinde bambaşka bir konudan bahsedildiği için paragrafla alakası bulunmamaktadır.

CEVAP: D

20. Paragrafın ilk cümlesinde ifade bulan "***Semaver* adlı eserindeki öykülerinde var olan geleneği devam ettirirken "*Sarnıç*" adlı eseriyle var olan anlayıştan sapmaya başlar.**" cümlesi ile C seçeneğinde ifade bulan yargı anlatıldığı için doğru cevap olmuştur.

CEVAP: C

21. Bu gibi sorularda genellikle sadece altı çizili kısmı okumak bile soruyu doğru cevaplamamızı sağlayabilir. Ancak nadir de olsa ÖSYM böyle yapabileceğimizi bildiği için tuzaklı sorular da sorabilmektedir. Ancak şu da unutulmamalıdır ki genellikle bu sorulardaki amaç öğrencilerdeki *mecaz anlam yeteneğini ölçmek* olduğu için sadece altı çizili kısımdan zor bir anlam sorulmamaktadır. Parçada altı çizili olarak verilen "**kurgusuz gelişen hayatlar**" kavramının şüphesiz en önemli kelimesi "**kurgusuz**" sözcüğüdür. Bu kelime, "*herhangi bir planı olmayan*" anlamına geldiği için doğru cevabınız A seçeneği olmuştur.

Uyarı: Bu gibi sorularda bazen paragrafın büyük bir bölümü altı çizili kısımla alakalı olmayabilir. Burada bizim için asıl olanın sorulan kısım olduğunu unutmayalım ve tuzaklardan uzak duralım.

CEVAP: A

22. Bir paragraf sorusu çözülürken normalde öncelikle soru kökü, sonra paragraf, en son şıklar değerlendirilir. Ancak bu tip sorulardan A seçeneğini okuyup cümleleri tek tek değerlendirerek yoruma gitmek soruyu çözmemizi kolaylaştıracaktır. C seçeneğinde ifade bulan duruma göre "ölen kadının karnını kesilip bebeğin çıkarılması gerekmektedir" ifadesi bulunmaktadır ancak bu durumun nedeni anlatılmadığı için doğru cevap olmuştur.

CEVAP: C

23. Paragrafta *turistlerden* bahsedilmesi A seçeneğini elememizi sağlayacaktır. Parçanın 2. cümlesi C seçeneğini işaret etmektedir. Parçada bulunan "**Maoist gerillaların eylemleri, turistleri farklı arayışlara itmiş durumda** " cümlesinden D seçeneğine ulaşılabilir. Devamındaki cümleden ise E seçeneği rahatlıkla anlaşılabilir. Parçada Himalayalar'ın 5 ülkenin sınırları içinde olduğu belirtilmiştir ancak bu 5 ülkenin nereler olduğu hakkında bilgi verilmemiştir.

CEVAP: B

24. 2 numaralı cümlede *eğitim sistemi ile ilgili ilk bilginin kim tarafından ve nerede verildiği* ile alakalı bilgi verilmiştir ancak bu eğitimin **Türkiye'de ilk kez kim tarafından uygulandığı** açıklanmadığı için doğru cevap B seçeneği olmuştur.

CEVAP: B

25. Bu parçada söz konusu ismin yaptığı çalışmalardan dolayı *bitki türlerine adının verildiği söylenmiştir.* ancak herhangi bir üniversiteye isminin verildiği anlatılmamaktadır. Sadece bazı üniversite bölümlerinin kurucusu olduğu ifade edilmiştir.

CEVAP: A

26. Bu parçada "**Bunlardan biri 1979 yılında Akseki'de kendi topladığı...**" cümlesinden hareketle örnekleme yapıldığı, kullanılan sayısal ifadelerden *sayısal verilerden yararlanıldığı* yorumu rahatlıkla yapılabilir. Bu sebeple cevabımız E seçeneğidir. Ancak bu parçada "**Nedir?**" sorusunun cevabı olabilecek bir cümle bulunmadığı için tanımlama yapılmamıştır.

CEVAP: E

DENEME - 5			
27- D	**28- A**	**29- B**	**30- D**

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. Orhan Veli ve diğer Garipçilerin şiirini asla küçümsemek ve edebiyatımıza kattıkları değeri asla lekelemek istemem ama onların şiirimizde estirdikleri o rahatlık rüzgârıyla herkesin şair olması modaydı bir ara. Sonra gün geldi, "Hayatım roman." diyenlerin kitapları yaygınlaştı iyice. Adını sanını duymadığımız pek çok insanın tuğla gibi romanlarını görür olduk kitapçı vitrinlerinde. Şimdilerde ise rağbet öyküye. Konuştuğum bir öykücüye, öyküye yönelişinin nedenlerini sordum. Yaşamın şiire uymadığını, şiirsel bir yanı olmadığını söyledi. Roman yazacak kadar da yoğun bir geçmişi olmadığını ekledi sözlerine. "Arada, kısa kısa bir şeyler yaşıyoruz, öykü yani. Elimizden, kırk yılda bir yakaladığımız o anları yazmak geliyor, şükür elimiz de kalem tutuyor, yazıyoruz." dedi. Bu ara öykü bu kadar ucuzladı yani.

Bu parçadan hareketle yazarın, "Bu ara öykü bu kadar ucuzladı yani." **sözleriyle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Öykü yazmaya olan ilginin genç sanatçılar içinde daha da arttığı

B) Okuma yazma bilen herkesin öykü yazabileceği düşüncesinin yaygınlık kazandığı

C) Öyküye yönelişin giderek diğer türleri sollayarak öykü kitabı satışlarında artış olduğu

D) Öykünün yazılabilmesi için öyle büyük olaylara ve kurgulara gerek olmadığı

E) Öykü ile roman arasındaki emek ve zaman farkının, genç yazarları öykü yazmaya yönlendirdiği

2. Gecenin geç saatlerinde, her şeyin sustuğu, içimin buruklaştığı anlarda bir köşeye çekilip şiir okurum. İçime dolan mısralarda, harflerin kıvrımlarında, sözcüklerin tınısında şairin yüreğini görür, yürek atışlarını duyarım. Bu duyuş, beni benden alır götürür. Kapalı pencereler ansızın açılır, uyuklayan perdeler uçuşmaya başlar. Odaya ilkbahar meltemiyle birlikte taze bir ışık dolar. O anda kendi yüreğimde şairin parmaklarını hissederim. O parmakların sıcaklığı, bütün benliğime iyi ki varım, iyi ki yaşıyorum duygusu olarak yayılır, içimi tarifsiz bir huzur kaplar.

Bu parçada yazarın, altı çizili sözle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Geceleri şiir okumanın, asla vazgeçemediği bir alışkanlık olduğu

B) Şiire kendini kaptırmış okurken şairin duygularını çok güçlü biçimde hissettiği

C) Şiirlerin sadece sözcüklerden değil, söz dizimi sırasında oluşan duygu ve düşüncelerden de oluştuğu

D) Her şiirin, şairin niyetinden bile bağımsız, okurun zihninde yarattığı özgün çağrışımlar vardır.

E) Harflerin şekilleri, okurun zihninde değişik çağrışımlara yol açarak yeni yorumlara yol açabilir.

3. Duyguları, düşünceleri, idealleri nedeniyle ailesi ve yakınları tarafından ---- bir genç; iki parmak ucunda gerilmiş bir lastik gibi ---- parmak uçlarınızdan fırlayıp gider. Onu kaç kez gerer bırakırsanız o da o kadar gidip bir yerlere çarpar ya da doğrudan ----. Anneler, babalar, çocuklarınız sizin gerip sağa sola fırlatacağınız lastikler değildir. Onları önce dinleyin, sonra anlayın, son olarak da koşulsuz sevin, sevin, sevin...

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

A) dışlanan - serbest bırakıldığında - yere düşer

B) sevilmeyen - daha da gerdiğinizde - kopar

C) yalnız bırakılan - kendi hâline bıraktığınızda - uçup gider

D) hor görülen - ailesinin - havada savrulup gider

E) baskı altında tutulan - müthiş bir hızla - size geri döner

CBA Yayınları

4. ---- Çünkü hocası Recaizade Ekrem'in etkisinde kalmış; yer yer divan şairlerinden bile kötü, ağır bir dil kullanmıştır. Bu görüşe göre yüce bir üslupla yazabilmek "Osmanlıca" ile mümkündü. Recaizade'nin deyişiyle Osmanlıcayla yazmak "âli (yüce) üslup", Türkçeyle yazmak "adi üslup"tur. Fikret; bu işin, halka seslenme söz konusu olduğunda mantıksızlığını görmüştür. Örneğin çocuk şiirlerini oldukça yalın bir Türkçe ile yazmıştır ama Servetifünun Dönemi dilinin etkisinden çoğunlukla kurtulamamış, günümüz dilinin çok uzağında kalmıştır. Bu durum böyle büyük bir şairin günümüzde kendi dilinden okunup anlaşılamaması açısından ne acı bir şeydir!

Bu parçanın başına aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?

A) Tevfik Fikret'in dil konusunda çelişkilerle ve zikzaklarla dolu bir sicili vardır.

B) Tevfik Fikret'in bugün için eleştirilmesi gereken tek yönü, sanırım bugüne kalmayan ağır ve ağdalı dilidir.

C) Tevfik Fikret' üzerinde Recaizade'nin ne kadar güçlü etkisi varsa Fikret'in de genç şairler üzerinde o kadar etkisi vardır.

D) Fikret, güçlü ve işlenmiş bir dilin edebiyat eseri oluşturmadaki zorunluluğunu çok önceden görmüş ve göstermiştir.

E) Fikret'le birlikte pek çok şair eski şiirin karşısında yer almış ama dil konusunda yenilikçi bir tutum sergileyememiştir.

5. **Aşağıdakilerin hangisinde** "noktalı virgül (.)" **yanlış kullanılmıştır?**

A) Eşref'in babası, memleketinde Hafız Ağa diye anılan Usulizade Hafız Mustafa Efendi'dir; dedesi, Sümbülzade Vehbi'nin Nuhbe'sini şerh eden Yayaköyli Ahmet Efendi'dir.

B) Eşref kaside, gazel, özellikle dört dizelik kıt'a biçimini çok kullanmıştır; kendi döneminde artık iyice benimsenmiş Batılı nazım biçimleri ile yazılmış tek bir şiiri bile yoktur.

C) Eşref, bütün şiirlerini divan edebiyatı nazım çimleriyle yazmıştır ama aruzu ustaca kullandığı söylenemez; şiirleri imale, zihaf gibi kusurlarla fazla yüklüdür.

D) Eşref'in dili bütün divan ve Tanzimat şairlerinde olduğu gibi, yabancı sözcük ve dil kurallarıyla yüklü olmasıyla birlikte; anlaşılmayacak kadar ağır değildir.

E) Divan şiirinde "hicviye" adı verilen yergi, sevilmeyen herhangi birini küçümsemek amacıyla kaleme alınırdı; Eşref'in yergileri ise çoklukla kişisel garazlar için değil, toplumsal kötülükleri teşhir için yazılmıştır.

6. (I) O kadar yorgundum ki divana uzanır uzanmaz uyuya kalmışım. (II) Kötü kötü rüyalar gördüm, gecenin bir vakti kanter içinde zıplayarak uyanasıya kadar. (III) Nasıl olduysa bir olaya karışmışım, ortalık anababa günü, o hengâmede beni de gözaltına alıyorlar. (IV) Dağ başında bir yere götürüyorlar beni, in cip top oynuyor burada, ellerim ayaklarım bağlı, bir masa ve sandalye var, oturtuyorlar beni o sandalyeye. (V) Masada üzerinde birşeyler yazılı bir kâğıt var, karanlık, ne yazdığını okuyamıyorum; okuryazarlığın var mı, diye soruyor biri; sonra, oku ve imzala şu kâğıdı, diyor. (VI) Soluk soluğa uyanarak doğruluyorum divanda, ter içindeyim, kalbim küt küt atıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım yanlışı yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

7. Aya haber sal çıksın bu gece
Görünsün şöyle gönlümce
Bas kırbacı sihirli seccadeye
Göster hükmettiğini mesafeye
Ve zamana
Katıp tozu dumana
Var git
Böyle ferman etti Cahit

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisine örnek olabilecek sözcük yoktur?

A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz türemesi
C) Ünsüz yumuşaması
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz yumuşamasına aykırılık

8. (I) Altı aydan beri İstanbul'un sokaklarında, iskele ve duraklarında telefon odalarındaki otomatik telefonların kumbaraları çalınıyordu. (II) Bir tedbir olmak üzere Telefon İdaresi, Almanya'dan yeni otomatik telefonlar getirtti. (III) Bunların kumbarası telefon sandığı ile birlikte olduğundan kumbaranın sökülmesi olanaksızdı. (IV) Ama bu sefer de hırsızlar kumbara ile birlikte bütün telefon sandığını götürmeye başladılar. (V) Vapur iskelelerinde, postanelerde, garlarda ne kadar otomatik telefon varsa hemen hepsi çalınmıştı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde aşağıda verilen sözcük türlerinden en fazla örnek vardır?

A) Edat B) Bağlaç C) Çekimli fiil
D) Sıfat E) Zamir

9. Kardeşimle sokaklarda
Bir örnekti giydiğimiz giysiler
Ben nasıl istemem özgürlüğü
Yürürken ayağımdan çıkı çıkıverirdi pabuçlarım
Annem eğilir, giydirirdi hüzünlü bir çaresizlikle
Babam iş arıyordu kim bilir kaç aydan beri

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi kullanılmamıştır?

A) Birleşik fiil B) Sıfat-fiil C) Ek fiil
D) Zarf-fiil E) İsim-fiil

10. **Aşağıdakilerin hangisinde ara söz, ötekilerden farklı bir öge olarak kullanılmıştır?**

A) Şair; okuruna hissettirmek istediği bu duyguyu, terk edilmişliği, her dizesinde yürekleri titreterek yaşatıyor.
B) Şu medeniyetler beşiği, kültürler mozayiği canım ülkem, Anadolu, tarihe ve sanata meraklı her insanın görmek istediği yerdir.
C) Yolun ortasına devrilmiş o devasa engeli, kocaman ağaç kütüğünü, aracımızla aşıp geçmek olanaksızdı.
D) İlk fırsatta doğduğum ve ömrümün bir yarısını unutulmaz anılarla geçirdiği bu kenti, o aydınlık yüzlü İzmir'i, yeniden ziyaret edeceğim.
E) Klasisizm, kendisinden çok sonra ortaya çıkan bir şiir akımını, parnasizmi, güçlü biçimde etkilemiştir.

CBA Yayınları

11. Soyut-somut, canlı-cansız her şeyin bir adı, bir de kendisi vardır. Ad, nesneyi gösteren, anlatan bir sestir. Ad, nesnenin, özün bir parçası değildir; varlığa eklenen yabancı, varlık dışı bir takıntıdır ama konuşma ve yazmada varlıkla özdeş kabul edilir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

A) Tanımlama - Benzetme
B) Açıklama - Örneklendirme
C) Tanımlama - Açıklama
D) Tanımlama - Örneklendirme
E) Tartışma - Karşılaştırma

12. Altın, çok eski çağlardan beri madenlerin en değerlisi olmakla tanınmıştır. (I) Havadaki oksijenden etkilenmemesi, aitlerin hiçbirinden zarar görmemesi, altının değerini bir kat daha artırır. (II) Çok yumuşak bir maden olması bakımından altın, genel olarak az miktarda bakır veya gümüşle karıştırılır. (III) Altından söz edilirken "24 ayar", "18 ayar", "14 ayar" gibi sözler edilir. (IV) "Bu ayar" sözü, altının saflık oranını belirtmek için kullanılan bir ölçüdür. (V) Saf, yani hiçbir yabancı maddeyle karışmamış altına "24 ayar" altın denir; katkı maddelerinin oranı arttıkça bu ayar sayısı azalır.

Anlatımın akışına göre, bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine "Bu madenler altına sağlamlık ve sertlik verir." **cümlesi getirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. I. İnci çıkarma işinde ilk olarak küçük gemiler, içinde istiridyelerin bulunduğu sularda demir atarlar.
II. İstiridye toplama işi bittikten sonra gemiler sahile yanaşır ve istiridyelerin teker teker kabukları açılarak içlerine bakılır.
III. Dalıcılar, genel olarak üstleri çıplak bir durumda suya dalarlar ve kayalara, denizin dibine, batık gemi enkazlarına yapışmış istiridyeleri koparıp gemilere taşırlar.
IV. İnci varsa alınıp bir kenara konur, sonra da açılamayan istiridyeler varsa kaynatılarak onların da açılması sağlanır ve varsa içlerindeki inciler alınıp diğerlerinin yanına eklenir.
V. İnciler, inci avcıları tarafından bin bir zorlukla çıkarılır ve inci avcıları genellikle uzun yaşamazlar.

Bu cümlelerle bir parça oluşturmak istesek hangisi <u>baştan ikinci</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. (I) "Korktuğum Şey" şiiri Cahit Sıtkı'nın, gelenekle el sıkışmasına karşın yeni birtakım duygular, bu yeni duygulara uygun görüntüler taşıyan şiiridir. (II) Türkçenin yapı ve duygululuk bakımından en güzel şiirlerinden biridir belki. (III) Üstelik son günlerin deyimi ile "otantik". (IV) İçeriği, İslam-Anadolu; biçimi, bir Fransız zarafeti karışsa bile ilk elde oldukça Türk. (V) Cahit Sıtkı bir "imla" şairidir. (VI) Korktuğum Şey'i yukarıya alırken basbayağı sıkıntı çektim, her ilk dizeden sonra bir noktalı virgül, öbür dizelerde birer nokta. (VII) O kuşağın, daha doğrusu o kuşaktan gelen birçoğunun öğretilenlere bağlılığı, bu kadar somut bir temsilci bulmazdı!..

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikincisi numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

15. (I) Okan, okuduklarını bana da anlatırdı bazen. (II) Onu dikkatle dinler ama doğrusunu söylemek gerekirse çoğu zaman hiçbir şey anlamazdım. (III) Hatta merak ettiğimi, daha fazlasını öğrenmek istediğimi sansın diye bir sürü deli saçması soru sorardım. (IV) Ancak hem üzülmesin hem de beni aptal sanmasın diye anlıyormuş gibi arada gözlerimi belertir, başımı sallardım. (V) Okan o zaman benim aslında dinlediklerimden hiçbir şey anlamadığımı fark eder hep sabırla yeni baştan anlatır, benim anlayabilmem için basitleştirirdi okuduklarını.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangileri yer değiştirirse parça anlamlı bir bütün olur?

A) I ve II B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

16. (I) Saati saatini tutmazdı; bazen sert, bazen yufka yürekli davranırdı. (II) Oldukça iri yapılıydı, boyu da iki metreye yakındı. (III) Aslında öyle pek konuşkan biri sayılmazdı. (IV) Sadece ilgi duyduğu konular üstüne soru sorulunca dili çözülür, o zaman da coşkulu bir ses tonuyla bol bol konuşurdu. (V) Dinlemesine dinler, hak verirmiş gibi de kafa sallardı arada ama aslında kendi yargılarına bir dindar derecesinde bağlıydı; düşüncelerine karşı çıkılmasından ise hiç hoşlanmazdı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. Ataç, Osmanlı toplumundaki edebiyat dünyasında gerçek eleştirinin bulunmadığını öne sürer. Ona göre gerçek anlamıyla bir eleştirinin oluşması, bütün geleneklerimizden, yüzyıllar boyu edindiğimiz alışkanlıklardan silkinmemizi zorunlu kılar. Böyle bir eleştirinin doğması için toplumun farklı düşünceleri incelemeye, kabul etmese de onlarla barışık yaşamaya hazır olması gerekir. Oysa Osmanlı toplumu, bütün Doğu dünyası toplumları gibi bir öğretiye bağlanmış; o öğretinin dışındaki bütün düşüncelere yalan ve yanlış diye bakmıştır. Bu yüzden Doğu dünyasında eleştiri yoktur; yerleşmiş düşüncelere uygun olanı övme, uymayana da sövme vardır. Bu zihniyetin genetik bir özellik olarak günümüzde de büyük oranda sürdüğünü görmekteyiz ne yazık ki.

Yukarıdaki parçaya göre Ataç, edebiyatımızda eleştirinin gelişmemesinin asıl nedeni olarak neyi göstermiştir?

A) Osmanlıda edebiyatın belli alanlarının çok önemsenmemesi
B) Toplumun gelişmelere kapalı, tutucu bir yapıya sahip olması
C) Doğu edebiyatının hemen bütün sanatçılarımızca örnek alınması
D) Nesnel eleştiri anlayışının henüz yeterince kavranamamış olması
E) Siyasal iktidarın eleştirel düşüncelere yasak koyması

CBA Yayınları

18. Daha önce birbirini hiç görmemiş insanlar ilk defa birbirlerini gördüklerinde kısa sürede birbirleri hakkında ilk izlenim oluşturmaktadırlar. Kişinin güvenilir veya güvenilmez, hoş veya nahoş, önemsenecek veya önemsenmeyecek, uyumlu veya uyumsuz olduğu gibi algılamaları içeren bu ilk izlenimler, otuz otuz beş saniye gibi kısa bir sürede oluşmakta ve daha çok sözsüz mesajlara dayanmaktadır. Los Angeles'taki Kaliforniya Üniversitesi (UCLA) öğretim üyelerinden Mehrabian adında bir psikolog, insanların birbiriyle olan ilk izlenimlerini nelerin belirlediği araştırdı. Bulduğu sonuçlar gerçekten ilginç. Gözden gelen mesajlar ilk izlenimlerin yüzde elli beşini, kulaktan gelen mesajlar yüzde elli sekizini oluşturmaktadır. Kişinin ne söylediği ise ilk izlenimin ancak yüzde yedisini oluşturmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen araştırmadan elde edilecek bir sonuçtur?

A) İlk kez karşılaştığımız biri hakkında oluşturduğumuz izlenimde yüz ifademiz, nasıl konuştuğumuz, ne konuştuğumuzdan çok daha belirleyicidir.

B) Kişiler arasındaki ilk izlenimler genellikle her iki taraf için de aynı şekilde oluşur.

C) İlk izlenimlerin genellikle doğru olduğu, sonraki gelişmelerin pek çoğu tarafından kanıtlanmış bir gerçekliktir.

D) Biri hakkındaki ilk izlenimlerimizin çok kısa zamanda oluşması bunların gerçek çıkmama olasılığını güçlendiren etmenlerden biridir.

E) İlk izlenimler hemen oluşur, ancak bu izlenimlerin yarattığı duygu ve düşüncelerin değişmesi uzun zaman alır.

19. En çok ülkemden, doğup büyüdüğüm yerlerden söz ettim ben şiirlerimde. Doğayla, insanla içli dışlı sevinçler, özlemler... Şiir yazarken ilk ustam oldu benim alın teri ile çalışıp kazanan insanlar. Halkım, belleğimde akıp giden ırmak oldu; köyde, kasabada, şehirde, nerede yaşarsa yaşasın ortak bir çeşmeden akar gibi berrak halkın diliyle ses olup yazıldım kâğıtlara. İyi günde kötü günde onlarla gülüp ağladım çünkü ben. İkinci ustamsa ülkemin havası, suyu, dört mevsim manzaralarıdır; doğayla, ormanla, yaylayla, akarsularla; akarsularda yüzen balıklar, dallarda öten kuşlar, bahar gelince her tarafı mislere boyayan çiçeklerle bezendi dizelerim. Üçüncü ustam kadınlardır; onlar öğretti bana sevgiyi, acıyı, özlemi, bağlılığı ve özveriyi.

Bu parçanın bütününde yazarın üzerinde durduğu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şirinin temelini yurduna olan sevgisinin oluşturduğu

B) Şiirlerindeki toplumsal duyarlılığın yaşamıyla ilişkisi

C) Üslubundaki etkileyiciliği sağlayan kültürel ögeler

D) Şiirinin temelini oluşturan sosyal çevrenin güzellikleri

E) Şiirinin hangi kaynaklardan beslendiği

CBA Yayınları

20. Yaşam, iki bacak üstünde duruyor: ait olma ve birey olma bacakları. Ömür, doğumdan ölüme değişik koşullar içinde yapılan bir yaşam dansı olarak tanımlanırsa bu iki bacağı birbirine denk olan insanın yaşam dansı daha fazla olanaklara sahip olur, bu kişi her türlü dansı yapabilir. Bacaklarından biri diğerinden uzun veya kısa olan kişinin yaşam dansı geniş olanaklar yelpazesi içinde yer almaz, bu kişinin yaşam dansını yapabilmesi için koltuk değneğine ihtiyacı olur. Ait olmanın baskın olduğu aile ortamında "sen merkezli", kişiliksiz, kendini sürüden biri olarak gören insanlar yetişir. Bu insanlarda sorumluluk duygusu gelişemez. Birey olmanın ağır bastığı aile ortamında "ben merkezli", kendinden başkasını düşünmeyen, karşısındakini önemsemeyen, dinlemeyen insanlar yetişir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarının onaylayacağı bir düşünce değildir?

A) Bir kişinin "benmerkezci" ya da "sen merkezci" biri hâline gelmesinde yetiştiği aile ortamının rolü büyüktür.

B) İnsanların yetiştikleri psikolojik ortam; gelecekte onların sağlam bir kişilik geliştirmesi, silik olması veya bencil bir insan olmasında etkili olur.

C) Toplumdaki sürü psikolojisinin yaygınlaşması ve gelişmesi, bireylerin kendilerini sürünün bir parçası olarak gören ailelerde yetişmesinin bir sonucudur.

D) Başkalarını düşünmek iyi bir özellik olsa da, bir kişinin başarılı olması ve iyi bir konuma gelmesi için öncelikle kendine odaklanması gerekir.

E) Kendi çıkarları ile toplumun çıkarlarını aynı derecede düşünen ve buna uygun davranışlar geliştiren kişi, ideal insandır.

21. Not almak; odaklanmanın, yazarken ezberlemenin, öğrenmenin en iyi yollarından biridir. Herhangi bir konferansta, toplantıda, ders çalışırken veya derste notlar alırız. Anlatılanların içinden kendimizce yararlı olanı ayırır ve kaydederiz. Sanılanın aksine oldukça zor bir iştir bu. Dinlediğimiz her şeyi kâğıda aktarmak, not almak değildir. Her dinleyici nelerin not alınması gerektiğini bilmez. Not almada esas olan işin özünü yakalamak ve kâğıda geçirmektir. Doğru not alma tekniğini kavramadığımız için de pek çoğumuz aldığımız notlarla ilgili çoğu şeyi hatırlamayız. Yani ----. O zaman da aldığımız notlar hiçbir işe yaramaz.

Bu parçada boş bırakılan yere, anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirillemez?

A) bize sunulan bilgiyi dikkatli bir biçimde kavrama ve özünü kaydetmemiz gerektiğini göz ardı ederiz

B) bu, bizim bu işi isteyerek değil birilerinin zorlamasıyla ya da ödev olarak yaptığımızı gösterir

C) not almakla aklımızda kalanı çalakalem yazmanın aynı şey olduğunu sanırız

D) pek çok insan anlamaya değil, kâğıda yazmaya odaklanır

E) dinlediklerimizi ya da okuduklarımızı kendimizce bir elemeye tabi tutmadan öylesine yazarız

CBA Yayınları

22 ve 23. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Osman Şahin 1970 yılının *TRT Öykü Ödülü*'nü kazanmış, hem de hakkıyla kazanmış bir sanatçıdır. Doğu Anadolu insanının saflığı, temizliği, ezilmişliği içinde, hâlini ahvalini mahkeme önünde bir "hakim beg"e Doğulu insan şivesiyle iç döküşünü veriyordu bize, daha öncelerde rastlanmadık bir özgünlük, bir yalınlık, bir içtenlikle. Bu kez *Edebiyat 81* adlı derginin şubat sayısında, bir trafik kazasında ölen bir köylü kadının ardından ağıt niteliğinde bir öykü ile yer almış. Her satırında, her tümcesinde, ezilmiş, horlanmış, hiçe sayılmış köylü insanlarımızın göz yaşartıcı, yürek burkucu dramını dile getiriyor. Bir ana, hızlı dünyanın tuzağına düşen bir anadır öykü kahramanı. Yolun bir kenarından bir kenarına geçerken bir araç altında can vermiştir. Şöyle diyor onun acı kaderi ile ilgili o güzelim yazar: "Keşke dağlarda kalsaydın be Ana! Bir kayadan uçsaydın. Yılan soksa şişseydin. Olmadı bari bir öküz süsseydi seni, at-katır tepseydi de dağlarda kalsaydı ölümün. Dağlarda..." Ama yollarda, vızır vızır geçen, hâl hatır saymayan, varsa yoksa hızdır diyen direksiyon tutsaklarının emrinde buyruğunda, bir sürü başına buyruğun kader biçtiği bir dünyada yaşadığını bilmeyen bir köylü serüvenidir bu öyküde yer alan.

CBA Yayınları

22. **Bu parçada, Osman Şahin'le ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Dramatik bir yaşam süren, tepeden bakılan yoksul köylülerin yaşamlarından kesitler kaleme aldığına

B) Aldığı ödülün, hak ettiği değerin onaylanması anlamına geldiğine

C) Kır ve kent yoksullarının, kendilerine dayatılmak istenen kötü kadere isyanlarını öyküleştirdiğine

D) Öykülerinde kimden yana olduğunu gizlemeden duygularını açıkça ortaya koyan bir yazar olduğuna

E) Kendi duyarlılığını okura da geçiren kendine özgü bir anlatımının olduğuna

23. **Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sözü edilen öykü kahramanı Ana'nın, alışık olmadığı bir yaşama ayak uyduramayarak can verdiği

B) Öykünün ana kahramanı Ana'nın, aşırı hız yapan bir şoför nedeniyle yaşamını yitirdiği

C) Köy yaşamından farklı olan kentsel yaşamın, hızlı temposu ile köyden kente göçenleri saf dışı ettiği

D) Trafik kazalarının çoğunun, hız meraklısı şoförler ile trafik yasalarını bilmeyen, cahil insanlardan kaynaklandığı

E) Kendine yeni bir hayat kurmak isteyenlerin çoğunun, bu hayallerini gerçekleştirme fırsatı bulamadan can verdiğini

24-26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Bornova Tarlabaşı Mahallesi'yle tanışıklığım çok eskilere dayanıyor. (II) Zaten bir Bornovalı olarak Tarlabaşı Mahallesi'nden haberdar olmamam imkânsızdı çünkü Tarlabaşı, Bornova ilçe merkezinde yer alan ama sanki orada değilmiş de bir masal ülkesindeymiş gibi yaşanan, halkı ve kültürüyle kendine özgü yer edinmiş bir mahalleydi. (III) Fark etmişsinizdir ki di'li geçmiş zaman kullanıyorum çünkü artık yıkıla yıkıla birkaç ev ve aile dışında, neredeyse böyle bir yer kalmadı. (IV) Kimi zaman bir akşamüstü yürüyüşünde, kimi zaman bir dost ziyaretinde ya da bir başka nedenle bir bahane yaratıp Bornova Tarlabaşı'na yolumu düşürürdüm. (V) Keşfe çıkmak; o gizemli, büyülü dünyayı tanımak, başkalarına da tanıtmak isterdim. (VI) O zamanlar, hiçbir bağımın olmadığı, yabancısı olduğum bir yer için bu oldukça zordu ama sonraki zamanlarda mahalleden arkadaşlarım oldukça mahallenin içlerine girmem, öykülerini dinlememem mümkün oldu.

CBA Yayınları

24. **Bu parçadan, Tarlabaşı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Bugün aynı adı taşıyan bir mahallenin olmadığı
B) Geçmişte kendine özgü özellikleri bulunan bir mahalle olduğu
C) Yazarın ilgisini eskiden beri çektiği
D) Bugünkü görünümünün eskisinden çok farklı olduğu
E) Eski sakinlerinden çoğunun artık burada yaşamadığı

25. **Bu parçanın dil ve anlatımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Yazarın yalın, konuşma tarzında bir anlatımı vardır.
B) Hem isim hem fiil cümlelerine yer verilmiştir.
C) Kimi yargılar gerekçeleri ile birlikte verilmiştir.
D) Öznel yargılar ve nesnel yargılar birlikte kullanılmıştır.
E) Canlı betimlemelerle artık olmayan görüntüler göz önüne getirilmiştir.

26. **Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden, yazarın Tarlabaşı'nı okura tanıtmak için bir kitap yazma projesinin yeni olmadığı sonucuna varılabilir?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

27-30. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Ahmet, Barış ve Ceyda adlı öğrenciler aynı Matematik ve aynı Fizik öğretmeninden özel ders almaktadır.

Bu öğrencilerin hiçbiri pazar günü özel ders almamaktadır. İki öğrenci haftada iki gün, bir öğrenci haftada bir gün matematik dersi almaktadır. Her öğrenci haftada bir gün fizik dersi almaktadır.

Öğrencilerin pazartesiden cumartesiye kadar hangi dersi aldığı ile ilgili kimi bilgiler şu şekildedir:

- Pazartesi günü iki kişi matematik dersi almaktadır.
- Hiçbir öğrenci aynı gün iki dersten birden özel ders almamaktadır.
- Ceyda çarşamba ve cumartesi matematik dersi almaktadır.
- Barış, Ceyda'yla aynı gün, Ahmet'le farklı bir gün fizik dersi almaktadır
- Matematikten bir günde en fazla iki öğrenci özel ders almaktadır.
- Ceyda'nın matematik dersi aldığı günlerden birinde Ahmet de matematik dersi almaktadır.

27. **Buna göre pazar günü hariç;**

I. Haftada en az bir gün herkes özel ders almaktadır.
II. Haftanın altı günü de özel ders alınmaktadır.
III. Haftada en az bir gün kimse özel ders almamaktadır.
IV. Haftada en az iki gün kimse özel ders almamaktadır.
V. Perşembe ya da cuma günlerinden birinde kimse özel ders almamaktadır.

yargılarından hangileri <u>kesinlikle</u> doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) Yalnız III
D) III ve V E) Yalnız V

28. **Buna göre Ahmet;**

I. pazartesi,
II. perşembe,
III. cuma

günlerinden hangisinde Barış'la aynı öğretmenden özel ders alıyor olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

29. **Barış'ın fizik dersi alabileceği günler;**

I. çarşamba,
II. perşembe,
III. cuma

günlerinden hangileri olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

30. **Ceyda'nın cuma günleri fizik dersi alıyor olduğunu bilmemiz aşağıdaki sonuçlardan hangisini çıkarmamız için yeterli <u>değildir</u>?**

A) Ceyda'nın perşembe günü özel ders almadığı
B) Barış'ın cuma günü fizik dersi aldığı
C) Ahmet'in ikinci matematik dersinin cumartesi günü olduğu
D) Öğrencilerin cuma günü sadece fizik dersi aldığı
E) Barışın özel ders aldığı günler arasında üç günlük bir boşluk olduğu

CBA Yayınları

1. Tırnak içinde verilen ifade, çoğu zaman tek başına değerlendirildiğinde bile bize sorunun doğru yanıtını verir. Ancak yine de bağlamın tamamına bakmak, güvenli bir sonuç almak açısından oldukça önemlidir.

Metinde genel olarak Garipçilerin şiirimizde estirdikleri rahatlık rüzgârının tesiriyle adı sanı duyulmamış kişilerin kendilerini şair, romancı, öykücü diye nitelendirmeleri eleştirilmiştir. Tırnak içinde verilen ifadenin mesajını doğru kavramak için metnin sonlarında verilen ifadelere dikkat edelim: Yaşamını şiirsel bulmadığı ve roman yazacak kadar da çok şey yaşamadığını düşündüğü için öykücü olmaya karar veren, yaşadığı kısa kısa şeyleri eli de kalem tuttuğuna göre yazabileceğini düşünen öykücüler bahse konudur. Bu öykücüler; sadece kendi yaşamından beslenen, öykü yazmak için herhangi bir yetkinlik taşımayan, adı sanı duyulmadık kişilerdir. En önemlisi de eli kalem tutan herkesin öykücü olabileceğini düşünmektedir. Tırnak içinde verilen "Bu ara öykü bu kadar ucuzladı yani." ifadesinde bahse konu "ucuzlama" okuma yazma bilen herkesin öykü yazabileceğine yönelik yaygınlaşan düşüncelerdir.
Sorunun doğru yanıtını bulmada "...kırk yılda bir yakaladığımız o anları yazmak geliyor, şükür elimiz de kalem tutuyor, yazıyoruz." ifadeleri bize yardımcı olacaktır. Okuryazar olan herkesin öykü yazabileceğini düşünmesi, öykü yazarlığının ucuzladığını (kolaylıkla elde edildiği, değersizleştiğini) gösterir.
Dikkat: "...arada, kısa kısa bir şeyler yaşıyoruz, öykü yani... "öykünün kısa bir şeyler yazmaya indirgenmesi de bu türün değersizleştirildiğini gösteren bir ipucu olabilir.

CEVAP: B

2. Altı çizili olarak verilen ifade, çoğu zaman tek başına değerlendirildiğinde bile bize sorunun doğru yanıtını verir. Ancak yine de bağlamın tamamına bakmak, güvenli bir sonuç almak açısından oldukça önemlidir.

Metinde altı çizili olarak verilen "harflerin kıvrımlarında, sözcüklerin tınısında şairin yüreğini görür, yürek atışlarını duyarım."ifadesi yazarın, şairin duygularını güçlü bir biçimde hissettiği (şairin yüreğini görür, yürek atışlarını duyar) anlamına gelir. Öyle ki kendi yüreğinde şairin parmaklarını hissederek onunla duygudaşlık kurar. Kullanılan her sözcük, şairin duygularını anlamada yazara yardımcı olmuş ve onu her bakımdan hissetmesini sağlamıştır.
Dikkat:"...şairin yürek atışlarını duyması..." ifadesiyle onu duygusal anlamda hissetmesine vurgusu yapılmıştır.

CEVAP: B

3. Boşluk doldurma sorularında boşluktan önceki ve sonraki kısımlara dikkat edilmelidir. Buradaki örüntüler, ortak kelimeler, bağlaçlar, önceki yargıyı destekleyen ifadeler sorunun çözümünde kadersel olacaktır.

A maddesindeki "dışlanan" sözcüğü kendisinden önce gelen "ailesi ve yakınları tarafından" ifadesiyle dil bilgisel açıdan örtüşmektedir. Ayrıca çocuğun dışlanmasının nedeni de (duyguları, düşünceleri ve idealleri) boşluktan önceki yargıda belirtilmiştir. Bu nedenle I numaralı boşluk için uygun bir ifadedir. II. boşluğa "serbest bırakıldığında" ifadesi getirilebilir çünkü boşluktan sonra kullanılan "...parmak uçlarınızdan fırlayıp gider." ifadesiyle anlamsal ve dil bilgisel açıdan uyumludur: "....serbest bırakıldığında...fırlayıp gider..." III numaralı boşluk için düşünülen "yere düşer" ifadesi, boşluktan önce kullanılan "bir yerlere çarpar ve doğrudan" ifadesiyle dil bilgisel ve anlamsal açıdan uyumludur: "... bir yerler çarpar ve doğrudan ... yere düşer..."
Tüm bu değerlendirmeler bize A maddesinin aradığımız doğru yanıt olduğunu göstermektedir.

CEVAP: A

4. Boşluktan sonraki ifadede Tevfik Fikret'in ağır bir dil kullanmasını, hocası Recaizade Ekrem'in etkisinde kalması ile gerekçelendirmiş ve sanatçı; yer yer divan şairlerinden bile kötü, ağır bir dil kullanmakla eleştirilmiştir. Fikret'in Türkçe yazmaya karşılık Osmalıca yazmayı yücelttiğini ancak halka seslenmede bu durumun mantıksızlığını bir süre sonra gördüğünü ama yine de tam olarak ağır dilin etkisinden kurtulamadığı ifade edilmiştir. Kısacası metinde Tevfik Fikret'in ağır dili eleştireye konu olmuştur. Dolayısıyla B maddesinin metnin girişine anlamsal ve dil bilgisel açıdan uyum sağlayacağı düşünülebilir.

Dikkat: B maddesinde geçen "ağır ve ağdalı" ifadesiyle boşluktan sonraki cümlede geçen "ağır bir dil" ifadesi örüntü oluşturmaktadır.

CEVAP: B

CBA Yayınları

5. NOKTALI VİRGÜL (;)

1.Cümle içinde virgülle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.
2.Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
3.İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde özneden sonra konabilir.

Noktalı virgülün belirttiğimiz görevleri ekseninde seçenekleri değerlendirelim:

A maddesinde noktalı virgül, ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır ve doğrudur.
B maddesinde noktalı virgül, ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır ve doğrudur.
C maddesinde noktalı virgül, ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır ve doğrudur.
D maddesinde noktalı virgülün yukarıda saydığımız görevlerine uygun bir kullanım örneklenmemiştir. Bu nedenle D maddesi yanlıştır.
E maddesinde noktalı virgül, ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır ve doğrudur.

CEVAP: D

6. Kurallı birleşik fiiller bitişik yazılır imla kuralından hareketle A maddesinde yer alan kurallı birleşik fiilin (sürerlik fiili), "uyuya kalmışım" şeklinde ayrı yazılması yazım yanlışıdır. Kelimenin doğru yazımı, "uyuyakalmışım" şeklinde olmalıdır.

Çok terli, yorgun ve perişan bir durumda olmak anlamına gelen "kan ter içinde" sözü ayrı yazılır. Bu sözdeki "kan ter" ifadesinin bitişik yazılması bir imla hatasıdır. Dolayısıyla B maddesi yanlıştır.
Kargaşa içindeki kalabalığı ifade eden "ana baba günü" sözü ayrı yazılır. Bu sözdeki "anababa" ifadesinin bitişik yazılması imla hatasıdır. Dolayısıyla C maddesi yanlıştır.
D maddesinde herhangi bir imla hatası yoktur.
Dikkat: Metinde dağın zirvesi, doruğu anlamında kullanılan "dağ başı "sözü doğru yazılmıştır. Yine hiçbir canlı varlık bulunmamak anlamına gelen "in cin top oynamak" sözü doğru yazılmıştır. Metinde yazım yanlışı olabileceğini düşündürtebilecek başka bir söz ya da söz grubu yoktur.
"Şey" sözcüğü daima ayrı yazılır, imla kuralından hareketle E maddesinde geçen "birşeyler" ifadesinde yazım yanlışı olduğunu söyleyebiliriz. Kelime "bir şeyler" şeklinde ayrı yazılmalıydı.

CEVAP: D

7. Ünsüz benzeşmesi (ünsüz sertleşmesi): Türkçede sert ünsüzle biten (fıstıkçı şahap) bir sözcüğe "b,c, d, g, ğ" ile başlayan bir ek geldiğinde bu ünsüzler değişerek "p, ç, t, k" ye dönüşür yani sertleşir. Bu ses özelliği ünsüz uyumudur. Bu durumda metinde geçen "hükmettiği"" kelimesinde "t" ünsüzünden sonra "t" ünsüzü getirilerek ünsüz benzeşmesi kuralı uygulanmıştır. Yine metinde geçen "etti" kelimesinde "t" ünsüzüden sonra "t" ünsüzü getirilerek ünsüz benzeşmesi kuralı uygulanmıştır.

Ünsüz yumuşaması başka bir deyişle ünsüz değişimi kuralına göre "p,ç,t,k" seslerinden biri ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirilmek istendiğinde kelimenin sonundaki sert ünsüz yumuşar. Bu durumda metinde geçen "geç-e, kırbaç-ı, hükmettik-i" kelimelerinde ünsüz değimi kuralı uygulanmıştır.
Ünlü düşmesi başka bir deyişle hece düşmesi, iki heceli ve ikinci hecesinde "ı,i,u,ü" dar ünlüleri bulunan bazı kelimeler ünlü harf ile başlayan bir ek aldıkları zaman kelimenin ikinci hecesindeki "ı,i,u,ü" dar ünlü harf düşer.
Bu bilgiler ekseninde metinde geçen "hükmettiğine (hüküm), gönlümce (gönül)" sözcüklerinde ünlü düşmesi görülmektedir.
Dikkat: Kimi birleşik kelimlerde de ünlü düşmesi görülebilir. Metinde geçen "bu-öyle /şu-öyle" kelimeleri bu kuralı örnekler.
Ünsüz yumuşmasına aykırılık: "p,ç,t,k" seslerinden biri ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirildiği halde kelimenin sonundaki sert ünsüz yumuşamaması halidir. Metinde geçen "kat-ıp" kelimesi "t" sert ünsüzüyle bitmiş, "ı" ünlüsüyle başlayan bir ek almış ama "t" sesi yumuşayarak "d" sesine dönüşmemiştir.
Metinde ünsüz türemesini örnekleyecek bir kullanım yoktur.
Dikkat: Metinde geçen "seccade" kelimesi, kök halinde bir sözcük olup ünsüz türemesini örneklemez.

CEVAP: B

CBA Yayınları

8. **Edat (İlgeç):** Tek başına anlamı olmayan, sonuna geldiği sözle cümledeki diğer kelimeler arasında ilişki kuran kelime türüdür. Metindeki tüm cümlelerde edat vardır:"... den beri: I.cümlede/ üzere: II.cümlede/ ile: III.cümlede/ ile: IV.cümlede / kadar: V.cümlede" ifadeleri bu sözcük türünü örnekler. Dolayısıyla tüm cümlelerde edat vardır.

Dikkat: "İle" sözcüğü cümlede edat da bağlaç da olabilir. Yerine "ve" sözcüğü getirildiğinde uyumlu oluyorsa bağlaç, uyumsuz olursa edat türünde kullanıldığı yorumunu yapabilirsiniz.

Bağlaç: Eş görevleri kelimeleri ve önermeleri birbirine bağlayan kelime türüdür. Metinde geçen "...ve: I.cümlede/...ama...de: IV.cümlede" bu sözcük türünü örnekler. Ancak II-III ve IV.cümlelerde bağlaç yoktur.

Çekimli fiil: Kip ve kişi ekini almış fiildir. Metinde geçen "... çalınıyordu/...getirtti/...başladılar/...çalınmıştı."ifadeleri çekimli fiili örnekler. Ancak III.cümlede çekimli fiil yoktur.

Sıfat (Ön ad): İsimleri belirten ya da niteleyen sözcüklerdir. Metin geçen "...altı..odalarındaki: I.cümlede/...bir...yeni otomatik: II.cümlede/ ....bu... bütün: IV.cümlede/...otomatik: V.cümlede" bu sözcük türünü örnekler. Ancak III.cümlede sıfat yoktur.

Zamir (Adıl): İsmin yerini tutan sözcüklerdir. Metinde geçen "...bunların: III.cümlede /...hepsi: V.cümlede" bu sözcük türünü örnekler. Ancak I-II ve IV.cümlelerde zamir yoktur.

CEVAP: A

9. Metinde yer alan "...çıkıverdi" sözcüğü, kurallı birleşik fiillerden tezlik fiilini örnekler. Dolayısıyla metinde A maddesi yani birleşik fiil kullanılmıştır.

Metinde geçen "...giydiğimiz" sözcüğü sıfat-fiili örnekler. Dolayısıyla B maddesi yani sıfat-fiil kullanılmıştır.

Metinde geçen "örnekti" sözcüğünde ek-fiil (idi), ismi yüklem yapmıştır; "giydirirdi/...çıkıverirdi" sözcüklerinde ek-fiil birleşik çekim (geniş zamanın hikayesi) yapmıştır. Yine "arıyordu" sözcüğünde de ek-fiil birleşik çekim (şimdiki zamanın hikayesi) yapmıştır. Dolayısıyla C maddesi yani ek-fiil örneklenmiştir.

Metinde geçen "yürürken" sözcüğünde zarf-fiil örneklenmiştir. Dolayısıyla D maddesi yani zarf-fiil kullanılmıştır.

Metinde isim-fiili (-ma,-ış,-mak) örnekleyecek bir kullanım yoktur. Dolayısıyla E maddesi yani isim-fiil kullanılmamıştır.

CEVAP: E

10. Bir cümlenin kuruluşunda açıklayıcı olarak kullanılan, kaldırıldığı zaman cümlenin anlamını bozmayan, iki virgül ya da kısa çizgi arasına konulan kısım "ara söz" olarak adlandırılır.

A maddesinde "okuruna hissettirmek istediği bu duyguyu, terk edilmişliği," ifadesi içerisinde yer alan "terk edilmişliği" ara sözü "neyi" sorusuna yanıt verdiğinden öge olarak nesne görevindedir.

B maddesinde "kültürler mozayiği canım ülkem, Anadolu," ifadesi içerisinde yer alan "Anadolu" ara sözü "ne" sorusuna yanıt verdiğinden öge olarak özne görevindedir.

C maddesinde "yolun ortasına devrilmiş o devasa engeli, kocaman ağaç kütüğünü," ifadesi içerisinde yer alan "kocaman ağaç kütüğünü" ara sözü "neyi" sorusuna yanıt verdiğinden öge olarak nesne görevindedir.

D maddesinde "unutulmaz anılarla geçirdiği bu kenti, o aydınlık yüzlü İzmir'i," ifadesi içerisinde yer alan "İzmir'i" ara sözü "neyi" sorusuna yanıt verdiğinden öge olarak nesne görevindedir.

E maddesinde "kendisinden çok sonra ortaya çıkan bir şiir akımını, parnasizmi," ifadesi içerisinde yer alan "parnasizmi"ara sözü "neyi" sorusuna yanıt verdiğinden öge olarak nesne görevindedir.

Dikkat: A-C-D ve E maddelerinde ara söz nesneyi açıklarken B maddesinde özneyi açıklamıştır.

CEVAP: B

11. **Tanımlama:** Bir varlığı, bir kavramı temel özellikleriyle belirtmektir. Tanım cümleleri "...denir" ya da "...dır." şeklinde biter. "Bu nedir, kimdir?" sorusunun yanıtı tanım cümlesidir. Bu bilgilerden hareketle metinde geçen " Ad; nesneyi gösteren, anlatan bir sestir." ifadesi bir tanım cümlesidir, diyebiliriz.

Açıklama: Okuyucuya bilgi vermek, okuyucuyu bir konuda aydınlatmak, bir konuyu açıklamak, bir şey öğretmek amacıyla kullanılan bir anlatım biçimidir. Açıklayıcı anlatım genellikle makale, deneme, sohbet, fıkra, eleştiri gibi türlerde kullanılır ve genellikle nesnel bir anlatım egemendir. Metinde, "ad" kavramının aydınlatılmasına yönelik genel bilgiler verildiğinden açıklama anlatım biçiminden yararlanıldığı söylenebilir.

Dikkat: Açıklama anlatım biçiminin kullanıldığı metinlerde tanımlamaya başvurulması sıklıkla karşılaşılan bir durumdur.

CEVAP: C

CBA Yayınları

12. Bize verilen cümle "bu madenler" ifadesiyle başlatılmıştır. Demek ki öncesindeki cümlede "**madenlerden**" söz edilmiş olmalıdır. Ayrıca madenlerin "altına sağlamlık ve sertlik" kazandırdığı bilgisini de göz önünde bulunduralım.

II numaralı cümle "...bakır ve gümüşle karıştırılır." şeklinde sonlandırılmıştır. Dolayısıyla cümleye "Bu madenler..."şeklinde devam edilebilir. Yine II numaralı cümlede geçen "çok yumuşak bir maden olan altın" ifadesi "...altına sağlamlık ve sertlik verir." ifadesiyle örtüşmektedir. Bu durumda anlama odaklanalım: Aslında yumuşak bir maden olan altın, bakır ve gümüşle karıştırıldığında sağlamlık ve sertlik kazanmaktadır. Bu durumda II. cümleden sonra yani III numaralı yere tırnak içinde verilen ifade getirilebilir. Tırnak içinde verilen ifade kendisinden önceki ifadeyle hem anlamsal hem dil bilgisel uyum içindedir.

Dikkat: Önce II numaralı cümle okunmalı, ardından tırnak içindeki cümle okunmalı, son olarak da III numaralı cümle okunmalıdır. Böylece ifadeyi doğru yere yerleştirdiğimiz anlaşılacaktır.

CEVAP: C

13. "...*anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için*..." soru kalıbında ifadeler arasındaki örüntülere ve ortak kelimelere dikkat edilmelidir. Bağlaçlara ve önceki yargıyı destekleyen ifadelere bakılarak cümleler arasındaki ilişki tespit edilebilir. Cümlede "bu" sözcüğü geçiyorsa dikkatli olunmalıdır. Çünkü "bu" sözcüğü, mevcut cümlenin, başka bir cümleyle ilişki kurmasını kolaylaştırır. Diyelim ki bir cümlede "...bu teoriye göre..." denilmişse bahse konu teoriden bahseden cümleyi aramak gerekir.

Bu durumda;

V numaralı yargıda yer alan "İnciler, inci avcıları tarafından bin bir zorlukla çıkarılır ve inci avcıları genellikle uzun yaşamazlar." ifadesi en genel yargı olduğundan ve metnin yazılışının hareket noktası olduğundan metnin giriş cümlesi olabilir. Bu yargıda geçen "zorlukla çıkarılır" ifadesi I numaralı yargıdaki "inci çıkarma işinde..." ifadesiyle örüntü oluşturmaktadır. Dolayısıyla V numaralı yargıdan sonra I numaralı yargı getirilmelidir.

I numaralı yargıda "... ilk olarak küçük gemiler, içinde istiridyelerin bulunduğu sularda demir atarlar." ifadesiyle III numaralı yargıdaki "...dalıcılar... suya dalarlar ve... istiridyeleri koparıp gemilere taşırlar." ifadesi örüntü oluşturmaktadır. III. cümlede "istiridye toplama işinden bahsedilmiş", II. cümlede ise "....istiridye toplama işi bittikten sonra gemiler sahile yanaşır" ifadesiyle örüntü sürdürülmüştür.

II numaralı yargıdaki "istiridyelerin kabuklarının açılıp içine bakıldığı" ifadesiyle IV numaralı yargıdaki "..inci varsa alınıp bir kenara konur...açılamayan istiridyeler varsa...onların da açılması sağlanır...içlerindeki inciler alınıp..."ifadeleri örüntü oluşturmaktadır.

Tüm bu ilişkiler bütününen bakılırsa doğru sıralama **"V-I-III-II-IV"** şeklinde olmalıdır.

CEVAP: A

CBA Yayınları

14. I.cümlede, Cahit Sıtkı'nın "Korktuğum Şey" adlı şiirinin gelenekten kopuk olmamakla beraber birtakım yeni duygular taşıdığına dair bir saptama yapılarak şiirin içeriğine ait bir bilgi verilmiştir. II.cümlede bahse konu şiirin "duygululuk" bakımından dilimizin en güzel örneği olduğu söylenerek "duygu" paydasında iki cümle ilişkilendirilmiş ve bir örüntü sağlanmıştır. III. cümlede, "üstelik" ifadesiyle önceki cümleye bir ek yapılacağı sezdirilmiş ve şiirin "otantik" olduğu söylenmiştir. IV. cümlede bahse konu şiirin Fransız zarafetiyle beslendiği halde Türk kaldığı belirtilmiş ve içeriğinin İslam ve Anadolu olduğu söylenmiştir. Dolayısıyla ilk dört cümle şiirin daha çok içerik özelliklerini merkeze almıştır. Ancak V numaralı cümlede Cahit Sıtkı'nın bir imla şairi olduğu söylenerek objektifler "imlaya" çevrilmiş ve konunun farklı bir yönüne bakılmaya başlanmıştır. VI. cümle "...her ilk dizeden sonra bir noktalı virgül, öbür dizelerde birer nokta." ifadeleri ile imlaya ilişkin yaklaşımı sürdürmüştür. VII.cümledeki "...öğretilenlere bağlılığı (imlaya bağlı olmasına atıfta bulunulmuştur)..." ifadesi kendisinden önceki iki cümleyi anlamsal ve dil bilgisel açıdan tamamlamaktadır.

Bu durumda metin, V numaralı cümleden itibaren ikiye bölünebilir.

CEVAP: D

15. II numaralı cümleyi inceleyim: Bahse konu cümlede, yazar Okan'ı dikkatle dinlediğini ama çoğu kez hiçbir şey anlamadığını ifade etmektedir. IV numaralı cümle "ancak" bağlacı ile başlatılmış ve aksi yönde bir cümlenin geleceği sezdirilmiştir. Cümlenin devamında yazar, hem Okan'ı üzmemek hem de aptal muamelesi görmemek için onu "anlıyormuş gibi" davrandığını ifade etmiştir. Bu durumda iki cümle birleştirildiğinde "hiçbir şey anlamayan fakat anlıyormuş gibi davranan" bir kişi tarif edilmiş olur. Bu tarif hem anlamsal hem dil bilgisel açıdan iki cümlenin birleştirilmesini olanaklı hale getirmiştir. Dolayısıyla II numaralı cümleden sonra IV numaralı cümlenin getirilmesi kaçınılmazdır.

Başka bir bakış açısıyla daha soruyu ele alalım:
IV numaralı cümlede yazar, anlatılanları anlıyormuş gibi arada gözlerini belerttiğini ve başını salladığını söylemiştir. III numaralı cümlede de "hatta" diyerek bu davranışlara yenilerini ekleyeceğini sezdirmiştir. IV numaralı cümlede sergilediği davranışlara, "...merak ettiğimi, daha fazlasını öğrenmek istediğimi sansın diye bir sürü deli saçması soru sorardım." ifadelerini kullanarak yenilerini eklemiştir. Burada geçen "...sansın diye" ifadesinden; yazarın gerçekte Okan'ı anlamadığını, "anlıyormuş gibi" davrandığı sezmekteyiz. Dolayısıyla III numaralı cümlenin IV numaralı cümleden sonra getirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Söz ettiğimiz bu bağlantılardan herhangi biri kullanılarak yanıta rahatlıkla ulaşılabilir.
Bu bağlantıların kurulabilmesi için III ve IV numaralı cümlelerin yer değiştirmesi gerekir.

CEVAP: D

16. I numaralı cümlede, bazen sert bazen yufka davranan dengesiz bir kişilik özelliğine vurgu yapılmıştır. III numaralı cümlede, kişinin konuşkan biri olmadığı söylenerek bir kişilik özelliğine vurgu yapılmıştır. IV numaralı cümlede, bu vurgu "...soru sorulunca dili çözülür..." ifadesiyle desteklenmiştir. Normalde konuşkan olmayan sadece ilgi duyduğu konularda sorular sorulunca dili çözülen bir kişi bahse konudur. Dolayısıyla kişilik özelliklerine yönelik saptamaların bu cümleyle de sürdürüldüğünü görüyoruz. V numaralı cümle, kişinin karşısındaki hak verirmişçesine kafa sallayarak dinlediğinin ancak düşüncelerine karşı çıkılmasından da hoşlanmadığının altı çizilerek yine kişilik özelliğine vurgu yapılmıştır.

I-III-IV ve V numaralı cümlelerde bahse konu kişinin, kişilik özelliklerinden söz edilirken II numaralı cümlede,"...iki metreye yakın boyuyla iri yapılı" bir kişi olduğu söylenmiş ve bahse konu kişinin fiziksel özellikleri öne çıkarılmış böylece düşüncenin akışı sekteye uğratılmıştır.

CEVAP: B

17. Metinde eleştirinin gelişmenin temel ölçütü olarak toplumun geleneklerden, alışkanlıklardan silkinmesi; farklı düşünceleri kabul etmesi, kendisine uymasa da onlarla barışık olması gösterilmiştir. Osmanlı toplumun ise tüm Doğu toplumlarında olduğu gibi bir öğretiye bağlı kaldığı ve bu öğretinin dışındaki tüm düşüncelere yalan yanlış gözüyle baktığını ve bu nedenle de eleştirinin gelişemediği ifade edilmiştir.

Dikkat: Metinde geçen "...bu yüzden..."ifadesini lütfen ipucu olarak kullanalım. Çünkü ifade neden bildirmektedir.
Demek ki edebiyatımızda eleştirinin gelişmemesinin asıl nedeni toplumumuzun gelişmelere kapalı ve tutucu olmasıdır. Öyle ki yerleşmiş, gelenekselleşmiş düşünceye uygun olanları övüyor; uygun olmayanlara dövüyoruz.
Bu bilgiler sorunun doğru yanıtı konusunda bizi aydınlatacaktır.

CEVAP: B

CBA Yayınları

18. Parçaya konu olan araştırmanın sonuçlarına göre ilk izlenimin oluşmasında gözden gelen mesajların yüzde elli beş, kulaktan gelen mesajların yüzde elli sekiz payı vardır. Bu karşılık kişinin ne söylediği ilk izlenimin sadece yüzde yedisini oluşturmaktadır. Demek "ne söylediğimizden" çok "nasıl söylediğimiz" ve "nasıl göründüğümüz" önemlidir. Bu durumda "İlk kez karşılaştığımız biri hakkında oluşturduğumuz izlenimde yüz ifademiz (gözden gelen mesaj), nasıl konuştuğumuz (kulaktan gelen mesaj), ne konuştuğumuzdan (ne söylediğimizden) çok daha belirleyicidir. "yorumu, araştırmadan elde edilebilecek en açık sonuç olacak ve bizi A maddesine götürecektir.

Dikkat: Metinde; ilk izlenimin iki taraf için aynı olup olmadığına, ilk izlenimin doğruluğuna ilişkin kanıtlara ve zamanla değişip değişmeyeceğine yönelik ayrıntılara yer verilmediğinden diğere seçenekler ölü doğmuştur.

CEVAP: A

19. Metinde yazar; ilk ustası olarak halkını görmektedir. İyi günde kötü günde birlikte gülüp ağladığı, alın teri ile çalışıp kazanan halkından bahsetmektedir şiirlerinde. İkinci ustası olarak ülkesinin havasını, suyunu, dört mevsim manzaralarını görmektedir. Doğayla, ormanla, yaylayla, akarsularla; akarsularda yüzen balıklar, dallarda öten kuşlar, bahar gelince her tarafı mislere boyayan çiçeklerle süslemektedir şiirlerini. Üçüncü ustası olarak da kadınları görmektedir. Zira onlardan sevgiyi, acıyı, özlemi, bağlılığı ve özveriyi öğrenmektedir.

Bu bilgilerden hareketle söz konusu şairin, şiirini beslediği kaynakları sıraladığı söylenebilir. Zira metnin bütününde, şairin şiirini besleyen üç kaynak ve bu kaynaklarla ilgili ayrıntılar ele alınmıştır.

CEVAP: E

20. Metinde geçen "Ait olmanın baskın olduğu aile ortamında "sen merkezli", kişiliksiz, kendini sürüden biri olarak gören insanlar yetişir. Bu insanlarda sorumluluk duygusu gelişemez. Birey olmanın ağır bastığı aile ortamında "ben merkezli", kendinden başkasını düşünmeyen, karşısındakini önemsemeyen, dinlemeyen insanlar yetişir." ifadelerinde hareketle yazarın "Bir kişinin "benmerkezci" ya da "sen merkezli" biri hâline gelmesinde yetiştiği aile ortamının rolü büyüktür." düşüncesini onaylayacağını söyleyebiliriz.

Metinde yazar, aile ortamının etkisiyle kişinin ilerideki karakter özelliklerinin şekillenebileceğini (olumlu ya da olumsuz) ifade etmektedir (Bu ifadelere metnin son bölümünde yer verilmiştir.) Dolayısıyla yazar B maddesinde yer verilen "İnsanların içinde yetiştiği psikolojik ortam, gelecekte onun doğru kişilik sahibi, silik ya da bencil bir insan olmasında etkilidir." düşüncesini onaylayacaktır.

Metinde yazar, yaşamın ait olma ve birey olma konusundaki dengeyle şekillendiği üzerinde durmuştur. Bu dengenin şekillenmesinde ailenin etkisinin olduğunu düşünen yazarın C maddesinde geçen "Toplumda sürü psikolojisinin yaygınlaşarak gelişmesi, her bir bireyini sürüden biri olarak gören ailelerde yetişmesinin sonucudur." düşüncesini onaylaması olasıdır. Çünkü sürü psikolojine kapılan kişi, yazarın belirttiği iki ayaktan biri olan "birey olma" ayağının eksik olduğunu gösterir.

Metinde yazar, birey olmayı ve ait olmayı birbirini tamamlayan unsurlar olarak görmektedir. Dolayısıyla E maddesinde ifade edilen "Kendi çıkarları ile toplumun çıkarlarını aynı derecede düşünen ve buna uygun davranışlar geliştiren kişi, ideal insandır." düşüncesini onaylayacaktır. Zira yazarın istediği de bu iki dengenin korunmasıdır.

Metinde yazar sadece "birey olma" vurgusu yapmamıştır. "Ait olma" vurgusu da yapmıştır. Dolayısıyla D maddesinde verilen ve "birey olmayı" merkeze alan "Başkalarını da düşünmek iyi bir özellik olsa bile bir kişinin başarılı işler yapabilmesi, bir iyi bir yere gelebilmesi için öncelikle kendini düşünmesi gerekir." düşüncesini onaylamayacaktır.

CEVAP: D

CBA Yayınları

21. Metinde "not alma"nın inceliklerine işaret edilmektedir. Not almada esas olanın işin özünü yakalayıp kağıda aktarmak olduğu, dinlediğimiz her şeyi kağıda aktarmanın not almak olmadığı ifade edilmektedir. Boşluktan önceki cümlede "doğru not alma tekniğini kavrayamadığımız için pek çoğumuzun aldığımız notlarla ilgili çoğu şeyi hatırlayamadığı" söylenmiştir. Boşluktan sonra da "...o zaman da aldığımız notlar hiçbir işe yaramaz." olumsuz ifadesiyle metin sonlandırılmıştır.

Dikkat: Boşluktan önceki "yani" bağlacına dikkat edelim. Bu ifade, kendisinden önceki ifadeyi destekler nitelikte bir cümle geleceğini gösterir.

Dikkat: Boşluktan sonraki cümle olumsuz olduğundan boşluğa getirilecek ifadenin de olumsuz bir içeriğe sahip olması beklenir.

Bu durumda "...bize sunulan bilgiyi dikkatli bir biçimde kavrama ve özünü kaydetmemiz gerektiğini göz ardı ederiz." ifadesi, yani A maddesi boşuna gelebilir. Çünkü boşluktan önceki "kavrama ve özünü yakalamak" kelimeleriyle örüntü oluşturmakta ve "göz ardı ederiz" olumsuz ifadesiyle tamamlanması hem boşluktan önceki hem sonraki olumsuz içerikle uyum sağlar.

C maddesindeki"...not almakla aklımızda kalanı çalakalem yazmanın aynı şey olduğunu sanırız." ifadesi, boşluğa getirilebilir. Çünkü "çalakalem yani gelişigüzel" yazmanın not olmak olmadığı ifade edilmiş ve kendisinde önceki "doğru not alma tekniğine" gönderme yapılmıştır. Ayrıca ifadenin olumsuz içeriği de boşluktan sonraki kısımla uyumludur.

D maddesindeki "...pek çok insan anlamaya değil, kâğıda yazmaya odaklanır." ifadesi, boşluğa getirilebilir. Çünkü bu ifadeyle boşluktan önceki "doğru not alma tekniğine" gönderme yapılmıştır. Ayrıca boşluktan sonraki olumsuz içerikle de uyumludur.

E maddesindeki "...dinlediklerimizi ya da okuduklarımızı kendimizce bir elemeye tabi tutmadan öylesine yazarız." ifadesi, boşluğa getirilebilir. Çünkü bu ifadeyle boşluktan önceki "doğru not alma tekniğine" gönderme yapılmıştır. Ayrıca boşluktan sonraki olumsuz içerikle de uyumludur.

B maddesindeki "...bu, bizim bu işi isteyerek değil birilerinin zorlamasıyla ya da ödev olarak yaptığımızı gösterir." çıkarımı, metinle ilişkili değildir. Zira metinde "doğru not alma/alamama" konusu merkezdedir.

CEVAP: B

22. Metinde geçen "...Her satırında, her tümcesinde, ezilmiş, horlanmış, hiçe sayılmış köylü insanlarımızın göz yaşartıcı, yürek burkucu dramını dile getiriyor." ifadesinden hareketle A maddesine, dramatik bir yaşam süren, tepeden bakılan yoksul köylülerin yaşamlarından kesitler kaleme aldığına ulaşılabilir.

Metinde geçen "Osman Şahin; 1970 yılının *TRT Öykü Ödülü*'nü kazanmış, hem de hakkıyla kazanmış bir sanatçıdır." ifadesinden hareketle B maddesine, aldığı ödülün, hak ettiği değerin onaylanması anlamına geldiğine, ulaşılabilir.

Metinde geçen "...keşke dağlarda kalsaydın be Ana!.."şeklinde başlayıp devam eden kısımda Osman Şahin, duygularını ve safını açıkça ortaya koymuştur. Dolayısıyla D maddesine, öykülerinde kimden yana olduğunu gizlemeden duygularını açıkça ortaya koyan bir yazar olduğuna, ulaşılabilir.

Metinde geçen "...iç döküşünü veriyordu bize, daha öncelerde rastlanmadık bir özgünlük, bir yalınlık, bir içtenlikle." ifadesinden hareketle E maddesine, kendi duyarlılığını okura da geçiren kendine özgü bir anlatımının olduğuna, ulaşılabilir.

Metinde yazarın kır ve kent yoksullarının, kendilerine dayatılmak istenen kötü kadere isyanlarını öyküleştirdiğine dair bir ayrıntıya yer verilmemiştir. Bu nedenle metinden hareketle C maddesine ulaşılamaz.

CEVAP: C

23. Metinde altı çizili olarak verilen "hızlı dünyanın tutazığına düşmek" ifadesi, metnin tamamı da göz önünde bulundurulduğunda öykünün ana kahramanının (Ana'nın), aşırı hız yapan bir şoför nedeniyle yaşamını yitirdiğini ifade etmektedir. Zira altı çizili ifadeden hemen sonra gelen "..yolun bir kenarından bir kenarına geçerken bir araç altında can vermiştir." ifadeleri de bu sonucu (B maddesindeki sonuç) çıkarmamız konusunda bize ipucu verir.

Yine metnin sonunda yer alan "...ama yollarda, vızır vızır geçen, hâl hatır saymayan, varsa yoksa hızdır diyen direksiyon tutsaklarının emrinde buyruğunda, bir sürü başına buyruğun kader biçtiği bir dünyada yaşadığını bilmeyen bir köylü serüveni..." ifadesinden hareketle de bahse konu kişinin, hız tutkunu bir sürücü tarafından yaşamdan koparıldığı anlaşılabilir.

Metinde yer verilen tüm bu ipuçları bizi B maddesine götürmektedir.

CEVAP: B

CBA Yayınları

24. Metinde geçen "...halkı ve kültürüyle kendine özgü yer edinmiş bir mahalleydi..."ifadesinin yardımıyla B maddesine, geçmişte, kendine özgü özellikleri bulunan bir mahalle olduğuna ulaşılabilir.

Dikkat: Seçenekteki "geçmişte" ifadesine "... Fark etmişsinizdir ki di'li geçmiş zaman kullanıyorum." cümlesinden hareketle ulaşılabilir.

Metinde geçen "Bornova Tarlabaşı Mahallesi'yle tanışıklığım çok eskilere dayanıyor."ifadesinden hareketle C maddesine, yazarın ilgisini eskiden beri çektiğine ulaşılabilir.

Metinde geçen "...çünkü artık yıkıla yıkıla birkaç ev ve aile dışında, neredeyse böyle bir yer kalmadı." ifadesinden hareketle D maddesine, bugünkü görünümünün eskisinden çok farklı olduğuna ulaşılabilir.

Metinde geçen "artık yıkıla yıkıla birkaç ev ve aile dışında, neredeyse böyle bir yer kalmadı." ifadesinden hareketle E maddesine, eski sakinlerinden çoğunun artık burada yaşamadığına ulaşılabilir.

Metinde "bugün aynı adı taşıyan bir mahallenin olmamasından" ziyade bu mahallenin eski görünümünü yitirdiği, eski sakinlerinin çoğunun artık burada yaşamadığı öne çıkarılmıştır. Dolayısıyla A maddesindeki bilgiye bu metinden hareketle ulaşılamaz.

CEVAP: A

25. Metinde geçen "...haberdar olmamam imkansızdı/ ...fark etmişsinizdir vb." ifadelerden hareketle yazarın konuşma tazında bir anlatımının olduğuna ve dolayısıyla da yalın bir dili olduğuna ulaşılabilir. Bu durumda A maddesi doğrudur.

Metinde geçen "....dayanıyor. /...bir mahalleydi." gibi yüklemlerden hareketle B maddesine yani hem isim hem fiil cümlelerine yer verildiğine ulaşılabilir.

Dikkat: Yüklemi isim olan cümleler isim cümlesi, fiil olan cümleler fiil cümlesi olarak değerlendirilir.

Metinde geçen "...Zaten bir Bornovalı olarak Tarlabaşı Mahallesi'nden haberdar olmamam imkânsızdı çünkü Tarlabaşı, Bornova ilçe merkezinde yer alan ama sanki orada değilmiş de bir masal ülkesindeymiş gibi yaşanan, halkı ve kültürüyle kendine özgü yer edinmiş bir mahalleydi..."ifadesinden hareketle C maddesine, kimi yargıların gerekçesiyle verildiğine, ulaşılabilir.

Dikkat: Metinde geçen "çünkü" bağlacı, bu seçeceğin doğrulanması için bize yardımcı oldu. Zira "çünkü" bir gerekçe bağlacıdır.

Metinde, öznel yargıların (...o gizemli, büyülü dünyayı tanımak...) ve nesnel yargıların (...Bornova Tarlabaşı Mahallesi'yle tanışıklığım çok eskilere dayanıyor..) birlikte kullanıldığı söylenebilir.

Bu metinden hareketle E maddesine, canlı betimlemelerle artık olmayan görüntülerin göz önüne getirildiğine ulaşılamaz.

CEVAP: E

26. Metinde yer alan "Keşfe çıkmak; o gizemli, büyülü dünyayı tanımak, başkalarına da tanıtmak isterdim." ifadesinden hareketle yazarın Tarlabaşı'nı okura tanıtmak için bir kitap yazma projesinin yeni olmadığı sonucuna varılabilir. Zira cümlede geçen "başkalarına da tanıtmak isterdim" söz grubu "kitap yazma" fikrini sezdirmektedir. Kitap yazma düşüncesinin de temelinde bir şeyi başkalarına iletmek, tanıtmak, anlatmak maksadı vardır. Metindeki tüm cümleler, di'li geçmiş zamanda kurulmuştur. Bu kip bize olayın, durumun, projenin, fikrin vb. yeni olmadığı anlamını verir. Metnin bütününden çıkan anlam da yazarın bu fikre eskiden beri sahip olduğunu düşündürtmektedir.

CEVAP: D

CBA Yayınları

DENEME - 6			
27- C	28- A	29- E	30- C

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

1. Yazar, romanını oluştururken beynindeki öz suyu yüreğine damıtarak işe başlıyor, romanda yaşama dair her şeyi olduğu gibi aktarıyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Düşüncelerini duygularla bütünleştirip aktarmak
B) Duyguları, düşünceleri aktarmada araç olarak kullanmak
C) Düşünceleri duygulara tercih etmek
D) Kişiyi duygulandıran konulara ağırlık vermek
E) Yapıtı, özgün düşüncelerle oluşturmak

2. Şunu aklımızdan çıkarmayalım ki hayat--- ibaret değildir, kişi kendine gecenin ardından gündüz--- demeli ki umutlar sönmesin.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A) mutluluktan – olacaktır
B) geceden – diye bir şey yok
C) yaşanan sorunlardan – gelecek
D) kalıplardan – vadedilecektir
E) acılardan – gündüzden sonra gece var

3. (I) Sahnelenmesi için kaleme aldığım oyunlarımı oluştururken dekor noktasında çok sıkıntı çekiyorum. (II) İzleyicinin kabullenebileceği ve oyunun temasına uygun bir atmosfer yaratmak benim için çok önemli. (III) Bu, tarihî bir gerçekliği yansıtmaya çalıştığım tiyatro yapıtlarında çevre ve dekorun tamamı zaten belleklerde var. (IV) Sonuç olarak benim fazla müdahalem olmadan belleklerde bulunanlar, yapıtlarımda dekor olarak yerlerini aldılar. (V) Benim eklediklerim ve plastik ögeler de bilinen gerçeklik ile yarışacak kadar canlı oldu.

Tiyatro dekorunu konu alan bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, dekor kurgulanırken zorluklarla karşılaşıldığından söz edilmiştir.
B) II. cümlede, dekorun hangi özellikleri taşımasının amaçlandığı belirtilmiştir.
C) III. cümlede, eserin bazı özellikleri ve içeriği hakkında bilgi verilmiştir.
D) IV. cümlede, dekorun oluşturuluşunda kendisinin pek etkisinin olmadığını açıklamıştır.
E) V. cümlede, söz konusu dekorun diğer yapıtlarındakilerden üstün olduğuna değinilmiştir.

4. I. Tiyatro ve sinema, toplumsal sorunların çözümüne yardımcı olabilir.
II. Edebî ürünler yoluyla toplumsal birlik ve beraberlik sağlanabilir.
III. Sanatsal ürünler gelenek, görenek özelliklerinin kuşaklara aktarılmasını sağlar.
IV. Sosyal problemlerin giderilmesinde sanattan faydalanabiliriz.
V. Sanatsal yapıtlar dilin devamlılığını, gelecek kuşaklara aktarımını sağlar.

Numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV D) III ve V E) IV ve V

CBA Yayınları

5. I. ormanla uyum sağlayacak biçimde yapıldı
II. kenttekine benzer bir dokudan değil
III. doğanın korunması için
IV. burada inşa edilen konutlar
V. önemli olmanın da ötesinde

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Okur onun romanlarını okurken derine daldıkça
I II
yeni renklerle yeni bilgiler elde edecektir. Böyle
III
edinilen bilgiler gün geçtikçe okuru daha derinden
IV
etkileyecek, onların görüşünü netleştirecektir.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV	V
A)	İsim	zamir	sıfat	zarf	zamir
B)	İsim	isim	zarf	sıfat	sıfat
C)	İsim	zamir	sıfat	sıfat	zamir
D)	İsim	isim	sıfat	zarf	sıfat
E)	Zamir	zamir	sıfat	zarf	sıfat

7. (I) Bir varlık olarak ele alınan insan birçok şeyi ve kendisini adapte edebilecek şekilde yaratılmıştır. (II) Spor, gıda desteği ve suni yöntemlerle insanı değiştirmek, güzelleştirmek, güçlendirmek mümkündür. (III) Bilim ve tekniğin kaynağı olan zekânın gelişimi açık uçludur. (IV) Zekânın ve insanın aksiyonu için uygun ve doğru zamanlı müdahale şarttır. (V) Zekâ ve insanın eş zamanlı, bir bütün olarak gelişmesi gereklidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Geçti istemem gelmeni
Yokluğunda buldum seni
Bırak vehmimde gölgeni
Gelme artık neye yarar

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

A) Soru zamiri
B) Çekimli eylem
C) Ek- eylem
D) Zaman zarfı
E) Türemiş ad

CBA Yayınları

9. Ünlü besteci ve piyanist Franz Liszt, İstanbul'a geldiğinde hem sarayda hem de Boğaziçi'nde verdiği konserde Batı müziğinin ülkemizde filizlenmesini sağladı.

Bu cümlenin ögelerinin dizilişi aşağıdakilerden hangisiyle özdeştir?

A) Resim ve heykel sanatlarından faydalanılarak oluşturulan dekor ve kostümü unutmamak gerek.

B) Eğitimin amacı, bağımsız düşünebilme yeteneğini kazanabilen bireyler yetiştirmektir.

C) Gençler, yaşamları süresince gereksinim duyacakları bilgiye ve beceriye eğitimle ulaşır.

D) Bu bölgenin yarıdan fazlasını kaplayan ormanlar, heyecan verici görüntüler yaratıyor bu mevsimde.

E) Eski bir kitap, günün ilk ışıkları göründüğünde bana o tozlu elini uzatmıştı.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgülün (;) kullanımıyla ilgi bir yanlışlık yapılmıştır?**

A) Öfke; zekânın alevini söndüren büyük bir rüzgârdır.

B) Korku, yılgınlık, keder; umut ışığı yanınca insanı terk eder.

C) Sevdan, kara saplı bir hançerdir; kanatır sol yanımı.

D) Gazel; kaside, mesnevi ve müstezattan daha çok ilgi görmüş bir nazım şeklidir.

E) Moğollar; Kafkasya, Türkistan ve Anadolu'yu yakıp yıkmıştır.

11. İstanbul'un Üsküdar ve Boğaziçi'nin (I) hemen her tarafında (II) bu cinsten köşklere sık sık rastlanır. Bazıları ayaklarının ucuna (III) takılmış deniz parçasıyla (IV) bulundukları yokuştan uçmaya hemen hazır görünürler. (V)

Bu parçada altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. sözcük, tamlayan görevinde bir özel addır.

B) II. sözcük, iyelik eki ve durum eki almıştır.

C) III. sözcük, belirtme durum eki almıştır.

D) IV. sözcük, edat (ilgeç) öbeğidir.

E) V. sözcük, türemiş fiildir.

12. Sana, seçtiğim güllerden gönderiyorum
Güller sana benziyor, seviniyorum

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünlü değişimi

B) Ünsüz değişimi

C) Ünsüz benzeşmesi

D) Ünsüz düşmesi

E) Ünlü daralması

13. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?**

A) Bir süre meftanın başında bekleyen görevli, soğuk bir sesle dışarıdakilere seslendi.

B) Envaiçeşit işle uğraşır ama bir kez olsun yoruldum, demezdi.

C) Onuru üzerine ant içen silahşorların yaşadığı çağlarda yaşamak isterdim.

D) Somunları gevşetmeye ve sıkıştırmaya yarayan alete, İngiliz anahtarı denir.

E) Vefatının seneidevriyesinde binlerce insan tarafından anıldı.

CBA Yayınları

14. ---- Dilimizde yaşayan pek çok Arapça, Farsça, Rumca, İngilizce, Fransızca, İtalyanca vb. kökenli sözcük vardır. Özellikle Arapça ve Farsça kökenli sözcüklerde bazı söyleyiş sorunlarıyla karşılaşılmaktadır: dahi, cami, katil, maden, maliye, macun, karar, kâğıt, ruh, aşk, aşık, ahlak, memur, nane....

Düşüncenin akışına göre bu parçanın ilk cümlesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Bazı sözcükler var ki anlam gücü olarak günümüz Türkçesinde hâlâ yaşamakta.
B) Bütün diller gibi Türkçe de tam anlamıyla arı bir dil değildir.
C) Arapça ya da Farsça kökenli sözcüklerin sonuna ek ya da sözcük eklenmiştir.
D) Son yıllarda Türkçe yabancı dillerin etkisinden büyük oranda arınmıştır.
E) Türkçe, büyük uygarlıkların dilinden yararlanma gereğini duymuştur.

15. I. Bu geçişi sağlamak için de yönetmenin fazlasıyla plan sekanslara başvurduğu görülür.
II. Hatta Linklater; Waking Life filminde "Kutsal An" bölümünde anlatıldığı üzere filmlerin belirli bir yapı üzerine inşa edilmesi fikrinin yersizliği ve asıl önemli olanın "kutsal an"ı yakalamak olduğunu öne sürer.
III. Günümüz bağımsız sinemasının önemli isimlerinden Richard Linklater'in sinema anlayışının tohumlarının "Slacker" ile atıldığını söylemek isabetli olacaktır.
IV. Nihayetinde yönetmenin Slacker'de bildiğimiz klasik-dramatik yapıyı tamamen bozarak bir veya birkaç karakter üzerinden hikâye anlatmak yerine, düzinelerce film kişisi oluşturarak sadece birbirlerinin hayatlarından bir "an" olarak geçen insanlar olarak resmeder.
V. Sonrasında onu daha çok seyirciye ulaştıran Before Sunrise üçlemesi, Waking Life, A Scanner Darkly gibi daha ziyade "an" odaklı, monolog, düşünce akışı, dışavurumcu bir düzlemde ilerleyen filmlerin köklerini ikinci uzun metraj filmi Slacker'de açıkça görmek mümkün.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>baştan ikinci</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Tepesi atıp gözü kararan Kemal, bir gece yarısı sadece eşyalarını değil nasır tutmuş ellerini, içini serinleten çam kokulu dağ esintisini, kendi iç sesini, dedesinin aşkla karışık göç hikâyelerini, birçok yaşanmışlığı ve daha ne varsa yükledi at arabasına. Fakat götürmeye çalıştığından daha fazlaydı geride boynu bükük kalanlar. İnsan ne kadarını yüklenip götürebilirdi ki doğduğu toprakların?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Farklı duyulara ait özellikler kullanılmıştır.
B) Deyimlere yer verilmiştir.
C) Tanımlamaya başvurulmuştur.
D) Öyküleyici anlatım yapılmıştır.
E) Somutlamadan yararlanılmıştır.

17. (I) Birçok alandaki çalışmalarıyla önemli bir bilim adamı olarak görülen ve sanatın farklı alanlarındaki yapıtlarıyla tanınan Rönesans Dönemi sanatçısı Leonardo da Vinci'nin "Kakımlı Kadın" adlı yapıtı, sanatçının tamamladığı az sayıdaki portreden biridir. (II) Da Vinci'nin başladığı bir işi bitirmeme ve erteleme sorununa İngilizler Expert Generalist adını vermişlerdir. (III) Bu resim, yüksek Rönesans Dönemi özelliklerini içermektedir. (IV) Krakov Ulusal Müzesinde sergilenen yapıt, oldukça büyük boyutlarda olup beyaz astar ve kahverengi alt boya tabakasıyla astarlanmış ceviz ahşap panel üzerine yağlıboyadır. (V) Leonardo'nun 1489-90 yılları arasında ürettiği resim, bu tarihlerde hizmetinde çalıştığı Milan Dükü olarak bilinen Ludovico Sforza tarafından sipariş edilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

18. (I) Son Akşam Yemeği tablosu; fresk tekniği yerine kuru yüzeye uygulanan beyaz astar üzerine tempera ile zift, sakız reçinesi ve yağ karışımıyla yapılmıştır. (II) Sanatçı bu tekniği kullanarak pigmentlere su geçirmeyen uygun bir zemin oluşturacağını düşünmüştür. (III) Ne yazık ki zemin su geçirmiş ve boya, resmin bitmesinden birkaç yıl sonra dökülmeye başlamıştır. (IV) Resmin tam merkezinde saçları uzun, başı hafif sola eğik, üzerinde kırmızı kıyafetle bir erkek figürü görülmektedir. (V) Bu figür sol omzunda mavi örtü veya cübbe ile sol eli avuç içi yukarıya doğru, sağ eli avuç içi aşağıya bakar şekilde betimlenmiştir. (VI) Merkezdeki figürün sağında ve solunda, üçlü gruplar şeklinde on iki erkek figürü daha yer almaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

19. Konuşma becerisi ile beden dili arasındaki ilişkide bilinmesi gereken temel ilkelerden biri de bazı yayınlarda ve kaynaklarda belirtildiği gibi standart bir beden dilinin olmadığıdır. Bir kişinin geliştirdiği beden dili, konuşmasının etkisini olumlu olarak büyük ölçüde artırabilirken aynı hareketleri yapan bir başkasında olumsuz etki yapabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Konuşma yeteneği ile beden dili arasında ilişki vardır.

B) Kalıplaşmış bir beden dili yoktur.

C) Beden dili, kullanan kişiye göre farklı etkiler oluşturur.

D) Konuşma becerisi ve beden diliyle ilgili kitaplar yazılmıştır.

E) Kalıplaşmış bir beden dili oluşturularak konuşma becerisi kazanılabilir.

20. Derviş Zaim'in "Cenneti Beklerken" adlı filmi, bana göre son yıllarda Türk sinemasında gerçekleştirilmiş sorunu olan filmlerden biri. Derviş'in de belirttiği gibi bu filmin çekiminden çok önce onunla yaptığımız uzun söyleşilerde, filmin formu üzerinde öykünün kendisinden ya da içeriğinden çok daha fazla duruldu. Dolayısıyla Cenneti Beklerken'de belki de Türk sinema tarihinde ilk defa filmde anlatılanın değil, anlatım biçiminin öne çıkması, dahası bu anlatım biçiminin bizim zihin tarihimize özgü bir form oluşu, Derviş'in daha başından beri öngördüğü bir sorundu.

Bu parça sözü edilen "Cenneti Beklerken" filmini Türk sinemasında farklı kılan özellik, aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilmiştir?

A) Filmin ele aldığı sorunların Türk sinema tarihinde bir ilk oluşu

B) Filmin farklı formatlarda oluşturulup izleyiciye sunulması

C) Filmin anlatım biçiminin anlatılanlardan daha önemli olması ve Türk toplumunun bakışını yansıtması

D) Filmin Türk sineması için bir dönüm noktası olması

E) Kültürel değerlerin sinemaya yansıtıldığı bu filmin zihin tarihimize özgü bir formu oluşu

21. Gazete yazılarında evet... Kitaplarımda okuyucuyu yormamak endişesinden uzağım. Çapraşığı, en küçük unsurunu feda etmeden sade bir şekilde ifade etmeye daima çalışırım. Fakat bunun mümkün olmadığı yerlerde, sadeliğe hiçbir değeri feda edemem.

Bu parça, aşağıdakilerden hangisine yanıt olarak söylenmiş <u>olabilir</u>?

A) Okuduğunuz yapıtlarla ilgili olarak okuyucuya neler önerirsiniz?

B) Gazete ve dergilerde çıkan röportajlar ilginizi çeker mi?

C) Yazılarınızı okuyanlarla sık sık bir araya gelir misiniz?

D) Yazılarınızda kolay ve rahat okunmaya dikkat eder misiniz?

E) Gazete ve kitapların sizin yaşamınızdaki yeri nedir?

CBA Yayınları

22. Benim için önemli olan insanın ne söylediği değil, ne yaptığıdır. Davranış, en güzel dildir. Söz ağızdan çıkar, hakaret davranıştan. Örneğin, yemekhanede bir adam elindeki tabağı masaya benim önümde sert bir şekilde vuruyorsa ben onu hakaret kabul ederim. Bunun gibi şeylere bozulurum. Söz, benim için o kadar önemli değildir.

Aşağıdakilerden hangisi böyle düşünen birinin görüşü olamaz?

A) İnsan, önce nasıl davranması gerektiğini bilmeli.

B) Bir kişiyi insan yapan, davranışı değil onun sözleridir.

C) İnsan, davranışları aracılığıyla karşısındaki kişiye kendini ifade eder.

D) Davranışların kendini tanımlayıcı güzel bir dili vardır.

E) Bulunduğum ortamda bir kişinin kaba davranışları beni rahatsız eder.

23. 19. yüzyılın en önemli ve görkemli girişimlerinden biri, insan sevgisinin ve onların başarıya ulaşmalarını desteklemenin sağlam bir temel üzerine kurulmasını sağlamaktır. Hangi kategoride olursa olsun insan, insandır ve insan olarak da öbürleriyle eşit düzeydedir. Her insan aynı ilgiyi görmeye layıktır. Bu görüşün kökenlerinin çok eskilere dayandığı doğrudur ama 19. yüzyıl bu görüşü beslemiş, güçlendirmiş, geliştirmiş, bilimsel bir temele oturtmuş ve yoksulların, zayıfların korunması doğrultusuna çekmiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine kesinlikle ulaşılabilir?

A) İnsana verilen değerin somut ve bilimsel bir temele yerleşmesi 19. yüzyılda olmuştur.

B) İnsanlar 19. yüzyıla kadar eşya gibi görülmüştür.

C) İnsanın bilimsel çalışmalara konu edilmesi, yoksul insanların çoğalmasıyla olmuştur.

D) İnsan hiçbir zaman 19. yüzyılda olduğu kadar önemli olamayacaktır.

E) Güçlülerle zayıflar arasındaki uçurum en fazla 19. yüzyılda göze batmıştır.

24. – 26. soruları bu parçaya göre yanıtlayınız.

Yayımlandığı dönemde oldukça ses getiren, tüm dünyada otuz milyondan fazla satış rakamına ulaşan, günümüzde bu yoğun talebin azalarak da olsa devam ettiği Dan Brown imzalı "Da Vinci Şifresi" kitabı, Louvre Müzesi Müdürü Jacques Sauniere'ye düzenlenen suikast sonrası yaşananları konu alan bir dizi olaydan oluşuyor. Bilindiği gibi kitap; yayımlandığı tarihte Katolik Kilisesi ortaya çıkan esere yoğun bir tepki göstermiş, kitabın tedavülden kaldırılmasını talep etmiştir. Bu talebin arkasında kitapta Hz. İsa'nın soyunun devam ettiğine dair öne sürülen bilgi vardı. Kiliseye göre bu kitap inancın tepesinde duran Demokles'in kılıcıydı. Katolik Kilisesinin bu tutumu bazı çevrelerce tenkit edilmiştir çünkü bu metin neticede kurgusaldır. Dolayısıyla elimizde tuttuğumuz kitap, yapı itibarıyla gerçeğe bağlı kalmak zorunda olmayan bir türe mensup.
Bir anlatı, biyografi yahut bilimsel bir çalışma değil. Gerçeği manipüle edip etmemek yazarın ahlakına bağlı olmakla birlikte yaşamsal bir karşılığı yok ve olmak zorunda da değil. Sanatçı, hikâyesini anlatırken kimseye hesap vermek zorunda değil, diye düşünüyorum. En nihayetinde kurgusal bir metnin başarısı hikâyesine inandırıp inandırmaması ile ilgili.

24. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Eserin sergilendiği yere

B) Eserin talep görmeye devam ettiğine

C) Eserin yazarına

D) Eserin konusuna

E) Eserin satış rakamına

25. **Bu parçaya göre, Dan Brown'ın kitabının Katolik Kilisesi tarafından tepki görmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kurgusal bir metin olması

B) Gerçeği çarpıtması

C) Bilimsel olmaması

D) Ahlaki çöküntüye yol açması

E) Hikâyenin inandırıcı olmaması

CBA Yayınları

26. **Bu parçada geçen altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İnancın güçlü yönlerini ortaya çıkarması
B) İnançla örtüşmeyen durumları ortaya çıkarması
C) İnanç için her an gerçekleşebilecek bir tehlike niteliği taşıması
D) İnancın barışçıl yönüne zarar vermesi
E) İnancın yayılmasını önlemesi

27. – 30. soruları aşağıdaki bilgilere göre her soruyu birbirinden bağımsız olarak yanıtlayınız.

Nuran Hanım; balkonunda sekiz yuvarlak saksıyı yan yana zemine sıralamış, balkon demirine de iki büyük dikdörtgen saksıyı askılara yerleştirmiştir. Bu on saksıda değişik çiçekler vardır. Yerdeki bu saksılar soldan sağa 1'den 8'e kadar numaralanmıştır. İlk dört ve son dört numaralı saksılar birbirine değmektedir, 4 ve 5 numaralı saksılar arasında boşluk vardır.

- Askıdaki uzun saksıların sol tarafta olanında karanfiller, sağ tarafta olanında ise kaktüs çeşitleri vardır.
- Aşağıdaki yuvarlak saksılardaki çiçeklerin dördü sol taraftaki diğer dördü ise sağ taraftaki askıda bulunan saksıların altındadır. Bunlardan biri sarı papatya, ikisi gül, biri dağ palmiyesi, biri guzmanya, biri massangena, biri antoryum, biri de difenbahyadır.
- İki gül saksısının arasında bir difenbahya, bir de guzmanya saksısı vardır.
- Gül saksılarının birinin solunda, diğerinin sağında ikişer saksı daha vardır.
- Massangena ve sarı papatya saksıları yan yanadır.

27. **Buna göre, gül saksılarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur?**

A) Massangena saksısı mutlaka birine değmektedir.
B) Dağ palmiyesi saksısı mutlaka birine değmektedir.
C) Guzmanya saksısı mutlaka birine değmektedir.
D) Sarı papatya saksısı mutlaka birine değmektedir.
E) Antoryum saksısı mutlaka birine değmektedir.

28. **Verilen bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?**

A) Difenbahya saksısı ile guzmanya saksısı birbirine değmemektedir.
B) Dağ palmiyesi ile antoryum mutlaka ya ilk iki ya da son iki saksıdadır.
C) Massangena, üstlerinde kaktüslerin bulunduğu sağ taraftaki dörtlü blokun içindedir.
D) Antoryum ile difenbahya bitkileri birbirine değmemektedir.
E) Antoryum saksısı mutlaka ya ilk ya da son numaralı saksıdadır.

29. "1 numaralı saksıda dağ palmiyesi varsa---." **cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile sürdürüldüğünde cümle kesin olarak yanlış bir bilgi ifade eder?**

A) Massangena saksısı ile dağ palmiyesi saksısı arasında altı saksı vardır
B) Gül saksılarından biri massangena saksısı ile yan yanadır
C) Sarı papatya saksısı ile antoryum saksısı birbirine değmemektedir
D) Gül saksılarından birinin bir tarafında antoryum bir tarafında difenbahya saksısı vardır.
E) Sarı papatya saksısı ile dağ palmiyesi saksısı arasında dört saksı vardır.

30. **Karanfil saksısının altındaki soldan sağa ilk saksı sarı papatya saksısı ise**

I. Antoryum saksısı 7 numaralı saksıdır.
II. Difenbahya saksısı, kaktüs saksısının altındaki blok içindedir.
III. Gül saksıları 3 ve 6 numaralı saksılardır.

bilgilerinden hangileri bilindiğinde bütün saksıların numaraları kesin olarak söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

CBA Yayınları

1. Altı çizili sözcük sorularında ilk yapmamız gereken önce altı çizili kısmı okuyup ne demek istediği üzerinde düşünmek olmalıdır. Daha sonra parçayı altı çizili kısma göre tekrar bir bütün halinde okumak gerekir. Altı çizili kısımda geçen" beynindeki öz suyu" ifadesinden "düşünceleri", "yüreğine damıtmak" ifadesinden ise "duygularla bütünleştirmek" anlamı çıkarılabileceği için cevabımız A seçeneğidir.

CEVAP: A

2. Paragraf tamamlama sorularında boşlukların öncesi ve sonrası çok önemlidir. Şu durum da unutulmamalıdır ki birinci boşluğa uygun birden fazla seçenek bulunabilir. O yüzden belirleyici olan genellikle son boşluk olur. Dikkat edilirse ilk boşluğa uygun olan C ve E seçenekleri bulunmaktadır. Ancak bu iki seçenek arasından ikinci boşluğun uygun olduğu şık C'dir.

CEVAP: C

3. Parçanın 5 numaralı cümlesinde "**oluşturulan dekorun çok gerçekçi olduğu**" mecaz olarak vurgulanmıştır. Ancak E seçeneğinde "*diğer yapıtlardan üstün olduğu ifadesi*" verilyor ki bu yanlıştır.

CEVAP: E

4. **Bu tip sorularda yapacağımız en büyük hata şıklardan gitmektir. Çünkü 5 tane cümleyi 10 farklı şekilde okumanız kafanızı karıştıracaktır.** Yapmamız gereken sadece cümleleri okuyup, anlayıp önemli gördüğünüz kelimelerin altını çizmektir. **Bir de sakınmamız gereken şöyle bir durum vardır ki beynimiz genellikle okuduğumuz ilk cümleye diğer seçeneklere uydurmaya çalışır. Ancak her zaman cevabın içerisinde bir numaralı cümle olmayabilir.** Cevabımız olan 1 ve 4 numaralı cümleyi incelediğimizde bir numaralı cümledeki "**tiyatro ve sinemayı**" 4 numaralı cümledeki "**sanat"** ifadesi ile birleştirebiliriz. Yine 1 numaralı cümledeki "**toplumsal sorunların çözümüne yardımcı olabilir**" ifadesini 4 numaralı cümlede "**sosyal problemlerin giderilmesinde**" ifadesi ile anlam bakımından birleştirmemiz mümkündür.

CEVAP: B

5. Soruda verilen cümlelerin doğru sıralanışı aşağıdaki gibi olacaktır.

IV. burada inşa edilen konutlar
II. kenttekine benzer bir dokudan değil
V. önemli olmanın da ötesinde
III. doğanın korunması için
I. ormanla uyum sağlayacak biçimde yapıldı

CEVAP: E

6. Soru kökünde geçen "*tür bakımından*" veya "*görev bakımından*" sözcükler ifadesinde aklımıza gelecek ilk ve tek konu sözcük türleri olmalıdır. Türkçede sözcükler tür ve görev olarak "isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç, ünlem ve FİİL" olmak üzere 8 farklı türe ayrılır. 1 numaralı "okur" sözcüğü *varlık karşıladığı için* isim, iki numaralı "onun" kelimesi *ismin yerini tuttuğu için* zamir, 3 numaralı "yeni" kelimesi önündeki "*renk*" *ismini niteliğini belirttiği için* sıfat, 4 numaralı "derinden" kelimesi önündeki "*etkileyecek*" *fiilinin durumunu belirttiği için* zarf, 5 numaralı "onların" kelimesi *yine bir ismin yerini tuttuğu için* zamirdir.

CEVAP: A

7. Bir cümle yapısına göre "**basit, birleşik, sıralı, bağlı"** olmak üzere 4 grupta incelenir. Basit ve birleşik cümlelerde tek yüklem, sıralı ve bağlı cümlelerde en az 2 yüklem bulunur. Dikkat edilirse paragraftaki bütün cümlelerin tek yüklemi vardır. Bu durumda cümlenin yüklemi dışında kalan kısımda fiil ya da fiilimsi yani yan cümle olup olmadığına bakmamız gerekir. 4 **numaralı cümlede herhangi bir yan cümle bulunmadığı için basit yapılıdır.** Ancak diğerlerinde yan cümleler bulunduğu için birleşik yapılı cümlelerdir.

CEVAP: D

8. Şiirde geçen "**neye"** kelimesi bir *soru zamirdir*. Çekimli eylem, kip eki almış fiil demek olduğu için ve cümlede de "**Geçti, istemem, buldum, gelme, yarar**" kelimeleri fiil olduğu için B seçeneği bulunmaktadır. Son mısradaki "**artık"** kelimesi *zaman zarfıdır*. "**Yokluğunda"** kelimesi ise *türemiş bir isimdir*. Bu şiirde ek eylem bulunmamaktadır.

CEVAP: C

9. Öncelikle öncülde verilen cümleyi ögelerine ayıralım:

Ünlü besteci ve piyanist Franz *Liszt*, İstanbul'a geldiğinde
ÖZNE **ZARF TÜMLECİ**
hem sarayda hem de Boğaziçi'nde verdiği konserde
DOLAYLI TÜMLEÇ
Batı müziğinin ülkemizde filizlenmesini sağladı.
NESNE **YÜKLEM**

Arayacağımız sıralama
ÖZNE + **ZARF TÜMLECİ + DOLAYLI TÜMLEÇ + NESNE + YÜKLEM**
E) Eski bir kitap, günün ilk ışıkları göründüğünde bana
ÖZNE **ZARF TÜMLECİ** **DT**
o tozlu elini uzatmıştı.
NESNE **YÜKLEM**

CEVAP: E

CBA Yayınları

10. B seçeneğinde ***herhangi bir ögenin karışıklığını gidermek için*** noktalı virgül kullanılmıştır ve bu doğrudur. C şıkkında *içinde* ***virgüller bulunan sıralı cümleleri ayırmak için*** kullanılmıştır. D şıkkında özneden sonra gelen virgüllerin karışıklığı engellemesi için noktalı virgülün konulması yerinde olmuştur. E seçeneğinde ***yine öznenin karışma durumunu ortadan kaldırmak için*** noktalı virgülün kullanılması doğrudur. Ancak A seçeneğinde herhangi bir karışıklık veya devamında virgüller bulunmamasına rağmen özneden sonra noktalı virgülün gelmesi yanlış olmuştur.

CEVAP: A

11. 3 numaralı sözcükte bulunan ekler **iyelik eki ve yönelme hali eki** olduğu için C seçeneği yanlıştır. 1 numaralı sözcük **"tarafında"** tamlananına bağlı olan bir **tamlayan ve özel isimdir**. 2 numaralı sözcük tamlanan olduğu için doğal olarak iyelik ekini ve bulunma hal ekini almıştır. 4 numaralı sözcük **"ile"** edatı ile birleşip öbek oluşturmuştur. 5 numaralı sözcük ise **"gör-"** fiilinden türemiş bir fiildir.

CEVAP: C

12. Şiirdeki "sana" (sen+e) sözcüğünde ünlü değişimi bulunmaktadır. "Seçtiğim" kelimesinde hem ünsüz değişimi yani yumuşama hem de ünsüz benzeşmesi yani sertleşme bulunmaktadır. Mısralarda geçen "benz(e)iyor" fiilinde ise ünlü daralması bulunmaktadır. Bu mısralarda D seçeneğinde belirtilen ünsüz düşmesi bulunmamaktadır.

CEVAP: D

13. A seçeneğinde verilen **"mefta"** kelimesinin doğru yazımı **"mevta"** şeklinde olacaktır. B seçeneğinde verilen **"envaiçeşit"** kelimesi *"Arapça ve Farsça kökenli tamlamalar bitişik yazılır."* kuralı gereği doğru yazılmıştır. Aynı durumu E seçeneğindeki **"seneidevriyesinde"** kelimesinde de görmekteyiz. C seçeneğinde **"silahşor"** kelimesi doğru yazılmıştır. D seçeneğinde ise **"İngiliz anahtarı"** kelimesinde özel ismin ilk harfinin büyük yazılması doğrudur.

CEVAP: A

14. Paragrafın giriş cümlesi boşluk olarak karşımıza çıktığında işimiz kısmen kolaydır. Parçanın geri kalan kısmını bir bütün olarak değerlendirdiğimizde anladığımız bölüme bir giriş cümlesi aramamız gerekecektir. Paragraf **"Türkçenin içerisinde birçok yabancı kökenli sözcük bulunduğunu"** ifade etmektedir. Yani bu çıkardığımız anlama uygun olarak **"Türkçenin saf olmadığı"**yla alakalı bir giriş cümlesi bulmamız gerekecektir. Bunun da B seçeneğinde olduğunu görmekteyiz.

CEVAP: B

15. Bu soruda öncelikle yapmamız gereken paragrafın giriş cümlesini bulmak olmalıdır. Soru kökünde bizden 2. sıradaki cümle istendiği için işimiz kısmen kolaydır ancak cümlelerin uzun olması ve yabancı kelimelerin çok olması soruyu biraz zorlaştırmaktadır. 1 numaralı cümlede geçen **"bu geçiş"** ifadesi, 2 numaralı cümlede **"hatta"**, 4 numaralı cümlede **"nihayetinde"**, 5 numaralı cümlede **"sonrasında"** kelimeleri bir paragrafın giriş cümlesinde bulunamayacak kelimeler olduğu için **ilk sırada 3 numaralı cümle bulunmaktadır**. 3 numaralı cümlede geçen **"Slacker"** filmi bizim ipucu noktamız olacaktır. Devamında gelen cümlede bu cümlede geçen **"tohumlarının atıldığı"** ifadesine uygun bir yargının olması gerekir. Eğer "toh*umlar bu filmle atılmışsa*" devamında gelen cümlede de 5 numaralı cümledeki gibi **sonrasında"** ifadesi ile başlaması mantıklı olacaktır.

Parçanın sıralanışı şu şekildedir: III-V-II-IV-I

CEVAP: E

16. Parçada **"hissetme"** ve **"görme"** gibi *farklı duyulara ait özellikler kullanılmıştır.* **"Tepesi atmak"** ve **"gözü kararmak"** gibi *deyimlere de yer verilmiştir.*

Bir kahraman ekseninde belirli bir olay anlatıldığı için öyküleyici anlatım ağır basmaktadır. Kullanılan deyimlerle zaten somutlama da yapılmıştır. Bu parçada "nedir" sorusuna cevap içeren bir cümle bulunmadığı için C seçeneği söylenemez.

CEVAP: C

17. Parçanın tamamından **Leonardo Da Vinci'nin "Kakımlı Kadın" adlı eserinden** bahsedilirken 2 numaralı cümlede **"Da Vinci'nin kişisel özelliklerine"** değindiği için akış bozulmuştur.

CEVAP: B

18. Paragrafın ilk üç cümlesinde **"Son Akşam Yemeği"** tablosunun **"şekil unsurlarından"** bahsedilirken 4. cümle ile birlikte **"içerikten"** bahsedilmeye başlandığı için 4 numaralı cümle ile birlikte ikinci paragraf başlamıştır.

Uyarı: Çözdüğümüz testler ve denemeler bize şöyle bir algıyı yerleştirir: A seçeneği ile I numarayı, B seçeneği ile II numarayı, C seçeneği ile III numarayı, D seçeneği ile IV numarayı, E seçeneği ile V numarayı birlikte kodlarız. Ancak bazen seçeneklerin bizim zihnimizde kodladığımız gibi olamayacağını unutmayalım.

CEVAP: C

CBA Yayınları

19. Paragrafın ilk cümlesinin ilk bölümünden A seçeneği çıkarılabilir. Bu cümlenin sonunda geçen "**standart bir beden dilinin olmadığı**" ifadesinden B seçeneği çıkarılabilir. Son cümlede ise anlam olarak "**bir kişi de olumlu etki bırakırken bir başkasında olumsuz etki yapması**" C seçeneğini çıkarılabilir kılar. Parçada geçen "**yayınlarda ve kaynaklarda**" kelimelerinden D seçeneğine ulaşabiliriz. Ancak E seçeneğinde verilen ifadeye parçadan ulaşmak mümkün değildir.

CEVAP: E

20. Paragrafın son bölümünde geçen "...**ilk defa filmde anlatılanın değil, anlatım biçiminin öne çıkması, dahası bu anlatım biçiminin bizim zihin tarihimize özgü...**" ifadesinden yorumla C seçeneğini çıkarmamız mümkün olacaktır.

CEVAP: C

21. Bir cevabın ilk cümlesinden "**evet**" veya "**hayır**" şeklinde bir kelime geçerse buna bağlı olan soruda "**mı, mi, mu, mü**" soru edatından birinin bulunması gerekir. Bu sebeple A ve E seçeneklerini okumadan elememiz mümkündür. C seçeneği ise 3. cümlenin anlamına uygun olmadığı için elenmek zorundadır. İlk cümledeki önemli olan bir diğer kelime ise "**yazı**" sözcüğüdür. Yani sorumuzda bu kelimenin de bulunması gerekir ki bu durumun da D seçeneğinde olduğunu görüyoruz.

CEVAP: D

22. Paragrafın ilk cümlesinden "Yazar için önemli olanın kişinin sözleri değil, eylemleri olduğu" vurgulanmaktadır. B seçeneğinde ise bu durumun tam zıttı ifade edildiği için doğru cevap olmuştur.

CEVAP: B

23. Paragrafta geçen "**her insan aynı ilgiyi görmeye layıktır**" cümlesinden A seçeneğindeki "*insana verilen değer*" anlamını çıkarmamız mümkündür. Devamındaki cümlede "**19. yüzyıl bu görüşü beslemiş**" ifadesinden A seçeneğindeki "*19. yüzyılda olmuştur*" bölümünü çıkarmamız mümkündür. Yine aynı cümlenin devamında "**beslemiş, güçlendirmiş, geliştirmiş, bilimsel bir temele oturtmuş**" ifadesinden ise yine A seçeneğindeki "*somut ve bilimsel temele yerleşmesi*" bölümünün çıkarılması mümkündür.

CEVAP: A

24. Paragrafın ilk bölümünde geçen "**bu yoğun talebin azalarak da olsa devam ettiği**" ifadesinden B seçeneğine ulaşmak mümkündür. Yine ilk bölümlerde geçen "**Dan Brown imzalı**" ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir. Bu bölümün sonraki kısmında ise eserin konusu anlatılmaktadır. Parçanın ilk bölümünde "**otuz milyondan fazla satış rakamına ulaşan**" ifadesiyle E seçeneği anlam kazanmıştır. Bu parçada "eserin sergilendiği yer"le alakalı bir bilgi yoktur.

CEVAP: A

25. Parçanın içerisinde geçen "**Bu talebin arkasında kitapta Hz. İsa'nın soyunun devam ettiğine dair öne sürülen bilgi vardı**" cümlesinden yorumla Katolik Kilisesinin "*böyle bir gerçeğin bulunmadığına inanması sebebiyle*" karşı çıktığına ulaşılmak mümkündür.

CEVAP: B

26. Altı çizili kısım **"her an gerçekleşebilecek tehlike, insanı tehdit eden şey."** anlamında kullanılan bir kelime grubu olduğu için ve bu anlamın paragrafla birleştirilmesi neticesinde C seçeneğine ulaşmak mümkün olacaktır.

CEVAP: C

DENEME - 7			
27- C	28- E	29- E	30- D

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. Tarihsel süreç ---- görülür ki Osmanlı şairi İran şiirini, İranlılar da Arapları ---- melez bir şiir türü ----.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) irdelendiğinde - alarak - bırakmıştır
B) esas alındığında - inceleyerek - yazmıştır
C) gözden geçirildiğinde - görerek - keşfetmiştir
D) değerlendirildiğinde - örnek alarak - bulmuştur
E) incelendiğinde - taklitle - oluşturmuştur

2. Sanatçı, bu yapıtında sözcükleri âdeta koşturuyor. Öyle ki bazen anlatım, dörtnala koşan bir atın temposuyla hızla akıp gidiyor. Ancak tam da burada yazarın hakkını verelim: O, hiçbir sayfada kendini bu tempoya kaptırıp sözcüklerin dizginlerini tümüyle elinden bırakmıyor; arada gevşetse, kendi hâline bıraksa da gerektiğinde cümlelerin dizginlerini çekmeyi, tempoyu düşürmeyi de çok iyi başarıyor.

Bu parçada geçen "sözcüklerin dizginlerini tümüyle elinden bırakmamak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Olayları her zaman net bir plan doğrultusunda ve önceden belirlenmiş bir çerçevede işlemek
B) Anlatımı tamamen doğaçlamaya dönüştürerek yazmaya kalkmamak
C) Anlatımda olay akışlarının yanı sıra gözlemlerine ve betimlemelere de yer vererek hızı sürekli olarak frenlemek
D) Sözcük seçimlerinde oldukça titiz ve seçici, olmak
E) Yazarak oluşan yorgunluğu, ara vererek veya dinlenerek gidermek.

3. Türkçede organ adlarıyla kurulmuş çok sayıda deyim vardır. Örneğin "ağız" sözcüğünün içinde yer aldığı deyimler, günlük yaşamımızda en sık kullanılanlardandır.

Aşağıdakilerin hangisinde "ağız" sözcüğü ile kurulmuş deyim cümlede yanlış anlamda kullanılmıştır?

A) Gözümden düştü bir kere, artık ağzıyla kuş tutsa yine de ona güvenemem.
B) Bir saattir soruyorum, inatla susuyor; ağzı var dili yok sanki!
C) Hepimiz bu dedikoducular dan rahatsızız ama âlemin ağzı torba değil ki büzesin.
D) Bakma sen onun fikirsizce söylediklerine, ağzına geldiği gibi konuşur o.
E) Maşallah senin ağzında da bakla ıslanmıyor, ver sırrını, beş dakikada cümle âlemden dinle.

4. Uygur efsanesinde hakanların ağaçtan türemiş oldukları söylenir, Dede Korkut kitabındaki ünlü deyişle de "Atam adını sorarsan kaba ağaç, anam adını sorarsan kağan aslandır." denmektedir.

Bu cümleden aşağıdaki yargıların hangisine kesin olarak varılabilir?

A) Türk boylarının kökenleri hakkındaki efsanelerde ağaç önemli bir yer tutar.
B) İslamiyet öncesi Türk kültüründe insanların ataları olarak ağaçlar gösterilmektedir.
C) Türk destanlarının tamamında Türklerin kökeni olarak daima ağaçlar gösterilir.
D) Dede Korkut, Türk tarihine ilişkin hikâyelerin tümünde İslamiyet öncesi söylencelere yer vermiştir.
E) Dede Korkut, kökenini ağaçlara bağlayan söylenceyi Uygurlardan almıştır.

CBA Yayınları

5. I. insanları da mağaraları, uçurumları ve
II. kâşifler bilinmeyen ülkeleri keşfe
III. speleolog adı verilen bilim
IV. zirvelere ulaşmaya çalışırlar
V. giderken dağcılar erişilmemiş
VI. toprak altındaki akarsuları bulur ve incelerler

Yukarıda numaralanmış sözlerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak istesek hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Frankfurt caddelerinde en çok garibime giden insan, dilenci olmuştur. Bu dilenci; temiz gömlek ve yakası lekesiz elbisesi, ütülenmiş beyaz mendiliyle iyi bir kahvaltıdan sonra sigarasını yakarak sabahın neşeli kalabalığı içinde işine giden herhangi bir efendiye benzer. Yakın veya uzak bütün Şark memleketlerinde, böyle bir kılıkla gelip geçenlerin merhametine el uzatmak cesaretini gösterecek herifin toplayacağı hava ve yiyeceği dayaktır. Merhametli hanım veya efendi, sadakaya muhtaç adamın kendisine bu kadar benzer oluşuna tahammül edemez; kalbinin heyecan mekanizması harekete geçmek için dilenciden, korkunç bir Lon Chaney makyajı ve tüyler ürpertici bir sahne tertibatı ister.

Altı çizili cümlede geçen "hava toplamak" **sözünün parçaya kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gelip geçenin hemen dikkatini çekmek
B) Bol bol temiz hava almak
C) Kimseden yardım anlamında para alamamak
D) Gösterişli bir görüntüye sahip olmak
E) Bütün gün dilenerek gezmek

7. Kirazın derisinin altında kiraz
I
Narın içinde nar

Benim yüreğimde boylu boyunca
II
Memleketim var.

Canıma ciğerime işlemiş
III
Canıma ciğerime

Sapına kadar

Elma dalından uzağa düşmez
IV
Ne yana gitsem nafile

Memleketin hâli gözümden gitmez

Bin bir yerinden bağlanmışım

Bundan ötesine aklım ermez.
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?**

A) Terzi ölçü alırken elindeki toplu iğneleri kadının tenine değirmemek için çok dikkatli davranıyordu.

B) Sofrada kurufasulye olduğunu gören Yaşar'ın gözleri parladı.

C) Çocuğun üzerinde narçiçeği bir kazakla kahverengi bir pantolon vardı.

D) Kuyruklu yıldız dediklerinde pek çok insanın aklına Halley gelir.

E) Dedikodular babamın da kulağına gitmiş olmalı ki içeri girerken yüzünün hâli hiç de iyi değildi.

9. Nergis ya da nam-ı diğer *narkissos*; Karaburunlu (I) kimilerine göre ise Narkisos Pınarı'nın bulunduğu yer olan Mordoğanlıdır. Mitolojik öyküde anlatıldığı üzere aşkına yakışıklı *Narkissos*'tan karşılık bulamayan *Echo* isimli bir peri (II) günden güne eriyip solunca *Tanrıça Nemessis*, *Narkissos*'u cezalandırarak (III) onu sadece kendisini sevmeye mahkûm etmiş. *Narkissos* bir gün pınara su içmeye gittiğinde suda kendi aksini görüp görüntüsüne âşık olmuş. Sudaki aksine biraz daha yanaşmak isteyince suya düşüp boğulmuş. Periler, *Narkissos*'u çıkarıp gömmeyi düşünürken sudan (IV) daha önce hiç görmedikleri (V) bir çiçek boy vermiş. Periler rengiyle ve kokusuyla çok beğendikleri bu çiçeğe *narkissos* adını vermişler.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangilerine virgül getirilemez?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

10. Mahallenin en geveze insanı Seracettin Bey'e tam kapıdan çıkarken yakalanmaya ve tanıdığıma tanıyacağıma bin pişman olduğum bu adamdan kurtulmak için en az yarım saat konuşmak zorunda kalmaya gönlüm hiç razı değil.

Bu cümlenin yer tamlayıcısında (dolaylı tümlecinde) aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İsim-fiil

B) Sıfat-fiil

C) Zarf-fiil

D) İşaret zamiri

E) Edat ve bağlaç

E-KİTAP
PDF

CBA Yayınları

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ögelere ayırmada bir yanlışlık yapılmıştır?**

A) Duru cümle / içinde gereksiz sözcük ya da ek bulunmayan cümledir.

B) Cümlenin içinden herhangi bir sözcüğü, sözcük grubunu ya da eki çıkardığımızda / cümlenin anlamında herhangi bir değişme, eksilme olmuyorsa / o cümle / duru cümledir.

C) Duruluk yokluğu / muhteşem demlenmiş, karşıdan tavşankanı rengiyle insanı cezbeden bir çaya tuz koyup içmeye / benzer.

D) Özellikle sembolizm akımının etkisiyle / bir dönem / örtülü, sanatlı anlatım / edebiyatımızda / rağbet görmüştür.

E) Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarında / sanatçıların çoğu / dönemin kabarmış millî duygularının da etkisiyle / özellikle şiir alanında / abartılı bir söyleyişe / başvurmuştur.

12. (I) İstanbul'u yaşamak demek; iliklerine kadar sokulmak, ruhunun derin vadilerine inerek kanına karışmak demektir. (II) Bu kenti yaşama isteğimin gerçekleşebilmesi için üzerime çöreklenen, beni tembelliğe, uyuşukluğa davet eden bitleri teker teker teşhis ederek çıkarıyorum sözcüklerimin bedeninden. (III) Buğulu bir sonbahar şadırvanından akan suyun billuru içinde Kadıköy'den Eminönü'ne geçerken vapurdan daha hızlı gittiğini duyumsuyorum heyecanımın. (IV) Sürat motorları bile gölgesine yetişemez günün yelesinin üzerinde raks eden sevinç kıpırtılarımın. (V) İstanbul'u yaşamak için sizi hantallaştıran o taş baskılardan, basmakalıp ön yargıların sırtınızdaki ağırlığından kurtulmanız gerekir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, hem öznesinde hem yükleminde fiilimsiler bulunan bir birleşik yapılı cümledir.
B) II. cümle olumlu, devrik, birleşik bir fiil cümlesidir.
C) III. cümlede yüklem, belirtili nesneyi oluşturan yan cümleciğin sözcüklerinin arasına girmiştir.
D) IV. cümlede yüklem, yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) oluşturan yan cümleciğin sözcükleri arasına girmiştir.
E) V. cümle yüklemin yerine göre kurallı, yapısına göre basit cümledir.

13. Mustafa çok daralmıştı. Onların adamları, yetkileri, (I) (II)
paraları, türlü türlü araçları vardı. Kendisinin nesi (II) (IV)
vardı peki? Sadece köyün ve köylünün daha iyi
bir yaşam sürmesi için hayalleri... Bu hayallerin (V)
hayata geçmesine izin verir miydi ağa ile adamları? Vermezlerdi.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi üçüncü çoğul kişi iyelik eki almamıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Dilimizde bazı ekler hem yapım hem de çekim eki olarak kullanılabilir.

Aşağıdakilerden hangisinde "-ecek, -acak" eki yapım eki olarak kullanılmıştır?

A) Anlatacak her şeyi bize, sıkıysa anlatmasın.
B) Söyleyecek bir şeyi olsa söylerdi, neden saklasın?
C) Gidecek birkaç gün sonra, biraz sabredin.
D) Bekleyecek kapıda biz çıkana kadar, merak etmeyin.
E) Sevecek o da seni tanıdıkça, insan tanımadan nasıl sevsin birini?

15. Çocuk, görülebilen en uzak noktaya baktı dürbünle. İşte, işte! Ve o anda bütün dünyayı unuttu. Gerçekten oralarda, Issık Göl'ün masmavi ufkunda beyaz bir gemi belirdi. Yaklaştı. İşte, işte gemi! İki bacası bir hizada; uzun, güçlü, güzel gemi. Dümdüz bir çizgide ilerliyordu. Çocuk; gömleğinin eteği ile dürbünün camlarını sildi, büyüteçleri bir daha ayarladı. Geminin silueti daha da belirgin göründü. Geminin dalgalarda hafif hafif dalgalandığını da görüyordu çocuk. Pupasının arkasında açık renkli, köpüklü bir iz bıraktığını da. Çocuk, gözlerini beyaz gemiden ayıramıyordu. Elinde olsaydı ondan biraz daha yaklaşmasını rica edecekti, güvertedeki insanları da görebilmek için. Ama gemi bunu bilmiyordu. Ağır ağır, çalımla yoluna devam ediyordu.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerden hangisine başvurmamıştır?

A) Düşünceleri değiştirmeye yönelik yargılara
B) Pekiştirilmiş niteleyici sözcüklere
C) Öykülemeye
D) Üçüncü kişi anlatımına
E) Kişileştirmeye

CBA Yayınları

16. (I) Güvercinin insan tepesine pislemesi, yüzyıllardır uğur işareti sayılmıştır ve bu inançla uyumlu olarak günümüzde piyango bileti almanın zamanı kabul edilmiştir; piyango idaresinin simgesi de güvercindir. (II) Kıymetli bir gübre olan güvercin tersinin bu uğur inancı ile ne kadar ilgisi var bilinmez ama özellikle İstanbul'da kuşseverlikten, Kapadokya'da ise ticari amaçla güvercinlikler yapılmıştı. (III) Güvercin beslemek kumar tutkusu gibi güçlü tutkulardandır, özellikle Güneydoğu'da bütün canlılığıyla devam eden güvercin yetiştiriciliği büyük şehirlerde de kahveleri, pazarlarıyla alttan alta sürdürülüyor. (IV) Güvercin postası tarihin derinliklerine kadar gittiğine göre insanın güvercinle ilişkisinin başlangıcı oldukça eski. (V) Cami avlularında güvercin yemlemek kolay hayır işlemenin bir yolu olduğu gibi bu kuşa niyet çektirmek de hâlâ yaşatılan bir gelenek.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygun değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. (I) Mumun ev aydınlatmasında kullanımı oldukça eski tarihlere kadar uzanır. (II) Muma dair en eski açıklamalara MS 1. yüzyıla ait Roma yazılarında rastlanmaktadır. (III) Romalılar bu yeni buluşlarını o zaman çok süslü sanat eserleri olan gaz lambalarının kötü bir alternatifi olarak görüyorlardı. (IV) Sanılanın aksine gaz lambalarının tarihi, mumun tarihinden daha eskidir. (V) Don yağında, hemen hemen renksiz, hayvansal ya da bitkisel yağdan çekilmiş tatsız ve katı bir maddeden yapılan bu mumlar ayrıca yenebiliyordu da. (VI) Nitekim açlıktan kıvranan askerlerin tereddüt etmeden bu mumları tükettiğine dair sayısız rivayet vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) IV D) V E) VI

18. (I) Az bildiğimiz bir konuda ruhumuzu, zihnimizi ele geçiren güdüklüğün iklimi altına giren varlığımız; karabasanlar içindedir. (II) Aklını, bilimsel düşüncenin değil de toplama bilgilerin dizginlerine kaptırmıştır ön yargıların kuşatması altındaki kişi; mal varlığını veresiye verdikten sonra iflas eden tüccara benzer. (III) O tacirin ayakta kalması, varlığını devam ettirmesi için ön yargıların dolmuşuna binmemesi gerekir. (IV) Freni patlamış bir kamyon gibidir ön yargılar, freni patlayan kamyon önüne geleni nasıl alır götürürse öyle alır götürür bizi ön yargılar da. (V) Ön yargının tek panzehiri bilgidir, bilimsel düşüncedir. (VI) Bilime ne kadar yakın olursak o kadar uzağında olur, o kadar az bineriz ön yargıları dolmuşuna ve o kadar az yaya kalır, o kadar çok insan oluruz.

Bu parçada numaralanmış cümleler iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

19. I. Şarkıcı mukallit; ötleğengiller familyasına ait, 13 cm boylarında ötücü bir kuş türü.

II. Şarkıcı mukallit, anısına 2004 yılında Türkiye Posta İdaresi tarafından hatıra pulu da bastırılan bir tür.

III. Ülkemiz topraklarında da görüldüğüne ilişkin kaydı bulunan bu mukallit türüne aslen Güneybatı Avrupa ile Kuzeybatı Afrika'da rastlanıyor.

IV. Barbaros Demirci ile Metehan Özen'in de yazarları arasında yer aldığı "The Birds of Turkey" kitabında "şarkıcı mukallit"e 25 Temmuz 1973'te Çanakkale'nin Kavak beldesinde rastlandığı belirtiliyor.

V. Taklitlerden oluşan tatlı, melodik bir ötüşe sahip olduğu için adı "şarkıcı"ya çıkmış.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangilerinin yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V D) III ve VI E) IV ve V

CBA Yayınları

20. (I) Günümüzde de kullanılan biçimiyle çengelli iğneler 1842 yılında Walter Hunt tarafından patenti alınarak yaşamımıza girmiştir. (II) Hunt, bu buluşu borçlarını ödeyebilmek için yapmış, daha doğrusu "yapmak zorunda" kalmıştır. (III) Borçlu olduğu insanlar ona bir tel parçası verip ondan, bununla önemli bir buluş yapmasını istemişlerdir. (IV) Hunt, 3 saatlik bir uğraş sonucu ilk çengelli iğneyi icat etmiştir. (V) Bunun üzerine hem borçlarından kurtulmuş hem de üzerine 400 dolar ödül almıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde sözü edilen buluşa yol açan gerekçe üzerinde durulmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

21. Doğa, insanlık tarihinin binlerce yılında insana sadece korku vermiş; sakınılacak, tehlikeli bir ortam olarak yer almıştır onun yaşam manzaralarında. Doğayı sevmek öyle kolay olmamıştır insanoğlu için. Doğanın uysallaştırılması, evcilleştirilmesi ve bu gelişmelere bağlı olarak sevilmeye başlanması için çok zamanlar geçmiştir. Başka bir deyişle doğa, insanlar bilemese de onu var ettikten sonra bir gün gelmiş insanlar doğayı başka türlü var etmeye, değiştirip dönüştürmeye, gönüllerine göre şekillendirmeye, kendilerine güzel, keyif verici, göz okşayıcı gelecek biçimde düzenlemeye başlamıştır. O andan itibaren korkuların yanı sıra sevilen bir şey de olmaya başlanmıştır doğa. Bugünkü görünümünü pek çok yerde insan vermiştir doğaya; bunu başardıkça da ondan keyif almış, bu uğurda büyük çabalar harcamış, büyük masraflara da girmiştir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğa; insan için her zaman korkutucu, çekinilecek bir yer olmuştur.
B) Doğanın bugünkü görünümü, insanın ona verdiği şekilden başka bir şey değildir.
C) İnsan; doğayı, onu değiştirebildiği ve gönlünce şekillendirebildiği zaman sevmeye başlamıştır.
D) İnsan, doğanın güzelliklerini keşfettikçe onu sevmiş ve o güzellikleri sanatına yansıtmıştır.
E) İnsanoğlu doğaya müdahale ederken pek çok tehlikeyi göze almış ve birçok masraf yapmıştır.

22. İranlı büyük ozan Sadi, "İçinizden gül geçerse gül olursunuz." demiş. Önemli olan bu işte. İnsan, içinden geçirdiğiyle kazanır ne kazanırsa. Gül düşünen gül olur. O gül ki insanlara ve hayvanlara inat; rengi, kokusuyla; görünüşü, petali metaliyle; sıksan gül suyu, şekerle kaynatsan gül şerbeti, gül reçeli olur. İçi dışı tertemiz bir çiçek şu gül. İşte Sadi, o yüzden güle özenelim istiyor. Gerçekten de insan, gül geçirirse aklından, gönlünden gül olur. Diken geçirirse diken olur, ısırgan otu olur, deve dikeni olur, nice nice insan taslakları gibi. İnsanlık tarihi, bir bakıma, içinden gül geçirenlerle diken geçirenler arasındaki çatışmanın tarihidir diyesim geliyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

A) Yaşamda sadece ak ve karalar yoktur, insanlar da grinin değişik tonlarından oluşur.
B) Kişiliğinizi, içinizde büyüttüğünüz duygular oluşturur; güzel duyguları besleyenler iyi yürekli insanları var ederler.
C) Gül, çiçekler içinde rengi ve kokusuyla eşi benzeri olmayan bir güzelliği bize sunar.
D) Gül ya diken olmak biraz sizin biraz da sizi besleyen çevrenin tercihleri ile oluşur.
E) Her gülün nasıl dikenleri varsa en iyi insanların da size diken gibi gelecek yönleri vardır.

CBA Yayınları

23. Günlük dilde "şarlatan" denince bir şey bilmediği hâlde bildiğini iddia eden, üstelik uzman kişilerin uyarıları ve eleştirilerine rağmen iddiasında ayak direten, hatta bazen onları "bilgisizlik" ve "dogmacılık"la suçlayan kişi anlaşılır. Yoksa hepimiz bazen yanlış iddialarla ortaya çıkarız, bunlara inanan ya da bunları onaylayan insanlar da bulabiliriz. Ancak karşımıza bu iddiamızın yanlış olduğunu kanıtlayan biri çıktığında -eğer çok dogmatik biri değilsek ve biraz da alçak gönüllü isek-iddiamızdan vazgeçeriz. Hele uzmanı olmadığımız bir konuda ukalalık etmeye pek kalkışmayız. Şarlatan ise hem uzmanı olmadığı alanlarda fikir yürütür, teoriler ortaya atar hem de bütün bilim dünyasını karşısına alma pahasına da olsa bu fikir ve teorilerin doğru olduğu iddiasından vazgeçmez. Şarlatan hem suçludur hem güçlü.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı vardır?

A) Sıradan bir insan şarlatanları ayırt edebilir mi?

B) Şarlatanın temel özelliği yanlışı savunmak mıdır?

C) Bilim insanı ünvanına sahip şarlatanlar var mıdır?

D) Şarlatanlar bilim insanlarına açıkça karşı çıkar mı?

E) Şarlatanların tuzağına düşenler yalnız cahiller midir?

24. Gelmiş geçmiş en önemli pedagoglardan olan Anton S. Mihayloviç Makarenko'nun ülkemizde de yayımlanan "Ailede ve Okulda Çocuk Eğitimi" adlı kitabının bir bölümünün başlığı "Sevgi Yolu ile Otorite"dir. (I) Makarenko bu bölümde "Bu, yanlış otoritenin en yaygın olan türüdür." der ve şöyle devam eder: (II) "Bunu sağlamak için de sevgi dolu sözcükler, uzun süren okşama ve öpücüklerle her fırsatta sevgi gösterileri çocuğa gereksiz bir bolluk içinde sunulur. (III) Eğer çocuk söz dinlemezse ilk soru 'Yoksa sen bizi sevmiyor musun?' sorusudur. (IV) Bu yanlış ana babalar çocuktan da sürekli sevgi ve şefkat beklerler. (V) Bu yaklaşım, içinde pek çok tehlikeyi barındırır ama bunların en başta geleni aileleri içe dönük yapma riskidir." (VI)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine anlam bütünlüğü açısından "Pek çok ana baba, çocuklarının söz dinler olmasından emin olmak için onların kendilerini sevmeleri gerektiğine inanmaktadır." **cümlesi getirilebilir?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

25 ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Arkadaşları Âşiyan'a gittiklerinde Fikret, kapılardan birinde yavaşça görünür, seri adımlarla size yaklaşır, tombul parmaklarının ucu sivri elini size uzatır ve elinizi içtenlikle sıkar. Kanepesine oturur. Parmaklarını birbirine kenetler. Ellerini ovuşturur. Ve bakışlarını, gözlerini öne eğerek o iri görünümlü bedenden hiç beklemediğiniz nazik bir sesle hatırınızı sorar. O zaman Tevfik Fikret artık gayet sıkılgan bir insandır. Sözcükleri bir gözyaşı, cümleleri dinmek bilmeyen bir coşkudur. Onu dinlerken insanlığı daha uzaktan, daha açık görmek için yükselmiş ve karışıklıktan arınmış görkemli bir varlıkla karşılaşırsınız. Ruşen Eşref'e göre "Hep insanlığın karanlık, çamurlu yollarında, dehlizlerinde sitemkâr dolaşır; hemcinsleri için kurtuluş diler. Ruhu, hep insanlığın elemleriyle doludur ve zehirli, kahırlı, her zaman bedbin görünür. Bütün bu yoğun karanlık içinde cesaret aldığı ışık kaynağı ise erdem olacaktır. "

CBA Yayınları

25. **Bu parçada altı çizili sözle Tevfik Fikret'le ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Konuşurken çok içten ve duygusal olduğu
B) Farklı ruhsal yapılar arasında gidip geldiği
C) Konuk ağırlamaktan büyük keyif aldığı
D) Acılar içinde geçen bir yaşamı dile getirdiği
E) Konuşmayı ve dertleşmeyi çok sevdiği

26. **Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Tevfik Fikret, fiziksel ve ruhsal yönleriyle ifade edilmiştir.
B) Sanatçının, insanlık için acı çeken ruh hâli tanık gösterme yoluyla dile getirilmiştir.
C) Açıklama, betimleme, öyküleme ögeleri birlikte kullanılmıştır.
D) Tartışmacı bir üslupla yazılmıştır.
E) Gözlemlere yer verilmiştir.

27-30. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir kitabevinin vitrininde A, B, C, D yazarlarının kitapları üç katlı bir stantta sergilenmektedir.

Sözü edilen stantta kitapların bulunduğu yerler aşağıda numaralanmış olarak verilmiştir:

8	9	10	11
4	5	6	7
	1	2	3

- Bu kitaplardan 4'ü A'ya, en çoğu C'ye aittir.
- Kitaplar raflarda karışık olarak yerleştirilmiştir.
- Üst katta dört, orta katta dört kitap vardır.
- A'nın üst ve orta rafta sadece birer kitabı vardır.
- Hiçbir yazarın iki kitabı yan yana değildir.

27. Buna göre, 1 numaralı yerde;

I. A,
II. B,
III. C

adlı yazarlardan hangisine ait bir kitap olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

28. Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

A) 8 ve 11 numaralı yerlerde C adlı yazara ait kitaplar vardır.
B) 9 ve 11 numaralı yerlerde aynı yazara ait kitaplar vardır.
C) 4 ve 7 numaralı yerlerde farklı yazarlara ait kitaplar vardır.
D) 1 ve 5 numaralı yerlerde A adlı yazara ait kitaplar vardır.
E) 2 ve 10 numaralı yerde B adlı yazara ait kitaplar vardır.

29. 6 ve 8 numaralı yerlerde C adlı yazarın kitapları varsa aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur?

A) 10 numaralı yerde C adlı yazarın kitabı vardır.
B) 11 numaralı yerde C adlı yazarın kitabı vardır.
C) 4 numaralı yerde C adlı yazarın kitabı vardır.
D) En alt katta her yazardan birer kitap vardır.
E) 5 numaralı yerde A adlı yazarın kitabı vardır.

30. Bu standın kaç numaralı yerinde A'ya ait bir kitap olamaz?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

CBA Yayınları

1. Bu tip sorularda ilk boşluğa uygun birkaç seçeneğin olduğu görülebilir. O sebeple diğer boşluklarla uyum bizim için önemlidir. Bu soruda ise enteresan olarak ilk iki boşluğa uygun seçenekler bulunmaktadır. Cümlenin sonuna genel anlama uygun olarak ve önündeki kelimeleri de dikkate alarak getirilebilecek seçenek E şıkkında verilmiştir. Diğer kelimelerin de uyumlu olduğu düşünülürse cevabımız bu sebeple E şıkkı olmuştur.

CEVAP: E

2. ÖSYM'nin hemen her yıl sorduğu bir sözcükte anlam soru tipi olan "*tırnak içinde söz verme*" sorularında ilk yapmamız gereken şey, soru kökünde bize incelenmemizi kelime gruplarını anlamını parçaya geçmeden önce değerlendirmek olmalı. Bu anlamı daha sonra parçadaki anlamla birleştirerek doğru cevaba ulaşmak gerekir. Soru kökünde verilen "**sözcüklerin dizginlerini tümüyle elinden bırakmamak**" sözüyle anlatılmak istenen "**kelimelerin anlam gücüne hâkim olmak**" gerektiğidir. Bu anlamı paragrafla birleştirdiğimizde doğru seçeneğin B şıkkı olduğu görülmektedir.

CEVAP: B

3. *En az iki kelimeden oluşan ve genellikle mecaz anlamda kullanılan sözcük gruplarına* **deyim** denir. Deyimler çok sık kullanılan kelime grupları olsa da son dönem insanların konuştuğu Türkçede yeterince kullanılmaması sebebiyle bu tip sorularda bizi zorlayabilmektedir. B seçeneğinde verilen "**Ağzı var dili yok**" deyimi "*kimseye zararı olmayan, çok sessiz*" anlamına gelen bir deyimdir. B seçeneğinin geri kalanında ise olumsuz bir anlamı olduğu için doğru cevap olmuştur.

CEVAP: B

4. Bu tip sorularda öncül olarak verilen cümlelerde önemli olan noktaların mutlaka altı çizilmelidir. Daha sonra şıklar değerlendirilirken bu altı çizilen kısımların doğru seçeneğimizde bir bütün halinde olması gerekir. B şıkkında verilen cümlelerde öne çıkan kelime "ağaç" ve "türemek"tir. Diğer önemli olan unsurlar ise "Uygur" ve "Dede Korkut" kavramlarıdır. Bu son iki kelimeden hareketle farklı Türk boyları yorumu yapmak mümkün olacağı için doğru cevap A seçeneği olmuştur.

CEVAP: A

5. Bu tip sorulardan cümlenin ilk bölümünü bulmak kadar son bölümünü bulmak da önemlidir. Bölümler arasındaki anlamsal örüntüleri izleyerek çıkaracağımız sonuç şu şekildedir: 2,5,4,**3**,1, 6

CEVAP: C

6. Bu tür sorulardan altı çizili söz grubunun veya tırnak içinde verilen kelimelerin anlamını tek başına düşünmek bile bazen soruyu doğru cevaplamamızı sağlayacaktır. Bu parçada geçen "**hava toplamak**" söz grubunun cümleye kattığı anlam parçanın diğer önemli kelimesi olan "**para**" ile birleşip "**para elde edememek**" anlamına gelir ki bu durumun da C seçeneğinde verildiğini görmekteyiz.

CEVAP: C

7. 1 numaralı "**altı<u>n</u>da**" kelimesinde *kaynaştırma harfi* bulunmaktadır. 2 numaralı "**yüre<u>ğ</u>imde**" kelimesinde ünsüz yumuşaması bulunmaktadır. Aynı ses olayı 4 numaralı "**uza<u>ğ</u>a**" kelimesinde de bulunmaktadır 5 numarada "**ak(ı)lım**" kelimesinde ise ünlü düşmesi bulunmaktadır. 3 numaralı sözcükte herhangi bir ses olayı bulunmamaktadır.

CEVAP: C

8. Türkçede birleşik kelimeler bazı kurallar *gerçekleştiğinde bitişik yazılır. En çok karşımıza çıkacak ve ÖSYM'nin en çok sorduğu kural, birleşme esnasında her iki sözcükte ya da ikinci sözcükte anlam değişmesi bulunursa birleşik kelime bitişik yazılır. Aksi halde yani anlam değişmesi yok ise kelimeler ayrı yazılır.* Dikkat edilirse B seçeneğinde verilen "**kuru fasulye**" kelimesi anlam değişmesi olmayan bir sözcük olduğu için ayrı yazılması gerekiyordu.

Uyarı: Bu konuyla alakalı en kapsamlı bilgiyi Türk Dil Kurumunun resmî internet sitesinde bulabilirsiniz. Burayı incelediğinizde çok fazla kural olduğunu göreceksiniz. Ancak ÖSYM özellikle KPSS'de en fazla çözümde belirttiğimiz kuralı sormaktadır.

CEVAP: B

9. Cümlelerde kullanılan zarf fiillerden sonra ancak aynı eki almış bir başka zarf fiil gelmediği müddetçe "," getirilmez. Bu sebeple 3 numaralı yere getirilemez. Bir diğeri ise sıfat ile isim arasına hiçbir zaman "," gelmez. 5 numaralı cümlede "...hiç görmedikleri bir çiçek..." ifadesinde çiçek isminin sıfatları arasına virgül konulamaz. Bu nedenle sorunun doğru cevabı D seçeneğidir.

CEVAP: D

10. Öncelikle bu cümlenin dolaylı tümlecini tespit edelim: "*Mahallenin en geveze insanı Seracettin Bey'e tam kapıdan çıkarken yakalanmaya ve tanıdığıma tanı*yacağıma bin pişman olduğum bu adamdan kurtulmak için en az yarım saat konuşmak zorunda kalmaya". Bu bölümde geçen "tanıdığıma", "tanıyacağıma", " olduğum" kelimeleri birer **sıfat fiildir.** "yakalanmaya, kurtulmak, konuşmak, kalmaya" kelimeleri ise **isim fiildir.** "çıkarken" kelimesi ise **zarf fiildir.** Bu bölümde bulunan "ve" kelimesi bir **bağlaç** iken "için" kelimesi bir **edattır**. Bu bölümde işaret zamiri bulunmamaktadır.

CEVAP: D

CBA Yayınları

11. Türkçede bir cümle ögelerine ayrılırken ilk yapılması gereken aslında cümleyi okuyup bir bütün halinde anlamına hâkim olmaktır. Bunu yapmayıp direkt olarak yüklemi bulmaktan başlarsak bir noktada teknik olarak sıkıntılar yaşayabiliriz. B seçeneğinde verilen cümle okunduğunda "**Cümlenin içinden herhangi bir sözcüğü, sözcük grubunu ya da eki çıkardığımızda cümlenin anlamında herhangi bir değişme, eksilme olmuyorsa**" bölümünün anlam bakımından bir bütünlük teşkil ettiğini söyleyebiliriz. Bu yüzden bölüm kendi içerisinde ögelerine ayrılıp parçalanamaz. B seçeneğinde parçalanamayan bu bölüm **zarf tümleci,** "o cümle" bölümü özne, "duru cümledir." bölümü de **yüklemdir**.

CEVAP: B

12. 5 numaralı cümle yüklemin yerine göre kurallı olmasına rağmen yapısına göre **birleşik bir cümle olduğu için** E seçeneği doğru cevap olmuştur.

CEVAP: E

13. Türkçede *iyelik eki varlıkların kime ait olduğunu bildiren ek*tir. Bir varlığın kime ait olduğunu da isme sorulan "**neyin, kimin**" soruları ile buluruz. Altı çizili sözcüklere bu soruları sorduğunuzda sözcüğün cümle içerisindeki anlamıyla birlikte cevap olarak "**onların**" kelimesini almamız gerekmektedir. 5 numaralı sözcüğe bu soruları sorduğunuzda "**onun**" cevabını aldığımız için doğru seçeneğimiz E şıkkı olmuştur.

CEVAP: E

14. Yapım eki *sözcüğün anlamını değiştirip görevini değiştirebilen ek* demektir. Bütün fiilimsi ekleri de birer yapım eki olarak kabul edileceği için B seçeneğinde bulunan «**söyleyecek**" kelimesi sıfat-fiil olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer seçeneklerde "-ecek, -acak" gelecek zaman eki olup çekimli fiil oluşturmuştur.

CEVAP: B

15. B seçeneğinde ifade bulunan kavram, parçada geçen "**masmavi**" kelimesi ile karşılık bulmuştur. Parçada "**kahraman, zaman, mekân, olay**" dörtlüsü bulunduğu için öykülemeye başvurulmuştur. Parçadaki cümlelerin sonu 3. tekil şahısla bittiği için D seçeneğini elememiz gerekir. Parçada geçen "**Elinde olsaydı ondan biraz daha yakınlaşmasını rica edecekti.**" cümlesi ile kişileştirmeyi bulmaktayız. Bu parça herhangi bir görüşü kanıtlama amacı taşımadığı için doğru cevabımız A seçeneği olmuştur.

CEVAP: A

16. Bir paragrafın giriş cümlesinde bulunabilecek ve bulunamayacak kelimelerin tespiti bu tip sorulara doğru ve hızlı çözmemizi kolaylaştıracak unsurların başında gelir. Dikkat edilirse 2 numaralı cümlede geçen "**bu** uğur inancı" kelime grubunda bulunan "**bu**" kelimesi bir paragrafın ilk cümlesi için uygun bir sözcük değildir. Bu sebeple doğru cevabımız B seçeneği olmuştur.

CEVAP: B

17. Bu tip sorularda genellikle paragrafın geneliyle alakalı ama teknik olarak farklılaşan bir cümle akışı bozar. Bu sorumuzda da bu şekilde olmuştur. Hatta biraz daha tehlikeli olarak bir önceki cümleye benzer ama akışı bozan bir cümle kullanılmıştır. Paragrafın genelinde "**mum**"un tarihsel sürecine ışık tutulurken 4 numaralı cümlede "**gaz lambası**" aktarıldığı için doğru cevap olmuştur.

CEVAP: C

18. Bu tip sorularda paragrafın ilk cümlesinde bulunabilecek kelimeleri bilmek ve buna göre cümleleri değerlendirmek işimizi oldukça kolaylaştıracaktır. Paragrafın ilk 4 cümlesinde ön yargıların insan üzerindeki etkisi ile alakalı benzetmeler yapılmışken 5 numaralı cümle ile birlikte "**ön yargı**"nın terimsel karşılığı üzerinde durulduğu için cevabımız D seçeneği olmuştur.

CEVAP: D

19. Paragraf, öncesi ve sonrası ile birlikte birbiriyle alakalı cümleler topluluğudur. Bu sebeple paragraftaki her bir cümlenin öncesi ve sonrasıyla şekilsel ve anlamsal bağlantılarının olması gerekir. Parçanın bir numaralı cümlesi ile 2 numaralı cümlesi arasında anlamsal bir kopukluk bulunmaktadır. Bunu tespit ettikten sonra seçenekleri irdelediğimizde 1 numaralı cümlenin açıklayıcı bir devamı olarak 5 numaralı cümleyi görmekteyiz. Bu sebeple 2 ve 5 numaralı cümlelerin yer değiştirmesi paragrafa anlam bütünlüğü kazandıracaktır.

CEVAP: C

20. Bir cümlede "**gerekçe"** kavramının bulunabilmesi için genellikle "**için**" edatının kullanıldığını görürüz. Bu edat eklendiği cümleye *sebep* anlamı da kattığı için genellikle bu şekilde kendini belli edecektir. Paragrafımızda icadımız olan "çengelli iğne kavramının buluş gerekçesi" olarak 2 numaralı cümleyi ve 3 numaralı cümleyi görmekteyiz. Bu cümlelerdeki olaylar gerçekleşmeseydi böyle bir buluş olmayacaktı.

CEVAP: C

CBA Yayınları

21. Bütün paragraf sorularında anlatılan bir dünya vardır. Bizim diğer tüm dış etmenlerden kurtularak bu dünyanın içerisine girmemiz gerekir. Bunu başarabildiğiniz paragraf sorularının sizler için çok basit olduğunu fark edeceksiniz. Bu soruda parçanın genelinden çıkaracağınız bir özet cümlesi bulmamız gerekir öncelikle. Bu parçadan çıkaracağımız sonuç "insanın doğadan hep korktuğu ancak onu değiştirip şekillendirebildiği zaman keyif almaya başladığı"dır. Bu yaptığımız yorumdan hareketle rahatlıkla C seçeneğine ulaşabiliriz.

CEVAP: C

22. Bir paragraf sorusunu içinde anlatılan dünyaya girebildiğiniz ölçüde soruyu doğru yapmak mümkündür. Bunun için de tüm dış etmenlerden uzaklaşıp kendimizi tam anlamıyla sadece ve sadece paragrafa vermemiz gerekir. Bu parçada bize "**Gül**" örneği ile verilmek istenen mesaj insanın içinde var olan duyguların kişiliğini dolayısıyla kendisini yansıttığıdır. Siz de bu şekilde paragrafı okuduktan sonra anladığınız yorum üzerinden doğru cevaba giderseniz rahatlıkla B seçeneğine ulaşırsınız.

CEVAP: B

23. Bu parçada "**şarlatan**" kavramının terimsel karşılığı ve bu tanıma uyan kişilerin özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Hatta bu kişilerin yapabileceği şeylere de atıfta bulunulmuştur. Paragrafta geçen "**Şarlatan ise hem uzmanı olmadığı alanlarda fikir yürütür, teoriler ortaya atar hem de bütün bilim dünyasını karşısına alma pahasına da olsa bu fikir ve teorilerin doğru olduğu iddiasından vazgeçmez.**" cümlesinden hareketle D seçeneğinde belirtilen soruya ulaşmak mümkün olacaktır.

CEVAP: D

24. Bu tarz sorularda ilk dikkat etmemiz gereken soru kökünde geçen "**numaralanmış yere mi, numaralanmış cümleden önce mi, sonra mı**" ifadeleridir. Çünkü bu ifadelere dikkat etmemek doğru yaptığımız bir soruyu yanlış işaretlememize neden olabilir. Daha sonra soru kökünde verilen cümleyi iyi irdeleyip önemli gördüğünüz noktaların altını çizmek bizi doğru cevaba daha kesin ifadelerle götürecektir. Bir de araya bir cümle getireceksek eğer cümleler arasında kopukluk da bulunabilir ve bu durum işimizi kolaylaştıracaktır. Dikkat edilirse 1 numaralı yerden sonra gelen cümle ile 2 numaralı yerden sonra gelen cümle arasında anlamsal bir kopukluk bulunmaktadır. Bu kopukluk soru öncülüğünde tırnak işareti ile belirtilen cümle ile rahatlıkla giderilebileceği için cevabımız A seçeneği olmuştur.

CEVAP: A

25. Parçada verilen "**Sözcükleri bir gözyaşı, cümleler dinmek bilmeyen bir coşkudur.**" ifadesinde yer bulan anlamlar A seçeneğinde verilmiştir. "**bir gözyaşı**" ifadesi ile *duygusallık*, "**bir coşku**" ifadesi ile *içtenlik* ön plana çıkarılmıştır. Bu sebepten doğru cevabımız A şıkkı olmuştur.

CEVAP: A

26. Bir parçanın tartışmacı üslupla yazılması için o parçada herhangi bir fikri kanıtlamak kaygısının ön plana çıkması gerekir. Okuduğumuz bu parçada paragraf yazarı sadece tespitlerde bulunmuştur. Bu sebeple asla bir fikri ispatlama gayesi taşımadığı için doğru cevap D seçeneği olmuştur. Zaten A ve B seçeneklerinin doğruluğunun doğal sonucu olarak E seçeneği de doğru olacaktır. Bu parçada C seçeneğinde belirtilen anlatım teknikleri de kullanıldığı için cevabımız ortaya çıkmıştır.

CEVAP: D

DENEME - 8			
27- A	28- E	29- C	30- B

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. İnsan, herhangi birine karşı bir hata ya da haksızlık yaptığının farkına vardığı zaman içtenlikle ---- bilmelidir. Ne var ki bütün gücünü başkalarının kendine verdiği değerde arayan birey, kolay kolay özür dileyemez. Özür dilerse insanların kendisini ---- korkar. Oysa içten bir biçimde özür dilemeyi bilen kişi ---- en sağlam karakterli insandır bu yeryüzünde.

Düşüncenin akışına göre bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) bunu itiraf etmeyi - aşağılayacağından - herkese göre
B) onunla konuşulmalıdır - üzeceğinden - benim için
C) özür dilemeyi - zayıf göreceğinden - en güvenilir
D) hatasından dönmeyi - dışlayacağından - güvenilirlik bakımından
E) hatasını telafi etmeyi - affetmeyeceğinden - bazen

2. Edebiyatın olmazsa olmazı nedir, diye bir soru sorsak en bireycisinden en toplumcusuna herkes okura "estetik bir haz verme" konusunda birleşir. Ama herhangi bir yapıtın edebiyat değeri olup olmadığı konusunda kimi aynı yapıtı göklere çıkarırken kimi yerin dibine batırır. Çünkü "estetik haz" dediğiniz şeyin denklemi, formülü yoktur; bırakın farklı sanat ekollerinden birine yandaş olanların estetik anlayışının farklılığını, aynı ekolün en sadık savunucusu iki sanatçının bile aynı yapıt karşısındaki beğenileri birbirine ters olabilir.

Bu parçada altı çizili sözle aşağıdakilerin hangisi anlatılmak istenmektedir?

A) Kimilerinin sanatsal beğeni konusundaki yargıları nesnellikten çok uzaktır.
B) Herkesin sanatsal bir yapıttan aldığı tat ve onunla ilgili yorumu farklı olabilir.
C) İnsanların estetik anlayışlarının birbirinden farklı olması, kültür ve yetişme tarzları ile ilgilidir.
D) Değişen zamana ve sanat akımlarına göre sanatta güzellik anlayışı da değişir.
E) Bir akımı savunan sanat adamı, başka sanat akımlarını rakip saydığı için tarafsız yorum yapamaz.

3. Özgürlük olmayınca ne ekmeğin ne aşkın lezzeti var

Bekle beni ülkemin kurtuluş durağında

Bu dizelerde "lezzet" sözcüğünün kazandığı anlam, aşağıdakilerden hangisinde vardır?

A) Akşamın üstüme serildiği saatlerde
Yapışır paçama bir çaresizlik
B) Sen yığılıp kalsan da bir duvar dibinde, sürer
Bu delişmen sarhoşluğu denizlerin
C) Ben seni o gün sevdim, dün sevdim, bugün sevdim
Sen beni tek yarın sev, geçen geçti sevdiğim
D) Sen yoksun ya şiir de yok, sohbetlerde haz da yok
Var diyenler var ya, sen yoksan onlar da yok
E) Tuvale sürdüğüm boya değil artık kan
Kırmızı kan darbesi gözlerinden ruhuma akan

4. (I) Gözlerindeki "Bana güvenebilirsiniz, ben de size güvenebileceğimi hissediyorum." bakışı, birkaç saniye içinde aramızda görülmeyen, çok hoş, derin anlamlı bir kanalın açılmasına yol açmıştı. (II) O kanalın içinden akarak geçen sevgiyle kaplanmış büyük saygı duygusu ile ellerimizi birbirimize uzattık. (III) "Hoş geldiniz, biz de sizin gelmenizi dört gözle bekliyorduk." derken sesi, ışıltılı gözleriyle uyum içinde çıkan bir enstrümanın sesi gibiydi. (IV) Giyimi kuşamı ne kadar sade ise o kadar da uyumlu ve etkileyiciydi. (V) Kravatının, gömlek yakasıyla birleşen yerdeki üçgeninin bu kadar düzgün, âdeta milimetrik ayarları yapılmış bir şekle sahip olması, onun ne kadar düzenli biri olduğunun kanıtı gibiydi.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde ayrıntılar, ötekilerden farklı bir duyuya dayanılarak belirtilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

5. Bir insanı ailesine bakarak kısmen, konuşmalarına bakarak yarı yarıya, arkadaşlarına bakarak hemen hemen, okuduğu kitaplara bakarak ise kesinlikle tanıyabiliriz.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerin hangisidir?

A) Yaşamda hiçbir dost, arkadaş kitapların yerini tutamaz.

B) İnsanın kültürel birikimi en çok, okuduğu kitapların sayısıyla gelişir.

C) Okuduğu kitaplar, insanın kişiliğini ve düşünce yapısının ayrıntılarını açıkça ortaya koyar.

D) Okuduğu her yeni kitap, insanın olumsuz özelliklerini törpüleyerek onu daha iyi bir insan yapar.

E) Kitaplar; kitaplıkları süsledikleri sürece değil, okundukları sürece değerlidir.

6. (I) "Yaşını başını almak", geçmişte ve günümüzde insanın yaşlandıkça geliştiğini, olgunlaştığını anlatmak için sık kullanılan bir deyimdir. (II) Aklın gelişmesi; yılların geçmesine, yaşam deneyimlerinin birikmesine bağlanır; bu nedenle küçük yaşta olanlar "Yaşı ne başı ne?" diyerek küçümsenir. (III) Öte yandan, "Akıl olmayınca başta, ne kuruda biter ne yaşta.", "Akıl yaşta değil, baştadır." sözleri, yılların her zaman kişiyi akıllandırmaya yetmediğini ifade eden sözlerdir. (IV) "Yaş yetmiş, iş bitmiş." sözü ise akıl ve gönül olgunluğuna ancak bu yaşta ulaşılabileceği anlamını taşır. (V) "Er kocar, gönül kocamaz." atasözü ise belki en doğru atasözlerimizden biri olup "Kişi yaşlanır, vücudu güçten düşer ama gönlü taze kalır; sevgisi taşkınlığını yitirmez." anlamında çok hoş bir halk saptamasıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde, bir deyim ya da atasözünün açıklaması doğru verilmemiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. 1992 yılında Aydın Valiliği (I) , Tarım Bakanlığı ve DSİ Genel Müdürlüğüne gönderilen dilekçelerde "İzmir (II) - Aydın oto (III) - yolu inşaatında kullanılmak üzere alınan dolgu maddeleri nedeniyle tarım arazilerinin, zeytinliklerin, makiliklerin ve yer (IV) - altı su kaynaklarının tahrip edildiği (V) ; bu tahribata ivedi olarak el konulması gereği" talep edilmişti.

Yukarıda numaralanmış noktalama işaretlerinden hangileri yanlış kullanılmıştır?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) III ve V E) IV ve V

8. Ziya Mısırlı, 1926 yılında (I) Zonguldak ilinin Çaycuma beldesinde (II) doğmuş. İlkokulun birinci sınıfında gözlerindeki ışık azalmaya başlamış.

Öğretmenin karatahtaya (III) çizdiği "rengârenk" bir kedi resmini ancak tahtanın yanına gelince görmüş; çok sevmiş bu rengârenk kediyi, yanından ayrılmak istememiş. O yıl sınıfta kalmış Ziya Mısırlı. Sonraki yıllarda ön sıraya oturtmuşlar (IV) onu öğretmenleri, kendisi söylememiş, onlar fark etmiş (V) göremediğini. Sonrasında çok başarılı olmuş.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

9. I. Geceleyin benden ayrılır ruhum,
Dönünceye kadar açık kalır cam.

II. Uyanık, başımın ucunda bir mum,
Beklerim, beklerim böyle her akşam.

III. Sabah olduğunu çok biliyorum;
Biliyorum, bu bir sonsuz heyecan.

IV. Besbelli bir ömür böyle sürecek,
O öyle uçarı, ben böyle ürkek.

V. Bir gün ya bilerek ya bilmeyerek,
O dönmeden önce camı kapayacağım.

Yukarıda numaralanmış dizelerin hangilerinde fiilimsiye yer verilmemiştir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

10. I. elinin arkasında güneş duruyordu
II. aylardan kasımdı üşüyorduk
III. sisler bulvarında seni kaybettim
IV. terk edilmiş bir çocuk gibiydim
V. dokunsanız ağlayacaktım

Yukarıda numaralanmış dizelerin hangilerinde birleşik zamanlı bir eylem kullanılmamıştır?

A) I ile II B) I ile III C) II ile IV
D) III ile IV E) IV ile V

11. Bitki (I) örtüsü (II) bir bölgede (III) yetişen bitki topluluklarının (IV) ortak adı, bir başka deyişle (V) floradır.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisi kökünün türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. O yıllar ülkede büyük değişim (I) yılları. Benim (II) lisede son yılım. İngilizce öğretmenim (III), yazdığım (IV) bir makaleyi alıp tahtaya yazdırmıştı. Herkes gülmüştü bana. Utandım (V) ve kendimi aptal hissettim.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde geçen -(ı)m, -(i)m eki, aşağıdaki işlevlerden hangisinde kullanılmamıştır?

A) Kişi (şahıs) eki
B) İyelik eki
C) Yapım eki
D) Tamlayan eki
E) Sıfat-fiil eki

CBA Yayınları

13. Okul günlerinizi bir (I) düşünün. En beğendiğiniz (II) öğretmen kimdi? Neden? (III) Herhâlde (IV) en güzel anılarınız sizi seven ve onaylayan öğretmenle ilgiliydi. O öğretmenimizin bize neler dediğini pek (V) anımsamayız ama bizi sevdiğini çok iyi anımsarız.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisi sözcük türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. (I) Bir konuda, o güne kadarki tutumunuzu değiştirmek isterseniz yapacağınız ilk iş bu kararlılığınızı, bir kâğıda tarihini de belirterek yazmak olsun. (II) O kâğıda, ne kadar zamanda tümden değişmiş olmayı hedeflediğinizi de yazın. (III) Yani değişim sürecinizi, her defasında hedefe daha da yaklaşacağınız biçimde aşamalara bölün. (IV) Tutumunuzu değiştirmenin eğlenceli ve atacağınız adımların motive edici olması için kendinize ödüller belirleyin. (V) Her yeni aşamanın ödülü bir öncekini geçerek yüksek olsun.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi öge dizilişine göre sırasıyla "özne, zarf tümleci, yüklem"den oluşmuştur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Kamyonumuz karşıdan bakınca pek de havalı görünüyor. Adı "Gezgin Canavar". Soluk yeşil brandanın altına tepeleme mal yüklü şu anda. Bizim canavar altı tekerlekli. Boyası kırmızı, beyaz; devasa bir bayrak gibi. Dikiz aynasının sağ üst tarafında küçük bir Kâbe fotoğrafı yapışık! Oturma mahallinin her tarafında dualar boy boy, türlü türlü... Kimi Latin harfleriyle kimi Arapça yazılı. Hepsi de hat sanatı ile süslü yazıyla yazılmış. Aynanın yanında bir dizi mavi boncuk, minik bir kaplumbağa kabuğu... Üçgen biçimli kaza muskası, yeşil kurdeleyle sarkıtılmış kocaman bir "Maşallah" yazısı ve onun altında mavi boncuklar şıkır şıkır...

Bu parçanın anlatımında ağır basan, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Açıklama B) Tartışma C) Öyküleme
D) Betimleme E) Karşılaştırma

16. Edebiyatta konuşma dilinin yazıda, özellikle şiirde kullanımı daima tartışma konusu olmuştur. 13. yüzyıl Yunus Emre ilahilerinden 8. yüzyıl Nedim şarkılarına kadar unutulmaz dizelere imza atmış birçok sanatçı, her dizesi halk dilinden aldıkları sözcüklerle bu tartışmaya nokta koymuştur aslında. Gerek Tanzimat Edebiyatı gerekse Millî Edebiyat dönemlerinde halk dili ile yazma konusunda önemli adımlar atılmış, Cumhuriyet Edebiyatı'nın şairleri bu geleneği daha da bilinçlendirerek modern şiir dilimizi hazırlamıştır.

Yukarıdaki parçada yazarın "nokta konduğunu" ileri sürdüğü görüş aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Günlük dildeki sözcükler şiirde kullanıldığında şiir, sıradan insanın da sevebileceği hâle gelir.

B) Tanzimat Edebiyatı, Millî Edebiyat ve Cumhuriyet Edebiyatı dönemlerinin şairleri yeni bir dille şiir yazmışlardır.

C) Halk dilinden alınmış sözcüklerle şiirde, her duygu, düşünce en güzel şekilde anlatılabilir.

D) Günümüz şiir anlayışının kökeninde Yunusların, Nedimlerin şiirleri vardır.

E) Eski edebiyat şiirlerinde şiir dili, sanatlı söyleyişlerle güçlendirilmiştir.

CBA Yayınları

17. Değil elbette, hele bu soru özel olarak sanatta gelenekle ilgili ise. Gelenek insana normal, olması, uyulması gereken şeyler bütünü olarak geliyorsa o zaman o, bir alışkanlıklar bütünüdür. Bunun için de sanatçıya olsa olsa hazır reçeteler sunabilir. Bu kolaylık, bu rahatlık ise gerçek bir sanatçıyı hiçbir zaman mutlu etmez, edemez. Aslında aynı ülkede, aynı evrede ya da peş peşe çeşitli edebiyat akımlarının varlığı, geleneğin zaten o kadar da önemsenmediğini kanıtlıyor.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

A) Sanatta ve edebiyatta gelenek çok önemli hatta vazgeçilmez bir şey midir?

B) Sanatçının gelenekten yararlanması her zaman kötü bir şey midir?

C) Geleneksel tür ve biçimleri, yeni edebiyat ürünlerine uyarlamak doğru mudur sizce?

D) Geleneğe sırtına dönmüş bir edebiyatçı, özgür bir üretimin kapısını açmış mıdır sizce?

E) Edebiyat akımlarının değişkenliği sanatta her zaman bir altüst oluşa yol açmış mıdır?

18. (I) ABD'li metabolik hastalıklar uzmanı Eric Colman; Taş Devri ve sonrası ilkel dönemlerde atalarımızın bugünkü insanlığa göre daha zayıf olduklarını, yerleşik yaşama geçilmiş Antik Çağlarda bile günlük kalori alımında yağ oranının yüzde 20'yi aşmadığını söylüyor. (II) İnsanoğlunun 35 yaşına güçlükle ulaştığı bu eski çağlarda aşırı kilolardan kaynaklanan hastalıkların nedenlerinin önceleri anlaşılamadığı, bu nedenle yaygın bir durum olmayan obezitenin zararları üzerinde fazla durulmadığı sanılıyor. (III) Yine de yol açtığı diğer hastalıklar obeziteyle ilişkilendirilemese bile Yunan kültüründe güzel kavramının uyumlu ve narin bir bedenle temsil edildiği yıllarda, fiziksel yapının dengesine zıt düşen obeziteye iyi bir gözle bakılmıyordu. (IV) Tıp biliminin kurucusu Hippokrat (MÖ 460-377), tarihte ilk kez şişmanlığı bir tür patoloji diye tanımlamıştı ve aşırı kilolu kişilerin aniden ve genç yaşta öldüklerine dikkat çekmişti. (V) Bu nedenle Hippokrat'tan bu yana hekimlerin, şişmanlık sorununa çözüm arayarak Akdeniz diyetine benzerlik gösteren öneriler getirdikleri belgelenmiş durumda. (VI) Bu çözümlerin pek çoğunun bugün de geçerli olduğu günümüz hekimlerinin ve diyetisyenlerin çoğunun üzerinde hemfikir oldukları düşüncelerdendir.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

19. (I) *"Coğrafi Keşifler Çağı"* kadar Avrupamerkezci bir kavram az bulunur. (II) Coğrafi keşif diyebilmek için buraların daha önce Avrupalılar değil, insanoğlu tarafından bilinmiyor; üzerinde insan yaşanmayan yerler olması gerekir. (III) Böylece hepimiz ders kitaplarında Christopher Columbus'un, Magellan'ın, Vasco de Gama'nın, James Cook'un yolculuklarını Amerika'nın, Ümit Burnu'nun, Avustralya'nın vb. "keşfi" olarak okumuşuzdur. (IV) Oysa Amerika'ya, Avustralya'ya, Afrika'ya ulaşan Avrupalılar, oralarda, oraların yerli halklarıyla karşılaştılar; öyleyse Columbus'us, Cook'un eylemlerine nasıl "coğrafi keşif" diyebiliriz? (V) Avrupalılar 15. yüzyılın sonlarına doğru başlayan coğrafi yolculuklarında kendileri ilk kez gittikleri yerlerin *"keşfedildiğini"* söylemişler ve bunu da dünya halklarının zihnine kazımışlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturabilmek için bu cümlelerin hangilerinin yerleri birbiriyle değiştirilmelidir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

20. I. Büyük hikâyeci ve dil ustası Ömer Seyfettin de bu gelenekten gelen ancak kuşağının yüzünü Batı'ya çeviren yüzeysel ve kaba çoğunluğundan farklı, nüktedan ve sivri kişiliklerinden biridir.

II. Ancak o da Darwin'in "insan ile maymun, şempanze, goril türlerinin ortak bir atadan (primatlar soyundan) geldiği" çıkarımının bizdeki kaba ve yanlış yorumunun yani "İnsan maymundan gelmiştir." yakıştırmasının etkisinde kalmıştır.

III. 1839'da Tanzimat Fermanı ile resmî başlangıcını yapmış olan Türk modernleşmesi, 19. yüzyıl Avrupa pozitivizmi ile güçlü bir "bilimci" damara sahip olanların da bir hareketi olagelmiştir.

IV. Böylece o da gerçekte Darwin'e ait olmayan bu tezi hikâyelerinde yer yer kullanmış; örneğin, "Kesik Bıyık" hikâyesine "Darwin denilen herifin sözüne inanmalı. Evet, insanlar mutlaka maymundan türemişler! Çünkü işte neyi görsek hemen taklit ediyoruz; oturmayı, kalkmayı, içmeyi, yürümeyi, durmayı, hasılı hasılı her şeyi... " diyerek başlamıştır.

V. Geniş bir entelektüel birikime sahip olan Seyfettin'in dağarcığında olan Avrupalı kökenli hipotezlerden biri de Darwin'in "Evrim Teorisi"dir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturmak istesek hangi cümle <u>baştan üçüncü</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

21 ve 22. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Patrick Modiano, her romanında var olan sis bulutunu *Bir Gençlik*'te havaya saçıyor ve Paris'in karanlık sokaklarında var olmaya, yaşama tutunmaya çalışan Louis ile Odile'in bu sis bulutunu aralayıp yollarını bulabilmelerini ustaca hikâyeleştiriyor. Dünya edebiyatında "bellek" ve "hatırlayış" kavramlarını başkahraman olarak kurgulayan sayılı yazarlardan olan Nobel ödüllü Patrick Modiano *Bir Gençlik* adlı romanında, okuyucuya geçmişin anahtarını vererek âdeta siyah beyaz bir sinema filmi izletiyor. Kahramanlarının şimdiki zamanlarını kısaca verip romanın büyük çoğunluğunda geçmişe dönüş yapıyor. Kahramanlar Louis ve Odile çocuklarıyla bir dağ evinde mutlu bir yaşam sürüyorlar. Odile'in otuz beş yaşını kutladığı akşam, başta gördüğümüz o düzenli aile yaşamının geçmişinde, *Bir Gençlik*'in o küçücük omuzlarında ağır yükler taşıdığına tanık oluyoruz. Louis'in anımsayışlarında gerçek zamandan on beş yıl geriye gidiyoruz. Louis; askerden dönmüş, bir yaşam amacı olduğuna dair hiçbir belirti göstermeyen, yalnızlığın kıskacında bir adam. Odile ile plak çıkararak şöhreti yakalamak isteyen ama umduğunu bulamayan ve yalnızlığı ile baş başa kalmak isteyen mutsuz bir genç kız. Louise ve Odile'in yaşamlarına sessizce giren insanların ya da kaderin yürüdükleri yolları değiştirmesi, yersiz yurtsuzluğun içlerine işlediği bu iki masum gencin önce Fransız kafelerinden birinde birbirlerini bulması, önce yaşamın akışına kapılıp sonra da bu akıştan kaçarak var olabilme serüvenini dinginlikle okuyoruz.

21. **Bu parçadan hareketle Patrick Modiano adlı yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine varılamaz?**

A) Geriye dönüşler ve anıları romanlarında temel öge olarak kullanmaktadır.

B) Dünya çapında bir ödülün sahibidir.

C) Kendi geçmişine ait olayları kurgularına eklemektedir.

D) Roman kurgusunu belirsizlikler, net olmayan durumlar ve buradan çıkış arayışları üzerine oluşturmaktadır.

E) Bir sinema tadındaki anlatımıyla okuru, geçmiş yıllara götürmektedir.

22. **Bu tanıtım yazısında *"Bir Gençlik"* adlı kitapla ilgili;**

I. Bir arayış içinde olan iki gencin, sonunda, birlikte mutlu bir yaşam sürmenin yolunu buldukları,

II. Roman kahramanı iki gencin birbirlerini bulmalarında yaşamlarına rastgele girip çıkan insanların da rolünün olduğu,

III. Yeni bir yaşam kurmak ve mutlu olmak için çabalayan iki gencin, bunu nasıl başarabildikleri

bilgilerinden hangilerine yer verilmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

23. Gülben, Yalıkavak'ta duygularına göre yaşamayı sürdürdü. Vejetaryendi, vegan oldu. Yani hayvan sütünü, yumurtayı, yoğurdu, tereyağını, sentetik şekeri, deri ayakkabıları kendisine yasak etti. Köylülerden yufka ekmek yapmayı öğrendi. Buğdayın besleyici gücünü keşfetti. Buğdaydan çeşitli yemekler yapmayı öğrendi. Ve güneşin, ayın, börtü böceğin, badem ağacının ritmiyle yaşamayı sevdi. Akşamları yaptığı en sahici iş, bütün işlerini bitirip gün batımını seyretmek oldu. Ancak kaçtığı şeyler Yalıkavak'ta da peşini bırakmadı. Para, yol, televizyon, teknoloji, beton binalar... Yalıkavak "beyazlar" tarafından işgal edilmişti. O çok sevdiği köylüler ocaklarını söndürmüşler, Aygaz edinmişler, toprak tencerelerini atıp emayeler almışlar; el örgüsü halılarını, dokuma halılarını değiştirmişler, dantel perdelerini çıkarıp sentetik perdeler takmışlardı. Artık akşamları gün batımlarını değil, televizyonda "Yalan Rüzgârları"nı izliyorlardı. Gülben Yalıkavak'ı terk edip Fethiye'deki dağ köyüne göç etti.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmuştur?

A) Parçada adı belirtilen Gülben adlı kadının yaşam öyküsü

B) Gülben adlı kişinin yerleşim yeri tercihlerinde doğanın ve doğal yaşamın önemi.

C) Anadolu'da teknolojinin gelişmesi ile yaşanan değişimlerin insan yaşamı üzerine etkisi

D) Doğal yaşamın, değerini bilemediğimiz güzellikleri

E) Sağlıklı yaşam için teknolojinin doğayla uyumlu biçimde geliştirilmesi gerektiği

CBA Yayınları

24. Seyrani, çok bahtsız bir şairdir. Bütün ömrü sefalet ve acılarla geçmiştir. Bu acıklı hayatın yansımalarını hemen her şiirinde görürüz. Şairin bir özelliği de bu acıklı hayatına, iç sızılarına rağmen derin bir yaşama sevgisine, neşeye sahip oluşudur. En ciddi konularda bile alaycı bir eda ile nükteye, şakaya başvurur. Ağlarken güler, güldürür, gülerken düşündürür; Nasrettin Hoca'yı hatırlatan bir varlığa bürünür. Bu yüzden olacak, hiçbir şairin adını anmadığı Hoca'yı şiirine sokmuştur. Seyrani'nin şiirlerinde çağının devrimlerinin, yeni icat ve keşiflerin Türkiye'ye girişinin izlerini görmek mümkündür. Yeni mahkemelerin kurulması, medreselerin yanında modern okulların açılması, telgrafın kullanılmaya başlanması gibi yeniliklerin halk üzerindeki etkileri, çağının damgası olarak onun şiirlerinde yer yer görülür. Bu bakımdan edebiyatımızda tektir, diyebiliriz.

Bu parçada altı çizili söze karşı çıkan biri aşağıdaki dizelerden hangisini örnek göstererek kendi haklılığını kanıtlama yoluna gitmiş olabilir?

A) Atımın kuyruğu cura saz gibi
Divana vurmuş da ergen kız gibi
(Dadaloğlu)

B) Hızır Paşa bizi berdar etmeden
Açılın kapılar Şah'a gidelim
(Pir Sultan Abdal)

C) Bir çekirdek verdim dört bostan verdi
Benim sadık yârim kara topraktır
(Âşık Veysel)

D) Kementle bağlasam kolun bağ tutmaz
Yârin zülüfünden özge bağ m'olur
(Karacaoğlan)

E) Tüfek icat oldu mertlik bozuldu
Eğri kılıç kında paslanmalıdır
(Köroğlu)

25 ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Suavi Koçer, 80'ine merdiven dayamıştı. Hastaydı, yalnız ve yoksuldu. Üstelik bir de belli bir kitle dışında çok da adı duyulmamış bir "şair"di. Hep koltuğunda, çantasında, aklında, ezberinde taşımıştı şiirlerini. Ben, bu kadar kendi şiirine bağlı başka bir insan görmedim. Gerçi onun kendi şiirini öven, başkalarını kendisiyle karşılaştırarak küçümseyen bir tek sözüne de tanık olmadım. Sanırım o şiirlerine olan aşkını gizli gizli yaşamaktan hoşlanıyordu. Güzel şiirleri yok muydu? Vardı, hem de pek çok. Ama ne yazık ki onların hiçbiri "güzel"den daha fazla değildi. Çünkü onların hiçbirinde kuşağının büyük adlarıyla yarışabilecek durumda değildi. Bunu anlasa ve kendisini başka alana, örneğin eleştiriye, denemeye verse belki daha iyi yapacaktı ama o "şair"di, yalnızca şair. Bu türün belki de çaresiz mahkûmuydu, belki de kendisini böyle kabul etmişti.

25. **Bu parçada sözü edilen şairle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?**

A) Şiir dışındaki türleri küçümsediğine
B) Epeyce zor koşullarda yaşadığına
C) Şiirle özdeşleşmiş bir yaşamının olduğuna
D) Başka türlerde yazma eğiliminin hiç olmadığına
E) Ünlü bir şair olamadığına

26. **Bu parçada altı çizili bölümde, sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmek istenmiştir?**

A) Şiirlerinde sanatsal düzeyin hemen her seferinde birbirine yakın olduğu
B) Şiirlerinin mükemmel denilebilecek kadar güçlü olmadığı
C) Kendine özgü bir şiir tarzını geliştiremediği
D) Şiirlerini başkası beğenmese bile kendisinin onlara büyük bir aşkla bağlı olduğu
E) Büyük şairlerin yazdığı şiirler yanında kendi şiirlerinin çok sıradan kaldığı

CBA Yayınları

27-30. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Aşağıda bir caddenin sol ve sağ tarafında yer alan birbirine bitişik 10 dükkânın numaraları verilmiştir.

Bu dükkânların ikisi market, ikisi manav, biri terzi, biri akvaryumcu, biri tekel bayii, biri kuaför, biri şans oyunları bayii, biri de kırtasiyecidir.

Bu dükkânlarla ilgili kimi bilgiler şöyledir:

- Tek numaralar caddenin solunda, çift numaralar caddenin sağındadır.
- Marketler aynı tarafta ve birbirine bitişiktir.
- Şans oyunları bayii ile tekel bayii birbirine bitişik olup sol taraftadırlar.
- Manavlardan biri terzi ile bitişiktir.
- 2 ve 10 numaralı dükkânların biri akvaryumcu, diğerinde kuafördür.
- Manavlardan biri sol, biri sağ taraftadır.
- 1 numaralı dükkân kırtasiyedir.
- Akvaryumcunun karşı tarafındaki dükkânlardan biri de terzidir.

27. Buna göre 3 numaralı yerde;

I. manav
II. market,
III. terzi

dükkânlarından hangileri olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

28. Manavlardan biri 9 numaralı dükkân ise

I. 5 numaralı dükkân Tekel Bayii olabilir.
II. 3 numaralı dükkân Tekel Bayii olabilir.
III. 6 numaralı dükkân manav olabilir.

sonuçlarından hangisi kesin olarak yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

29. Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur?

A) 6 numaralı dükkân, markettir.
B) Akvaryumla kuaför yan yanadır.
C) Kırtasiye ile Şans Oyunları Bayii yan yanadır.
D) Terzi ile Şans Oyunları Bayii yan yanadır.
E) 5 numaralı dükkân, terzidir.

30. Aşağıdaki sıralamalardan hangisi yalnız sol ya da yalnız sağ taraftaki dükkânların sıralamalarından biri olamaz?

A) Kırtasiye - Terzi - Manav - Tekel Bayii - Şans Oyunları Bayii
B) Kırtasiye - Şans Oyunları Bayii - Tekel Bayii- Terzi - Manav
C) Akvaryumcu - Manav - Market - Market - Kuaför
D) Kuaför - Market - Market - Akvaryum - Manav
E) Kuaför - Manav - Market - Market - Akvaryumcu

CBA Yayınları

1. Boşluk doldurma sorularında boşluktan önceki ve sonraki kısımlara dikkat edilmelidir. Buradaki örüntüler, ortak kelimeler, bağlaçlar, önceki yargıyı destekleyen ifadeler sorunun çözümünde önemli olacaktır.

Birinci boşluktan sonraki cümleyi incelediğimizde "...kolay kolay özür dileyemez." ifadesi dikkatimizi çekecektir. Bu örüntüden yola çıkılarak ilk boşluğun "özür dilemeyi" ifadesi ile doldurulması gerektiği düşünülebilir. İlk boşluğun doldurulmasında anlamdan da yola çıkılabilir. Haksızlık yaptığını fark eden kişinin içtenlikle "özür dilemesi" anlamsal açıdan bütünlüklü bir ifadedir. Yine "ne var ki" bağlacı da bize ipucu verecektir."....içtenlikle özür dilemeyi bilmelidir. Ne var ki .....bir türlü özür dileyemez." ifadelerinde "ne var ki" bağlacının "özür dilemeyi" merkeze alan zıt durumları bağladığı görülecektir.

İkinci boşluğu doldurmak için ifadenin devamında geçen "....oysa ....en sağlam karakterli..." kullanımlarından yararlanabiliriz. Bilindiği gibi "oysa" bağlacı "beklenenin aksi yönde bir durumun gelişeceğini" sezdirir. Bu bağlaçtan sonraki kısımda "en sağlam karakterli" denildiğine göre önceki kısmın "zayıf" ifadesiyle doldurulabileceği düşünülebilir. Zira özür dileyen kişi, insanların kendisini "zayıf göreceğinden" korktuğu oysa içten özür dilemeyi bilen kişinin aslında tam aksine yeryüzündeki en "sağlam karakterli" kişi olduğu, anlamı açığa çıkmaktadır.

Üçüncü boşluğu doldurmak için "en" zarfının kurduğu örüntüden yaralanabiliriz. Boşluktan sonraki ifadenin "... en sağlam" şeklinde sürdürülmesi öncesindeki ifadenin "...en güvenilir" olabileceğini sezdirir. Zira "en" zarfı, bir sıralama yapıldığı algısı oluşturmaktadır.

Tüm bu analizler bizi doğru yanıta götürecektir.

CEVAP: C

2. Altı çizili olarak verilen ifade, çoğu zaman tek başına değerlendirildiğinde bile bize sorunun doğru yanıtını verir. Ancak yine de bağlamın tamamına bakmak, güvenli bir sonuç almak açısından oldukça önemlidir.

Metinde altı çizli olarak verilen "estetik haz dediğimiz şeyin denklemi, formülü yoktur" ifadesi, sanatsal bir yapıttan alacağımızın hazzın göreli olduğunu bildirir. Zira denklemi, formülü olan şeyler bizi "ortak kabule" görürken "formülsüz" bir şey için "herkesin kendi formülü oluşturacağı" düşünülebilir. Dolayısıyla bir sanat eserinden alacağımız tadın, eserin bizde oluşturacağı tatminin kesin bir ölçütü olamaz. Bu tat, formüle edilemez. O halde her birimize farklı etkiler uyandırır. Altı çizili ifadenin devamındaki cümleler de "estettik anlayışın farklılığına" işaret etmektedir. Hatta aynı ekol içinde bile farklılıkların olabileceği vurgulanmaktadır. Bu durumda B maddesine ulaşılabilir.

Metindeki altı çizili ifade, kimi insanların sanat yapıtıyla ilgili yargılarının "nesnellikten" uzak olup olmamasından yani bir sanat yapıtının değerlendirilmesindeki yansızlıktan değil, kişilerde farklı estetik hazlar uyandırmasından bahsedildiğinden A maddesi doğru yanıt olamaz.

Metindeki altı çizili ifade de "kültür ve yetiştirme tarzına" yönelik bir anlam sezdirmediğinden C maddesi doğru yanıt olamaz.

Metindeki altı çizili ifade "değişen zamana ve sanat akımlarına" göndermede bulunmadığından D maddesi doğru yanıt olamaz.

Metindeki altı çizili ifade "farklı sanat akımları arasındaki rekabete ve bunun yol açtığı sonuçlara" göndermede bulunmadığından E maddesi doğru yanıt olamaz.

CEVAP: B

3. Bir kelimenin birden çok anlam ifade etmesine "çok anlamlılık" denir. Çok anlamlılık yakın anlam, mecaz anlam veya anlam genişlemesi yoluyla oluşturulabilir. Sözcükler cümle içinde kullanılırken çok anlamlılık özelliği kazanırlar. Sözcüklerin zaman içinde farklı nedenlerle değişik durumlar için kullanılması bir sözcüğün birden fazla anlam taşımasına neden olmuştur.

Bahse konu "**lezzet**" sözcüğü; TDK'ye göre ağız yoluyla alınan tat ve herhangi bir şey karşısında duyulan zevk, haz anlamlarına gelebilir.

Bu durumda bize verilen cümlede "lezzet" sözcüğü, herhangi bir şey karşısında duyulan zevk anlamında kullanılmıştır. Zira özgürlüğün olmaması halinde ekmeğin de aşkında haz /zevk vermeyeceği ifade edilmek istenmiştir. D maddesinde geçen "haz" sözcüğü, herhangi bir şey karşısında duyulan zevk anlamını üstlenmektedir. Zevk sözcüğü ile haz sözcüğünün anlamsal olarak birbirlerini karşıladıkları da göz önünde bulundurulursa yanıta kısa sürede ulaşılabilir. Kısacası "Sohbetlerde haz da yok" ifadesiyle sohbetlerin "lezzetinin/zevkinin" kalmadığı anlatılmak istenmiştir.

Diğer seçeneklerde bizi "lezzet" sözcüğünün anlamlarından birine götürecek bir ifadeye yer verilmemiştir.

CEVAP: D

4. İnsanın beş duyusu vardır (görme, tatma, işitme, koklama, dokunma). Cümlelerde bu beş duyu organından herhangi birisiyle algılanan bir ayrıntıya yer verilebilir.

Bu durumda cümleleri inceleyelim:

I.cümledeki Gözlerindeki...bakışı..."ifadeleri görme duyusuna yönelik ayrıntılardır. II.cümledeki "...ellerimizi birbirimize uzattık."ifadeleri görme duyusuna yönelik ayrıntılardır. III.cümledeki "...sesi....bir enstrümanın sesi gibiydi" ifadeleri işitme duyusuna yönelik ayrıntılardır.

Dikkat: III numaralı cümlede "...ışıltılı gözleriyle..."ifadesi görme duyusuna yönelik bir ayrıntı olup ilk iki cümleyle

CBA Yayınları

ortaklaşsa da aynı cümle (III.cümle) işitme duyusuna yönelik bir ayrıntı da taşıdığından ilk iki cümleden ve diğer cümlelerden ayrışmaktadır.
IV.cümledeki "Giyimi kuşamı sade, uyumlu..."ifadeleriyle görme duyusuna yönelik ayrıntılar verilmiştir.
V.cümledeki "kravatın üçgenin şekline yönelik tarif" görme duyusuna yönelik bir ayrıntıdır.
Bu durumda III numaralı cümle dışındaki cümlelerde "görme" duyusu öne çıkarılmıştır. III numaralı cümlede ise "görme" duyusunun yanı sıra "işitme" duyusuna yönelik ayrıntılara da yer verilmiştir.

CEVAP: C

5. Bu soru tipinde metinde verilen bilgilerin dışına çıkmadan nesnel bir yaklaşımla soruya bakılmalıdır. Muhtemelen sonuçlar gözetilip kişisel yorumlar yapılmamalıdır.

Dikkat: Metinde geçen "en, daha, gibi, göre, ise, kadar, oranla, kıyasla, az, çok, öncelikle, fazla, bir kısmı, tamamı, yarısı, de, da..."gibi sözcüklere ve bu sözcüklerin cümleye kattığı alt anlamlara lütfen dikkat edelim.
Bize verilen cümlede kişinin okuduğu kitapların, kişiyi tanımada kesin ölçüt olduğu ifade edilmiştir. Diğer değişkenlerin (aile, konuşma, arkadaş) kişiyi kısmen, yarı yarıya, hemen hemen tanıtabileceği ancak bir kişiyi katiyen tanımak istiyorsak okuduğu kitaplara bakmalıyız mesajı çok açık bir biçimde dile getirilmiştir.
Bu durumda C maddesinde geçen "Okuduğumuz kitapların kişiliğimizi ve düşünce yapımızı açıkça ortaya koyar."saptaması, kişiyi tanımadaki temel ölçütün "kişinin okuduğu kitaplar" olması bilgisini içermesi bakımından verilen cümleyle bire bir örtüşür.
A maddesinde kitapların kişiyi kesinlikle tanıtan bir unsur olması değil, hiçbir arkadaşın kitaplara yeğlenemeceği mesajı öne çıkar ve bu mesaj verilen cümleyle örtüşmez.
B maddesinde kişinin kültürel birikiminin okuduğu kitaplarla ilişkisine değinmiş ve verilen cümleden tamamen uzak bir noktaya değinilmiştir.
D maddesinde kitapların bizi "daha iyi insanlar" yaptığına dair bir saptama yapılmıştır ve bu saptamanın verilen cümleyle ortak bir mesaj içermediği açıktır.
E maddesinde kitapların işlevine atıfta bulunulmuş ve verilen cümlenin mesajından uzaklaşılmıştır.

CEVAP: C

6. 4 numaralı cümlede verilen "**Yaş yetmiş, iş bitmiş.**" atasözü, *insanların bu yaşa geldiği zaman dünyevi anlamda yapılacak işlere gücünün yetmeyeceği* anlamına gelen bir sözdür. Dolayısıyla cümle içerisinde bu sözün açıklaması yanlış verilmiştir. Diğer cümlelerde ise verilen açıklamalar doğrudur.

CEVAP: D

7. Türkçede birleşik kelimeler ya bitişik ya da ayrı yazılır. Bunlar tek bir sözcük olarak değerlendirildiği için aralarına hiçbir noktalama işareti giremez. Dikkat edilirse "oto-yol" ve "yer-altı" kelimelerinin arasına "-" getirilerek yanlış bir Kullanıma sebebiyet verilmiştir.

Uyarı: "-" işareti şu gibi yerlerde kullanılır:
1- Satırlara sığmayan kelimeleri ayırmak için kısa çizgi işareti kullanılır.
2- Cümlelerde bir ara sözü ya da bir ara cümleyi belirtmek ve bu cümleleri ana cümleden ayırmak için kelimelerin başına ve sonuna kısa çizgi işareti eklenir.
3- Kelimelerin eklerine ayırmak, köklerini belirlemek için kısa çizgi kullanılır.
4- Özellikle fiillerde kelimelerin kök ve gövdelerini belirtmek amacıyla kısa çizgi işareti kullanılır.
5- Kelimeleri isim ya da fiil yapmak için kullanılan ekleri belirtirken eklerin başına kısa çizgi koyulur.
6- Kelimelerde heceleri göstermek için ve kelimeleri hecelerine ayırmak için kısa çizgi işareti kullanılmaktadır.
7- Matematikte çıkarma işaretinin sembolü olarak kısa çizgi kullanılır.
8- Sıfırdan küçük, negatif değerleri göstermek amacıyla kısa çizgi kullanılır.
9- Kelimeler arasına ile, ila, ve anlamlarını katmak için kısa çizgi kullanılır.

CEVAP: C

8. I numaralı yerde "yıl" kelimesi özel isim olmadığı için küçük harfle yazılması doğrudur. "il, ilçe, belde, köy, bucak " gibi sözcüklerin kullanıldığı tamlamalarda özel isimden sonra geldiğinde küçük harfle yazılır. 4 numaralı sözcük için ise sıfat yapan "-ki" ekinin sözcükle bitişik yazılması doğrudur. 5 numaralı sözcükte ise yardımcı fiille oluşan birleşik fiillerin yazımında birleşme esnasında ses düşmesi ya da türemesi yok ise ayrı yazılması doğrudur. Doğru cevabınız olan 3 numaralı kelimeye gelecek olursak "kara tahta" kelimesi birleşme esnasında ikinci sözcükte anlam kaybı ya da anlam değişmesi bulunmadığı için bitişik yazılması yanlış olur. Her iki sözcükte ya da ikincisinde birleşme esnasında anlam kaybı söz konusuysa bitişik, anlam kaybı söz konusu değilse ayrı yazılır.

CEVAP: C

9. 1 numaralı mısralarda geçen "**dönünceye**" kelimesi bir *zarf-fiil* olarak karşımıza çıkar. 3 numarada ise "**olduğunu**" kelimesi *sıfat-fiil* olarak karşımıza çıkar. 5 numaralı bölümde "**bilmeyerek, bilerek, dönmeden**" kelimeleri *zarf-fiildir*. 2 ve 4 numaralı bölümlerde ise herhangi bir fiilimsi bulunmamaktadır.

CEVAP: C

CBA Yayınları

10. Birleşik zamanlı eylem "hikâye bileşik zaman, rivayet birleşik zaman ve şart bileşik zaman" olmak üzere üçe ayrılır. Kısaca özetleyecek olursak bir fiilin birleşik zamanlı olması demek kip ekinden sonra gelen bir ek-fiil ekinin (idi, imiş, ise) bulunması demektir. Bir numarada "duruyordu", 2 numarada "üşüyorduk", 5 numarada ise "ağlayacaktım" kelimeleri birleşik zamanlı bir eylemdir. 3 ve 4 numaralı mısralarda herhangi bir bileşik zamanlı eylem kullanılmamıştır.

Uyarı: Fiillere gelen "-dır, -dir" ekleri eklendiği fiilleri birleşik zamanlı fiil yapmazlar. Bu ek için birçok kaynak tarafından sözcüğe anlam bakımından bir işlev dâhil ettiği yorumu yapılmıştır. Bu ekin ek fiil olabilmesi için isim soylu sözcüklere gelmiş olması gerekir. Tartışmalı bir konu olduğu için bugüne kadar ÖSYM sınavlarında bu ekin fiillere gelmiş haliyle alakalı bir soru sormamıştır.

CEVAP: D

11. Türkçede bir sözcüğün kökü isim ya da fiil olmak üzere ikiye ayrılır. Başka bir ifadeyle sözcüğün kökü fiilse fiil, değilse isim olarak değerlendirilir. 1 numaralı sözcüğün kökü "bit-" fiilidir. 2 numaralı sözcüğün kökü "ört-" fiilidir. 3 numaralı sözcüğün kökü "böl-" fiilidir. Son olarak 5 numaralı sözcüğün kökü "de-" fiilidir. Ancak 4 numaralı sözcüğün kökü "top" ismidir.

CEVAP: D

12. Türkçenin çok işlevli eklerinden birisi olan bu ek dört farklı şekilde karşımıza çıkar. 1 numaralı sözcükte "**değiş**" fiili "**im**" *yapım ekini* almıştır. 2 numaralı sözcükte ise "**ben**" kelimesi *tamlayan ekini* almıştır. 3 numaralı sözcükte "öğretmen" kelimesi 1. tekil şahıs *iyelik ekini* almıştır. Aynı durum 4 numaralı sözcükte de bulunmaktadır. 5 numaralı sözcük ise "**utan**" fiiline 1. tekil şahıs eki olarak gelmiştir. Türkçede sıfat-fiil eki olan bir "-im" eki bulunmamaktadır.

CEVAP: E

13. Genellikle ÖSYM sınavlarda altı çizili sözcük türü sorularını sormaktadır. Bu kelimeler soru köklerinde "**tür**" ve "**görev**" kavramları ile karşımıza çıkar. Bu bağlamda düşünecek olursak 1 numaralı sözcük "**düşünün**" kelimesine bağlanan bir *zarftır*. 2 numaralı sözcük "öğretmen" kelimesine bağlanan bir *sıfattır*. 3 numaralı sözcük bir *soru zarfıdır*. Aynı durumu 4 ve 5 numaralı sözcükler içinde söyleyebildiğimiz için doğru cevabımız B seçeneği olmuştur.

CEVAP: B

14. (V)Her yeni aşamanın ödülü bir öncekini geçerek yüksek olsun.

ÖZNE ZARF TÜMLECİ YÜKLEM

Uyarı: Cümlenin ögeleri konusunu tam ve eksiksiz olarak yapabilmek için dil bilgisinin diğer konularının çok iyi anlaşılmış olması gerekmektedir. Ayrıca ögeleri bulmaya geçmeden önce hızlı bir şekilde yüklem bulmaktan ziyade kesinlikle cümle okunup mutlaka anlaşılmalıdır.

CEVAP: E

15. Anlatım teknikleri ve yöntemleri ÖSYM tarafından sıklıkla sorulan paragraf sorularından birisidir. Açıklama tekniğinde yazarlar didaktik bir havayla ve en önemlisi ispat gayesi taşımadan sadece bilgi verirler. Tartışma tekniğinde ise açıklamadan farklı olarak ispat gayesi ön plandadır. Öyküleme tekniğinde ise olay unsurunun ön plana çıkması gerekir ki eğer sadece mekân unsuru öne çıkarılırsa (*ki bu paragrafta böyle yapılmıştır*) betimleme tekniği de kullanılmış olabilir. Karşılaştırma ise bir teknik olmayıp paragrafta birbiriyle karşılaştırılan iki varlık, iki düşünce, iki fikir gibi unsurların olması gerekir. Bu parçada gözümüzün önünde sadece resim çizildiği için ve herhangi bir olay gerçekleşmediği için cevabımız D seçeneğidir.

CEVAP: D

16. Deyimler mecaz anlamda kullanılan sözcüklerdir. Her deyimin eklendiği cümleye ve daha geniş manada paragrafa anlam noktasında etkisi bulunur. Paragraf soruları herhalde paragrafı bir bütün halinde anlamak sorunun çözümü için önem arz etmektedir. Sorumuzun özünü teşkil eden paragrafın giriş bölümünde "**konuşma dilinin yazıda ve şiirde kullanılıp kullanılamayacağı**" tartışmasıdır. "**nokta konulan**" işte bu tartışmadır. Buna uygun cevabın da C seçeneğinde verildiğini görmekteyiz.

CEVAP: C

17. Soru cevap paragraflarında bizim için önemli olan husus doğru cevabı aramak için şıklara geçmeden önce kafamızın içinde kendimiz bir soru oluşturmalıyız.Eğer bunu bol pratikle düzgün ve hızlı bir şekilde yaparsak bu sorulardaki hatalarımızı azaltmış oluruz. Soracağımız soruların parçayı bir bütün halinde kapsaması gerektiğini düşünecek olursak paragrafı çok iyi anlamamız gerekir. Paragrafta "**gelenek ve edebiyattaki önemi**" konusu üzerinde durulduğu için en uygun ve genel sorunun A seçeneğinde verildiğini söyleyebiliriz.

CEVAP: A

CBA Yayınları

18. Her paragraf öncesi ve sonrası ile şekil ve anlam yönünden bağlantılı cümleler topluluğudur. Bir paragrafta bu tanıma uymayan sadece iki cümle bulunur paragrafın giriş cümlesi, paragrafın sonuç cümlesi. Bir paragrafın giriş cümlesi öncesi ile şekil ve anlam bakımından bağlantısı bulunmayan bir cümledir. Bu sebeple paragrafın giriş cümlesinde asla bulunamayacak kelimeler bulunur. Bu tip sorularda bu bilgilere güvenmek işimizi kolaylaştıracaktır. Paragrafın ilk üç cümlesinde "**kilolu olmak**" kavramının tarihsel geçmişi üzerinde durulurken dikkat edilirse 4 numaralı cümle ile birlikte konu değişerek bunun tıp tarihindeki özeline geçilmiştir.

CEVAP: C

19. Bir paragraftaki her cümle kendisinden önceki cümleyle hem şekilsel hem de anlamsal yönden bağlantılı olmak zorundadır. Paragrafın 2 numaralı cümlesinin öncesi ve sonrası ile anlamsal bağlantı noktasında bir sıkıntı olduğunu görmekteyiz. Bu sebeple paragrafın ilk cümlesinin çok iyi irdelenmesi gerekir. Buna dikkat ederek ve seçeneklerden hareket ederek yola çıktığımızda 2 numaralı cümlede olması gereken "Coğrafi keşiflerin Avrupa merkezli olması" düşüncesi ile alakalı bir anlamdır. Buna uygun anlamın da 5 numaralı cümlede olduğunu düşünecek olursak cevabın C seçeneği olduğunu net bir şekilde anlarız. 2 numaralı cümlede yer alan "Coğrafi keşif diyebilmek için..." ifadesi, 4 numaralı cümlede yer alan "...nasıl 'coğrafi keşif' diyebiliriz?" sorusunun cevabı olduğu için 4. cümleden sonra kesinlikle 2. cümle gelmelidir.

CEVAP: C

20. Bu tarz sorularda ilk bulmamız gereken paragrafın ilk cümlesidir. Paragrafın giriş cümlesinde bulunamayacak kelimeleri dikkat etmek işimizi kolaylaştıracaktır. Bu cümlelerin bir paragraf oluşturabilmesi için sıralaması şu şekilde oluşacaktır:

III, I, V, II, IV

CEVAP: E

21. Paragrafın orta bölümlerinde geçen "**Kahramanlarının şimdiki zamanlarını kısaca verip romanın büyük çoğunluğunda geçmişe dönüş yapıyor.**" cümlesinden A seçeneğine ulaşmak mümkündür. Yine parçanın ilk bölümlerinde "**Nobel ödüllü**" ifadesi B seçeneğine işaret etmektedir. Paragrafın ilk cümlesi D seçeneğine işaret ederken devamında gelen cümlelerde geçen "**âdeta siyah beyaz bir sinema filmi izletiyor.**" ifadesi E seçeneğini belirtmektedir. Bu parçada söz konusu eserin yazarın geçmişine ait olayları kurgularına eklediğine dair bir bilgi yer almamaktadır.

CEVAP: C

22. Paragrafın ilk cümlesinden 1 numaralı yargıya ulaşmak mümkündür. Paragrafın oldukça uzun olan son cümlesinin orta bölümlerinde geçen **"...yaşamlarına sessizce giren insanların ya da kaderin yürüdükleri yolları değiştirmesi..."** ifadesi 2 numaralı yargıyı işaret etmektedir. Ancak bu parçada bu iki gencin mutlu olmayı nasıl başarabildiklerine dair bir bilgi verilmemektedir.

CEVAP: D

23. Ana fikir sorularında değişik soru kalıpları kullanılır. Bu soruda da parçayı bir bütün halinde anlamak önem arz etmektedir. Parçada **"Gülben adlı karakterin her şeyi bırakıp köye yerleşmesi ve daha sonrasında yer değiştirmesi"** anlatılmaktadır. Bu değişimlerin sebebi olarak **"Gülben'in doğal yaşam isteği"** ön plana çıkmaktadır. Bu yapacağımız yorumlar bizi B seçeneğine götürür.

CEVAP: B

24. Paragrafta "Şair Seyrani'nin yeniliğe olan olumlu ve destekleyici bakış açısı" üzerinde durulmuştur. Altı çizili söz ise paragrafı bir bütün halinde destekleyen bir bölüm olduğu için aslında bir nevi paragrafın genel anlamına aykırı yorum yapmamız gerekmektedir. E seçeneğinde belirtilen mısralar **"yenilliği eleştirip eskiyi savunduğu için"** doğru cevap olmuştur.

CEVAP: E

25. Paragrafın ikinci cümlesi B seçeneğine işaret etmektedir. Son cümle ise C seçeneğine işaret etmektedir. Yine parçanın son bölümündeki cümlelerden çıkarabileceğimiz yorumla D seçeneğini bulmak mümkündür. Parçada geçen "Çünkü onların hiçbirinde kuşağının büyük adlarıyla yarışabilecek durumda değildi." cümlesi E seçeneğini işaret etmektedir. Bu parçada "şairin diğer türler ile ilgili olumsuz bir düşüncesine" yer verilmemiştir.

CEVAP: A

26. Parçanın genel anlamı düşünüldüğünde altı çizili bölüm olumsuz bir anlam ile ön plana çıkmaktadır. Çünkü parçaya göre başarılı şairlerle yarışabilmek için şiirin güzel olması yetmeyip mükemmel olması gerekmektedir. Yapacağımız bu yorumlar bizi rahatlıkla B seçeneğine götürecektir.

CEVAP: B

DENEME - 9			
27- D	28- C	29- A	30- D

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. Orhan Kemal'in yapıtlarında yaşanmışlıklar ve bir tükenişin acısı hissedilir. Kimi zaman yazarın kalemi düş dünyasına kaysa da o, eserlerinin mayasını yaşadıklarından almıştır.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yapıtlarının öz niteliğinin deneyimlerinden oluştuğu
B) Deneyimlerinin olgunlaşması için yapıtlarını bir süre beklettiği
C) Yapıtlarında gerçeği ve kurguyu bir potada erittiği
D) Deneyimlerini anlattığı yapıtlarının yol gösterici olduğu
E) Olumsuz deneyimlerinin yapıtlarını oluşturan esas unsur olduğu

2. (I) Kendine aydın diyenlerin uydurduğu "Çağın gereklerine ayak uydurmalıyız." yalanına inanmıyorum. (II) Günümüz dünyasının tek ideali, kolay yoldan köşeyi dönmekse bencil çıkarlar üzerine kuruluysa ben bu çağa ayak uydurmam. (III) Böyle bir çağa direnirim hatta isyan ederim. (IV) Bu nedenle gericilikle, anti-çağdaşlıkla suçlanmam umurumda dahi değil. (V) Eğer ben gericiysem geçmişin doğruluğu kanıtlanmış değerlerini yarınlara taşımayı gaye edinen bir gericiyim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerde yazarın söyledikleriyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, kabullenmediği bir düşünceyi dile getirmiştir.
B) II. cümlede, koşula bağlı bir karşı çıkış belirtilmiştir.
C) III. cümlede, aşamalı bir başarıdan söz etmiştir.
D) IV.cümlede, kendine yönelik olumsuz yargıları önemsemediğini belirtmiştir.
E) V. cümlede, kendinden önceki cümlenin gerekçeli açıklamasını yapmıştır.

3. Eğer hâlâ kendi güzelliğini göremiyorsan güzel hâle gelmesi gereken bir heykelin heykeltıraşı gibi yap. Heykeltıraş; heykelin güzel yüzünü ortaya çıkarıncaya dek şurasını kaldırır, burasını yontar, bir tarafı perdahlar, diğer tarafı temizler. Sen de aynı şekilde yüzeysel olan her şeyi kaldır, eğik duran her şeyi dikleştir, karanlık olan her şeyi temizle ki parlasın ve erdemin tanrısal aydınlığı sende parıldayana dek kendi heykelini yontmaktan vazgeçme.

Bu parçada geçen altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kişinin, kendisiyle ilgili olarak belirli bir öz güvene ulaşması
B) Kişinin, narsistik bir yaklaşımla kendisini tanrılaştırması
C) Kişinin, kendi işini yapabilecek öz yetkinliğe sahip olması
D) Kişinin, görünüşünü düzelmek için gereken çabayı harcaması
E) Kişinin, kendini arındırarak benliğini oluşturması

4. (I) Çağdaş ve bireysel farklılıkları temel alan eğitim sistemine ne yazık ki geçemedik. (II) Özellikle formasyon yeterliliği olmayan, deneyim sahibi öğretmenler ile geçemedik. (III) Bildiğini nasıl aktaracağını bilmeyen, damarı bulup aşıyı yapamayan kadro değişmeli. (IV) Daha öncesinde ezberci, tabucu, modern yöntemlerden uzak eğitim-öğretim modelinden çıkmamız gerek. (V) Birçok bilgiye öğrenciler kitap, internet, bellek vb. unsurlar üzerinden ulaşabiliyor çünkü.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisine yazar yorumunu katmamıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

5. Değişik bölgelerde yaşayan insanlar, aynı zaman diliminde aynı çağları.....bir kısmı Yontma Taş Çağı'nda iken diğer bir kısmı Cilalı Taş Çağı'nı ve hatta Maden Çağı'nı yaşamıştır. İlk uygarlıklar iklim bakımından.....ve toprağın verimli olduğu ırmak kenarlarında oluşmuştur. Anadolu, Mısır, Mezopotamya, Hint ve Çin uygarlıkları gibi uygarlıklar diğerlerine göre daha .....Bunda ticaret yollarının buralardan geçmesi de etkili olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) yaşamamış – elverişli – gelişmiştir
B) deneyimlemiş – yumuşak – yayılmıştır
C) devam ettirmiş – korunaklı – öne çıkmıştır
D) sürdürmemiş – sıcak – büyümüştür
E) hissetmemiş – yararlı – üretkendir

6. (I) Yaşlı mültezim haberi duyar duymaz atına binip dörtnala geldi ölmek üzere olan Werther'in yanına. (II) Babalarını koşarak izleyen iki büyük oğlu onun ardından içeri girip büyük acılar içinde diz çöktüler yatağın yanına (III) En çok sevdiği büyük oğlan, Werther'in ölümüne dek onunla yanak yanağaydı. (IV) Mültezimin orada bulunması kalabalığın evin önünde toplanmasını engellemişti. (V) Gece saat on bir sularında onu, vasiyetine uygun bir yerde toprağa verdiler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Hayatta tıpkı cüzzam gibi ruhu inzivada yavaş yavaş yiyen, kemiren yaralar vardır. Bu dertler kimseye (I) açılacak türden değildir. (II) Çünkü herkes bunlara (III) acayip şeyler olarak bakar. Biri bunları söyleyecek veya yazacak olsa insanlar yaygın geleneklere ve şahsi inançlara göre onları hem kuşkucu hem de alaycı bir gülümsemeyle karşılar. Zira (IV) beşer, bunlara henüz (V) bir ilaç bulamadı.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Sıfat – edat – sıfat – zarf – zarf
B) Zamir – edat – sıfat – edat – sıfat
C) Zarf – bağlaç – zamir – bağlaç – sıfat
D) Zamir – edat – zamir – bağlaç – zarf
E) Zamir – bağlaç – zamir – edat – zarf

8. (I) Keskin bir gözlem gücünün desteklediği arı bir bilinçle yazılmış olan Veba, yalnızca XX. yy'ın değil, bütün insanlık tarihinin ortak bir sorununa değinir: (II) Bu sorun, felaketin yazgıya dönüşmesidir. (III) Çağının önde gelen düşünürlerinden Albert Camus'un hiçbir yapıtında böylesine acı bir yazgı, böylesine şiirsel bir dille ele alınmamıştır. (IV) Veba, insanın ve aydınlığının hikâyesini gözler önüne serer. (V) Bu şiirde renkler alabildiğine koyu ancak yazarın sesi o denli umut doludur.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

9. James Joseph Sylvester , 19. yüzyılın en büyük
I
matematikçilerindendir. Dâhice buluşları olan

Sylvester, matematiğin birçok dalıyla ilgilenmiş :
II
Yunan ve Latin klasiklerini orijinal kopyalarında

okuyup edebiyat ve müzik üzerine de çalışmalar

yapmıştır. Şarkı söylemeye, resim yapmaya,

piyano çalmaya olan düşkünlüğüyle de tanınan

Sylvester ; matematikle
III
müzik arasındaki bağı şöyle anlatır : Müzisyen
IV
matematiği hisseder , matematikçi müziği hayal
V
eder.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Gün sonları ne kadar içe işleyici güzün, ah! Can yakacak kadar işleyici! Çünkü öyle tatlı duyular vardır ki dalgaları yoğunluklarını önlemez. Sonsuzun ucundan daha keskin uç da yoktur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

A) Ulama
B) Ünsüz türemesi
C) Kaynaştırma
D) Ünsüz değişimi
E) Ünsüz benzeşmesi

11. Yüzü buruş buruş olmuş ihtiyar; herkesin eğlendirmeye, gönlünü hoş edip sevgisini kazanmaya çalıştığı bu güzel çocuğu görünce içinin sevinçle dolduğunu hissetti.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi öge dizilişi bakımından bu cümleyle özdeştir?

A) Dört çocuktan biri, kımıltısız bir bakışla gökyüzünde bir noktayı inceliyordu.
B) Ona gülücükler yapmak, güler yüz göstermek için onun yanına yaklaştı.
C) Kazayı bildirmek zorunda kaldığım komiser, bana yan yan bakıyordu.
D) Bu ünlü söylevcinin anısı, bizi kendiliğinden akademi konusuna götürdü.
E) Buranın eşsiz tatları ve kokuları; ruha bilinmedik ülkelerin, bilinmedik mutluluklarının özlemini veriyordu.

12. (I) Çağdaş şiirin en büyük öncülerinden biri olan Charles Baudelaire, yalnızca bir ozan değildi. (II) Çağının ilerisinde bir düşünür ve sanat eleştirmeniydi. (III) Kişiliğinin iki yönünü birleştirmek istercesine yazdığı eseri dizemsiz ve uyaksız bir düz yazı olan Paris Sıkıntısı'dır. (IV) Büyük ozan, düz şiir diye adlandırabileceğimiz elli parçadan oluşan bu yapıtta yüzde yüz ulaşıyor yazınsal biçime. (V) O, içinde yaşadığı kentin sıkıntılarını benzersiz bir ustalıkla yansıtan derin bir ozan duyarlılığına sahiptir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi yükleminin türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

13. Dostum, size küçük bir yapıt yolluyorum. Bu küçük yapıtın başı sonu bulunmadığını söyleyenler, biraz haksızlık etmiş olurlar. Öyle ya, bu yapıtta her şey aynı zamanda hem baş hem sondur. Biraz düşünün lütfen, bu düzen hem okura hem bana ne büyük kolaylıklar sağlayacak.

Bu parçadaki kimi sözcüklerin yapısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) "dostum" sözcüğü yapısı bakımından basit bir sözcüktür.

B) "söyleyenler" sözcüğünde hem yapım hem çekim eki kullanılmıştır.

C) "haksızlık" sözcüğünde isimden isim yapan ek kullanılmıştır.

D) "kolaylıklar" sözcüğü sadece çekim eki almıştır.

E) "biraz" sözcüğü yapısı bakımından birleşik bir sözcüktür.

14. Bakışı, göğün ve denizin uçsuz bucaksızlığına daldırmak en büyük zevktir! Yalnızlık, sessizlik, göğün eşsiz aralığı! Ufukta titreyen küçüklüğüyle, yapayalnız kalmışlığıyla kendi çaresiz varlığına öykünen bir küçük yelken... Dalganın tekdüze türküsü... Bütün nesneler benimle düşünüyor ya da ben onlarla düşünüyorum. Düşünüyorlar diyorum ama dilbazlığa, karşılaştırmaya, sonuçlamaya başvurmadan ezgimsi bir biçimde garipsi garipsi düşünüyorlar. Yine de bu düşünceler, ister benden çıksın ister nesnelerden fışkırsın fazlasıyla güçleniyor çabucak. Güç; hazda bir huzursuzluk, olumlu bir acı yaratır. Fazlasıyla gerilmiş sinirlerim tiz ve sınırlı titreşimlerden başka bir şey vermiyor artık.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Betimleme B) Yineleme

C) Karşılaştırma D) Kişileştirme

E) Tanımlama

15. Pozitif bilimler; sosyal problemlere, toplumsal sorunlara uzak kalırsa halka yabancılaşır. Klişeleşmiş, tabulaşmış düşüncelerin hüküm sürdüğü toplumlarda bilimsel araştırmalar ve ulusal benlik kavramları da kalmaz. Bilimin ışığından ve verilerinden yola çıkan toplumlar, gelişime ve ilerlemeye hazırdır. Söylenenleri aynen kabullenip şüphe duymadan ezberlemek, araştırmacı ruhu ve ulusal ruhu baltalar. Bu nedenle ezberci zihniyeti terk etmek gerekir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Yeni düşüncelere açık olmayan toplumlar, pozitif bilimlerle ilgilenmez.

B) Düşünceler kavranıp geliştirilmezse, aynen kabullenilirse araştırmacı ruh yok olur.

C) Sadece şüpheye yer bırakmayan bilimsel veriler ezberlenebilir.

D) İlerleme kaydedebilen toplumlar, bilimselliği kılavuz edinenlerdir.

E) Araştırmacı ruhun ortaya çıkıp gelişmesi ile kalıplaşmış düşüncelerden uzaklaşma gerçekleşir.

16. Şiirin başka bir şeyle karıştırılmaması gereken özel bir yapısı vardır. Çözümlemeye kalkışılınca da değişik ögelerin kurduğu bir dünya olarak çıkar karşımıza. İyi bir şiir zengin ayrıntıların, şaşırtıcı inceliklerin kaynağıdır. Tükenmeyen bir kaynak olan şiir, sadece kendisinin olan bir yapıyla ortaya çıkar. Kelimeleri bir araya getirme ustası olan şaire göre şiir, "şiir olduğu için" önemli ve değerlidir.

Bu parçada şiirle ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şairin kendini tümüyle şiire adaması gerekir.

B) Şiirin güzelliği, içerdiği ayrıntılardan gelir.

C) Sanat ürünleri arasında en kalıcı olanı şiirdir.

D) Her şairin kendine özgü bir şiir anlayışı vardır.

E) Şiir, kendine özgü özellikleri olan bir sanattır.

CBA Yayınları

17. Başka kültürlerle alışveriş sağlıklı bir olaydır. Yeter ki başkalarından alınanlar toplumun kültürel değerlerine ters düşmesin, yeter ki toplum aldığını özümleyebilsin. 17. yüzyılda Osmanlılar, Doğu ve Batı kaynaklı ögeleri bir potada eritmeyi başarmışlardır. Osmanlı klasik mimarisinde bulduğumuz çarpıcı ifadeyi şekillendiren estetik güç, işte bu karışımın görüntüsüdür.

Bu parçaya göre, Osmanlı klasik mimarisi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Taklitçilikten uzak bir etkilenme görülür.
B) Eski ve yeni ögeler arasında uyumsuzluk vardır.
C) Değişik kaynaklardan gelen ögeleri de içerir.
D) Kültürel etkileşimde başarı sağlanmıştır.
E) Kültür alışverişi etkileyici bir görünüm kazandırmıştır.

18. (I) Franz Kafka; Prag'a beslediği aşkı, önünü alamadığı nefretinin gölgesinde yaşasa da bu şehir, gezginlerini büyüsü altına alan bir kudrete sahip. (II) Ziyaretçilerini zaman içinde yolculuğa çıkaran Prag; doğası, tarihî dokusu ve benzersiz mimari örnekleriyle bereketli bir dünya kenti olarak sizi benzersiz bir maceraya sürüklüyor. (III) Bugün Prag'ın simge noktalarından biri olan Kafka Müzesi, Charles Köprüsü'ne çok yakın bir noktada Çek yazarın dünyasının kapılarını ziyaretçilerine açıyor. (IV) Kafka'nın yaşantısında ve eserlerinde duyumsanan sıkıntı duygusuna hâkim bir tasarımla oluşturulan müzede, kendinizi Kafka'nın romanlarında hissediyorsunuz. (V) Değerli yazara saygı duruşu niteliğinde tasarlanmış müzede video ve enstalasyon çalışmaları yer alırken mektuplar, fotoğraflar, belgeler ve ilk basım kitaplarla Kafka'nın yaşamına tanıklık etmek mümkün. (VI) Müzenin avlusunda yer alan sırt sırta vermiş 'K' harfleri ve karşılıklı iki erkek heykeli ise turistlerin fotoğraf çektirmek için birbirleriyle yarıştığı sembollerdir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

19. (I) İletişimin ne olduğu, nasıl işlediği, ne zaman ve nasıl başladığı vb. sorular hiç kuşkusuz iletişimciler açısından yanıtlanması en zor sorulardandır. (II) Ayrıca başka disiplinlerden gelen araştırmacıların öncelikli kaygısı, iletişim alanının gelişmesine katkı sağlamak değil; iletişim alanındaki malzemeyi kullanmak olmuştur. (III) Çünkü iletişim, disiplinler arası bir alan olarak doğmuş ve gelişmiştir. (IV) Duruma ve gereksinimlere göre farklı bilim dallarından gelen araştırmacılar, kendi disiplinlerinden hareketle iletişime kuramsal ve yöntem bilimsel destek vermişlerdir. (V) İletişim üzerine yazılan hemen tüm kitaplar bu sorularla başlar ama hiçbirinde net bir yanıt göze çarpmaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve IV B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

20. Bana göre bir sanatsal yaratıda önemli olan yapıtın ne anlattığı değildir. Bir hikâyeden, bir romandan herkes kendine göre bir anlam çıkarabiliyorsa o zaman sanat yapıtı gerçek amacına ulaşmış sayılır. Çünkü bir sanat yapıtı herkese aynı şeyi söylemez. Anlamın bir boyutu okuyucuya da bağlıdır. Herkes benim anlattığımdan kendine göre bir dünya yaratabiliyor, onun içinde yaşayabiliyorsa hedefime ulaştım sayılır.

Bu parçanın yazarına göre bir sanatsal yapıtın gerçek amacına ulaşması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Okuru, belli bir düşünceye yönlendirmesine
B) Anlatılanı değil, anlatış biçimini ön planda tutmasına
C) Okura, gerçek dışı şeyler düşündürmesine
D) Her okura farklı bir anlam sunmasına
E) Değişik konuları bir bütün hâlinde ele almasına

CBA Yayınları

21. Her şeyden önce bir yazardır eleştirmen de. Biraz değişik de olsa sanatçının malzemeleri onda da vardır. Yazar olması, malzemesinin sözcükler olması, ister istemez eleştirmeni bir yazı sanatçısı olmaya götürür. Sanatçının kullandığı malzemeyle sanatçının yaptığına benzer bir iş yapar. Bunu yaparken de sanatçı gibi davranması doğaldır.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine bir yanıt olarak düşünülebilir?

A) Eleştirmenlerin yazın hayatı nasıl başlamıştır?
B) Eleştirmenin bir sanatçı gibi davranmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
C) Eleştirmeni, eleştiri eylemine iten nedir?
D) Sanatçı ile eleştirmen birbirini nasıl etkiler?
E) Eleştirmenin sanat alanındaki işlevi nedir?

22. Denemenin amacı, kesinlik belirtmeden okuru tartışmaya çekmek olmalıdır. Okur, denemeciyle ortak görüşte olmayabilir fakat yazıyı okuduğunda kendi görüşünden şüphe duymalı; yazar mı doğru düşünüyor yoksa ben mi doğru düşünüyorum diye. Ben bunu Rasim Özdenören'in birçok denemesinde yaşadım. Yazarın her düşüncesine katılmıyordum ama kendimle, okuduklarımla tartışıyordum. Başarılı denemecilerin en büyük özelliği ---

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) bireysel görüşlerini topluma yaymasıdır.
B) okuru kendisiyle tartışmaya yöneltmesidir.
C) kendi görüşünü okuruna benimsetmesidir.
D) okuruna eleştirel bakış açısı kazandırmasıdır.
E) denemenin içtenliğini okura hissettirmesidir.

23. Başarılı bir oyunda çok iyi hayat verilmiş birini, "İşte her zaman gördüğümüz insanlardan biri." diye yüceltmek âdet olmuştur. İsim yapmış bir oyun yazarı, Güngör Dilmen için "Bir gün evde yalnız otururken kapımı çalacak gibi beni gerçekliğine inandırmıştı." der. Yazarın kurgulayıp canlandırdığı bir oyundaki yaşayışın, gerçek yaşama bu derece benzemesi belki bir başarıdır. Fakat böylesine anlaşılır ve sade olan olayların ve konuların yaratıcılıkla, hani şu reçetesi kolay bulunmayan işle alakası nedir?

Bu parçanın yazarı, aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Gerçekleri olduğu gibi aktarmanın yaratıcılığı ortadan kaldırmasından
B) Yaşam gerçeklerinin, oyun yazarlarının üretkenliğini engellemesinden
C) Oyun yazarlarının kurgudan özellikle kaçınmasından
D) Gerçek yaşamın monotonluğunun yaratıcılıkla örtüşmemesinden
E) Oyun yazarının düş dünyasını genişletmemesinden

24. Kısa zamanda büyük ressam olmak isteyenlere bir üstat şöyle demişti: "Osman Hamdi Bey, Picasso gibi sanatçıların, ölümlerinden çok sonra üne kavuştuğunu unutmayın; Michalengelo'nun aynı çağda yaşayan ressamlara göre çok sonra kabul gördüğünü düşünün. Resim yapmak, mahsur kaldığın adadan yardım için şişe içerisinde yardım mesajı yollamak demektir. Gelecekte klasik olmuşsan işi başarmışsındır."

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Sadece yetenekli kişiler kalıcı olabilir.
B) Klasik diye anılan sanatçılar örnek alınmalıdır.
C) Ölümsüz yapıtlar, başarının tek ölçütüdür.
D) Sanatçı ancak ölümünden sonra ünlenebilir.
E) Resmin nitelikli olması gereklidir.

CBA Yayınları

25. Herhangi bir kimsenin bir işe giriştiği zaman bir amacı vardır ki onun hareketinin sebebi de budur. Harekete geçirilen melekeler ne olursa olsun, zekâ ile onun yansıtmakta olduğu iyi veya kötü ışık, devamlı olarak kılavuzdur; doğru veya yanlış olsun her türlü kuvveti ve devinimi idare eden bir ışıktır bu. Gerçekte insanın zihnini dolduran düşünceler, betimlemeler ve hayaller, aralıksız olarak zihne hâkim olan görülmeyen kuvvetlerdir. Ve zihin de çok büyük istekle bunlara uyar. Bu nedenle zekâya önem vermek, bilgilerin kazanılmasında ve yargılara varmada ona kılavuzluk etmek son derece önemlidir.

Yukarıdaki parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) İnsan zihni, karar verme aşamasında kendisine kılavuzluk edilmesini istemez.

B) Amacı olmayan bir kişi, herhangi bir işe girişmez.

C) Öğrenmede ve karar vermede zekâ büyük önem taşır.

D) Yaptığı işte kişiye en doğru yolu gösteren, kendi zekâsıdır.

E) Düşünceler ve hayaller, insan zihnine egemen olan güçlerdir.

CBA Yayınları

26. Ölçülü, basmakalıp sözler ve benzetmeler kullanmadım. Daha çok halk söyleyişlerini, deyimleri kullandım. Konularımı günlük yaşamla ilgili gözlemlerimden seçtim, özellikle de toplumun aksayan yönlerini alaycı bir biçimde işledim. Herkesin basit ve kaba dediği sözleri şiirlerimde ustalıkla kullandım. Birim, uyak düzeni, gibi unsurlara yer yoktu benim şiirimde.

Yukarıdaki sözleri söyleyen bir yazar için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Geleneksel şiir anlayışımızın kurallarına dayanan ürünler vermiştir.

B) Şiirlerinin dil ve anlatımında halkın konuşma dilini esas almıştır.

C) Gündelik yaşamdan esinlenerek görüp duyduklarını yansıtmaya çalışmıştır.

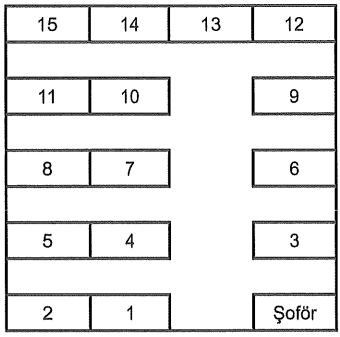
D) Toplumsal sorunlara dönük nükteli bir anlatım yolu izlemiştir.

E) Şiirde kullanılan kural ve anlayışlar dışında ürünler vermiştir.

27. -30. soruları aşağıdaki bilgilere göre her soruyu birbirinden bağımsız olarak yanıtlayınız.

Bir şirketin A, B, C birimlerinde görev yapan 11 tane çalışan şoför dışında 15 kişilik servis aracıyla iş yerine gelmektedir.

Aracın koltuk numaraları aşağıdaki şekilde gösterilmiştir:

- Bu çalışanların dördü A, dördü B biriminde çalışmaktadır.
- C biriminde çalışanların tamamı tek sayılı koltuklarda oturmaktadır.
- Arka koltukta iki A birimi çalışanı arasında A'dan farklı ama aynı birimde çalışan iki arkadaş oturmaktadır.
- 7-8 numaralı ikili koltuk dışında kalan üç tane ikili koltuğun koridor tarafındaki oturma yerlerinin tamamı boştur.
- 3 ve 6 numaralı koltuklarda oturanlar aynı, 9 numaralı yerde oturan kişi onlardan farklı birimde çalışmaktadır.
- 2, 8 ve 15 numaralı yerlerde oturan kişiler aynı birimdendir.

27. Buna göre;

I) 5 II) 9 III) 11

numaralı koltuklardan hangisinde C biriminden birinin oturduğu kesin olarak bellidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

28. Numaralanmış koltukların hangisinde B biriminden kimse oturmamaktadır?

A) 3 B) 6 C) 8 D) 13 E) 14

29. Aşağıdaki koltuk-çalışanın çalıştığı birim eşlemelerinin hangisi doğru olmayabilir?

A) 2 = A
B) 6 = B
C) 7 = C
D) 11 = C
E) 14 = B

30. Bütün çalışanların hangi koltukta oturduğunun netleşmesi için,

I. 15 numaralı koltuğun hemen önündeki koltukta oturan biri vardır.
II. 5 ya da 11 numaralı koltukların birinde C biriminden biri oturmaktadır.
III. 7 ve 8 numaralı koltuklarda farklı birimlerde çalışan iki kişi oturmaktadır.

bilgilerinden hangisine gereksinim vardır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

CBA Yayınları

1. Altı çizili sözcük sorularında ilk yapmamız gereken önce altı çizili kısmı okuyup ne demek istediği üzerinde düşünmek olmalıdır. Daha sonra parçayı altı çizili kısma göre tekrar bir bütün halinde okumak gerekir. Altı çizili kısımdan "**yaşadıklarından almıştır**" ifadesi mutlaka seçeneğimizde olması gerekir. Bunu da A seçeneğinde verilen "**deneyim**" kelimesiyle görürken "**eserlerinin mayası**" ifadesini ise "**yapıtlarının özü**" kavramında görmekteyiz.

CEVAP: A

2. 3 numaralı cümlede aşamalı bir durum söz konusu değildir. Çünkü aşamalı bir durum olması için "**önce direnip" "sonra isyan etmesi"** gerekmekteyken cümlede böyle bir anlam yoktur. Cümlede bulunan anlam "önce direnmeyi düşünürken sonra bunu yetersiz olduğunu düşünüp *isyan etmeye karar vermiştir.*" Bu da "**aşamalı"** bir durumdan değil "**fikir değiştirmekten**" söz etmek olur. Aynı zamanda bu durumun bir "**başarı**" olduğunu da cümleden çıkaramamaktayız.

CEVAP: C

3. Bu sorular paragraf görünümüne girmiş aslında sözcükte anlam sorulardır. Bu sorularda yapılması gereken altı çizili kısmın anlamına odaklanmak olmalıdır. Öncelikle bu kısmın anlamını kendi dünyamızda düşünüp sonra parçadaki manasını değerlendirmemiz gerekiyor. Parçada geçen **"kendi heykelini yontmak"** ibaresinden anlaşılacak olan **"kişiliği şekillendirmek"** olmalıdır. Çıkardığımız bu anlamı seçeneklerde aramalıyız. Parçanın genel anlamı ve bizim çıkardığımız anlamı barındıran şıkkın E olduğunu görmekteyiz.

CEVAP: E

4. 1 numaralı cümlede geçen "**ne yazık ki**" ifadesi, 2 numaralı cümlede geçen ifadenin tamamen kişisel yargı olması, 3 numaralı cümlede geçen "**değişmeli**" ifadesi, 4 numaralı cümlede geçen **"çıkmamız gerek"** ifadeleri cümleyi oluşturan yazarın şahsi düşünceleridir. 5 numaralı cümlede ise var olan bir durum tespiti yapıldığı için yorum bulunmamaktadır.

CEVAP: E

5. Paragraf tamamlama sorularında boşlukların öncesi ve sonrası çok önemlidir. Şu durum da unutulmamalıdır ki **birinci boşluğa uygun birden fazla seçenek bulunabilir**. O yüzden belirleyici olan genellikle son boşluk olur. Dikkat edilirse parçada ilk boşluğa uygun olan A ve D seçenekleri bulunmaktadır. Ancak 2. ve 3. boşluklara öncesindeki kelimeleri dikkate aldığımızda A seçeneğinin uygun düştüğünü görmekteyiz.

CEVAP: A

6. Fiilimsiler, tıpkı fiil gibi "*-ma, -me*" eki ile olumsuzu yapılabilen ancak tıpkı isim gibi herhangi bir kip ekini alamayan sözcüklerdir. **Fiilimsileri bulurken kullanacağımız ilk ve en basit yöntem olumsuzunu yapmaya çalışmak olmalıdır.** 1 numaralı cümlede "**duyar duymaz, ölmek, binip**" kelimeleri fiilimsidir. 2 numaralı cümlede "**koşarak, izleyen**" kelimeleri fiilimsidir. 3 numaralı cümlede "**sevdiği**" kelimesi fiilimsidir. 4 numaralı cümlede "**bulunması"** ve "**toplanması**" kelimeleri fiilimsidir.

CEVAP: E

7. Soru kökünde geçen "*tür bakımından*" veya "*görev bakımından"* sözcükler ifadesinde aklımıza gelecek konu sözcük türleri olmalıdır. Türkçede sözcükler tür ve görev olarak "isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç, ünlem ve fiil" olmak üzere 8 farklı türe ayrılır. 1 numaralı sözcük belgisizlik bildirdiği için zamir, 2 numaralı sözcük cümleden çıkarıldığında anlam bozulduğu için edat, 3 numaralı sözcük *bir varlığı işaret yoluyla karşıladığı için* zamir, 4 numaralı sözcük çıkarıldığında cümlenin anlamında herhangi bir bozulma yaşatmayıp önceki cümleyle anlam bakımından bağlantı kurduğu için bağlaç, 5 numaralı sözcük *kendinden sonra gelen fiile bağlı bir kelime olduğu için* zarftır.

CEVAP: D

8. 1 numaralı cümlede "**yy**" kısaltmasında ve devamında gelen çekim ekinin yazımında yanlışlık yapılmıştır. Doğrusu şu şekilde olmalıydı: "**XX. yy.ın"**

CEVAP: A

9. Hemen hemen her yıl bu tipte daha çok virgülün kullanımı ile alakalı sınavda bir soru karşımıza çıkmaktadır. Sorumuza dönecek olursak 2 numaralı noktalama işareti olan "**:**" yanlış kullanılmıştır. "**:**" işaretinin kullanılabilmesi için devamında bir açıklama yapılması ya da örnek sıralanması gerekir. Bu işaretten önce cümlenin anlam bakımından tamamlanmamış olması gerekir ki burada öyle bir durum bulunmamıştır. 2 numaralı yere nokta işareti konmalıdır.

CEVAP: B

10. Parçada geçen "**ne kadar içe işleyici" gibi birkaç yerde *ulama*** bulunmaktadır. Ayrıca "**işleyici, yoğunlukların, ucundan"** kelimelerinden *kaynaştırma harfi* bulunmaktadır. Ayrıca "**ucundan"** kelimesinde ünsüz değişimi yani ünsüz yumuşaması da bulunmaktadır. Parçadaki "**keskin**" ve "**yoktur**" kelimelerinde de ünsüz benzeşmesi yani sertleşmesi bulunmaktadır. Bu parçada ünsüz türemesi bulunmamaktadır.

CEVAP: B

CBA Yayınları

11. Öncelikle öncüldeki cümleyi ögelerine ayıralım:

Yüzü buruş buruş olmuş ihtiyar; herkesin eğlendirmeye,
ÖZNE
gönlünü hoş edip sevgisini kazanmaya
ZARF TÜMLECİ
çalıştığı bu güzel çocuğu görünce içinin sevinçle dolduğunu
NESNE
hissetti.
YÜKLEM

Arayacağımız sıralama:
ÖZNE + ZARF TÜMLECİ + NESNE + YÜKLEM
A) Dört çocuktan biri, kımıltısız bir bakışla gökyüzünde bir
ÖZNE **ZARF TÜMLECİ** **NESNE**
noktayı inceliyordu.
YÜKLEM

CEVAP: A

12. Türkçede yüklemin türü **isim** veya **fiil** olur. Fiil olmadığı durumda her ne olursa olsun isim cümlesi olarak kabul edilir. 1 numaralı cümle yüklemi **"yalnızca bir ozan değildi"** *isim*, 2 numaralı cümle tamamen ve sadece yüklemden oluşan bir cümle olduğu için tür olarak da isimdir. 3 numaralı cümlenin yüklemi de *isimdir*. 5 numaralı cümlenin yüklemi de tıpkı diğerleri gibi isimdir. Ancak 4 numaralı cümlenin yüklemi olan **"ulaşıyor"** kelimesi *fiil olduğu için* cevabımız D seçeneğidir.

Uyarı: Bu tip sorularda devrik cümlelere dikkat edelim.

CEVAP: D

13. **"Dostum"** kelimesinde *herhangi bir yapım eki bulunmadığı için* A seçeneği doğrudur. **"Söyleyenler"** kelimesi *bir fiilimsi olduğu için yapım eki almıştır* ve *sonda çoğul eki bulunduğu için* B seçeneği doğrudur. **"haksızlık"** sözcüğü **"hak"** *isminden* türeyen bir isim olduğu için C seçeneği doğrudur. **"Biraz"** kelimesi **"bir"** ve **"az"** kelimelerinin birleşmesiyle oluştuğu için E seçeneği doğrudur. Ancak **"kolaylıklar"** kelimesinde bulunan **"-lık"** eki bir yapım eki olduğu için D seçeneği söylenemez.

CEVAP: D

14. Bu parçadan pek fazla fiziksel olmasa da *en azından ruhsal bir betimleme* söz konusudur. Çünkü kişinin iç dünyası hakkında bilgiler de verilmiştir. Parçada geçen **"garipsi garipsi"** kelimesi *yineleme* olarak değerlendirilebilir. Paragrafın ikinci satırında bulunan **"en"** kelimesi *karşılaştırmayı* ifade eder. Ayrıca parçada **"yalnızlık"** kavramı kişileştirilmiştir. Bu parçada **"nedir?"** sorusunun cevabı bulunmadığı için tanımlama yoktur.

CEVAP: E

15. 2. cümlesinde geçen **"tabulaşmış düşünceler"** ifadesi ve parçanın devamındaki kelimeler A seçeneğini karşılamaktadır. **"Söylenenleri aynen kabullenip"** ifadesi B seçeneğini işaret etmektedir. 2. cümlenin zıttı ile beraber D seçeneğini çıkarmak mümkün olacaktır. Parçanın sondan bir önceki cümlesi de E seçeneğin işaret eder. Bu paragraf *"ezberi hiçbir şekilde savunmadığı"* için C seçeneği çıkarılamaz.

CEVAP: C

16. Bir paragrafın ana fikrini bulabilmek için öncelikle parçanın dünyasına girmek gerekir. Bunu yapabilmek için ise 1. cümleden itibaren ne anlatıldığını anlayarak okumak gerekir. Paragrafı bitirdikten sonra anlatılanları *kendiniz cümleye dökebiliyorsanız parçayı anladığınızı söyleyebiliriz.* **Bazen paragraflardaki bir cümle verilmek istenen bütün özü** karşılayabilir. O sebeple cümleleri bu dikkatle okumak gerekir. Paragrafın ilk cümlesi aslında konunun özetini barındırmaktadır. **"Şiirin başka bir şeyle karıştırılmaması gereken özel bir yapısı vardır."** ifadesinden E seçeneğine ulaşmak mümkün olacaktır.

CEVAP: E

17. Soru kökünde *"hangisi söylenemez"* ifadesi geçiyorsa parçanın yardımcı düşünceleri ile birlikte bütününe hâkim olmak gerekir. Burada asla yapmamanız gereken şey şıklarla beraber parçayı okumaktır. Çünkü paragraf öyle bir dünyadır ki onunla uğraşırken başka bir yere gözün değmesini dahi kabul etmez. Bizim yapmamız gereken paragrafı anlamaya odaklanmak olmalıdır. Paragrafta geçen **"Doğu ve Batı kaynaklı ögeleri bir potada eritmeyi başarmışlardır"** ifadesinden A,C,D ve E seçeneklerini karşılamak mümkün olacaktır. Çünkü bu sözle anlatılmak istenen olumlu bir durumdur. Ancak B seçeneğinde olumsuz bir yargı bulunmaktadır. Parçanın genelinde ise Osmanlı klasik mimarisi için olumsuz bir değerlendirme yapılmamıştır.

CEVAP: B

18. Paragrafın ilk iki cümlesinde Prag şehrinden bahsedilirken 3 numaralı cümle ile birlikte yeni bir konuya geçerek **"Kafka Müzesi"** ekseninde ifadeler bulunmaktadır. Bu sebeple cevabımız B seçeneğidir.

CEVAP: B

CBA Yayınları

19. Bu tip sorularda ilk yapmamız gereken şey paragrafın ilk cümlesinde bir sıkıntının olup olmadığına bakmaktır. Eğer ilk cümle paragrafın ilk cümlesi olamayacak yapıdaysa onun değişmesi gerekecektir. İlk cümlede bir problem yoksa daha sonra cümleler arasındaki kopukluğu tespit etmemiz gerekecektir. Kopukluğu tespit ettikten sonra değişecek ilk cümlemizi bulmuş oluruz. Bundan sonrası seçenekleri değerlendirip soruyu kısa bir sürede çözmeye kalacaktır. Bu paragrafın **giriş cümlesi ile 2 numaralı cümle arasında bir kopukluğun olduğunu** görüyoruz. 2. cümlenin yer değiştirebileceği seçenekler olarak B ve C seçeneklerini görmekteyiz ki bunlardan C seçeneğini denediğimizde 5 numaralı cümlenin içinde barındırdığı **"bu sorular"** ifadesi sebebiyle giriş cümlesinden hemen sonra gelmeye daha uygun olduğunu görmekteyiz.

CEVAP: C

20. Paragrafın ikinci cümlesinde geçen **"bir romandan herkes kendine göre bir anlam çıkarabiliyorsa o zaman sanat yapıtı gerçek amacına ulaşmış sayılır."** ifadesinden rahatlıkla D seçeneğini çıkarmamız mümkün olacaktır.

Uyarı: Bu tip sorularda verilmek istenen genellikle paragrafın tek cümlesinde bulunur.

CEVAP: D

21. Paragrafın son iki cümlesinde ve parçanın geneline hâkim olan düşüncede **"sanatçı"** kavramı damga vurmaktadır. Bu sebeple soruda da **"sanatçı"** kavramının geçmesi gerekmektedir. Bunun da iki seçenekte olduğunu görüyoruz ki bunlardan en uygununun B seçeneği olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: B

22. Paragraf tamamlama sorularında boşluğun başta ve sonda olduğu durumlar kısmen işimizin kolay olduğu durumlardır. Çünkü özellikle sonda olduğu durumlarda parçayı bir bütün olarak değerlendirmek ve hemen önündeki kısma uygun bir ifade ile sonuç cümlesi oluşturmak daha kolay olacaktır. Parçanın sondan bir önceki cümlesinde **"kendimle, okuduklarımla tartışıyordum"** ifadesine uygun olarak *"başarılı denemecilerin en büyük özelliği"* B seçeneğinde verilen **"okuru kendisiyle tartışmaya yöneltmesidir"** şeklinde tamamlanmalıdır.

CEVAP: B

23. En zor paragraf soruları bizim fikrimize ters düşen konuların anlatıldığı paragraf sorularıdır. Belki bizim düşüncemize göre bir eserin gerçekçi olması başarılı olabilir. Ancak parçaya göre **"yaratıcılığı zedelediği için başarısız"** olarak değerlendirilmektedir. O sebeple paragrafın yazarına göre A seçeneğinde verilen durum kendisinin şikâyetçi olduğu bir durumdur.

CEVAP: A

24. Paragrafa göre **gelecekte başarılı olmak için klasik olmak** gerekmektedir. Bir kişinin de bunu yapabilmesi ölümsüz yapıtlar yani klasik yapıtlar vermesine bağlıdır. **Bunu yapan insan da başarılı olacaktır.** Bu sebeple cevabımız C seçeneğidir.

CEVAP: C

25. *Paragrafın ilk cümlesinin ilk bölümünden* B seçeneğine ulaşmak mümkündür. *Paragrafın son cümlesinden* C seçeneğine ulaşmak mümkün olacaktır. Parçada geçen **"doğru veya yanlış olsun her türlü kuvveti ve devinimi idare eden bir ışıktır bu"** ifadesinden D seçeneğine ulaşmak mümkündür. Yine parçada geçen **"Gerçekte insanın zihnini dolduran düşünceler, betimlemeler ve hayaller, aralıksız olarak zihne hâkim olan görünmeyen kuvvetlerdir."** cümlesinden E seçeneğine ulaşmak mümkündür.

CEVAP: A

26. Paragrafın **son cümlesinde geçen ifadeler** *"yazarın geleneksel şiir anlayışımızdan ayrılan yönlerinin bulunduğunu"* ifade etmektedir. Bu sebeple bu sözleri söyleyen bir yazarın A seçeneğindeki ifade ile karşılanması mümkün değildir.

CEVAP: A

DENEME - 10			
27- B	28- C	29- D	30- A

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. Ay bulutların arkasına gizlendiğinde hava da yavaş yavaş serinlemeye başlamıştı. Bahçedeki masanın çevresindeki insanlar; giderek tükenen, başlangıçtaki tadı vermeyen, tekrarlara dönüşen sohbetin sıkıcılığının farkına varmaya başlamıştı. Bu durum, artık bu akşamlık veda vakti geldiğinin işaretiydi. Güleç iyi geceler, rahat uyku dilemeler ardından, alaca karanlıkta uzayıp giden birkaç gölge yorgun adımlarla sağa sola dağıldı.

Bu parçada "gölge" sözcüğünün kullanımına benzer bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Bence bu şakayı tadında bıraksak hepimiz için daha iyi olacak.

B) Ünlü kalemler bugün itibariyle TÜYAP Kitap Fuarı'nda okurlarıyla buluşuyor.

C) Aykırı çıkışlarıyla işverenin gözüne batmaya başlamıştı.

D) Problemi bu yoldan çözemezsiniz, başka bir yol bulun.

E) Öyle şişmandı ki köyde onu herkes Fıçı Recai diye anardı.

2. Neil Armstrong Ay'a ayak bastığında: "Bu tek bir insan için küçük ancak tüm insanlık için kocaman bir adım." demişti. Böyle diyerek hem kendi duygularına o anda yeryüzünde yaşayan tüm insanları katmış hem de "Acaba bu sonsuz boşluktaki milyonlarca gezegende, göz kırpan yıldızlarda neler var? Bir gün oralara gidebilmek mümkün olabilecek mi?" sorusunu ilk kez düşünen, soran, ilk astroloji çalışmalarını yapan insanlardan o günkü teknolojiyi oluşturanlara kadar bu alanda akıl yürütmüş, emek vermiş bütün düşünürlerin ve bilim insanlarının emeğine duyduğu saygıyı dolaylı biçimde dile getirmişti. İnsanlık tarihinin altı çizilmesi gereken günleri vardır. Bunlardan en önemlilerinden biri de sanırım Neil Amstrong'un bütün insanlık adına Ay'da ilk adımlarını attığı gündür.

Bu parça altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bütün toplumun yaşamını etkileyen büyük dönüşümlerin yaşandığı zamanlar

B) Tarihe mal olmuş önemli insanların doğum ya da ölüm günleri

C) Bir ulusun geçmişinde çok önemli olan günler ya da olayların yaşandığı tarihler

D) Bir kişiye ya da bir ulusa mal edilmekten öte, bütün insanlık hanesine yazılan önemli günler

E) Uluslararası iş birliği ile kazanılmış, bütün insanlığın geleceğini belirleyen bir başarının zamanı

CBA Yayınları

3. Yazılı basın, özellikle de gazeteler sayfalarını tam sayfa renkli resimlerle fotoğraflarla dolduran yayınlara dönüşmekten kendini korumalıdır çünkü onu var eden "bakan" değil, "okuyan"dır.

Bu cümlede anlatılmak istenen, aşağıdakilerin hangisidir?

A) Görsel ögeler, gazete ve dergilerin okura çekici görünmesini sağlar.

B) Yazılı basın, görsellikten destek almadan başarılı olamaz.

C) Yazılı basının işlevini yerine getirebilmesi, yazıyı ön plana almasına bağlıdır.

D) Gazeteler, okur sayılarını artırabildikçe varlıklarını sürdürebilir, bu da görsel olarak albenili olmalarıyla mümkündür.

E) Günlük basın ve edebiyat, birbirini besleyen ve karşılıklı güçlendiren iki yayın alanıdır.

4. (I) Bugünkü yazımın başlığını şöyle koydum: "Gençlerin Gözü Üzerimizde". (II) Bu başlık örtülü biçimde bir görev yüklüyor bana ve benim gibi insanlara, farkındayım. (III) Gençler; aydınların daha dikkatli, daha dürüst, daha bilgili, daha yurtsever olmasını istiyor. (IV) Gençler bize bakıyor; yalnız eleştirmek için değil, örnek almak için de bakıyor. (V) Ama örnek alınacak yanlar değil, kendilerini anlamayan, kendilerine yabancı insanlar görüyorlar baktıkları noktalarda. (VI) Durum böyle olunca ben de diyorum ki kabahati gençlerde değil, kendimizde arayalım öncelikle.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden itibaren "öz eleştiri" **yapılmaktadır?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. **Aşağıdakilerin hangisinde** "nokta" **(.) yanlış kullanılmıştır?**

A) 27.02.2021'de İstanbul'dan İzmir'e taşınmıştım.

B) Dünyamıza 33.124.436.778 km uzaklıkta bir yeni bir gezegen keşfedildi.

C) Saat 17.00'de kısa bir toplantımız olacak, daha sonra herkes evine gidebilir.

D) Ord. Prof. Dr. Vehbi Kılınç'ın bir makalesinde okumuştum bu bilgiyi.

E) Kaç market dolaştım, 5 kg.lık un bulup alamadım.

6. (I) Kışı, özellikle lapa lapa yağan karı seyir etmeyi pek çok severim çünkü böyle anlar bana huzur verir. (II) Yaklaşık on beş yirmi yıl önce olmalı; yıllar süren bir aradan sonra, böylesi karlı bir kış günü, bir akşam üzeri, sürpriz bir biçimde gelip kapımı çalmıştı. (III) Sanki aramızda hiç bir sorun yaşanmamış gibi, güler yüzlü bir biçimde açmıştım kapıyı ve içeri buyur etmiştim kendisini. (IV) Yıllar önce aramızda geçenleri unutmam olası değildi elbette ancak şimdi belki pişmanlıkla belki başka bir nedenle kapıma gelmişti; geçmişi hiç anmadan ne de olsa eski bir dostu yeniden görmenin mutluluğu ile ağırlamıştım onu. (V) Biz ana babamızdan böyle terbiye almıştık: Bırakın eski dostluğunuzu, kapımızı elinde silah, dilinde küfür olmadan çalan kişi kanlı bıçaklı düşmanımızda olsa onu en iyi şekilde ağırlamak insanlık görevimizdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım yanlışı yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

7. (I) Şu bir yıldır öyle anlar oluyor ki yapmayı düşündüğüm bir sürü iş varken hiçbirine başlayamıyorum. (II) Böylesi zamanlarda canım, sadece divana uzanıp üzerime de battaniyeyi çekip televizyonda saçma sapan filmler izlemek istiyor. (III) Maşallah gerek paralı gerekse parasız TV kanallarında her gün her saatte ipe sapa gelmez bir sürü film bulabiliyorsunuz, yeter ki parmaklarınız üşenmeyip uzaktan kumanda üzerinde biraz hareket etsin. (IV) Sonra da işler daha da sıkıştı diye gece uykularımdan çalıp sabahlara kadar çalıştığım oluyor. (V) Bu arada geceleri tükettiğim yiyecek ve içeceklerden göbek bölgemde oluşan oval çıkıntı da sürekli genişlemekte.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde ünlü daralması yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. İnciraltı'nın eski hâlini anlatacağım bugün size.
I
Benim lise yıllarım İnciraltı'nda, o zamanlar sahile
II
yakın birkaç eski evden birinde geçti. Yerleşim yeri
III
pek yoktu ama belediyenin denetiminde, ücretsiz
girilen, kızgın kumlarıyla epey geniş bir alanı
IV
kaplayan halk plajlarının yan yana uzandığını
görebiliyordunuz. Hele cumartesi ve pazar
V
günlerinde bu plajlar dolup taşardı.

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisinde bir isim tamlaması kullanılmamıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra, Oğuz
boyundan Türklerin büyük yığınlar hâlinde
I
Anadolu'ya akmasıyla önce Selçuklular sonra
II
Osmanlılar olmak üzere Anadolu'da Türk
III
devletleri kuruldu. Gerek Selçuklu gerek Osmanlı
IV
Devleti çağına göre ileri bir toplum düzenine
V
dayanmaktaydı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) I numaralı sözcük isimdir.
B) II numaralı sözcük zaman zarfıdır.
C) III numaralı sözcük edattır.
D) IV numaralı sözcük bağlaçtır.
E) V numaralı sözcük yer-yön zarfıdır.

10. **Aşağıdakilerden hangisinde soru anlamı farklı türde bir sözcükle sağlanmıştır?**

A) Nasıl insanlarla arkadaşlık etmekten hoşlanırsın?
B) Hangi yoldan geleceğinizi benim dışımda hangisi biliyordu?
C) Bu yılki yaz tatilimizde söyle bakalım nereye gidelim?
D) Bankada ne kadar paran olduğunu kimlere söylemiştin?
E) Açtığın sergideki resimlerinden kaçı satıldı?

CBA Yayınları

11. (I) 1929 yılında patlayan Büyük Dünya Buhranı'na kadar süren dönemde Türkiye'ye 2500-3000 traktörün girdiği ve bunların 400 kadarının Adana civarında kullanıldığı tahmin edilmektedir. (II) 1927 Ziraat Sayımı'na göre ise Türkiye'de bulunan bütün tarım makineleri sayısı 15.711 olarak tespit edilmiştir. (III) Bu dönem, aynı zamanda tarım ürünleri fiyatlarının nispeten elverişli olduğu yıllara rastlamaktadır. (IV) Özellikle 1923-1925 yılları arasında tarım ihraç fiyatlarında önemli yükselişler görülmüştür. (V) Tütün, fındık, yapağı gibi ürünlerin ihraç fiyatlarında yüzde 100'ün üstünde, pamukta yüzde 50 civarında bir artış olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisiyle ilgili aşağıdaki bilgilerde bir yanlışlık vardır?

A) I. cümlede "Türkiye'ye" sözcüğü cümlenin yer tamlayıcısı olarak kullanılmıştır.

B) II. cümlede "1927 Ziraat Sayımı'na göre" sözü cümlenin edat tümleci olarak kullanılmıştır.

C) III. cümlede "Bu dönem" sözü cümlenin öznesi olarak kullanılmıştır.

D) IV. cümlede bir isim-fiil grubu sözde özne olarak kullanılmıştır.

E) V. cümlede bir isim-fiil grubu özne olarak kullanılmıştır.

12. Dikkat edersek birçok şair noktalama işaretlerini kullanmamakta. Kimi şairlerin kimi şiirlerinde bu işaretler var, kimi şiirlerinde yok. Bir şiirini bir bölüğünde bunların kullanılıp öbür bölüğünde de kullanılmadığına tanık olmaktayız. Hiç değilse şairin, noktalama işaretlerine pek önem vermediği söylenebilir. Bir zorun olmaktan çıkmış noktalama. Bir öyküsü var bunun. Bir rastlantı sonucu doğmuş ve şairler o rastlantıdan sonra birbirlerine özenmişler, noktalama da kalkar gibi olmuş: Guillaume Apollinaire'in evine girip çıkan biri varmış. Biraz aklından zoru olan biri. Bu adam Apollinaire'in şiirlerini tape edermiş, dergilere falan götürürmüş. Bir gün yine götürmüş (Alcools kitabı) ancak kendisinin daha önce şiirler üzerinde oynadığı yani makineye çekerken noktalama işaretlerini tümüyle çıkardığı, metin yayımlandığı zaman anlaşılmış. Baba Apo ne yapsın, olduğu gibi kabullenmiş durumu. Sonra da hoşuna gitmiş bu, noktalama işaretlerini kendisi de kovmaya başlamış.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Kimi şairler, şiirde noktalama işaretlerini zorunluluk olarak görmemektedir.

B) Aynı şiirde noktalama işaretlerinin bazen kullanılıp bazen kullanılmadığı örnekler de vardır.

C) Şiirde noktalama işaretlerinden vazgeçilmesi, önceden düşünülüp uygulanmaya başlanan bir şey değildir.

D) Noktalama işaretlerinin kullanılmadığı ilk Batı şiiri; şiire, şairinin bilgisi dışında gerçekleşen bir müdahale ile gerçekleşmiştir.

E) Günümüz şiirinde gerek dil bilgisi kuralları gerekse noktalama işaretlerinin hiçbir değeri yoktur.

CBA Yayınları

13. I. Dünya uluslarında, özellikle de onların en bilinen kişileri olarak yazarlarında başka uluslara takılmanın pek çok örneği vardır.

II. Alman *Schiller*, ünlü oyunlarından birinde Britanyalarla zıtlaşmalarını şöyle dile getiriyor: "Bir İngiliz'in bir İskoç'a karşı haklı davranması mümkün değildir."

III. Bir Moğol ise şu yakıştırmayı yapar: "Bir Çinlinin yapacak işi olmazsa sinekleri öldürür."

IV. Bu takılmalar Avrupa'da böyle de Asya'da farklı mı? Değil! Bir Çinli, "Bir Moğol yapacak iş bulamazsa bıçağını biler." der.

V. Fransız *Stendhall* ise *Kızıl* ve Kara kitabında, "Deha ve ruh, İngiltere'ye ihraç edilirse değerinin yüzde yirmi beşini yitirir." der.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ile II B) I ile IV C) II ile III D) III ile V E) IV ile V

14. (I) İnsanları bilgi üretimine iten en güçlü etkenin merak olduğunu söylemiştim. (II) Halk arasında *"Kediyi merak öldürür."* şeklinde merakın tehlikeli bir şey olduğuna gönderme yapan bir söz bile vardır. (III) Eskiden büyük filozoflar ve bilim insanları salt bu duyguyla hareket ederlerdi. (IV) Ancak bilimin, teknolojinin de motoru hâline geldiği günden beri bilgi üretimine katılanların sayısı artmış; neredeyse bilimin kendisi de endüstriyel boyutlar kazanmıştır. (V) Bu nedenle bugün durmadan yeni üniversiteler ve araştırma enstitüleri kurulmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. (I) Hayri Bey felsefe bilgisinin yanı sıra geniş edebiyat bilgisine sahip, en çok O'Henry'yi sevdiğini söylüyor. (II) O'Henry'nin Quartet'ini, Viyana'da sinemaya uyarlannış hâliyle seyretmiş ve hayran kalmış. (III) Dostoyevski, Hayri Bey'in başucu yazarıymış. (IV) Tolstoy, Bernard Shaw, Jean Jack Rousseau ve Voltaire'i ilgiyle okuyormuş. (V) Hayri Bey özel hayatların öyle rastgele anlatılmasına karşı ama bu kadar konuştuktan sonra beni kırmayarak hayatının bazı dönemlerini bana kısaca anlattı. (VI) Hayri Bey genç yaşında Avrupa'ya gitmiş, Almanya'da yaklaşık 14 yıl kalmış; bu süre içinde devlet dairelerine, hastanelere cam çerçeve monte etmiş; daha sonra Avusturya ve İsviçre'de kalıp 1975 yılında İstanbul'a dönmüş.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

16. Savaşlar salt öldürerek, sakat bırakarak karartmıyor dünyamızı. Bir yandan yaşam ve tarım alanlarını yok ederken aynı zamanda atmosfere bırakılan azot oksit, nitrat, civa vb. ağır metaller, toksik etkiye sahip kimyasallar, radyoaktif maddeler ve yıkılan şehirlerden ortaya çıkan asbest ile telafisi zor sorunlara yol açıyor. Sanayi tesislerinin ve barajların yıkılması, tarım alanlarının yok edilmesi, kimyasal ve radyoaktif kirliliğe maruz bırakılması, ormanların yakılması ile çevre yıkımının bir silaha evrilmesi doğal olarak gıda güvensizliğini daha da derinleştiriyor. 1996 yılında toplanan *Dünya Gıda Zirvesi*'nde, gıda güvencesi "Bütün insanların her zaman aktif ve sağlıklı yaşam için gerekli olan besin ihtiyaçlarını ve gıda önceliklerini karşılayabilmek amacıyla yeterli, sağlıklı, güvenilir ve besleyici gıdaya sürekli erişebilmesi" olarak tanımlanmıştı. Peki savaşların ortasındaki dünyamızda bu tanımın neresindeyiz?

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiştir?

A) Savaşların neden olduğu yıkımların önüne nasıl geçebiliriz ya da sizce geçebilir miyiz?
B) Savaşa karşı olmamız için haklı nedenlerimiz üzerinde kısaca durabilir misiniz?
C) Bugüne kadarki savaşların yarattığı yıkımlar bunca açıkken neden bütün dünyada savaşlar sürüyor?
D) Savaşsız bir dünyada yaşayabilmek için kime karşı, nasıl bir mücadele içinde olmalıyız?
E) Savaşlarla açlık arasındaki neden-sonuç ilişkisini bize biraz daha ayrıntılı biçimde anlatır mısınız?

17. 1889'da Kahire'de dünyaya gelip 1974'te ölen Yakup Kadri'nin aile şeceresi, Osmanlı tarihinin türlü çağlarında Batı Anadolu'da faal rol oynayan ve genel siyaseti etkileyen Karaosmanoğulları'na kadar gider. Babası Abdülkadir Bey hem baba hem ana tarafından bu aileye mensuptur. Yakup Kadri'nin ilk çocukluk yılları Kahire'de geçmiştir. Düşünceden çok duygunun hüküm sürdüğü bu yıllarda sıcak, renkli, hülya ve efsaneyle dolu Mısır iklimi; onun üzerinde pek derin izler bırakmıştır. Altı yaşındayken ailesiyle birlikte asıl memleketleri olan Manisa'ya dönerler. Küçük Yakup burada henüz okuma yazma bilmemesine rağmen babasından kalan kitapları karıştırır, resimli olanlarına uzun uzun bakar; daldığı hayal âlemi, ona oyuncaklarını bile unuttururdu. Onda okumaya ve kitaplara karşı derin ilginin bu sıralarda başladığı söylenebilir.

Bu parçadan Yakup Kadri Karaosmanoğlu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

A) Çok küçük yaşta kitaplarla gönül bağı kurmuştur.
B) Doğduğu yerin iklim ve kültürü, ruhsal dünyasının şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır.
C) Kitaplara olan ilgisi, çok küçük yaşta okuma yazmaya başlamasını sağlamıştır.
D) Soyadını, Osmanlı tarihinde önemli bir yeri olan bir sülalenin üyesi olmasından almıştır.
E) Evde bulunan babasına ait kitaplar, ondaki kitap sevgisinin oluşmasına yol açan etkenlerdendir.

CBA Yayınları

18. Grönland, Vikingler tarafından ilk kez 985 yılında Kırmızı Erik'in 14 gemisiyle birlikte adayı keşfetmesiyle kolonize edilmeye başlandı. Erik, takipçileriyle birlikte İzlanda'dan sürgüne yollanmıştı ve akıntıların getirdiği bir yolculuk sırasında Grönland'ı keşfetti. Erik ve adamları, uzun yıllar boyunca Güney Grönland'daki başkentlerinden yola çıkarak Avrupa'nın kıyı yerleşimlerine yağmalar yaptılar. Yağmalara ek olarak bölgedeki Nordik nüfusunun küçükbaş hayvancılık, ilkel tarım ve avcılıkla uğraştığı da biliniyor. Özellikle derileri ve dişleri için denizaslanlarını avlayıp bunları merkez Avrupa'daki kiliselerle altın karşılığı takas ettiği biliniyor.

Bu parçada "Kırmızı Erik"**le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmamıştır?**

A) Uzunca bir dönem korsanlık yapmıştır.

B) Suçları nedeniyle Grönland'a sürgüne gönderilmiştir.

C) Grönland'ı bir rastlantı sonucu keşfetmiştir.

D) Avrupalı Hristiyan din kurumları ile ticaret yapmıştır.

E) Güney Grönland'da yerleşmiş ve burada çeşitli işlerle uğraşmıştır.

19. 14 Ocak 2022'de Dünya olağanüstü şiddette bir patlamanın etkileriyle sarsıldı. Pasifik Okyanusu'nda bulunan Tonga Adası'nda bulunan yanardağda, 5 kilometrelik bir yarıçap etrafında dev bir bulut sütunu insanlar tarafından görüldü. Yaşanan deprem ve oluşan titreşimler çeşitli uydular ve yer gözlem araçları tarafından kaydedildi. Öyle ki, binlerce kilometre ötedeki Türkiye'deki sismik algılayıcılar dahi titreşimleri yakalamayı başardı. Patlama, 1945 yılında Hiroşima'ya atılan atom bombasının 500 katı daha yüksek güçte. Bu tür geniş çapta etki yaratan yanardağ patlamaları ile depremleri kayda alıp araştırmak gezegenimizin geçmişi üzerine bizlere cevaplar sunmakta. Ayrıca başka gezegenler üzerine yaptığımız kimi araştırmalarda da yeni bakış açıları geliştirmemize olanak tanıyor. İşte tam da bu doğrultuda NASA bilim insanları, Mars ve Venüs'ün yüzeyinde görülen kimi yer şekillerinin açıklanabilmesi için Tonga Yanardağı patlamasını incelemeye koyuldular.

Bu parçada "Tonga Yanardağı patlaması" **ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Dünya'nın geçmişini aydınlatmada yeni veriler sunduğuna

B) Başka gezegenlerdeki yer şekillerinin açıklanması için de yardımcı olduğuna

C) Geçmişte kullanılmış olan atom bombasından yüzlerce kat daha güçlü bir patlamanın öznesi olduğuna

D) Binlerce kilometre ötedeki ülkeler ve gökyüzündeki uydularca da kayıt altına alındığına

E) Hem bulunduğu adada hem de çevresindeki bölgede büyük tahribata yol açtığına

CBA Yayınları

20. Günümüzde kara deliklerin varlığı, ilgili bilimsel topluluk üyelerinin (astrofizikçiler) hemen hemen tüm bireyleri tarafından onaylanarak kesinlik kazanmıştır. Bir kara deliği doğrudan gözlemlemek olanaksızdır. Bilindiği gibi bir nesnenin görülebilmesi için kendisinden ışık çıkması ya da kendisine gelen ışığı yansıtması gerekir. Oysa kara delikler, çok yakınından geçen ışıkları bile yutmaktadır. Bununla birlikte varlıkları, çevresi üzerindeki çekim eyleminden özellikle mikrokuasarlarda ve aktif galaksi çekirdeklerinde kara delik üzerine düşen yakınlardaki maddenin son derece ısınmış olmasından ve güçlü bir şekilde X ışını yaymasından anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki parçada kara deliklerle ilgili olarak;

I. Evrenin oluşumu ile ilgili önemli bilgilere ulaşmamızı sağladığı,

II. Varlıklarının görme yoluyla değil, başka olguların kaçınılmaz sonucuna bağlanarak kabul edildiği,

III. Işık kaynağı ya da yansıtıcısı özelliğine sahip olmadığı

bilgilerinden hangilerine yer verilmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

21 ve 22. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

(I) Diğer adları "*platypus*" veya "*gagalı memeli*" olan ornitorenk, eşsiz yapısı nedeniyle Avustralya'nın en belirgin sembollerinden olan bir yarı-deniz memelisidir. (II) Avustralya ve Tasmanya'ya özgü, sanki farklı türlerin melezi, hibrit bir tür gibi görünen bu sempatik görünümlü hayvan 1977 yılında keşfedilmiştir. (III) Yumurtlayan bir memeli olma özelliği ile bilim dünyasında, özellikle zoologlar ve biyologların dikkatini çeken ilginç bir türdür. (IV) Ördek gagası gibi bir gagaya, kunduz kuyruğu gibi bir kuyruğa ve bir ördek gibi perdeli ayaklara sahiptir. (V) Bilim insanları tarafından bütün bu özellikleri nedeniyle canlıların evriminde "ara form" olarak değerlendirilmekte ve yumurtlayan canlılardan bir üst form olan memelilere geçiş halkası olarak düşünülmektedir.

21. **Bu parçada** "ornitorenkin en önemli yönü" **olarak aşağıdakilerin hangisi belirtilmiştir?**

A) Belli yerler dışında yaşamaması
B) Sevimli bir görünümünün olması
C) Canlıların evrimi ile ilgili açıklamalara konu olması
D) Hem karada hem suda yaşayabilmesi
E) Avustralya'nın tanıtımında ilgi çekici bir rolünün olması

22. **Bu parçada aşağıdakilerden yer verilmemiştir?**

A) Benzetmeye
B) Tanımlamaya
C) Karşılaştırmaya
D) Örneklendirmeye
E) Terim anlamlı sözcüklere

CBA Yayınları

23 ve 24. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

"Mister John Daniel", zannettiğiniz gibi sade bir İngiliz vatandaşının adı değildir. Birinci Dünya Savaşı'nı izleyen yıllarda, Londra'da yaşamış bir gorilin adıdır! Sahibesi Miss Cuningham'la birlikte Sloan Street'te bir apartman dairesinde yaşamaktaydı. Masaya oturarak yemek yiyor, ustalıkla çatal kaşık bıçak kullanıyor, bardaktan su içiyor ve olağan bir yatakta yatıyordu. Miss Cunigham'ın konukları geldiğinde John Daniel de onlarla birlikte salonda oturuyordu. İnsanlarla birlikte çay içiyor ve turta yiyordu. Bu durum karşısında gorillerin büyük ölçüde zeki olduklarını söylememek haksızlık olur sanırım. Fakat tüm goriller her zaman kendilerine zevkle hazırlanmış bir yemek masasında çay ve kek sunacak bir Miss Cuningham'a sahip olacak kadar şanslı değildir. Vahşi bir ormanda yaşamlarını sürdüren goriller, çeşitli meyve ve bitkileri yiyerek yaşamlarını sürdürürler. Gorillerin beslenmek üzere büyük miktarda besin tükettikleri şüphe götürmez bir gerçektir. Çok hızlı büyüyen hayvanlar olarak goriller, büyüdükçe ve nüfus olarak da çoğaldıkça zamanla bulundukları ortamın bitki örtüsünde büyük azalamaya yol açarlar. Doymak bilmez oburlukları nedeniyle goriller bulundukları ortamda yiyebilecekleri ne varsa büyük oranda tüketip küçük gruplar hâlinde sürekli yer değiştirerek göçebe bir hayat sürerler.

23. **Bu parçanın bütününden gorillerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?**

A) Eğitildiklerinde insana özgü pek çok davranışı yerine getirebilmektedirler.

B) Otobur bir hayvan türü olup vahşi ormanlardaki değişik bitkilerle beslenmektedirler.

C) Beslenme konusundaki sorunları nedeniyle bir yerde sabit yaşamaz, sık sık yer değiştirirler.

D) Fiziksel yapı olarak insanlara benzemekte, bu da insanlarla iletişim kurmalarını kolaylaştırmaktadır.

E) Başka tür hayvanlarla karşılaştıracak olursak zekâ bakımından ileride olduklarını söyleyebiliriz.

24. **Bu parçadan** "John Daniel" **adlı gorille ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine kesin olarak varılabilir?**

A) Kimseye zarar vermeden bir evde bir insanla birlikte yaşamaya uyum sağlamıştır.

B) Yaşadığı doğal ortamdan koparılıp evcilleştirilmiştir.

C) Yaşamının başından sonuna kadar sözü edilen evde sahibesi ile yaşamıştır.

D) Evcil yaşamı onda birtakım psikolojik sorunlara yol açmamıştır.

E) Bir hayvanat bahçesinden bebekken alınıp eğitilerek söz konusu evde yaşamaya başlamıştır.

CBA Yayınları

25 ve 26. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

Bundan yaklaşık 400 yıl öncesine kadar evreni meydana getiren maddelerin sadece iki durumda olduğu sanılıyordu: katı ve sıvı. Bundan ötürü binlerce yıldan beri insanlar, atmosferin nelerden meydana geldiğini bilmiyordu. 17. yüzyılın ortalarına doğru doğadaki maddelerden birinin de "*gaz*" olduğu anlaşıldı. 18. yüzyılın sonlarında Lavoisier adında bir Fransız bilgin, "hava"nın bir gaz karışımı olduğunu yaptığı deneyler sonunda kanıtladı. Ama Lavoisier, "*hava*"nın sadece "*oksijen*" ve "*azot*" gazlarının karışımından olduğunu sanıyordu. "Hava"nın karışımda yer alan maddelerin tam bir analizi ancak 19. yüzyılda yapılabildi. 1892'de İngiliz fizikçi Lord Rayleigh, meslektaşı Ramsay'le birlikte havada "*argon*" adını verdikleri gazın varlığını keşfetti. Deneylerine devam eden Ramsay, hava içerisinde "argon"a benzer "*neon*", "*kripton*" ve "*ksenon*" gibi gazları buldu. Bütün bu gazlar, kimyasal tepkimeye zor girdiklerinden ve elementsel durumu korudukları için "*soy gazlar*" diye adlandırıldı.

CBA Yayınları

25. **Bu parçadan hareketle** "soy gazlar"**la ilgili olarak;**

I. Yaşamın varlığı ve sürdürülmesinde temel önemde maddeler olduğu,

II. Keşfedilmelerinin havadaki kimi gazların keşfinden sonra gerçekleştirildiği,

III. Diğer gazlardan bir yönüyle farklı oldukları için bu adı aldıkları

sonuçlarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

26. **Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisine varılabilir?**

A) Havadaki gazların oranları sürekli olarak değişmektedir.

B) Havadaki gazların keşfedilmesi bilim tarihi açısından oldukça yenidir.

C) Atmosferdeki gazların oluşumu ile doğadaki iklim koşulları birbirine bağlantılıdır.

D) Soy gazların keşfedilmesi, uzay çalışmalarında büyük olanaklar sunmuştur.

E) Evrendeki bütün maddeler katı, sıvı ya da gaz durumundadır.

27 - 30. soruları aşağıda verilenbilgilere göre cevaplayınız.

Ali, Bahar, Cem, Dilara, Erman, Füsun adlarındaki üç erkek üç kadından oluşan altı arkadaş bir kafeteryada çay, kahve, su içmişler; pasta ve börek yemişlerdir. Herkes en az bir içecek içmiştir ama yiyecek sipariş etmemiş olabilir.

Bu kişilerin yiyip içtikleri ile ilgili kimi bilgiler şu şekildedir:

- Üç kişi kahve, iki kişi çay, üç kişi su içmiştir.
- Erkeklerden ikisi yalnız çay, biri sadece su içmiştir.
- Erman su içmemiştir.
- Dilara su içmiştir.
- Yalnız Füsun ve Dilara pasta sipariş etmiştir.
- Yalnız Ali, Cem ve Bahar börek sipariş etmiştir.

27. Buna göre;

I. Ali,

II. Cem,

III. Dilara

adlı kişilerden hangilerinin hem yediği hem içtiği kesin olarak bellidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

28. Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Börek söyleyen herkes su da söylemiştir.
B) Kadınların üçü de kahve içmiştir.
C) Erman sadece içecek söylemiştir.
D) Kadınlardan ikisi su içmiştir.
E) Pasta söyleyen en az bir kişi su da söylemiştir.

29. Ali çay içmişse aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

A) Bahar su içmiştir.
B) Cem çay içmemiştir.
C) Füsun su içmiştir.
D) Cem su içmemiştir.
E) Cem ile Ali aynı içecekten içmiştir.

30. Füsun su içmişse aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

A) Bahar birşey içmemiştir.
B) Ali su içmiştir.
C) Cem su içmiştir.
D) Erman ile Cem farklı içecekler içmiştir.
E) Erman'la Ali aynı içecekten söylemiştir.

CBA Yayınları

1. Metinde "... alaca karanlıkta uzayıp giden birkaç gölge yorgun adımlarla sağa sola dağıldı." bağlamı içinde geçen "gölge" sözcüğü ile "insan" kastedilmiştir. Gölge, insanın bir parçası olarak düşünülecek olursa burada parça söylenerek bütün kastedilmiş ve böylece ad aktarması yapılmıştır. Benzer bir durum B maddesinde de söz konusudur: "Ünlü kalemler bugün itibariyle TÜYAP Kitap Fuarı'nda okurlarıyla buluşuyor." cümlesinde geçen "ünlü kalemler" sözü ile "ünlü yazarlar" kastedilmiştir. Kalem yazara ait bir parça olarak düşünülürse burada da parça söylenerek bütün kastedilmiş ve dolayısıyla ad aktarması yapılmıştır.

Dikkat: E maddesinde geçen "Fıçı Recai" sözünde bir ad aktarması yoktur. Burada "fıçı" sözcüğü lakap olarak kullanılmış ve ad aktarmasını örnekleyecek bir kullanım oluşturmamıştır. Ad aktarmasında "benzetme amacı" güdülmez. Bu ifadede ise kişi şişman olması bakımından fıçıya benzetilmiştir.

CEVAP: B

2. Metinde geçen altı çizili **"insanlık tarihinin altı çizilmesi gereken günleri"** ifadesinde geçen "altı çizilmesi gereken" sözüyle öne çıkarılması gereken, vurgulanması gereken, önemli kabul edilen vurgusu yapılmaktadır. Ancak unutulmamalıdır ki bahse konu olan önemli günlerin "insanlık tarihini" ilgilendirmesi belirtilmiştir. O halde yalnızca bir kişi ya da ulusu değil, "insanlık tarihini" ilgilendiren olayaların, durumların öne çıkarılması gerekmektedir. Bu analizin neticesinde, bir kişiye ya da bir ulusa mal edilmekten öte, bütün insanlık hanesine yazılan önemli günler yani D maddesine ulaşılabilir.

Dikkat: Altı çizili sözün cümleye kattığı anlamla ilgili sorularda çoğunlukla altı çizili ifade tek başına da bize ciddi bir fikir verebilir. Ancak yine de altı çizili sözcüğün bağlamda kullanılış biçimine dikkat edilmelidir. Çünkü sözcükler, cümle içerisinde anlam ve değer kazanır.
Dikkat: Metnin giriş cümlesinde geçen "Bu tek bir insan için küçük ancak tüm insanlık için kocaman bir adım." ve metnin sonuç cümlesinde geçen "... bütün insanlık adına Ay'da ilk adımlarını attığı gündür." ifadeleri de sorunun doğru yanıtını bulmamız konusunda bize katkı sunacaktır. Zira her iki cümlede de bahse konu olayın "bütün insanlığı" ilgilendirdiği vurgusu vardır.

CEVAP: D

3. "...bu cümlede anlatılmak istenen hangisidir?" sorularında doğru yanıt olarak seçilen ifadenin bize verilen ifadeyle aynı mesajı verip vermediğine dikkat edilmelidir. Yani iki cümle de anlamca aynı doğrultuda olmak durumundadır. Bu nedenle önce verilen ifadenin ana fikri doğru olarak tespit edilmelidir. Bu soruda verilen cümlede gazetelerin görüntüye değil, (sayfalarını tam sayfa renkli resimlerle fotoğraflarla dolduran) içeriğe odaklanmaları gerektiği öne çıkarılmıştır. **Gazetelerin "bakanlar" için değil, "okuyanlar" için tasarlanması gerektiği vurgulanmaktadır.** C maddesinde yer alan yazılı basının işlevini yerine getirebilmesi, yazıyı ön plana almasına bağlıdır ifadesi biçimin değil; içeriğin öne çıkarılması gerektiğine (yazıyı ön plana çıkarmak) vurgu yapmaktadır. Bu durumda bize verilen cümle ile C maddesinde verilen cümle biçimin, şeklin değil; içeriğin, yazının öne çıkarılması bakımından ortaklaşmaktadır. Her iki cümle anlamca aynı doğrultudadır.

CEVAP: C

4. I. cümlede kişinin kendisine olumlu ya da olumsuz anlamda yönelttiği herhangi bir eleştiri yoktur. Kişi yazısına koyduğu başlığı vermiş ve bu başlık hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır. Bu nedenle A maddesi doğru yanıt olamaz.

II. cümlede başlığın yazarın kendisine ve kendisi gibi düşünenelere belli görevler yüklendiği ifade edilmiştir. Bu cümlede yazarın kendisine yönelttiği herhangi bir eleştiri yoktur. Bu nedenle doğru yanıt B maddesi olamaz.
III. cümlede gençlerin istediği aydın tipine yönelik bir değerlendirme yapılmıştır. Kişi kendisini kritize etmemiştir. Bu nedenle D maddesi doğru yanıt olamaz.
IV. cümlede gençlerin kendilerini örnek almak istedikleri ifade edilmiş ve bu ifade V.cümlede öz eleştireye evrilmiştir. Çünkü gençlerin örnek almak istediği bu yazarlar (yazar kendisini dahil ediyor bu kişilere) pek de örnek gençleri tipler değildir. Zira bahse konu yazarlar, gençleri anlamayan ve onlara yabancı kimselerdir. Dolayısıyla V. cümlede yazar kendisinin ve kendisi gibi olan yazarların öz eleştirisini yapmıştır. VI. cümlede yazar "...kabahati gençlerde değil, kendimizde arayalım öncelikle."diyerek bir öz eleştiri yapsa da bu cümle seçeneklerde yer almadığından cevap değeri taşımamaktadır.
Dikkat: V numaralı cümleye kadar gençlerin yazarın kendisini de içine katarak "biz" diye ifade ettiği daha ileri yaş grubundaki insanlara, özellikle de aydınlara yönelik beklentilerini anlatıyor. V numaralı cümleden itibaren ise gençlerin beklentilerine yanıt veren bir tutum içinde olmadıklarını (ya da olamadıklarını) anlatıyor. Kendini dışlamadığı için V ve VI numaralı cümleler hem kendi adına hem de günümüz aydınları adına bir öz eleştiri içeriyor.

CEVAP: D

CBA Yayınları

5. Ölçü birimlerinin uluslararası kısaltmaları kullanılır. Kısaltmanın sonunda nokta kullanılmaz. Kısaltmaya getirilen ek, kısaltmanın açılımına uygundur. Örneklendirmek gerekirse m (metre),cm (santimetre) kg (kilogram) vb. Yukarıda uyarı doğrultusunda E maddesi yanlıştır. Maddenin doğru yazımı: "5 kg'lık" şeklinde olmalıdır.

CEVAP: E

6. "Özgün biçimleri tek heceli bazı Arapça kökenli kelimeler 'etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak' yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine, ses değişmesine veya ses türemesine uğradıklarında bitişik yazılır. "kuralı gereği I numaralı cümlede geçen "seyir etmek" kelimesinde yazım yanlışı vardır. Kelimenin doğru yazımı, "seyretmek" şeklinde olmalıdır.

"Somut olarak yer bildirmeyen 'alt, üst ve üzeri' sözlerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır. "kuralı gereği II numaralı cümlede geçen "akşam üzeri" kelimesi yanlış yazılmıştır. Çünkü burada geçen "üzeri" kelimesi "bir şeyin somut olarak üzerinde olmak" anlamında olmayıp soyut olarak "akşama doğru" ifadesini içerir. Kelimenin doğru yazımı, "akşamüzeri" şeklinde olmalıdır.

Dikkat: Kelime satır sonunda olduğundan kısa çizgi ile ayrılıp satır sonuna sığmayan bitişik yazılan bir birleşik kelime olduğu sezdirilebilirdi. Bir addan önce getirilerek o adın bildirdiği varlıktan bir tanesinin bile olmadığını anlatan bir söz olan "hiçbir" kelimesi TDK'ye göre bitişik yazılması gereken bir kelimedir. Bu bilgiler uyarınca III numaralı cümlede geçen "hiç bir" sözcüğünün yazımı yanlıştır. Kelimenin doğru yazımı, "hiçbir" şeklinde olmalıdır.

"Dahi anlamına gelen de'ler bağlaçtır ve ayrı yazılmalıdır." kuralı gereği V numaralı cümlede geçen "düşmanımızda" ifadesinin yazımı yanlıştır. Kelimenin doğru yazımı "düşmanımız da" şeklinde olmalıydı.

Dikkat: "de" bağlacı cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı daralsa da genellikle tamamen bozulmaz. Bu bilgi kullanılarak da soru çözülebilir. IV numaralı cümlelerde geçen tüm kelimelerin yazımı doğrudur. Bu nedenle D maddesinde bir yazım yanlışı olmadığını söyleyebiliriz.

CEVAP: D

7. I numaralı cümlede geçen "ol-u-yor" kelimesinden bir daralma yoktur. Ancak aynı cümlede geçen "baş-la-(y)-a-mı-yor-um" kelimesinde bir ünlü daralması vardır. Bu ifadede geçen "-ma/-ma" olumsuz eki daralmaya uğramıştır.

Dikkat: "-yor" ekinden önce gelen bütün olumsuzluk ekleri daralır: sevmiyor, anlamıyor, konuşmuyor vb.

II numaralı cümlede geçen "iste-yor" kelimesinde ünlü daralması vardır.

III numaralı cümlede geçen "bul-abil-(i)yor-sunuz" ifadesi birleşik fiillerden yeterlik fiilini (-ebilmek) örneklemektedir. "-yor" ekinde önce kullanılan "i" ünlüsü daralmış bir ünlü değildir. Bu ses "-yor" ekinin kelimeyle birleşmesini sağlayan bir yardımcı ünlüdür ve ünlü türemesi olarak değerlendirilmemelidir. Dolayısıyla C maddesi doğru yanıt olarak tanımlanabilir.

IV numaralı cümlede geçen "de-y-e" sözcüğü "-yor" ekini almadığı halde durabilen bir sözcüktür. Kelimenin kökündeki "e" geniş ünlüsü daralarak "i" ünlüsüne dönüşmüştür. Aynı cümlede yer alan "ol-u-yor" kelimesinde ise bir daralma yoktur. Köke eklenen "-yor" ekinden önceki "u" ünlüsü daralmış bir ünlü değil, "-yor" ekinin köke ulanmasını sağlayan bir yardımcı ünlüdür. Ünlü daralması en az bir kelimede görüldüğünden bu seçenek doğru olarak kabul edilmelidir.

V numaralı cümlede "yiyecek" kelimesi "ye-" kökünden türetilmiş ve ünlü daralmasına uğramış bir kelimedir. Bu kelime "-yor" ekini almadığı halde durabilen özel kelimelerden biridir.

CEVAP: C

8. I numaralı ifade, hem tamlayanın (İnciraltı'nın) hem tamlananın (hâli) ek aldığı bir isim tamlamasıdır. Bu tarz tamlamalar belirtili isim tamlaması olarak adlandırılır.

Dikkat: Bu tamlamada, tamlayan ile tamlanan arasına "eski" sıfatı girmiştir. Tamlayan ve tamlanan arasına sözcüklerin girmesi belirtili isim tamlamaları için olağan bir durumdur. Ayrıca bahse konusu isim tamlamasının tamlayanının (İnciraltı'nın)bir özel ad olması da olağan karşılanmalıdır.

II numaralı ifadede yer alan "benim lise yıllarım" bir zincirleme isim tamlamasıdır.

Dikkat: Önceden oluşturulmuş iki ya da daha fazla isim tamlamasının birleşerek oluşturdukları tamlamalara "zincirleme isim tamlaması" denir. Zincirleme isim tamlamasında bazen tamlayan, bazen tamlanan, bazen de her ikisi birden ek alabilir. Bu tamlamaların içinde yer alan tüm tamlamaların isim tamlaması olması gerektiği unutulmamalıdır.

Dikkat: Zincirleme isim tamlaması, en genel tanımıyla iç içe geçmiş isim tamlamalarından oluşur diyebiliriz. III numaralı ifadede yer alan "evden biri" bir belirtisiz isim tamlamasıdır. Bu tamlamada tamlayan hem niteleme hem belirtme sıfatı almıştır.

CBA Yayınları

Dikkat: Belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan ek almaz, sadece tamlanan ek alır.
Dikkat: Tamlayan eki bazı durumlarda "-den/-dan" olabilir. IV numaralı ifade de yer alan "kızgın kumlarıyla epey geniş bir alanı kaplayan" sözü, içinde "kızgın kumlar" ve "epey geniş bir alan" sıfat tamlamalarını barındıran bir sıfat-fiil grubudur.
V numaralı ifadede yer alan "cumartesi ve pazar günleri" birden çok tamlayanın aynı tamlananı etkilediği bir belirtisiz isim tamlamasıdır.
Dikkat: İsim tamlamalarında tamlayan ya da tamlanan unsurları ortak kullanılabilir.

CEVAP: D

9. I numaralı yerde gösterilen "yığınlar" sözcüğü herhangi bir şeyi etkilememiştir. Yani sıfat ya da zarf değildir. Mastar ekini alamaz yani fiil de değildir. Edat, bağlaç ya da ünlem olarak da değerlendirilemez. Dolayısıyla bu kelimenin isim olduğu sağlamasını yapmış olduk. Ayrıca bahse konu kelime bir kavramın adıdır.

Dikkat: İsim; canlı varlıklar, yerler, eylemler, nitelikler, varlık durumları veya fikirler gibi belirli bir nesnenin veya nesne kümesinin adı olarak işlev gören kelimedir. II numaralı yerde gösterilen "üzere" sözcüğü edattır.
Dikkat: Üzere sözcüğü cümleye "amacıyla, şartıyla, neredeyse" anlamlarını kattığında zarf olur. III numaralı yerde gösterilen "sonra" sözcüğü, "kuruldu" eylemine yöneltilen "Ne zaman?" sorusunun yanıtını içerdiğinden zaman zarfıdır.
IV numaralı yerde gösterilen "gerek" sözcüğünün kendisinden önceki kısımla (gerek Selçuklu gerek Osmanlı Devleti) ilişkilendirilmesi halinde bir bağlaç olduğu anlaşılacaktır.
Dikkat: "Gerek...gerek" tekrarlı bir bağlaçtır. V numaralı yerde gösterilen "ileri" sözcüğü yer-yön zarfı değildir. Cümlede bir adı (toplum) etkilediğinden sıfattır.
Dikkat: Zarflar; fiilleri, fiilimsileri, sıfatları ve kendileri gibi zarf olan sözcükler etkiler.
Dikkat: Yer-yön bildiren sözcükler, çekim eki aldıkların da adlaşır.

CEVAP: E

10. A maddesinde yer alan "Nasıl insanlarla arkadaşlık etmekten hoşlanırsın?" cümlesindeki "nasıl" sözcüğü, "insanlar" adını etkilediğinden soru sıfatıdır.

B maddesinde geçen "Hangi yoldan geleceğinizi benim dışımda hangisi biliyordu?" cümlesindeki "hangi" sözcüğü "yol" adını etkilediğinden soru sıfatıdır. "Hangisini" sözcüğü ise ismin yerini tuttuğundan soru zamiridir. Bu cümlede hem soru sıfatı hem soru zamiri kullanılmıştır. Ancak soru anlamı ikinci soru sözcüğüyle yani zamirle sağlanmıştır.
C maddesinde geçen " Bu yılki yaz tatilimizde söyle bakalım nereye gidelim?" cümlesindeki "nereye" sözcüğü ismin yerini tuttuğundan soru zamiridir.
D maddesinde geçen "Bankada ne kadar paran olduğunu kimlere söylemiştin?" cümlesinde soru bildiren iki tane sözcük vardır (ne kadar, kimlere) ancak soru anlamını ikinci soru sözcüğü katmıştır. Cümlede geçen "kimlere" ifadesi ismin yerini tuttuğundan bir soru zamiridir. O halde bu cümlede soru anlamı zamirle sağlanmıştır.
E maddesinde geçen "Açtığın sergideki resimlerinden kaçı satıldı?" cümlesindeki "kaçı" sözcüğü ismin yerini tuttuğundan soru zamiridir. B-C-D ve E seçeneklerinde soru anlamı zamirle sağlanmış olmasına rağmen A maddesinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır.

CEVAP: A

11. I. cümle, sadece özne ve yüklemden oluşmaktadır. (Tahmin edilmektedir, yüklemine "tahmin edilen ne?" sorusu sorulduğunda : 1929 yılında patlayan Büyük Dünya Buhranı'na kadar süren dönemde Türkiye'ye 2500-3000 traktörün girdiği ve bunların 400 kadarının Adana civarında kullanıldığı, yanıtı alınacaktır. Aldığımız cevap da "özne" olacaktır. Bu durumda A maddesi yanlıştır.

Dikkat: Fiilimsi grupları, kendine ait ögelere sahip olarak temel cümleye bağlanır. Cümle ögelerine ayrılırken temel cümleden hareket edilir. Bu soruda "girdiği" fiilimsisine "nereye" sorusu yöneltildiğinde "Türkiye'ye" yanıtı alınacaktır. Bu durumda "Türkiye'ye" sözcüğü yer tamlayıcısıdır ancak soruda yan cümlenin ögeleri değil cümlenin (temel cümlenin) ögeleri sorgulanmaktadır. Bu bilgilerden hareketle "Türkiye'ye" sözcüğünün temel cümlenin yer tamlayıcısı olmadığı görülecektir.

CEVAP: A

CBA Yayınları

12. Metinde geçen "Dikkat edersek birçok şair noktalama işaretlerini kullanmamakta..."ifadesinden hareketle A maddesine, kimi şairlerin, şiirde noktalama işaretlerini zorunlu olarak görmediğine ulaşılabilir.

Metinde geçen "Kimi şairlerin kimi şiirlerinde bu işaretler var, kimi şiirlerinde yok. Bir şiirini bir bölüğünde bunların kullanılıp öbür bölüğünde de kullanılmadığına tanık olmaktayız. "ifadesinden hareketle B maddesine, aynı şiirde noktalama işaretlerinin bazen kullanılıp bazen kullanılmadığı örneklerin olduğuna ulaşılabilir.

Metinde geçen "...bir rastlantı sonucu doğmuş ve şairler o rastlantıdan sonra birbirlerine özenmişler, noktalama da kalkar gibi olmuş..."ifadelerinden hareketle C maddesine, şiirde noktalama işaretlerinden vazgeçilmesinin önceden düşünülüp uygulanmaya başlanan bir şey olmadığına ulaşılabilir.

Dikkat: Burada doğru yanıtı bulmada "rastlantı" sözcüğü bize yardımcı olacaktır.

Metinde anlatılan hikayede Apollinaire'in şiirlerini tape eden bir kişinin, şairin bilgisi dışında şiire müdahale ederek noktalama işaretlerini tümüyle çıkardığı; şairin, daha sonra bu durumdan hoşlanıp noktalama işaretlerini kovduğu bahse konu edilmiştir. Bu durumda D maddesine ulaşılabilir.

E maddesinde "Günümüz şiirinde gerek dil bilgisi kuralları gerekse noktalama işaretlerinin hiçbir değeri yoktur." ifadelerini destekleyen bir ayrıntıya metinde yer verilmemiştir. Metinde ne günümüz şiiri ne dil bilgisi kuralları ne de noktalama işaretlerinin tamamen değersiz olduğu sezdiren bir ifade vardır. Bu durumda metinden hareketle E maddesine ulaşılmaz.

CEVAP: E

13. II.cümleyi inceleyelim: Bahse konu cümlede, Schiller'e ait bir söz aktarılmıştır. Bu söz, bir İngiliz'in bir İskoç'a karşı haklı davranmasının mümkün olmadığını vurgulamaktadır. Bu cümlede "İngiliz" ifadesinden hareket edelim. V. cümlede Stendhall'in de benzer bir perspektifle İngiltere'ye ihraç edilen deha ve ruhun değerini bir ölçüde yitireceğini ifade ettiğini görüyoruz. Metnin devamlılığının korunması bakımından V numaralı cümlenin II numaralı cümleden sonra getirilmesi gerekmektedir.

Başka bir bakış açısıyla daha cümleleri inceleyelim:
IV. cümleyi inceleyelim: Bahse konu cümle "Bu takılmalar..."ifadesiyle başlatılmıştır. İfadede geçen "bu" sözcüğü, kendisinden önceki ifadeye atıfta bulunmaktadır. Avrupa'dakine benzer takılmaların Asya'da da görüldüğüne işaret edilerek bir Çinlinin yapacak bir işi olmayan bir Moğol hakkındaki değerlendirmeleri aktarılır. Söz konusu değerlendirmeler III numaralı cümlede evrilerek bir Moğol'un, yapacak bir işi olmayan bir Çinli hakkındaki değerlendirmelerine bırakır yerini. Dolayısıyla III numaralı ifade IV numaralı ifadeden sonra getirilmelidir. Yukarıda belirttiğimiz birlikteliklerin sağlanabilmesi için III. ve V. cümlelerin birbirleriyle yer değiştirmesi gerekmektedir.

CEVAP: D

14. I.cümle, insanları bilgi üretimine iten en güçlü etkenin merak olduğunu tespitiyle başlıyor. Yani "merak" duygusu ile "bilim üretmek" arasında bir ilişki kuruluyor. Bu ilişki III. cümlede büyük filozofların ve "bilim insanlarının" sadece bu duyguyla hareket ettiği vurgulanarak sürdürülmüştür.

Dikkat: Burada "...bu duyguya" derken merak duygusuna işaret edildiğine dikkat edelim. Yine her iki cümlede de bilim ile merak arasındaki bağlantının altının çizildiğini görelim.

IV. cümle, "ancak" bağlacıyla başlatılmış ve bilim ile merak arasındaki ilişki boyutlandırılmıştır. Bu cümlede "merak" unsuruna eklenen (üretime katılanların sayısı artmış ifadesiyle) diğer unsurlar sezdirilmiş ve I. ve II. cümledeki örüntünün devamlılığı sağlanmıştır.

V. cümlede, "...bugün durmadan yeni üniversiteler ve araştırma enstitüleri kurulmaktadır." ifadesiyle IV. cümle gerekçelendirilmiştir.

Dikkat: Bu gerekçelendirmenin anlaşılmasında "bu nedenle" ifadesi bize yardımcı olmaktadır.

Dikkat: Yeni üniversiteler ve enstitülerin kurulmasının nedeni bilimin endüstriyel bir boyut kazanmasıdır.

Dolayısıyla I-III-IV ve V.cümleler arasında hem dil bilgisel hem anlamsal açıdan bir devamlılık vardır. II numaralı cümlede merakın tehlikeli bir şey olduğu, halk arasında kullanılan bir sözle aktarılmış ve düşünce sekteye uğratılmıştır.

CEVAP: B

CBA Yayınları

15. I.cümlede Hayri Bey'in en çok sevdiği yazarın O'Henry olduğu bilgisi veriliyor. Bu bilgi, Hayri Bey'in O'Henry'nin Quartet'ini sinemaya uyarlanmış haliyle Viyana'da izlediği söylenerek I.cümledeki örüntü sürdürülmüştür. III. ve IV.cümlede Hayri Bey'in sevdiği yazarlara Dostoyevski, Tolstoy, Bernard Shaw, Jean Jack Rousseau ve Voltaire de eklenerek devamlılık sağlanmıştır. Bu durumda ilk dört cümle, Hayri Bey'in ilgi duyduğu yazarlara ayrılmıştır.

Metni incelemeye devam edelim:
V.cümlede, Hayri Bey'in özel hayatların gelişigüzel anlatılmasına karşı olduğu halde hayatının bazı dönemlerini metin yazarına anlattığı söylenerek Hayri Bey'in sevdiği yazarlar bağlamından uzaklaşılarak metin farklı bir yöne evrilmiştir. Bu metin, düşüncenin yön değiştirmesi nedeniyle V numaralı cümleden itibaren bölünebilir ancak bundan emin olmak için VI numaralı cümle ile V numaralı cümle arasında bir ilişki olup olmadığına bakalım. VI.cümlede, Hayri Bey'in V.cümlede sözü edilen özel hayatına ilişkin bilgi vermek istemesi durumu ayrıntılandırılmış ve böylece iki cümle arasında bir ilişki olduğu netleştirilmiştir. Tüm açıklamalar bize gösteriyor ki metin, V.cümleden itibaren ikiye bölünebilir.

CEVAP: D

16. Paragrafın giriş cümlesi olan "Savaşlar salt öldürerek, sakat bırakarak karartmıyor dünyamızı. Bir yandan yaşam ve tarım alanlarını yok ederken aynı zamanda" ifadesinden hareketle bu parçanın yazarına " Savaşa karşı olmamız için haklı nedenlerimiz üzerinde kısaca durabilir misiniz?" sorusunun yöneltildiği düşünülebilir. Zira "...bir yandan..."şeklinde başlayan ve devam eden bölümlerde metin yazarı, savaşa karşı olmasının nedenlerini sıralamıştır. Metnin tamamı bu nedenler doğrultusunda şekillendirilmiştir (...sanayi tesislerinin ve barajların yıkılması, tarım alanlarının yok edilmesi, kimyasal ve radyoaktif kirliliğe maruz bırakılması, ormanların yakılması...). Bu metinden hareketle diğer soru cümlelerine bir yanıt bulunamaz.

CEVAP: B

17. Metinde geçen "...küçük Yakup burada henüz okuma yazma bilmemesine rağmen babasından kalan kitapları karıştırır, resimli olanlarına uzun uzun bakar; daldığı hayal âlemi, ona oyuncaklarını bile unuttururdu..." ifadelerinden hareketle A maddesine, çok küçük yaşta kitaplarla gönül bağı kurduğuna, ulaşılabilir.

Metinde geçen "...sıcak, renkli, hülya ve efsaneyle dolu Mısır iklimi, onun üzerinde pek derin izler bırakmıştır... "ifadesinden hareketle B maddesine, doğduğu yerin iklim ve kültürünün ruhsal dünyasının şekillenmesinde önemli bir rol oynadığı sonucuna ulaşılabilir.
Metinde geçen "...Yakup Kadri'nin aile şeceresi, Osmanlı tarihinin türlü çağlarında Batı Anadolu'da faal rol oynayan ve genel siyaseti etkileyen Karaosmanoğulları'na kadar gider..."ifadesinden hareketle D maddesine, soyadını Osmanlı tarihinde önemli bir yeri olan bir sülalenin üyesi olmasından aldığı bilgisine ulaşılabilir.
Metinde geçen "...babasından kalan kitapları karıştırır, resimli olanlarına uzun uzun bakar; daldığı hayal âlemi, ona oyuncaklarını bile unuttururdu. Onda okumaya ve kitaplara karşı derin ilginin bu sıralarda başladığı söylenebilir."ifadelerinden hareketle E maddesine, evde bulunan babasına ait kitapların, ondaki kitap sevgisinin oluşmasına yol açan etkenlerden biri olduğuna ulaşılabilir.
Metinde Yakup Kadri'nin kitaplara olan ilgisinin çok küçük yaşta okuma yazmaya başlamasını sağladığına dair herhangi bir ayrıntıya yer verilmemiştir. Aksine Yakup Kadri'nin okuma yazma bilmediği halde kitapların resimli olanlarına bakıp hayal âlemine daldığı ve oyuncaklarını bile unuttuğu vurgulanarak C maddesinde belirtilen durumun tersi ifade edilmiştir. Dolayısıyla bu metinden hareketle C maddesine ulaşılamaz.

CEVAP: C

18. Metinde geçen "...Erik ve adamları, uzun yıllar boyunca Güney Grönland'daki başkentlerinden yola çıkarak Avrupa'nın kıyı yerleşimlerine yağmalar yaptılar.."ifadelerinden hareketle A maddesine, uzunca bir dönem korsanlık yaptığına ulaşılabilir.

Dikkat: Korsan, başkalarının hakkını zor kullanarak alan kimsedir.
Metinde geçen "...ve akıntıların getirdiği bir yolculuk sırasında Grönland'ı keşfetti..." ifadelerinden hareketle C maddesine, Grönland'ı bir rastlantı sonucu keşfettiğine ulaşılabilir.
Not: Cümlede geçen "akıntıların getirdiği bir yolculuk" ifadesi bizi "rastlantı" çıkarımına ulaştırır.
Metinde geçen "...bunları merkez Avrupa'daki kiliselerle altın karşılığı takas ettiği biliniyor." ifadelerinden hareketle D maddesine, Avrupalı Hristiyan din kurumları ile ticaret yaptığına ulaşılabilir.

CBA Yayınları

Metinde geçen "...Erik ve adamları, uzun yıllar boyunca Güney Grönland'daki başkentlerinden... yağmalar yaptılar..." ifadesinden hareketle E maddesine, Güney Grönland'da yerleşmiş ve burada çeşitli işlerle uğraştıklarına ulaşılabilir.
Dikkat: Güney Grönland'ı başkent olarak kullanmaları buraya yerleştikleri anlamına gelir.
Metinde Erik'in İzlanda'dan sürülmesinden bahsediliyor. İzlanda'dan nereye sürüldüğünden bahsedilmiyor. Grönland'a sürülmüş olamaz çünkü Erik, akıntıların getirdiği bir yolculuk sırasında Grönland'ı "tesadüfen" bulmuştur. Bu durumda metinden hareketle B maddesine ulaşılamaz.

CEVAP: B

19. Metinde geçen "...yanardağ patlamaları ile depremleri kayda alıp araştırmak gezegenimizin geçmişi üzerine bizlere cevaplar sunmakta..."ifadesinden hareketle A maddesine, Dünya'nın geçmişini aydınlatmada yeni veriler sunduğuna ulaşılabilir.

Metinde geçen "...işte tam da bu doğrultuda NASA bilim insanları, Mars ve Venüs'ün yüzeyinde görülen kimi yer şekillerinin açıklanabilmesi için Tonga Yanardağı patlamasını incelemeye koyuldular." ifadesinden hareketle B maddesine, başka gezegenlerdeki yer şekillerinin açıklanması için de yardımcı olduğuna ulaşılabilir.
Metinde geçen "...patlama, 1945 yılında Hiroşima'ya atılan atom bombasının 500 katı daha yüksek güçte..." ifadesinden hareketle C maddesine, geçmişte kullanılmış olan atom bombasından yüzlerce kat daha güçlü bir patlamanın öznesi olduğuna ulaşılabilir.
Metinde geçen "...titreşimler çeşitli uydular ve yer gözlem araçları tarafından kaydedildi. Öyle ki, binlerce kilometre ötedeki Türkiye'deki sismik algılayıcılar dahi titreşimleri yakalamayı başardı..."ifadelerinden hareketle D maddesine, binlerce kilometre ötedeki ülkeler ve gökyüzündeki uydularca da kayıt altına alındığına ulaşılabilir.
Metinde patlamanın meydana geldiği adada ve çevresindeki bölgede büyük bir tahribata yol açtığıyla ilgili bir ayrıntıya yer verilmediğinden bu parçadan hareketle E maddesine ulaşılamaz.

CEVAP: E

20. Metinde, bir nesnenin görülebilmesi için kendisinden ışık çıkması ya da kendisine gelen ışığı yansıtması gerektiği bu nedenle de kara deliği doğrudan gözlemlemenin olanaksız olduğu belirtilmiştir. Çünkü kara deliklerin ışığı yutma özelliği vardır. Parçaya göre kara deliğin varlığı, "...çevresi üzerindeki çekim eyleminden, özellikle mikrokuasarlarda ve aktif galaksi çekirdeklerinde kara delik üzerine düşen yakınlardaki maddenin son derece ısınmış olmasından ve güçlü bir şekilde X ışını yaymasından anlaşılmaktadır." Bu açıklamalar doğrultusunda II.öncüle rahatlıkla ulaşılabilir.

Metinde geçen "...bir nesnenin görülebilmesi için kendisinden ışık çıkması ya da kendisine gelen ışığı yansıtması gerekir. Oysa kara delikler, çok yakınından geçen ışıkları bile yutmaktadır..." ifadelerinden hareketle III.öncüle rahatlıkla ulaşılabilir.
Metinde kara deliklerin varlığı ile ilgili hemen hemen tüm bilim insanlarının hemfikir olduğuna değinilse de kara deliklerin evrenin oluşumu ile ilgili önemli bilgilere ulaşmamızı sağladığı yönünde bir ayrıntıya yer verilmemiştir. Dolayısıyla I.öncüle bu metinden hareketle ulaşılamaz.

CEVAP: E

21. Metinde yer alan V.cümlede "...bütün bu özellikleri nedeniyle canlıların evriminde "ara form" olarak değerlendirilmekte ve yumurtlayan canlılardan bir üst form olan memelilere geçiş halkası olarak düşünülmektedir." ifadelerinden hareketle C maddesi, canlıların evrimi ile ilgili açıklamalara konu olması, ornitorenkin en önemli yönü olarak belirginleşmektedir.

Dikkat: "...bütün bu özellikleri nedeniyle..."ifadesi, bizim için güçlü bir ipucu değeri taşımaktadır. Zira bu ifade kendisinden önce kullanılan tüm ifadelerin V.cümlenin ifadesi için bir taşıyıcı olduğunu göstermektedir.
Demek ki ornitorenkin en önemli yönü, evrimle ilgili açıklamalara konu olmasıdır.

CEVAP: C

CBA Yayınları

22. **Benzetme:** Zayıf olan bir varlığın, güçlü olan bir varlığa herhangi bir yönüyle benzetilmesidir. Bu sanat, anlatıma kuvvet katmak ya da anlatılan özelliğin daha fazla olduğunu belirtmek için kullanılır. Benzetmenin; benzeyen, kendisine benzetilen, benzetme yönü ve benzetme edatı olmak üzere dört temel ögesi vardır.

Dikkat: Benzetmede "gibi" edatının açıkça kullanılması gerekmez. Benzetme edatı açıkça kullanılmadığı halde cümlede benzetme anlamı olabilir. Bu durumda metindeki IV. cümlede benzetmenin açıkça kullanıldığı yani A maddesinin örneklendiği söylenilebilir.

Tanımlama: Bir varlığı, bir kavramı temel özellikleriyle belirtmektir. "Bu nedir, kimdir?" sorusunun yanıtı tanım cümlesidir. Bu bilgilerden hareketle metinde geçen "... ornitorenk, eşsiz yapısı nedeniyle Avustralya'nın en belirgin sembollerinden olan bir yarı-deniz memelisidir... "ifadesi, ornitorenkin tanımladığı bir cümledir.

Karşılaştırma: Birbirine yakınlığı bulunan kişi, eşya, kavram vs. varlıkların herhangi bir yönden kıyaslanmasını ifade eder.

Dikkat: Okuduğunuz ifadenin içinde "en, daha, göre, ise, kadar, de, da, kıyasla, oranla..."ifadelerinden herhangi biri varsa karşılaştırmaya dair çok önemli bir ipucu buldunuz demektir. Bu bilgilerden hareketle; metinde geçen "...Avustralya'nın en belirgin sembollerinden... "ifadesinden bir karşılaştırma yapıldığı söylenebilir.

Örneklendirme: Ele alınan konuyu, ileri sürülen düşünceyi somutlamak, açıklamak, doğruluğunu kanıtlamak için başvurulan bir tekniktir. "Örneğin, örnek vermek gerekirse, mesela..." gibi açıklamayı pekiştirici ifadelerden sonra örnekler sıralanır. Bu ifadeler metinde açıkça geçmiyorsa bile örneklemenin olduğunu düşündüğünüz bölüme gizlice yerleştirilip eklenmiş olup olmadığına bakılabilir. Bu bilgilerden hareketle okuduğumuz metinde bizi, D maddesine yani örneklendirme yanıtına götürecek herhangi bir ipucuna rastlanmamaktadır.

Terim: Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı taşıyan kelimedir. Bu durumda metinde geçen "...gagalı memeli... perdeli ayaklara..." gibi ifadeler terim olarak değerlendirilebilir. Bu durumda metinde E maddesinin örneklendiği söylenebilir.

CEVAP: D

23. Metinde geçen "...masaya oturarak yemek yiyor, ustalıkla çatal kaşık bıçak kullanıyor, bardaktan su içiyor ve olağan bir yatakta yatıyordu..."ifadesiyle başlayıp devam eden bölümden hareketle A maddesine, eğitildiklerinde insana özgü pek çok davranışı yerine getirebildiklerine ulaşılabilir.

Metinde geçen "...vahşi bir ormanda yaşamlarını sürdüren goriller, çeşitli meyve ve bitkileri yiyerek yaşamlarını sürdürürler..."ifadelerinden hareketle B maddesine, ot obur bir hayvan türü olup vahşi ormanlardaki değişik bitkilerle beslendiklerine ulaşılabilir.

Metinde geçen "...doymak bilmez oburlukları nedeniyle goriller bulundukları ortamda yiyebilecekleri ne varsa büyük oranda tüketip küçük gruplar hâlinde sürekli yer değiştirerek göçebe bir hayat sürerler..."ifadelerinden hareketle C maddesine, beslenme konusundaki sorunları nedeniyle bir yerde sabit yaşamaz, sık sık yer değiştirmelerine ulaşılabilir.

Metinde geçen "...bu durum karşısında gorillerin büyük ölçüde zeki olduklarını söylememek haksızlık olur sanırım..."ifadesinden hareketle E maddesine, başka tür hayvanlarla karşılaştıracak olursak zekâ bakımından ileride olduklarına ulaşılabilir.

Metinde, gorillerin fiziksel açıdan insana benzemesinden dolayı insanlarla kolay iletişim kurduğuna dair bir ayrıntıya yer verilmediğinden D maddesine ulaşılamaz.

CEVAP: D

24. Metnin özellikle giriş bölümünde bahse konu gorilin ev sahibesiyle birlikte yaşadığı ve ona uyum sağladığı anlatılmaktadır. İlgili bölümü alıntılayalım "...masaya oturarak yemek yiyor, ustalıkla çatal kaşık bıçak kullanıyor, bardaktan su içiyor ve olağan bir yatakta yatıyordu. Miss Cunigham'ın konukları geldiğinde John Daniel de onlarla salonda oturuyordu. İnsanlarla birlikte çay içiyor ve turta yiyordu..."

Yukarıda bahsi geçen bölümden hareketle rahatlıkla A maddesine, kimseye zarar vermeden bir evde bir insanla birlikte yaşamaya uyum sağladığına ulaşılabilir.

Metinde gorilin doğal ortamından koparılıp evcilleştirilmesi, yaşamının başından sonuna kadar ev sahibesi ile yaşaması, evcil ortamın psikolojinde sorunlara yol açıp açmaması, bebekken bir hayvanat bahçesinden alınması bahse konu olmadığından B-C-D ve E maddelerine bu metinden yola çıkılarak ulaşılamaz.

CEVAP: A

CBA Yayınları

25. Metinde öncelikle havanın bir gaz karışımı (oksijen ve azot) olduğunun anlaşılması bahse konudur. Ardında havanın içinde "argon" adı verilen bir gazın keşfi söz konusu olmuştur. Devamında ise hava içerisinde "argon"a benzer "neon", "kripton" ve "ksenon" gibi gazların bulunduğu söyleniyor. Soy gazlar, adlandırması tüm bu gazların keşfinden sonra gerçekleştiğinden metinden hareketle I.öncüle ulaşılabilir.

Metinde geçen "...bütün bu gazlar, kimyasal tepkimeye zor girdiklerinden ve elementsel durumu korudukları için "soy gazlar" diye adlandırıldı." ifadesinden hareketle III. öncüle ulaşılabilir.
Ancak metinde soy gazların yaşamın varlığında ve sürdürülmesinde önemli maddeler olup olmadığına yönelik bir ayrıntıya yer verilmemiştir. Dolayısıyla bu metinden hareketle I. öncüle ulaşılamaz.

CEVAP: E

CBA Yayınları

26. Metinde, bundan yaklaşık 400 yıl öncesine kadar, evreni meydana getiren maddelerin sadece katı ve sıvı durumda olduğunun sanıldığı ifade edilmektedir. 17. yüzyılın ortalarına doğru doğadaki maddelerden birinin de "gaz" olduğu anlaşılmış ve 18. yüzyılın sonlarında Lavoisier adında bir Fransız bilgin, havanın bir gaz karışımı olduğunu yaptığı deneyler sonunda kanıtlamıştır. Havanın karışımda yer alan maddelerin tam bir analizin ise ancak 19. yüzyılda yapılabildiği ifade edilmiştir.

Dolayısıyla tam bir analiz için 19.yüzyıl işaret edilmektedir. Bu demek oluyor ki havadaki gazların keşfedilmesi bilim tarihi göz önünden bulundurulduğunda yeni sayılabilir. Bu durumda B maddesi bu metinden çıkarılabilecek bir sonuçtur, denilebilir.

CEVAP: B

DENEME - 11			
27- C	28- A	29- B	30- A

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

1. Hayal kurarken ---- üzerine hayaller kur, böylece yapamayacaklarının yapabileceklerine ---- izin verme.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) yapabileceklerin - engel olmasına
B) gerçekleşebilir şeyler – galip gelmesine
C) imkânsız olan - yolu açmasına
D) aklının alabildiği - yenik düşmesine
E) yeteneklerin - kuşku düşürmesine

2. (I) Hayvanlar âleminde güzellik kavramı söz konusu olduğunda tavus kuşunun bu konuda tartışılmaz üstünlüğü kuşku götürmez. (II) Kuyruğunu yelpaze gibi açar açmaz yeşile dönüşen kuyruk tüylerinin uçlarındaki göz alıcı beneklerle birlikte altın rengi ve mavi karışımı tüylerinin görkemi tüm soluk kesiciliğiyle gözler önüne serilir. (III) Bu görkemli yaratık doğadaki güzellik konusunun yorumlanması konusunda evrim araştırmacılarını oldukça zorlamaktadır. (IV) Öyle ya, çevredeki renklerle olabildiğince uyum içinde yaşama olanağına sahip olabilecek hayvanlar dünyasında, insanlık tarihinden bile eski bir tarihe kadar giden geçmişiyle bu hayvan, vatanı Hindistan'da nasıl olup da türünü korumuş ve sürdürebilmiştir? (V) Kimi bilim insanları, doğada parlak ve gösterişli renklerin düşmanlar üzerinde ürkütücü ve caydırıcı etkisi olduğunu; kimi kelebek, kuş, tırtıl ve kurbağa türlerinden de doğrulayarak öne sürmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I. cümlede bir karşılaştırmaya yer verilmiştir.
B) II. cümlede tavus kuşunun kuyruğunu açtığında nasıl muhteşem bir görüntünün ortaya çıktığı üzerinde durulmuştur.
C) III. cümlede tavus kuşunun dış görünümünün evrim teorisi savunucularını sıkıntıya soktuğu belirtilmiştir.
D) IV. cümlede yanıtı kendi içinde gizli olan bir soru sorulmuştur.
E) V. cümlede tavus kuşu gibi çok göz alıcı renklere sahip hayvanların düşmanlarından nasıl korunabildiği üzerine bir açıklamaya değinilmiştir.

3. (I) Bir zamanlar yeryüzü tamamen ağaçlarla kaplıydı. (II) Daha sonra, günümüzden ortalama bir milyon yıl önce toprağın büyük bir kısmının buzlarla kaplandığı Buzul Çağı başladı. (III) Buzla kaplı olan alanlardaki ağaçların çoğu kurudu. (IV) Ancak ağaçların bir kısmı bu koşullara uyum sağlayarak varlığını sürdürdü. (V) Bugün çok soğuk bölgeler dâhil, hemen her yerde ağaç bulunur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisine yer verilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Ön yargı dediğimiz şey; daha çok, bilimsel düşüncenin, sanatın ve edebiyatın ışığından yararlanamayan insanların yetiştirdiği zehirli bir sarmaşıktır. O zararlı otu yetiştirmeme kararı aldığımızda da bahçemizdekileri ayıklamaya başladığımızda da söylemeye başlayacaktır bahar, en güzel şarkısını.

Bu parçada "zehirli bir sarmaşık" **olarak nitelenen durum, aşağıdakilerin hangisidir?**

A) Başkaları hakkındaki deneyimler sonucu oluşmuş olumsuz düşüncelerimiz
B) Estetik güzellikleri ve bilimsel düşünüşü tanımamış insanların şartlanmış, karanlık ruh hâlleri
C) Kulaktan dolma bilgilerle yapılan işler sonucu oluşan yıkıntı
D) Ön yargılarından kurtulamamış insanların kültür, sanat ve bilime düşmanca yaklaşması
E) Kültür ve edebiyat dünyasının, eğitim alanında fazla yer bulamaması sonucu oluşan cehalet

CBA Yayınları

5. Gayet usta bahçıvanların düzelttiği büyük bir bahçede, Belediye Hastanesi içinde ayrı bir bina teşkil eden (oluşturan) Volhard Kliniğine gittiğim zaman, bir müze veya güzel sanat akademisi kapısından giriyorum zannettim. Bu klinik, fennin manasını ters anlamış birtakım dar kafalı (zevksiz) ve anlayışsız adamların kurduğu bir yer değildi. Altmış yaşına rağmen henüz yemyeşil bir çınar tazeliğiyle (yaşını hiç göstermeyen bir görünümle) duran ve hastanenin merdivenlerini bir kedi süratiyle (çok hızlı adımlarla) çıkan güzel sakallı, neşeli ve şakacı Profesör Volhard, bu güzel binanın bütün hayatı (gördüğüm bütün güzelliklerin var edicisi) idi.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinden sonra ayraç içinde verilen açıklaması yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. 1970'li yıllarda, özellikle Gırgır dergisinin yayımlanmaya başlamasıyla birlikte Türkiye karikatüründe bir yol ayrımına gelinmiş; "1950 Kuşağı"nın açtığı yoldan giden, grafik mizah anlayışını sürdüren karikatürcülerle bol yazılı, daha basit ve eğlenceli bir mizah anlayışı geliştiren Gırgır Ekolü arasındaki ayrışma, karikatür tarihimizin fay hatlarını belirlemiştir. 1950 Kuşağı'nın yerleştirmeye çalıştığı sözsüz ya da az sözlü çizgi anlayışının alternatifi olarak görülebilecek Gırgır Ekolü, soyutlamalardan uzak durmuş; yazıya ağırlık vererek açıklayıcı bir üslup benimsemiştir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerdeki ses olayları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I'ncide ünlü düşmesi ve kaynaştırma harfi vardır.
B) II'ncide yalnız ünsüz değişimi vardır.
C) III'üncüde yalnız ünsüz benzeşmesi vardır.
D) IV'üncüde yalnız ünsüz yumuşaması vardır.
E) V'incide ünsüz benzeşmesi vardır.

CBA Yayınları

7. (I) Bodrum'a özellikle yaz aylarında akın eden tatilciler ve yazlıkçılar gözlerini büyük ölçüde yarımadanın turkuvaz sularına çevirdikleri için iç kesimlerdeki yeşil alanlara fazlaca itibar etmezler. (II) Oysa çoğunlukla çıplak ve makilik bir görünüme sahip olan Bodrum Yarımadası'nın en yeşil, dolayısıyla ormanlarla kaplı köşesi özellikle kuzeydoğudaki iç kesimleridir. (III) Yalıkavak -Torba - Ortakent üçgeni içinde kalan bu ormanlık alan, 1980'lerden itibaren artan bir ivmeyle betona teslim ettiğimiz Bodrum'un ak ciğerleridir. (IV) Kaba bir yaklaşımla merkezine Farilya (eski Gündoğan) Köyü'nü yerleştirebileceğimiz bu alan, büyük oranda kızılçam ağaçlarıyla yer yer de zeytinliklerle kaplıdır. (V) İşte bu noktadan başlayarak Bodrum'da «yeşil safari» de diyebileceğimiz bir atlı gezinti yada yürüyüş yapabiliriz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde, altı çizili sözcükte yazım yanlışı yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işaretinin (') kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

A) İzmir'imizin değerini bilelim; onun değişmesine, bozulmasına izin vermeyelim.

B) Hükûmet tarafından, Merkez Bankası'nın döviz rezervlerinin arttığı bildirildi.

C) Adalet Bakanı'nın iç güvenlikle ilgisi genelgesi çok tartışılacak gibi.

D) 18 Haziran Cuma'ya kadar sınavların tamamı bitecek ve karneler hazırlanacak.

E) T.C.nin bir NATO ülkesi olması 1952'de gerçekleşmiştir.

9. **(I)** Haydar Varna'nın sevgili karısı günde beş tencere midye dolması içi kaynatır. (II) Baharatları kendi eliyle çeker. (III) Dolmaların yağını, malzemelerini hiç esirgemez. (IV) Evde, içinden gürül gürül sular aktığı bir yalak vardır. (V) Midye kabukları üç kez bu yalakta yıkanır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde isim tamlaması yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Biz oradan ayrılırken o kocaman yürekli minicik çocuk buğulu bakışlarıyla ---- bize bakıyordu.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümleye diğerlerinden farklı bir öge eklenmiş olur?

A) gözlerini kırpmadan

B) ne olup bittiğini tam olarak anlamadan

C) ne olur gitmeyin dercesine

D) penceredeki perdenin aralığından

E) ağladı ağlayacak biçimde

11. Tarafsız (I) düşünülürse şu (II) kuru millî şair ünvanı, zavallı Emin Bey'in şimdiye kadar (III) halka avaz avaz bağırarak şiirlerini okumak için sarf ettiği nefese bile (IV) değmez.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	isim	sıfat	edat	edat
B)	zarf	sıfat	edat	bağlaç
C)	zarf	sıfat	edat	edat
D)	sıfat	sıfat	edat	bağlaç
E)	zarf	zamir	edat	bağlaç

CBA Yayınları

12. Yan cümleciği fiilimsi ile kurulmuş birleşik yapılı cümlelere girişik birleşik cümle denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu açıklamaya örnek olabilecek bir birleşik cümledir?

A) Biraz azimli olsa ya da ayran gönüllü olmasa her işte hepimizden başarılı olur.

B) Ona kaç kere "Burada yüksek sesle konuşma, insanlar rahatsız oluyor." dedim ama dinlemiyor ki!..

C) Her akşam onunla balkonda oturur, hüzün ve hayranlıkla karışık bir sessiz içinde ufkun kızıllığını seyrederdik.

D) Çalışkan bir çocuktu o yıllarda, öğretmen ne sorsa hemen o parmak kaldırırdı.

E) Otelde, bir sonraki gün gelecek Arap turist kafilesi için hummalı bir hazırlık vardı.

13. İçlerinde en az birinin metal olduğu iki ya da daha fazla kimyasal elementin karışımına alaşım denir. Günümüzde en yaygın alaşımların başında çelik gelir. Çelik; demirin, karbon ve başka bazı maddelerle karışmasından oluşur. Saf bakır oldukça yumuşak bir metaldir. Kalay da yumuşak bir metaldir. Her ikisi de sertlik gerektiren aletlerin yapımında kullanılamaz, bunlardan yapılacak aletler kısa sürede aşınır ve kolaylıkla eğilip bükülebilir. Fakat bakır ve kalayın karışımından bronz adı verilen çok sert bir alaşım ortaya çıkar. Bronz, insanlar tarafından bilinen ilk alaşımlardan biridir ve Bronz Çağı adı verilen bir çağa adını vermiştir. İnsanlığın en çok kullandığı alaşımlardan biri de bakır ve çinkonun karışımından elde edilen pirinçtir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Tanımlama yapılmıştır.

B) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.

C) Örneklerle düşünce somutlaştırılmak istenmiştir.

D) Nitelemelerden yararlanılmıştır.

E) Karşıt anlamlı sözcüklerden yararlanılmıştır.

14. (I) Akrepler, yeryüzünün sıcak ülkelerinin çoğunda yaşar. (II) Taşların ya da kuru yaprakların altında saklanan akrepler evlerin içine girince yatakların, halıların altına, ayakkabıların içine gizlenirler. (III) Rahatsız edildikleri zaman zehirli iğneleri ile insanları sokarlar. (IV) Akrep sokması kimi zaman ölüme yol açar. (V) Akrepler örümceğimsiler adı verilen hayvanlar grubu içinde yer alırlar. (VI) Bu gruptaki havanların tümü omurgasızdır yani omurga kemikleri yoktur, sadece vücutlarının dış kısmında kitin adlı maddeden oluşmuş sert bir iskelet vardır.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisi ile başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

15. (I) Geniş kanatları olan bir deniz kuşudur albatros. (II) Bilinen 14 türü vardır. (III) 3,5 metreyi bulan kanat açıklıklarıyla kuşlar arasında en büyük kanat açıklığına sahiptir. (IV) Albatrosun kanat genişliği çok büyük olmasına karşın kasları zayıftır. (V) Bu nedenle çok güçlü uçucular olmamakla birlikte çok iyi süzülürler. (VI) Hava akımlarını en küçük esintilerde bile ustaca kullanarak gökyüzünde kayarcasına gidip gelirler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

16. Bugüne kadar seksen kitabım yayımlandı. Bunların hepsi bana yazacağım seksen birinci kitabın müsveddesi gibi geliyor; önceki her kitabım da bir sonrakinin müsveddesi. O yazmayı çok istediğim, okuyunca çok seveceğim kitabı bir türlü yazamadım. Kim bilir belki de hiç yazamayacağım. Yaşamım hep müsveddeler yazmakla geçecek, içten içe farkındayım bunun. Ama aklım ve duygularım bana oyun etmediği sürece ben, o mükemmel kitabı yazmaktan kesinlikle vazgeçmeyeceğim. Vazgeçersem bilin ki ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

A) daha mükemmelini yazamayacağım eseri kaleme almışımdır.

B) beynim yaratma gücünü ve yeteneğini yitirmiş, zihinsel olarak yorgun bir sanatçıya dönüşmüşümdür.

C) bu, benden daha iyi şeyler üretebilen kimsenin çıkmaması nedeniyledir.

D) uğraşacak başka işler bulmuşumdur ve şimdi de onda mükemmelliği aramaktayımdır.

E) bu işi başaramayacağımı anlamış ve ısrarın kimseye yararının olmadığının farkına varmışımdır.

17. I. Karıncalarda türler arası savaş oldukça yaygın olup akıncılar rehineleri kendi kolonilerine götürerek burada tutsak eder.

II. Ev sahibi işçilerse hemen yeni kraliçeye sadakat göstermeye başlar.

III. Sözgelimi *bothriomyrmex decapitans* türünün kraliçesi, tıpkı minyatür bir Truva atı gibi kendisini rakip türün yuvasına sürüklemesine izin verir.

IV. Ardından kraliçenin kafasını ısırarak koparır ve yuvaya kendi yumurtalarını bırakır.

V. Bazı türler bu durumu kendi lehlerine kullanır.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve V D) II ve V E) III ve V

18. I. Bu soru bir zamanlar Fransa'da anketçilerin pek hoşlandığı bir soruydu.

II. Soruyu "Yanınıza neler alıp götürürsünüz?" diye sorsalar da hemen herkes yaşamak için zorunlu birkaç şeyden sonra gerisini yine kitaplara ayırırdı.

III. Yazar, bu cevabı "On Fransız Romanı" başlığı altında *Incidences* adındaki kitabında bazı yazılarıyla birlikte sonradan yayımlamıştır.

IV. "Issız bir adada yapayalnız yaşamak zorunda kalsanız hangi romanları yanınıza alıp götürürsünüz."

V. Andre Gide'in böyle bir ankete verdiği cevap hafızalardadır.

VI. Bu ikinci sorunun ortaya koyduğu asıl gerçek, edebiyatın insan hayatındaki vazgeçilmez varlığıdır.

Yukarıda numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturmak istesek hangisi <u>sondan bir önceki</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

19. Gırgır, Cumhuriyet tarihinin en çok satan dergilerinden biridir. Derginin tirajı, Oğuz Aral'ın kendi beyanıyla yıllar içinde şu şekildedir: "1972'de ilk tiraj: 40.000; 1973 sonu: 100.000; 1976: 200.000; 1978: 300.000; 1981'den itibaren: 400.000; 1981 Temmuz'unda kapatılıp yeniden açıldıktan sonra: 500.000; 1983-1984: 360.000-390.000 arası.» Oğuz Aral'ın Gırgır'ın yaratıcısı ve başçizeri olmadan önceki serüveni ülkenin siyasal tarihiyle de ilintilidir. 1936 doğumlu olan çizer, çocuk denecek yaşta gazetelerde çizmeye başlar. 1950 Kuşağı diye bilinen ve içlerinde Turhan Selçuk, Ferruh Doğan, Altan Erbulak, Bedri Koraman ve Ali Ulvi Ersoy'un da yer aldığı, özellikle Tef ve Dolmuş gibi iktidara muhalif dergilerde çizen grup içinde yer alır. Zamanla Turhan Selçuk'un başını çektiği bir grup karikatürcü "sanatsal ve evrensel" bir çizgi anlayışına ağırlık verir. Bu noktadan sonra Oğuz Aral'la bu grubun yolları ayrılacaktır. Hatta 1970'li yılların ikinci yarısından itibaren bu ayrımın taraftarları "Dernekçiler" ve "Gırgırcılar" diye anılmaya başlar. Dernekçiler ne kadar evrensel işler üretme iddiasında ve arzusunda iseler Gırgırcılar da o kadar yerel olmayı tercih ederler.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Sayısal verilerle bir bilgi kanıtlanma yoluna gidilmiştir.

B) Bir dönemin mizah anlayışları ile ilgili bilgiler verilmiştir.

C) Yazar, farklı anlayışları ortaya koyarken bile kendi açısından nesnelliğini korumuştur.

D) Olup bitenler oluş sırası ile aktarılmıştır.

E) Gırgır'ın muhalif bir yayın organı olması dolayısıyla tirajının sürekli arttığı üzerinde durulmuştur.

20. **Aşağıdaki parçalardan hangisi** "Bilme ile tahmin edebilme arasındaki farkı herkes bilir mi?" **sorusuna cevap vermektedir?**

A) Çocuğuna "Git bak bakalım postacı bize bugün mektup getirmiş mi?" diyen bir baba, ondan kendisine bir bilgi iletmesini istemektedir. Çocuk posta kutusuna gidip baktıktan sonra dönüşte babasına "Hayır getirmemiş." derse baba bu kez ona "İyice baktın mı?" diye sorabilir. O zaman babanın, çocuğunun kesin olarak bilip bilmediğinden emin olmadığını anlarız.

B) "Bil bakalım avcumda ne var?" sorusuna, "Ben nereden bileyim?" diye karşılık veren bir kimse, ardından "Ben müneccim miyim?" ya da "Ben falcı mıyım?" diye sorabilir. Bu durumda aslında o, müneccim ya da falcı denilen kişilerin özel yetenekli ve herkesin bilemeyeceğini bilen kişiler olduğunu da söylemiş olur.

C) Aslında en bilgisiz insan bile çoğu zaman "bilgi"yi basit bir "tahmin"den ayırt etmesini bilir. Hatta bu iki sözcük birbiri yerine kullanılsa bile. Nitekim birisine "Bil bakalım avcumun içinde ne var?" türünden bir soru yönelttiğiniz zaman burada "bilmek" fiilini kullanmış olmanıza rağmen kendisinden bir tahminde bulunmasını istediğinizi anlamakta güçlük çekmez.

D) Sıradan insanın da bilim insanının da bilgi edinmede ilk olarak kullandığı kaynak beş duyusudur. Bu yolla elde edilen bilgilere "nesnel bilgiler" ya da "sağduyu bilgileri" denir. Beş duyu organını ustaca kullanabilen bir insan, tahminlerinde de çoğu kez yanılmaz çünkü doğada ve toplumda yaşanan olay ve olgular genellikle birbirine benzer biçimde oluşur.

E) Bilimsel bilgi birikimi ile elde edilemeyen olumlu sonuçların, falcı ya da medyum adlı kişilerin özel yetenekleri ve "bilinmeyenleri bilebilme" ya da "olacakları tahmin edebilmeleri" ile elde edilebileceği inancı, şarlatanların, duygu ve para sömürücülerin varlık noktasını oluşturur.

CBA Yayınları

21. Rüyada iken bütün hayallerimiz gerçekmiş gibi yaşanır ve hissedilir. Uykudan uyanıldığında bunun bir hayal olduğu fark edilir. Yapılan araştırmalar rüyanın uykuyu koruduğunu ve sağlıklı hâle getirdiğini de ortaya koymuştur. İnsanlar zaman zaman rüyada gördükleri imgelerden etkilenerek düşünce ve hayal dünyalarını şekillendirirler. Rüyada görülen imgeler zamanla unutulur gibi olsa da farkında olmadan kültürel ve çevresel unsurlarla da birleşerek gerçek olaylar gibi algılanabilir. Zihinler etkinliklerin yoğunlaşması ile birlikte bunlar uyanık hâlde iken anlık sanal görüntülere de dönüşebilir. Nitekim bugün de pek çok insanda hayaletlerin varlığına dair inançların sebebi, rüyalardır. Freud'a göre «Rüya uykunun bekçisidir." ve rüya, hayali düşünceler tarafından ortaya atılan bir arzuyu gerçekleşmiş gibi göstererek uykunun devamlılığını sağlamaktır.

Bu parçada rüyalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İnsan ruh ve beden sağlığı açısından yararının olduğuna
B) Bilinçaltında, yaşamdaki etkenlerle birleşerek uyanıkken de varlığını hissettirdiğine
C) Hayalet görme iddiaları ile ilgisinin olduğuna
D) İnsana, uyku anında gerçekte uyanıkmış ve bir olay yaşıyormuş duygusu verdiğine
E) Rüyada görülenlerle ilgili yapılan yorumların bilimsel bir tarafının olmadığına

22. Lisenin ilk sınıfındaydık. (I) İnebolu Vapuru batmıştı. (II) Edebiyat öğretmenimiz bu olayı öyküleştirerek yazıp getirmemizi ödev olarak vermişti. (III) Hepimiz ödevlerimizi yazıp getirmiştik ama öğretmenimiz her zaman olduğu gibi yeteneğine inandığı Ethem'im okumasını yeterli buldu. (IV) Ethem, ödevinde, İnebolu batarken gemi kaptanının bunu günlüğüne kaydettiğinden ve ruhunu teslim etmekteyken bu günlük tuttuğu defteri kurtulan bir yolcuya emanet edip sonra son nefesini verdiğinden söz ediyordu. (V) Ethem dışında sınıf güldü, bense öğretmenden acayip bir fırça yedim.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine anlam bütünlüğü açısından "Gemi batarken kaptan hiç günlük tutar mı, ne biçim kaptan bu, dedim." **cümlesi getirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

23. Teknoloji ve iletişim alanındaki değişimler, yeryüzündeki bütün sınırları yıkarak büyük yığınları aptallaştıracak ve rahatsız edecek bir hızla sürüyor. Gelişmiş toplumlarda küçümsenemeyecek sayıda insan, bu hızlı değişmeye karşı içgüdüsel bir tepkiyle vaktiyle terk edilmiş bazı değerleri ve inançları yeniden canlandırma çabasına girmiş durumda. Mistisizm, büyücülük, batıl inançlar, Orta Çağ'dakileri andıran tarikatlar ve yıldız falları, özellikle hızlı değişimler karşısında şaşkın ve kendini yönetmekte güçlük çeken insanlar tarafından benimsenmekte. Bu insanların bazıları o denli bir çıkış yolu ihtiyacındadır ki yakın bir geçmişte bir tarikatın üyeleri, liderlerinin buyruğu üzerine toplu hâlde intihar etmeyi bile kabul edebilmişlerdi.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde özellikle durulmaktadır?

A) Günümüz dünyasında teknoloji ve iletişim alanındaki hıza ayak uyduramayan pek çok insan eski, bilim dışı inanç ve uygulamaları diriltip onlara sarılmaktadır.
B) Teknolojinin ve haberleşmenin böylesine baş döndürücü hızla yenilendiği bir çağda insanlar buna ayak uyduramayınca geçmişi yüceltmektedir.
C) Bugün yeryüzünde ne kadar sınır varsa onları kolayca aşıp sanal bir yeryüzü ülkesi yaratan iletişim ve ileri teknolojinin etkisi her alanda hissedilmektedir.
D) Genç kuşaklar teknoloji ve iletişim dünyasının nimetlerinden olabildiğince yararlanırken yaşlılar sürece ayak uyduramayıp batıl inançlara sarılıyorlar.
E) Bilimin, doğanın ve evrenin bütün sırlarını ortaya çıkaramadığı her çağda, teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin büyük yığınlar bilime şüpheyle bakacaktır.

CBA Yayınları

24. Her takım bir örgüttür. Bir ortak görevde birleşen bir grup insan. Öyleyse takım içindeki bir ya da birkaç birey ne kadar yetenekli olursa olsun başarı elde etmek için "örgüt ruhu" şarttır. Örgüt ruhu ise bir insansal ilişkiler eseridir. Her takım oyuncusu takım arkadaşlarıyla dalaşmadan kendisine tanımlanmış görevi yerine getirdiğinde takımda -yani örgütte- sorun çıkmaz. Daha çok insanlar arasındaki sorunlar nedeniyle takım hedefe ulaşamaz. Bu sorunların yarattığı engelleri ortadan kaldırın, işler akıl almaz biçimde yoluna girer. Örgütün işleyişindeki ilişkilerin rolünü gözlemek için en uygun "laboratuvar" takımlardır. Zira yapılanların sonuçlarını görmek için yıl sonunu beklemek gerekmez, değişiklikler hafta hafta izlenebilir.

Bu parçada takımlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Örgütsel yapıların nasıl başarılı ya da başarısız olduğunu incelemede iyi bir inceleme fırsatı yarattığı
B) Ancak ruhsal birlik duygusu ile başarılı olabileceği
C) Takım ruhunun kişisel yetenekten daha önce geldiği
D) Elemanları arasında huzursuzluk olduğunda başarılı olamayacağı
E) Başarılı ya da başarısız olmasına yol açan değişik etmenlerin var olabildiği

25 ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayiniz.

Osmanlı mimarisinin Ege Bölgesi'ndeki en güzel örneği Birgi'deki Çakırağa Konağı'dır. Avrupai izler de taşıyan bu konağın Birgi Deresi'nde deri imalathaneleri ve zeytinlikleri olan Aydınoğulları'ndan Mustafa Şerif Çakırağa tarafından 1764 yılında yaptırılmış olduğu söylenir. Ancak konağın zengin, renkli ve süslü mimari ögelerinin büyük kısmının 19. yüzyılın ilk yarısından kalma olduğu sanılıyor. Osmanlı günlük yaşamına dair önemli ipuçları barındıran bir kaynak olarak da değerlendirilen bu konak, ailenin maddi durumunun bozulmasıyla birlikte 1960'lardan sonra yıllarca harap bir durumda kaldı. 1993'te tamamlanan restorasyonun akabinde müze hâline getirilen Çakırağa Konağı, 1995 yılında ziyarete açıldı. Konak, üç katlı. Taş duvar örgülü zemin katı, "aşağıdakiler" denilebilecek hizmetli sınıfının hayatını kolaylaştıracak şekilde tasarlanmış. Bu katta taşlık, mutfak, ahır ve misafir bekleme odası bulunuyor. "Yukarıdakiler" diyebileceğimiz ev sahiplerinin asli yaşam alanı ise birinci ve ikinci kat. Kışlık olarak kullanılan birinci kat ile yazlık olarak kullanılan ikinci kat, ahşap ve dolma kerpiç malzemeyle yapılı. Duvarlar keçi kılı karıştırılmış malzemeyle örtülü. Birinci kat kışlık olarak kullanıldığından daha korunaklı. Şömineyle ısıtılan bu katta bütün odalar bir sofaya bakıyor. Odadaki duvar ve tavan süslemeleri göz alıcı. İkinci katta İstanbul ve İzmir odaları var; bu odaların duvarlarında İzmir ve İstanbul'dan, Kadifekale'den Konak'ın görünüşü ve içinde yelkenlilerin yüzdüğü Haliç manzaralı tablolar asılı.

25. **Bu parçadan hareketle Çakırağa Konağı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

A) Ne zaman ve kim tarafından yaptırıldığının kesin olarak bilinmediğine
B) 20. yüzyılın sonlarına doğru restore edilip ziyarete açık bir müze hâline getirildiği
C) Üç ayrı katının, kendine özgü farklılıklarının olduğuna
D) Osmanlı mimarisi ve günlük yaşamına ilişkin oldukça önemli ilgiler sağladığına
E) Ege Bölgesi'nde Avrupai tarzda yapılmış ender binalardan olduğuna

26. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?**

A) Farklı yapılı cümlelere
B) Okuru bir olay içinde yaşatacak ayrıntılara
C) İnsanlar arasındaki sınıf farklılıklarını ifade eden adlandırmalara
D) Kesinlik ve olasılık içeren bilgilere
E) Öyküleme ögelerinin de kullanıldığı açıklamalara

CBA Yayınları

27-30. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız

Varol, bir restoranda garson olarak çalışmaktadır. 1, 2 ve 3 numaralı masalara yerleşen toplam yedi kişi kuru fasulye, nohut, bezelye, İzmir köfte, biber dolması yemeklerinden birini ve kola, su, maden suyu içeceklerinden birini sipariş etmiştir. Bu yedi kişinin isimleri Ayten, Betül, Caner, Dilara, Ercan, Fikret ve Gökhan'dır. Bu kişilerle oturdukları masalar ve yiyip içtikleri ile ilgili kimi bilgiler şöyledir:

- Herkes bir yiyecek ve bir içecek siparişi vermiştir.
- İki kişi İzmir köfte, iki kişi biber dolması siparişi vermiştir. Aynı yiyecekten siparişi verenler aynı masalardadır ama farklı içecekler sipariş etmişlerdir.
- Dört kişi su, bir kişi kola siparişi vermiştir.
- Varol, 1 numaralı masaya iki su, bir kola servisi yapmıştır.
- Varol, 2 numaralı masaya yiyecek olarak yalnız kuru fasulye ile bezelye servisi yapmıştır.
- Varol 3 numaralı masaya içecek olarak bir su bir de maden suyu servisi yapmıştır.
- Ayten, Fikret'le; Caner, Gökhan'la aynı yiyecek siparişi vermiştir.
- Ercan bezelye ve maden suyu siparişi vermiştir.
- Betül, 2 numaralı masada oturmaktadır.

27. Buna göre Varol,

I. Ayten'e İzmir köfte servisi yapmıştır.

II. Gökhan'a biber dolması siparişi yapmıştır.

III. Dilara'ya kola servisi yapmıştır.

bilgilerinden hangileri kesin olarak yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

28. Buna göre Varol,

I. 3 numaralı masada oturan Caner'e biber dolması götürmüştür.

II. 2 numaralı masada oturan Betül'e su götürmüştür.

III. 1 numaralı masada oturan Fikret'e su götürmüştür.

bilgilerinden hangileri kesin olarak doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

29. Dilara ile Caner aynı masada oturuyor ise aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

A) Caner su istemiştir.
B) Gökhan kola istemiştir.
C) Ayten su istemiştir.
D) Fikret maden suyu istemiştir.
E) Gökhan maden suyu istemiştir.

30. Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Caner kola içmişse Gökhan su içmiştir.
B) Fikret kola içmişse Ayten su içmiştir.
C) Ayten maden suyu içmişse Fikret su içmiştir.
D) Fikret maden suyu içmişse Ayten kola içmiştir.
E) Dilara ve Caner aynı içecekten içmişse Gökhan kola içmiştir.

CBA Yayınları

1. Bu tip sorularda genellikle tuzak kısım ilk boşlukta saklanır. Bu boşluğa uygun birden fazla seçeneğin olduğunu gözlemleyebiliriz. Boşluklara uygun kelimeler tespit edilirken cümleyi oluşturan sözcükler arasındaki anlamsal bağlantılara, olumluluk-olumsuzluk durumlarına çok dikkat edilmelidir. Bu soruda da ilk boşluğa uygun olarak A, B, D seçeneklerini görmekteyiz ancak özellikle ikinci boşlukla birlikte tamamını karşılayan tek seçeneğin A seçeneği olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

CEVAP: A

2. 1 numaralı cümlede "**tavus kuşu ile diğer hayvanlar**" karşılaştırıldığı için A seçeneği doğrudur. 2 numaralı cümlede "**tavus kuşunun kuyruğunu açıp güzelliğinin ortaya çıkması**" anlatıldığı için B seçeneği de doğrudur. 3 numaralı cümlenin son bölümünde geçen "**oldukça zorlamaktadır**" ifadesi C seçeneğini doğru yapacaktır. 5 numaralı cümlede bulunan **"ürkütücü ve caydırıcı etkisi"** kavramıyla E seçeneğine de ulaşmak mümkündür. 4 numaralı cümlede bir soru sorulmuştur ancak cevabı cümlenin içerisinde saklı olmadığı için doğru cevabımız D seçeneğidir.

CEVAP: D

3. 4 numaralı cümlede yapacağımız "**Ağaçların varlığını sürdürmesinin nedeni koşullara uyum sağlamasıdır.**" yorumu sorumuzun doğru cevabının D seçeneği olduğunu gösterecektir.

CEVAP: D

4. ÖSYM'nin de sıklıkla sorduğu bir soru tipi olan *soru öncülünde tırnak içinde bir bölüm* bulunan sorularda parçayı değerlendirmeye geçmeden önce tırnak içinde verilen kavramı mecaz anlamları ile birlikte iyi irdelemeniz gerekir. Daha sonra bu anlamı parçayla dikkatli bir şekilde birleştirip doğru cevaba ulaşmalıyız. Sorunun çözümüne geçecek olursak parçaya göre "**zehirli bir sarmaşık**" olarak nitelenen durum **"ön yargı"** kavramıdır. Tırnak içinde verilen bölümün olumsuz bir anlam taşıdığını tespit edersek doğru cevabın rahatlıkla D seçeneği olduğunu tespit edebiliriz.

CEVAP: D

5. Son dönemde ÖSYM yaptığı sınavlarda adayların kelime bilgisini de ölçen sorulara yer vermektedir. Bu sebeple bu tip sorular bizim için kıymetlidir. Bu sorumuzda 2 numaralı bölümde verilen "**dar kafalı**" kavramı, **"sabit fikirli ve tek düşünceli"** anlamı taşıdığı için doğru cevabımız B seçeneğidir.

CEVAP: B

6. 1 numaralı sözcük (ay(ı)rımına)"**ayır-**" fiilinden türediği için ünlü düşmesi varken sondaki yönelme hali ekinden önce kullanılan "**n**" harfi *iki ünlü arasına gelen kaynaştırma* harfidir. 2 numaralı sözcük (gi(t)den) kökü "**git**" fiili olduğu için ünsüz değişimi yani ünsüz yumuşaması bulunmaktadır. 3 numaralı (geliştiren) sözcükte bulunan "**-dir**" eki öncesinde "ş" harfi ile karşılaştığı için benzeşme meydana gelip başka bir olay söz konusu değildir. Aynı durum 5 numaralı sözcükte de olduğu için E seçeneğini denememiz gerekir. Ancak 4 numaralı sözcükte (çalıştığı) *yumuşama* bulunup aynı zamanda ünsüz sertleşmesi de bulunduğu için doğru cevabımız D seçeneğidir.

CEVAP: D

7. 1 numaralı cümlede geçen **"turkuaz"** kelimesinin yazımı yanlış olup diğer kelimelerinde bir problem bulunmamaktadır. 3 numaralı cümlenin en son kelimesi olan **"akciğer"** kelimesi bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılmıştır. 4 numaralı cümlede ise *il, ilçe, köy, kasaba, belde gibi şehirciliğin bazı bölümleri özel isme dâhil olduğunda küçük yazılması* gerekirken **"Farilya köyü"** bölümünde bu kurala uyulmadığından yazım yanlış oluşmuştur. 5 numaralı cümlede ise "**ya da**" bağlacı bitişik yazılarak yazım yanlış oluşmuştur. 2 numaralı cümlede herhangi bir yazım yanlışı bulunmamaktadır.

CEVAP: B

8. "*Kurum ve kuruluş isimlerine gelen çekim ekleri kesme işareti ile ayrılmaz.*" kuralı gereği B seçeneğinde verilen "**Merkez Bankası'nın**" bölümünde kesme işaretinin kullanımı ile alakalı bir yazım yanlışı yapılmıştır.

Uyarı: Bu konuyla alakalı en kapsamlı bilgiyi Türk Dil Kurumunun resmî internet sitesinde bulabilirsiniz.

CEVAP: B

9. İsim tamlamasını kısaca anlatacak olursak *birbirine iyelik eki vasıtasıyla bağlanan en az iki tane isim veya zamirin oluşturduğu söz grubudur.* İsim tamlamalarında ilgi eki, belirtili veya belirtisiz olmasına göre bulunabilir ya da bulunamayabilir. Ancak bir söz grubunun isim tamlaması olabilmesi için kesinlikle iyelik ekinin bulunması gerekir. Bu sebeple iyelik eklerini ne kadar iyi tanırsak isim tamlamalarına da o kadar iyi anlarız. 1 numaralı cümlede "**Haydar Varna'nın sevgili karısı**" ve "**midye dolması**" birer isim tamlamasıdır. 2 numaralı cümlede "**kendi eliyle**" tamlayanı zamir olan bir isim tamlamasıdır. 3 numaralı cümlede "**dolmaların yağını, malzemelerini**" tamlayanı ortak olan bir isim tamlamasıdır. 5 numaralı cümlede ise "**midye kabukları**" belirtisiz bir isim tamlaması olarak karşımıza çıkmaktadır. 4 numaralı cümlede herhangi bir isim tamlaması bulunmamaktadır.

CEVAP: D

CBA Yayınları

10. Cümlenin ögeleri konusu ÖSYM'nin sıklıkla sormayı tercih ettiği konulardan birisidir. Dikkat edilirse A, B, C ve E seçeneklerinden belirtilen kelimeler cümleye eklendiğinde yüklemin birer zarfı olacağı için **zarf tümleci** olarak karşımıza çıkacaktır. Ancak D seçeneğinde belirtilen söz grubu boşluğa eklendiğinde yer bildireceği için ve son kelimesinin ayrılma hali ekini alması sebebiyle **dolaylı tümleç** olup diğerlerinden farklı bir öge olarak karşımıza çıkacaktır.

CEVAP: D

11. 1 numaralı sözcük fiilin durumunu belirttiği için **zarf**, 2 numaralı sözcük önündeki isim grubunun bir özelliğini belirttiği için **sıfattır**. 3 numaralı kelime ise öncesindeki sözcüğe yönelme hali eki ile bağlanan bir **edattır**. Son olarak 4 numaralı kelimemiz de çıkarıldığında cümlenin anlamında herhangi bir değişikliğe neden olmayan **bağlaçtır**.

CEVAP: B

12. Soru öncülüğünde cümle türleri konusuyla alakalı bir bilgi verilmiş olup bununla alakalı örnek cümleyi bulmamız istenmektedir. Verilen açıklamaya ek olarak bilmemiz gereken en önemli husus bir cümlenin "**birleşik cümle**" olması için bir tane yükleminin olması gerekir. A seçeneğinde yan cümleler şart eki almış fiillerle oluştuğu için için doğru cevap değildir. B seçeneğinde iki yüklem olup birbirine bağlaç ile bağlandığı için doğru cevap olamaz. Aynı durumu C ve D seçeneğinde de görmekteyiz. Doğru cevabımız E seçeneğinde ise bir tane yüklem bulunurken yan cümlesi "**gelecek**" sıfat fiilli olduğu için doğru cevap olmuştur.

CEVAP: E

13. Paragrafın ilk cümlesinde bir tanımlama yapılmıştır. Devamında gelen cümlede geçen "**en**" kelimesi karşılaştırmaya örnek olarak gösterilebilir. Paragrafın birçok yerinde kullanılan niteleme sıfatları (saf bakır, yumuşak metal, kısa süre...) ise D seçeneğini elememizi sağlayacaktır. Paragrafta geçen "**yumuşak-sert**" kavramları ise E seçeneğini bize elettirecektir. Bu parçada herhangi bir soyut düşünce anlatılmadığı için C seçeneğinde ifade olan yargı söylenemez.

CEVAP: C

14. Paragraf birbiriyle bağlantılı cümleler topluluğudur. Paragrafın her cümlesi öncesine ve sonrasına muhtaçtır. Yalnız bir paragrafın ilk cümlesi öncesi olmayan tek cümledir. Bu sebeple bu tip sorularda paragrafın ilk cümlesinde olamayacak kelime ve durumları bilmek işimizi kolaylaştıracaktır. Dikkat edilirse paragrafın ilk 4 cümlesinde "**Akreplerin yaşam alanları ve kısmi özellikleri** " hakkında bilgi verilirken 5 numaralı cümle ile birlikte yine "akrep**ler**" ile alakalı yepyeni ve biraz daha akademik bir konuya geçilmiştir. Bu sebeple cevabımız D seçeneği olmuştur.

CEVAP: D

15. Bu tip sorularda genellikle genel konuyla alakalı gibi görünen ama detay farklarıyla parçadan ayrılan bir cümle doğru cevap olarak karşımıza çıkar. Paragrafın tamamında "**Albatros**" kuşlarının şekil özelliklerinden bahsedilirken 2 numaralı cümleyle farklı bir konu belirtilerek akış bozulmuştur

CEVAP: A

16. Boşluk doldurma soruları ÖSYM'nin hemen hemen her yıl sormayı tercih ettiği tiplerden birisidir. Bu sorularda boşluk başta, ortada veya sonda olabilir. En seçici soru tipinin ortada olduğunu söylemek mümkündür. Sonda olduğunda bilinmelidir ki parçanın bütününe uyumlu bir sonuç cümlesi oluşturmak gerekecektir. Bu sebeple parçayı iyi anlamak bizim için çok önemli bir noktadır. Sorunun çözümüne gelecek olursak "**yazarın yazdığı her kitabı yazacağım mükemmel kitabın bir ön hazırlığı olarak görüp asla yazmaktan vazgeçmeyeceği"** yorumunu yapmak mümkündür. Yaptığımız bu yoruma uygun bir sonuç cümlesinin "**asla vazgeçmeyeceğim**" ifadesine uygun olarak en imkânsız anlamı veren B seçeneği olduğunu görüyoruz.

CEVAP: B

17. Paragraf, öncesi ve sonrası ile birlikte birbiriyle alakalı cümleler topluluğudur. Bu sebeple paragraftaki her bir cümlenin öncesi ve sonrasıyla şekilsel ve anlamsal bağlantılarının olması gerekir. Parçanın ilk numaralı cümlesi ile 2 numaralı cümlesi arasında anlamsal bir kopukluk bulunmaktadır. Bunu tespit ettikten sonra seçenekleri irdelediğimizde 1 numaralı cümlenin açıklayıcı bir devamı olarak 5 numaralı cümleyi görmekteyiz. Aslında 2 numaralı cümlenin de öncesine göre güzel bir sonuç cümlesi oluşturduğu da açıktır. Bu sebeple 2 ve 5 numaralı cümlelerin yer değiştirmesi paragrafa anlam bütünlüğü kazandıracaktır.

CEVAP: D

CBA Yayınları

18. Cümleler arasındaki anlamsal örüntüleri izleyerek çıkaracağımız sonuç şu şekildedir: IV,I,V,III,II,VI

CEVAP: B

19. Bu parçada "Gırgır" dergisinin başçizeri Oğuz Aral'ın muhalif bir kimliğe sahip olduğu ifade bulmuştur. Ancak Gırgır dergisinin muhalif bir yayın anlayışı olduğu belirtilmediği gibi tirajının da bu sebepten sürekli arttığına dair herhangi bir yorum oluşturabilecek cümle geçmemektedir. Bu sebeple doğru cevabınız E seçeneğidir.

CEVAP: E

20. Bu soruda önemli olan 3 tane husus vardır: **bilmek, tahmin etmek, herkesin bilmesi**. Sorumuzun cevabında bu üç hususun da bulunması gerekmektedir. Bunu oluşturan seçeneğin C şıkkında verildiğini görmekteyiz.

CEVAP: C

21. Paragrafta geçen "**Yapılan araştırmalar rüyanın uykuyu koruduğunu ve sağlıklı hale getirdiğini de ortaya koymuştur**." cümlesinden hareketle A seçeneğine ulaşmak mümkündür. Parçadaki " **Zihinler etkinliklerin yoğunlaşması ile birlikte bunlar uyanık haldeyken anlık sanal görüntüleri de dönüşebilir.** " cümlesi B seçeneğini işaret eder. Bu cümlenin devamındaki cümle ise C seçeneğini elememizi sağlayacaktır. Parçadaki **"sanal görüntü"** ifadesinden hareketle D seçeneğini bulabiliriz. Bu parçada rüya yorumlarının bilimsel olmadığına dair bir ifade geçmediği için doğru cevabını E seçeneğidir.

CEVAP: E

22. Bu tip sorularda bizim için tırnak içinde verilen bölümün önemi çok büyüktür. Parçayı değerlendirmeye geçmeden önce bu cümleyi iyi anlayıp önemli görülen noktaları yuvarlak içine almamız işimizi kolaylaştıracaktır. Tırnak içerisindeki cümlede "...**dedim**" fiili kullanılıyorsa bunun bir sonrasındaki cümle de şahısla ilgili olması gerekir. Son cümlenin kahraman anlatıcı ile ilgili şahsi bir cümle olduğunu düşünürsek bu cümlenin 5 numaralı yere gelmesi anlam bütünlüğünü oluşturacaktır.

CEVAP: E

23. Her paragraf bir dünyadır ve bizim bu dünyanın kapısını aralayıp tamamen dış etmenlerden uzaklaşarak içine dâhil olmamız gerekir. Bir paragrafı okuduktan sonra birkaç saniyeliğine "*Ben bu paragraftan ne anladım?*" sorusunu yöneltip kendimiz bir cevap aramalıyız. Özellikle ana fikir ve yardımcı düşünce sorularında bu şekilde yapmak kesinlikle çok önemlidir. İlk cümleden itibaren dünyasına giremediğiniz bir paragraf sorusu çözümü imkânsız bir muammaya dönüşebilir. Bu parçadan çıkaracağımız sonuç "Teknolojik gelişmelerde yaşanan hız birçok insanı eski inançlara yöneltmiştir." yorumudur. Bulduğumuz bu yorumdan hareketle A seçeneğine ulaşmak mümkün olacaktır.

CEVAP: A

24. Parçada geçen "**Örgütün işleyişindeki ilişkilerin rolünü gözlemek için en uygun "laboratuvar" takımlardır.**" cümlesinden hareketle A seçeneğine ulaşabiliriz. Paragrafın ikinci cümlesi B seçeneğine işaret etmektedir. Aynı cümleden yorumla C seçeneğine de ulaşılabilir. Paragrafın orta bölümündeki "**Daha çok insanlar arasındaki sorunlar nedeniyle takım hedefe ulaşamaz.** "cümlesinden yorumla D seçeneğine ulaşılabilir. Bu parçada *takımların başarılı ya da başarısız olmasına yol açan etmenlerden* bahsedilmediği için doğru cevabımız E seçeneğidir.

CEVAP: E

25. Parçanın ilk bölümlerinde bulunan "...**Aydınoğullarından Mustafa Şerif Çakırağa tarafından 1764 yılında yaptırılmış olduğu söylenir**" ifadesinden hareketle A seçeneğine ulaşmak mümkündür. Orta bölümde bulunan "**1993'te tamamlanan restorasyonun...** " bölümünden hareketle B seçeneğine ulaşılabilir. Parçada konağın zemin, birinci ve ikinci katı tüm özellikleri ile anlatıldığı için C seçeneği elenmelidir. Parçanın tamamı Osmanlı mimarisi ve bu konak özelinde günlük yaşamla ilgili olduğu için D seçeneğini elememiz gerekir. Bu parçada konağın Ege Bölgesi'ndeki Avrupai tarzda yapılmış nadir binalardan biri olduğuna dair bir bilgi olmadığı için doğru cevabınız E seçeneğidir.

CEVAP: E

26. Okuduğumuz **parça bilgi aktaran bir parçadır**. Bu paragrafta herhangi bir olay anlatılmadığı için B seçeneğinde ifade bulan yargı, bu parça için söylenemez.

CEVAP: B

DENEME - 12			
27- C	28- B	29- E	30- D

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. *Akışı Olmayan Sular*, Pınar Kür'ün öyküyle roman arasında rahatça dolaşabildiğini gösteriyor. Ama şu var: Uzun öyküler mi bunlar, yoksa kolaylıkla romana dönüşebilecek kurgularıyla kısa romanlar mı? Ne olursa olsun, roman bir etki sorunu. Öyküyle roman arasındaki ayırt edici çizgiyi, bu etki oluşturuyor. ... *Bir Deli Ağaç*'tan bu yana Kür'ün öyküleri, bu etkileriyle okuru, onları bir roman olarak alımlamaya götürüyor.

Bu parçada geçen "öyküyle roman arasında rahatça dolaşabilmek" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Öykü mü roman mı tartışmasına uygun yapıtlar kaleme almak
B) Roman tadı veren öykülere imza atmak
C) Uzun öykülerin roman, kısa romanların öykü olarak düşünülmesine yol açmak
D) Öykü yazarı olmakla roman yazarı olmak arasında bir türlü karar verememek
E) Bir yandan romanlar bir yandan da öyküler yazarak iki türde de başarılı olmak

2. Deyimler, yıllar içinde aynı ya da benzer durumları genellikle mecazlı kalıplaşmış sözlere dönüştürerek dile getirmekken atasözleri ise doğadan ve sosyal yaşam deneyimlerinden elde edilen gözlemleri, bunlardan çıkarılabilecek dersleri açık ya da örtülü bir biçimde gelecek kuşaklara aktarmak için söylenen kalıplaşmış sözlerdir. Yani deyimlerde yol gösterme amacı yokken atasözlerinde esas olan uyarmak, yol göstermektir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde deyime yer verilmiştir?

A) Tanıdığım en bencil insandır, çıkarı yoksa selam vermez, hep nalıncı keseri gibi kendine yontar.
B) Ben sana derim ki ondan uzak dur; köpekle dalaşmaktansa çalıyı dolaşmak yeğdir, kardeşim.
C) Eskiler, mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır, derlerdi; şimdi o soğuklardan eser yok.
D) Bakar mısın şunun müdür oldum diye çalımına; abdal ata binince bey oldum sanır, şalgam aşa girince yağ oldum sanır.
E) Madem hatasını kabul ediyor, bize bu seferlik affetmek düşer; bizde eğilen baş kesilmez.

3. Sözcüklere yan anlam kazandırma yollarından biri de insana özgü eylemlerin doğadaki varlıklara aktarılmasıdır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna bir örnek vardır?

A) Masanın gözünden gözlüğünü çıkarıp gözüne taktı ve beni uzun uzun süzdü.
B) Dağ başından duman ve kar hiç eksik olmaz bizim buralarda.
C) Çocuklarına sımsıkı sarılıp "Minik kuşlarım çok mu özlemiş babalarını?" diye sordu.
D) Denizden gelen rüzgârlar kulübemizin çevresinde dans eder, yanaklarımızı okşayıp dururdu.
E) Şuradan bir diş sarımsak ver de dövüp çorbaya koyayım.

4. Yaşamın bütün kötülük ---- sanki birleşmiş, onun üzerine saldırıyor; o ise silahsız ve ----, karşı koymaya çalışıyordu.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) orduları - yapayalnız
B) işleri - tek başına
C) olayları - savunmasız
D) güçleri - çaresiz
E) mihrakları - güçsüz

5. "Kim, ben hayatımda hiç kötülük yapmadım, diyebilir ki! Ama ben bu yaşıma kadar bilerek ya da isteyerek kimseye kötülük yapmadım." **diyen bir kişi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine kesin olarak varılabilir?**

A) Zorunlu olmadan kesinlikle kötülük yapmaz.
B) Kötülük yaptıysa farkında olmadan yapmıştır.
C) Bu yaşına kadar kimseye kötülük yapmamıştır.
D) Kendisine yapılan kötülüklere iyilikle karşılık vermiştir.
E) Başkalarının iyiliğini kendi iyiliğinden önde tutan biridir.

CBA Yayınları

6. (I) Bugüne kadar gördüğüm en çarpıcı renkli yengeçler Galapagos'ta. (II) Göz alıcı kırmızı, turuncu ve turkuaz renkleri ile simsiyah kayaların üzerinde âdeta parlıyorlar. (III) Yanı başlarındaki siyah ve koyu kahverengi ufaklıları görünce farklı bir cins mi acaba, diye soruyoruz kendi kendimize ve yine muhteşem bir mutasyon öyküsü karşımıza çıkıyor. (IV) Yavrular kuşlara ve balıkçıllara yem olacak kadar küçük oldukları için koyu renkli doğuyorlarmış ve bu özellikleri onların siyah lav kayaların üzerinde kamufle olmalarını sağlıyormuş. (V) Ancak büyüyüp serpildikçe artık bir tehdit kalmadığı için turuncu, pembe veya kırmızı renklere bürünüyorlarmış ve gelişkin hâlleri 20 cm'ye kadar varıyor. (VI) En geniş yengeç renk yelpazesi Bartolome Adası kıyılarında.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi bir önceki cümlenin gerekçesini dile getirmektedir?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. Yaşlı adam, boncuk mavisi gözlerini Nora'ya çevirip şöyle dedi ( ) "Sen güzel kız ( ) sen benim hakkımda ne düşünüyorsun ( ) üstüme başıma, kılık kıyafetime bakıp benden korkuyor ya da iğreniyor musun yoksa acıyor musun bana, üzülüyor musun hâlime ( )" Nora ne diyeceğini bilemedi ( ) gözleri yaşlı adamın gözlerine kilitlenmiş biçimde öylece bakakaldı bir süre.

Bu parçada parantezle ( ) belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (:) (;) (.) (...) (,)
B) (;) (,) (;) (!) (,)
C) (,) (!) (?) (,) (,)
D) (;) (,) (;) (?) (;)
E) (:) (,) (;) (?) (,)

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?**

A) Bir an için otobüse yetişemeyeceğim sandım, neyseki otobüs de durağa biraz geç gelince ona binip gelebildim.
B) Antik Çağ'dan kalma bu muhteşem eserler, Efes Müzesi'nde sergilenecek.
C) Sağlık Bakanı'nın bugün verdiği bilgiler, durumun vahametini açıkça ortaya koyuyor.
D) Kuşadamız'ın son yıllarda yaşadığı aşırı kalabalık, giderek artan biçimde değişik sorunlara yol açıyor.
E) Bu konudaki şikâyetlerinizi Şikâyet Kutularımız aracılığıyla başhekimliğimize iletirseniz seviniriz.

9. Çok koşup çok yorulmuşsun
Yollarda yalnız kalmışsın
Güvenip bana gelmişsin
Rahat benim altımdadır

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangilerine yer verilmiştir?

A) Ünsüz sertleşmesi - ünlü düşmesi
B) Ünlü değişimi - ünsüz düşmesi
C) Ünlü düşmesi - ünlü daralması
D) Ünlü düşmesi - ünlü değişimi
E) Ünsüz yumuşaması - kaynaşma

CBA Yayınları

10. En üst katta, merdivenin sonundaki isli küçük kapı
I
açıktı. İçyağından yapılmış bir mum parçası, on
II III IV
adım boyunda sefil bir odayı aydınlatıyordu.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	zarf	isim	eylem	sıfat
B)	zarf	sıfat	eylem	sıfat
C)	zarf	sıfat	sıfat	sıfat
D)	sıfat	sıfat	sıfat	sıfat
E)	zarf	isim	sıfat	sıfat

11. Antoninler Çeşmesi, İS 160-180 yılları arasında
Roma İmparatorluğu'nun prestij göstergesi olarak
I
inşa edilmişti. Antoninler, Roma İmparatorluğu'nu
yaklaşık yüzyıl boyunca (96-192) yöneten ama
II III
birbirine pek de sıkı aile bağlarıyla bağlı olmayan
IV V
altı Roma imparatorunun ait olduğu imparatorluk
hanedanının adı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri yapısına göre diğerlerinden farklıdır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

12. **Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı, özne de yüklem de değildir?**

A) — Pazarda ucuzlamış neler vardı bugün?
— Hiçbir şey.

B) — Senin kredi çekme işi ne oldu?
— Hâlloldu.

C) — Elindeki poşette ne var?
— Kedi kumu.

D) — Sen yokken bütün gün ismini vermeden seni arayan kimmiş?
— Ev sahibim.

E) — Liseden sonra ne eğitimi almak istiyorsun?
— Hukuk.

13. (I) Sevgili kızlarım, güzel ve zeki yavrularım benim. (II) Etrafta dolaşmanızı, ayak seslerinizi, sizin için durmadan çalan telefonları, sağa sola saçılmış eşyalarınızı çok özlüyorum. (III) Onlar kadar, belki onlardan da fazla, sohbetlerimizi özlüyorum. (IV) Bu sohbetlerde, yaptıklarımla ya da eski söylediklerimle ters düşen sözlerime takılmanızı, bu konuda espri yapmanızı ve beni açmaza düşürerek yaşamımdaki çelişkileri vurgulamanızı özlüyorum. (V) Belki de dostluğunuzu ve zekânızı özlüyorum desem daha doğru olur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş ve tamlayanı ortak isim tamlamaları vardır.
B) II. cümlede sıfat-fiil grubu içinde zamir, edat ve zarf-fiil vardır.
C) III. cümlede edat, bağlaç ve kişi zamiri vardır.
D) IV. cümlede isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil vardır.
E) V. cümlede hem haber (bildirme) kipi hem dilek (tasarlama) kipi vardır.

CBA Yayınları

14. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yan cümleciği isim- fiille kurulmuş, olumsuz bir isim cümlesidir?**

A) Böyle bir zamanda tatil yapmayı düşünmek sorumsuzluk örneği değil midir?

B) Daha önce de onun buraya gelip gittiğini yıllarca benden sakladılar, kimseden öğrenemedim.

C) Başka türlü bir dünyada yaşamak, uğruna mücadele etmeden gerçekleştirilemez.

D) O gün, bu rıhtımdan içim kan ağlayarak seni yolcu edişimi her anımsadığımda o günkü gibi kalbim sızlar.

E) Matematik de dâhil herhangi bir dersi sevmek ve o dersten başarılı olmak için ilk yapılması gereken ön yargılarımızı yıkmak değil midir?

15. Beş yıl oldu yaklaşık, *Bir Çift Yürek* adlı kitabı okuyalı. Her bir sayfada anlatılanlar bugün bile âdeta film şeridi gibi gözümün önünden geçip gidiyor her aklıma gelişinde. Ben,öylesine bir iki oturuşta bir kitabı baştan sona okuyup bitiriverenlerden değilimdir. Çoğu kez, aklım kopar gider kitaptan, gözlerim okur ama beynim başka dünyalarda gezinmeye başlar; hiçbir şey anlamamışımdır o sürede okuduklarımdan, birkaç sayfa geri gider, nerede aklımın uçup gittiğini bulur, oradan okumayı sürdürürüm. Bu kitapta bir kez bile geri dönmedim. Sayfalar -okudukça şaşkınlığımı ve merakımı artıran sayfalar- birbirine ekleniyordu. Kitabı bir solukta okuyup bitirmiştim. Kapağını kapattıktan sonra kendi kendime, "Bu kitapta anlatılanlar doğru ise bizim doğru diye bildiğimiz birçok şey yalan." diye mırıldandığımı anımsıyorum.

Bu parçanın yazarı "Bir Çift Yürek" **adlı yapıtın hangi özelliklerinden söz etmektedir?**

A) Açıklık - sürükleyicilik

B) Duruluk - yoğunluk

C) Etkileyicilik - sürükleyicilik

D) Yoğunluk - özgünlük

E) Doğallık - akıcılık

16. (I) Rivayete göre Orhan Gazi devşirme çocuklardan oluşan bir ordu kurmaya karar verdiğinde Hacı Bektaş dergâhına gelip yeni kuracağı ordu için dua istemiştir. (II) Dergâhta bulunan pîr de elini çocuklardan birinin başına koyarak "Bunların adı Yeniçeri (Yeni Asker) olsun." der. (III) Ardından "Cenab-ı Hak yüreklerini ak, pazılarını kuvvetli, kılıçlarını keskin, oklarını tehlikeli, kendilerini daima galip buyursun." diye dua eder. (IV) O yüzden Yeniçeri Ocağı'na "Ocak-ı Bektaşi" de denir ve bütün Yeniçeri Ocakları'nın pîri, bütün Bektaşilerin pîri olan Hacı Bektaş-ı Veli'dir. (V) Yeniçeriler, özünde köle oldukları için saç konusunda bir sınırlama olmamakla birlikte sakal bırakamazlardı. (VI) Ayrıca sağ ve sol bacaklarında ait oldukları ocağı simgeleyen dövmeler olurdu.

Bu parçada numaralanmış cümleler iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

17. (I) Çoğunlukla yolculuk yaparken hayatımızı olumsuz etkileyen sis olayı, genel olarak yatay görüş mesafesini 1 km'nin altına indiren durumları ifade eder. (II) Sis, "stratus" ismi verilen bulut tipinin sakin havalarda yeryüzüne çok yakın oluşmasına denmektedir. (III) Havada zaten var olan su buharının, yeryüzünün soğuk yüzeylerine çarpmasıyla yoğunlaşması ve küçük su zerreleri ya da buz kristalleri oluşturması sonucu ortaya çıkar. (IV) Sisli havalarda yolculuğun riski sisin kalınlığına ve yolculuk yapılan yoldaki trafiğin yoğunluğuna bağlı olarak artar. (V) Oluşan sis bulutunun içinde hafif bir yağış da olabilmektedir ancak bu yağış normal yağmurda gözlediğimiz gibi damla damla gerçekleşen bir yağış biçiminde değil; daha çok, spreyle sıkılmış gibi çok küçük zerrelerden oluşan bir çisenti hâlinde gerçekleşir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

18. I. "Hipotalamus", orta beyinde yer alan beynin üçüncü karıncığının tabanıyla yan duvarlarının bir bölümünü oluşturan bir yapıdır.

II. Sinir hücrelerinin ve uzantılarının karışımından oluşan bu yapıda kümeleşen hücreler "hipotalamus"un çekirdeklerini yaratır.

III. Hipotalamusa gelen en önemli bağlantı, "Ammon boynuzu" ya da "hipokampus"tan başlar.

IV. Bu çekirdekler üç ayrı bölgede yer alır ve değişik getiren-götüren bağlantılarıyla beynin başka bölümleriyle iletişim kurup etkileşim yaparlar.

V. En önemli götüren bağlantısı da "talamus"ta son bulur.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

19. I. Diğer bütün silahlardan farklı olarak, yaşayan organizmalar olduklarından uygun ortamlarda sınır tanımaksızın hızla çoğalma özelliğine sahiptirler.

II. Yani başlangıçta hedef, belirli bir bölgedeki insanları etkisiz kılmak olsa da bu organizmalar kısa sürede kendilerini yeniden yeniden üreterek ve mutasyonlarla çeşitlenerek dizginlenmesi çok zor salgınlar hâline gelebilirler.

III. Üstelik ne kadar çoğalır ve yayılırlarsa yayılsınlar bu organizmaları duyu organları aracılığıyla tespit edemeyiz, bu iş ancak özel cihazlar yardımıyla gerçekleştirilebilir.

IV. Biyolojik silahlar, canlılara zarar veren en tehlikeli silahlardır ve çok az miktarları bile öldürücü olabilir.

V. Bu kategorideki silahların, "düşman" ordularını veya toplumları zayıflatmak amacıyla hedef ortama salınan hastalık yapıcı organizmalar (mikroplar ve virüsler) olduğunu söyleyebiliriz.

VI. Bütün bunlar, onların ne kadar tehlikeli olabildiğinin açık birer kanıtıdır.

Yukarıda numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturmak istesek hangisi <u>baştan beşinci</u> olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

20. "Cam ahtapot" olarak adlandırılan saydam ahtapot türü *vitreledonella richardi,* Pasifik Okyanusu'nda bir su altı robotu tarafından görüntülendi. Nadir rastlanan bu canlı, Avustralya'nın yaklaşık 5.000 kilometre kuzeydoğusunda bulunan bir takımada olan Phoenix Adaları'ndaki keşif araştırmasında kayda alındı. Cam ahtapotlar sadece silindirik gözleri, optik sinirleri ve sinir sistemleri görülebilen neredeyse tümüyle saydam hayvanlardır. 1918'de keşfedilen cam ahtapotların derin okyanusta, yüzeyin 200 ile 3.000 metre altında, tropik bölgelerde yaşadıkları dışında çok az şey biliniyor. Silindirik göz şekillerinin, aşağıdan bakıldığında gözlerin fark edilmesini en aza indirgeyecek şekilde evrimleşmiş olabileceği, bunun da bu canlıların kamuflaj stratejisinin bir parçası olabileceği belirtiliyor.

Bu parçada cam ahtapotla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) İlk kez Pasifik Okyanusu'nda görüntülendiğine
B) Fiziksel yapısının büyük oranda şeffaf olduğuna
C) Yaşadığı yerlerin derinlik ve iklim bilgisine
D) Haklarındaki bilgilerin sınırlı olduğuna
E) Bugüne kadar çok az görüntülenebildiğine

21. Başkalarının aklından geçenleri okuyabilir misiniz? Bunu yapmak düşündüğünüzden daha kolaydır. Belki hiç düşünmediniz ama siz başkalarının aklından geçenleri okuyorsunuz, başkaları da sizin aklınızdan geçenleri. Bunu nasıl yapıyoruz? Bunu başkalarını gözleyerek yapıyoruz. Eller, kollar, bakışlar, hareketler, göz temasları ya da bakış kaçırmalar, içten ya da zoraki gülüşler, bıyık altından gülüşler... Bütün bunlar her an her saniye konuşur durur.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Başkalarının düşüncelerini okuyabilmek özel bir yetenek değildir.
B) Kişilerin aklından geçenleri anlayabilmek için iyi bir gözlemci olmak şarttır.
C) Düşüncelerinizle ilgili başkalarına açık vermek istemiyorsanız davranışlarınıza egemen olmalısınız.
D) Bir insanın o anki düşüncelerini, jest ve mimiklerinden, vücut dillerinden kolayca anlayabiliriz.
E) İnsanların düşünceleri ile davranışları değişik kaygıları nedeniyle çoğu zaman farklıdır.

CBA Yayınları

22. Moliere, 1660'lı yılların başında gerçek bir tiyatro devrimi yapar. Trajedinin gölgesinde kalan, hor görülen, sıradan bir tür kabul edilen komediye yeni bir hayat verir. Gerçeklik üzerine kurulan yeni komedi, entrikanın yerine betimlemeyi koyar. O güne dek tiyatronun temelini oluşturan olağanüstü ve inanılmaz ögelerin ve imgelemin yerini doğallık alır. Artık gündelik yaşamın sıradan insanlarını betimlemek söz konusudur: prensler, kibar kadınlar, çapkınlar, öfkeliler, cimriler, kurnazlar, riyakârlar, okumuşlar, bilgeler, cahiller... Toplumu çok iyi gözlemleyen Moliere, diğer yazarlara "Eğer yaşadığınız yüzyılın insanlarını tanıtmadıysanız hiçbir şey yapmamışsınız demektir." der.

Bu parçaya göre Moliere'in sanat anlayışını en iyi özetleyen yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanatçı, günlük yaşamın akışı içindeki her nitelikte ve karakterde insanları olduğu gibi yansıtırken bu yolla çağının tanığı olmak zorundadır.

B) Komedide esas olan gerçeğin içinden seçilmiş insanları, günlük yaşamlarının içinde okuru düşündürecek biçimde yansıtmaktır.

C) Tiyatro eserinde olay kurgusu esastır, kişiler bu kurgu içinde yazarın amaçladığı etkiye göre tipleştirilerek aktarılır.

D) Komedi, temelini gerçeklik üzerine oluşturmalıdır; olaylar, hayaller, kurgulamalar gerçeği zedelemeden sahneye uyarlanmalıdır.

E) Sanatta esas olan, geleneğin içinde oluşturulmuş yeniliktir ve o yenilik, yaşamın içinden bulunmalı ve esere yansıtılmalıdır.

23. — Çok ya da az satmak bir şairin iyi ya da kötü olduğunu göstermez, çok satan iyi ya da kötü şairler olduğu kadar az satan iyi ya da kötü şairler de vardır. Ben şiir kitabı satışlarının düşüşünü şiirin halktan kopuşu olarak gördüğümü söyledim sadece. Halktan kopuk şiirlerin ve şairlerin iyiliği kötülüğü ya da bu halktan kopuşun nedenleri ayrıca tartışılabilir elbette.

Bu sözlerin sahibi olan kişi, aşağıdakilerden hangisine karşılık olarak bunları söylemiş olabilir?

A) — Açık oturumda şiir kitaplarının son yıllardaki satış rakamlarının sürekli olarak düşüşüne ısrarla dikkat çektiniz ve bu da katılımcı şairlerde bir alınganlık oluşturdu. Şiir kitaplarının satış istatistikleri neyi verir bize? Çok satan bir şairin mutlaka iyi şair olduğunu mu?

B) — Televizyondaki açık oturumda siz dâhil herkes şiir kitaplarına olan ilgisizlikten şikâyet etti ama bunun nedenleri ile nasıl aşılabileceği üzerine pek söz edilmedi. Bu konuda şimdi eklemek istediğiniz bir şey var mı?

C) — Siz çok okunan ve kitapları en çok satılan yazarlardan birisiniz. Bunu nasıl başarıyorsunuz? Bu konuda son yıllarda halktan kopan şiir türünün önünü açabilecek önerileriniz var mı?

D) —Sizce piyasadaki bu durgunluk ve şiir kitaplarına ilgisizlik geçici bir durum mu yoksa epeydir okunası bir şiir kitabının yayımlanmamasının kaçınılmaz kaderi miydi?

E) — Pek çok sanatçı, şiirimizin son yıllarda nice özgün örneklere sahip olmasına karşın okurdan ilgi görmediğinden, böyle giderse sanatçının da şiirden soğuyacağından söz etti. İyimser olanlar da vardı. Siz, iyi şiirin er geç kendine bir kanal bulup okurun da ilgisini çekeceği düşüncesine ne diyorsunuz?

CBA Yayınları

24. (I) Uzun yıllar boyunca insanlığın merak ettiği en önemli sorulardan biri de uzayda başka hayat formlarının olup olmadığıdır. (II) Bu konuya net bir yanıt vermek oldukça zordur. (III) Şu ana kadar dünya dışında tespit edilmiş üzerinde hayat olan bir başka uzay cismi yoktur. (IV) Bunu bilmek bizi ister istemez eğer bizden başka uygarlıklar varsa neden biz onları bulamıyoruz ya da onlar bizi bulamıyor, sorusuna götürür. (V) Elbette uzayın başka bir yerinde gelişmiş bir uygarlık var ama bizi henüz bulamamışlarsa bunun nedeni ile ilgili de pek çok yanıt üretilebilir, örneğin onların da bize ulaşamayacağı kadar uzakta olabilirler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra anlam bütünlüğü açısından "Ama bakabildiğimiz ve inceleyebildiğimiz alan uzayın trilyonda biri bile değildir." **cümlesi getirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

25 ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sümerlerde "edduba" adında eğitim okulları vardı. Bu okullarda tabletler üzerinde yazı yazma eğitimi verildiği gibi matematik, astronomi, coğrafya, tarım ve benzeri derslerin de eğitimi veriliyordu. Sümerlerdeki bu eğitim sistemi Babil ve Asurlulara miras olarak kalmıştır. Çivi yazısı sisteminde öğrenciler yaklaşık 500 temel işareti bilmek zorundaydılar. Zor şartlar altında öğrenilen bu yazı sisteminde uzmanlaşmak için uzun süre eğitim görülürdü. MÖ 2000 yıllarında Asur eğitim okullarında bu 500 temel işaret 100'e düşürülmek istense de başarılı olunamamıştır. Eğitim amaçlı bu okullar genellikle saray ve tapınakla ilişkili olarak organize edilirdi. Ancak İgmil-Sin-Ur'daki okullarda farklı bir yöntem uygulanmıştır. Yazıcıların hepsinin halktan seçilmiş olması dikkat çekicidir. Dayak, eğitim verilen bütün okullarda serbestti. Eğitimin temeli ezberciliğe dayanıyordu. Yazıcılar liste hâlinde sözcükleri ezberler, kopya ederek çalışırlardı. Babilli öğrencilerin eğitim sırasında cevaplayamadığı sorular olur, bu nedenle dayak yerdi. Okullarda öğrenciye dayak atma, Mezopotamya kültürüne aittir. Bu davranış biçimi daha sonraları Asurluların Anadolu'da kurmuş oldukları ticaret kolonileri aracılığıyla Anadolu'ya da taşınmıştır.

25. **Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?**

A) Eğitim işi milattan önce de bazı toplumlarda önemsenmiş ve o çağlarda da okullar açılmıştır.

B) Sümerler, değişim bilim dallarında eğitim veren okullarıyla kendi çağlarının en ileri eğitim sistemine sahipti.

C) Eğitimde dayak olgusu, insanlığın en eski çağlarından beri var olmuştur.

D) Tarihte ilk okuma yazma bilgisi ile öğrenimi, üst tabaka insanları ve çocukları ile sınırlıydı.

E) Tarihte ilk okullar, saraylar ve dinsel yapılar içinde oluşturulmuş ve burada yaşayan insanlara hizmet vermiştir.

26. **Bu parçadan hareketle** "eğitimde dayak"**la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Oldukça eski bir tarihi vardır.

B) Anadolu'ya başka bir bölgeden gelmiştir.

C) Mezopotamya kökenli bir uygulamadır.

D) Sorulan soruyu bilemeyen öğrenciyi cezalandırma yöntemi olarak başlamıştır.

E) Günümüzde de pek çok yerde başvurulmaktadır.

CBA Yayınları

27-30. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız

Mehmet, Naci, Ogün, Rasih, Selim, Tarık ve Ufuk adlı koşucuların katıldıkları bir yarışmada;

- Naci birinci olmamıştır.
- Selim, yarışı Ufuk'tan hemen önce bitirmiştir.
- Mehmet yarışı Ogün'den hemen sonra bitirmiştir.
- Naci ile Mehmet arasında dört kişi vardır.
- Rasih yarışı beşinci olarak bitirmiştir.

27. **Buna göre Tarık, yarışı;**

I. ikinci,
II. üçüncü,
III. altıncı

sıralardan hangisinde bitirmiş olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III D) II ve III

28. **Ogün yarışı birinci ya da altıncı olarak bitirdiyse aşağıdakilerden hangilerinin sıralamadaki yeri değişmez?**

A) Yalnız Mehmet'in
B) Yalnız Naci'nin
C) Selim ile Ufuk'un
D) Mehmet ile Selim'in
E) Tarık ile Naci'nin

29. **Bütün yarışmacıların sıralamadaki yerinin kesin olarak belirlenebilmesine,**

I. Tarık, yarışı Naci'den hemen önce bitirmiştir.
II. Naci, yarışı Selim'den önce bitirmiştir.
III. Mehmet, yarışı Ufuk'tan önce bitirmiştir.

bilgilerinden hangisinin katkısı yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III D) II ve III

30. **Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Tarık yarışı birinci olarak bitirdiyse Ogün altıncı sırada bitirmiştir.
B) Naci yarışı sonuncu olarak bitirdiyse Tarık ikinci olarak bitirmiştir.
C) Mehmet yarışı ikinci sırada bitirdiyse Naci sonuncu olmuştur.
D) Mehmet yarışı sonuncu olarak bitirdiyse Tarık birinci olmuştur.
E) Ogün yarışı altıncı olarak bitirdiyse Selim üçüncü olmuştur.

CBA Yayınları

1. Sözcükte anlam sorularında sıklıkla kullanılan bu soru tipi ÖSYM tarafından da çokça tercih edilmektedir. Bu gibi sorularda soru kökünde **tırnak içinde verilen ifade** bizim için çok önemlidir. Genellikle soru kökünde verilen bölümde mecaz anlama gelecek bir söz grubu kullanılır. Parçaya geçmeden önce sözcük grubunu iyi değerlendirmek gerekiyor. Sorumuzda tırnak içinde verilen bölümde verilen "öykü ile roman arasında rahatça dolaşabilmek" sözünden şöyle bir yorum çıkarmak mümkündür: Öyle bir eser ki öykü veya roman olduğu konusunda fikir beyan eden kişiler olabilir. Yaptığımız bu yorumun paragrafın geneline de uygun olduğunu düşünecek olursak cevabımızın A seçeneği olduğu açık olarak anlaşılacaktır.

CEVAP: A

2. Soru öncülüğündeki paragrafta klasik bir şekilde atasözleri ve deyimlerin tanımı yapılmıştır. Bu gibi sorularda eğer tanımı yapılan konuyu biliyorsanız bildiklerinize rahatlıkla güvenebilirsiniz. B seçeneğinde verilen "**köpekle dalaşmaktansa çalıyı dolaşmak yeğdir.**", C seçeneğinde geçen "**Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.**", D seçeneğinde bulunan "**Abdal ata binince bey oldum sanır, şalgam aşa girince yağ oldum sanır.**", E seçeneğinde verilen "**eğilen baş kesilmez.**" ifadeleri birer deyim değil atasözüdür. Ancak A seçeneğinde verilen "**nalıncı keseri gibi kendine yontmak**" bir deyim olduğu için cevabımız A seçeneği olmuştur.

CEVAP: A

3. Soru kökünde verilen öncül bilgide anlatılmak istenen "**kişileştirme sanatı**"dır. Bu sebepten doğru cevapta kişileştirmeyi aramamız gerekir. D seçeneğinde "**rüzgarların dans etmesi ve yanaklarımızı okşaması**" insana ait özelliğin doğaya aktarılmasıdır.

CEVAP: D

4. Bu tip sorularda ilk boşluğa uygun birkaç tane şık bulunabilir. Bizim için aslolan her iki boşluğa da uygun olanı bulmaktır. Burada en kuvvetli çeldirici olarak D seçeneği karşımıza çıkmaktadır. Ancak 2. boşluk için getirilen "çaresiz" kelimesi devamındaki "**karşı koymak**" fiili ile çelişeceği için doğru cevabımız A seçeneği olmuştur.

CEVAP: A

5. Sorumuzda verilen sözün can alıcı kısmı 2. cümledir. Çıkarılacak yorumlar rahatlıkla B seçeneğine ulaşılabilir.

CEVAP: B

6. ÖSYM'nin yaptığı sınavlarda da sıkça sorulan "**gerekçe**" kavramı "**neden**" sorusuyla ifade edilebilir. Yani "**bir önceki cümlenin nedenini dile getirmektedir"** şeklinde anlayabiliriz. Bir ipucu bilgi olarak şunu da söyleyebiliriz: "**için**" kelimesi eklendiği cümleleri "**sebep**" ya da "**amaç**" anlamı katar. 3 numaralı cümlede geçen "**mutasyon öyküsü**" kavramının nedeni yani gerekçesi 4 numaralı cümlede açıklandığı için cevabımız C seçeneği olmuştur.

CEVAP: C

7. Yaşlı adam, boncuk mavisi gözlerini Nora'ya çevirip şöyle dedi (:) "Sen güzel kız (,) sen benim hakkımda ne düşünüyorsun (;) üstüme başıma, kılık kıyafetime bakıp benden korkuyor ya da iğreniyor musun yoksa acıyor musun bana, üzülüyor musun hâlime (?)" Nora ne diyeceğini bilemedi (,) gözleri yaşlı adamın gözlerine kilitlenmiş biçimde öylece bakakaldı bir süre.

CEVAP: E

8. A seçeneğinde verilen "Neyse ki" sözcüğü yanlış yazılmıştır. Çünkü bağlaç olan "ki'ler" sadece belirli sözcüklerde bitişik yazılır. B seçeneğinde "Efes Müzesinde" kelimesi bir kurum olduğu için kesme işareti ile çekim eklerinin ayrılmaması gerekiyordu. D seçeneğinde "Kuşadası" kelimesinde bulunan iyelik ekinin şahsı değiştirilip özelleştirildiği için kesme işaretinin kullanılması yanlış olmuştur. E seçeneğinde "şikayet kutularımız" kelime grubu özel isim olmadığı için büyük harfle yazılması yanlış olmuştur. Ayrıca "şikâyet" kelimesinde Türk Dil Kurumunun sözlük açıklamasına göre "â" bulunmaktadır. C seçeneğinde herhangi bir yanlışlık bulunmamaktadır.

CEVAP: C

9. Şiirde ikinci mısrada geçen "**yal(ı)nız**" kelimesinde ünlü düşmesi bulunurken Türkçede sadece birkaç sözcükte bulunan ünlü değişimi üçüncü mısrada geçen "**bana**" **(ben+e)** kelimesinde görülmektedir.

CEVAP: D

10. 1 numaralı sözcük "üst" kelimesinin zarfıdır. 2 numaralı sözcük ek eylem alıp yüklem olan bir isimdir. 3 numaralı sözcük cümlede geçen "**mum parçası**" isim tamlamasının sıfatı olarak kullanılmış bir fiilimsidir. Yine 4 numaralı sözcük, cümlede geçen "**adım**" kelimesinin sıfatı olarak kullanılmıştır.

Uyarı: Fiilimsi olarak bulduğumuz 3 numaralı sözcük cümle içerisinde sıfat görevinde kullanıldığı için bu soruya göre cümle içerisindeki görevi değerlendirilmiştir.

CEVAP: E

CBA Yayınları

11. Sözcük yapısı Türkçede "**basit, türemiş ve birleşik**" olmak üzere 3 grupta incelenir. 1, 2 ve 5 numaralı sözcükler yapım eki alan kelimeler olduğu için türemiş olarak kabul edilir. Ancak 3 (**yüz+yıl**) ve 4 numaralı (**bir+biri**) kelimeler iki sözcükten oluştuğu için **birleşik** olarak kabul edilir.

CEVAP: D

12. Bu tarz cümle ögesi sorularında cevap olarak verilen kelimeyi soru cümlesi ile birleştirerek cevap cümlesi oluşturmamız ve bunu ögelerine ayırmamız işimizi kolaylaştıracaktır. Örneğin A seçeneği için düşünecek olursak "Pazarda ucuzlamış **hiçbir şey** yoktu bugün" cevap cümlesini oluşturduğumuzda "**hiçbir şey**" kelime grubunun özne olduğunu görürüz. Bu mantıkla diğer şıkları da incelediğimizde B ve D seçeneğinin yüklem C seçeneğinin ise özne olduğunu görmekteyiz. Ancak E seçeneğinde verilen "**hukuk**" kelimesi cevap cümlesine çevrildiğinde *nesne* olarak karşımıza çıkacaktır.

CEVAP: E

13. A seçeneğinde verilen yargıyı 1 numaralı cümlede geçen "**yavrularım benim**" kelime grubu karşılamaktadır. B seçeneğinde belirtilen yargıyı ise 2 numaralı cümlede geçen "**sizin için durmadan çalan telefonları**" bölümü karşılamaktadır. 4 numaralı cümlede "**yaptıklarımla, söylediklerimle, düşen**" sıfat fiil, "**takılmanızı, yapmanızı**" "isim fiil, "**düşürerek**" kelimesi ise zarf fiildir. E seçeneğinde belirtilen yargıyı ise 5 numaralı cümlede geçen "**özlüyorum**" fiilinde haber kipi, "**desem**" fiilinde ise dilek kipi bulmaktadır.

Uyarı: "o" ve "onlar" kelimesi eğer insan dışı varlıklar ya da kavramlar için kullanılıyorsa işaret zamiri olarak kabul edilir.

CEVAP: D

14. Öncelikle bir cümlenin olumsuz olabilmesi için içerisinde "**olumsuzluk eki ya da değil edatı**" yer almalıdır. İsim cümlesi olması için ise yüklemin fiil dışında herhangi bir sözcük olması gerekir. Yan cümlenin isim fiille kurulmuş olması demek ise cümlenin içerisinde bir isim fiilin bulunması gerektiği anlamına gelir. Bu durumların hepsinin A seçeneğinde karşılandığını görmekteyiz. (Böyle bir zamanda tatil yapmayı düşünmek...)

CEVAP: A

15. Bu gibi sorularda genellikle doğru cevaba yakın olan çeldiriciler sıklıkla kullanılır. Ya da birbirine yakın kavramlar seçeneklerde kullanılabilir. Paragraftan anladığımız kadarıyla yazar normalde kitapları tek seferde bitiremeyen bir kişiyken söz konusu eseri asla geriye dönmeden bitirdiğini ifade ettiği için "**akıcı**" bir eser olduğu yorumunu yapabiliriz. Parçanın son cümlelerinde yazarın fikrini değiştirdiği için "**etkileyici**" olarak da tanımlanabilir.

CEVAP: C

16. Dikkat edilirse paragrafın 1 numaralı cümlesinden 5 numaralı cümlesine kadar "**Yeniçeri Ocağı ile Hacı Bektaşi Veli**" arasındaki ilişki incelenmiştir. Ancak 5 numaralı cümle ile birlikte konu değişmiş ve "**yeniçerilerin biçimsel özelliklerini**" anlatan yeni bir paragraf başlamıştır.

CEVAP: D

17. Paragrafın genelinde "**sis olayı**" bilimsel olarak anlatılmış olup bu konuyla alakalı bize çok çeşitli bilgiler verilmiştir. Ancak 4 numaralı cümlede konu farklı bir boyuta evrilerek "**sis olayı ve yolculuk**" ilişkisi değerlendirildiği için konu dışına çıkılmıştır. Bu sebeple cevabımız D seçeneğidir.

CEVAP: D

18. Bu gibi sorularda ilk yapmamız gereken iş öncelikle 1 numaralı cümlenin gerçekten paragrafın ilk cümlesi olup olmadığını değerlendirmektir. Bu soruda 1 numaralı cümlede herhangi bir problem görmemekteyiz. Daha sonra cümleler arası bağlantılara odaklanmalıyız. Dikkat edilirse 2 numaralı cümlede "**çekirdeklerden**" bahsedilirken devamında gelen cümlede "**bağlantı**" kavramı öne çıkmaktadır. 4 numaralı cümlenin içerisinde önce "**çekirdek**" kavramı geçerken daha sonra "**etkileşim**" kelimesi ile "**bağlantı**" kavramı ile ilgi kurulabilir. Yani 3 ve 4 numaralı cümle yer değiştirirse herhangi bir problem kalmayacaktır.

CEVAP: D

19. Bugün sorularda ilk bulmamız gereken paragrafın ilk cümlesidir. Paragrafın giriş cümlesinde bulunamayacak kelimeleri dikkat etmek işimizi kolaylaştıracaktır. Bu cümlelerin bir paragraf oluşturabilmesi için sıralaması şu şekilde oluşacaktır: IV-V-I-II-III-VI

CEVAP: C

CBA Yayınları

20. Parçada geçen "**Nadir rastlanan bu canlı**" ifadesi E seçeneğine işaret etmektedir. Yine parçada geçen "**Cam ahtapotlar sadece silindirik gözleri, optik sinirleri ve sinir sistemleri görülebilen neredeyse tümüyle saydam hayvanlardır.**" cümlesinden B seçeneğine ulaşmamız mümkündür. Paragrafın 2. cümlesi ise bir bütün halinde C seçeneğini ifade etmektedir. Yine parçanın 4. cümlesinde geçen "...çok az şey biliniyor" ifadesi ile D seçeneğini karşılayabiliriz. Bu paragrafta A seçeneğinde ifade bulan bilgi parçada geçmemektedir.

CEVAP: A

21. Ana fikir sorularında tamamen dış etmenlerden uzaklaşıp paragrafın ilk cümlesinden itibaren parçaya odaklanmak çok önemlidir. Bu şekilde paragrafı okuduktan sonra şıkları kapatarak bir iki saniyeliğine de olsa ne anladığınızı düşünmek işinizi kolaylaştırır. Eğer anladığınızı düşünüyorsanız şıklara geçin ancak anlamadığınızı düşünüyorsanız parçayı yeniden değerlendirmek hata yapma oranınızı düşürecektir. Bu parçada "**insanın düşüncelerini vücut dillerinden anlama**" ön plana çıktığı için cevabımız D seçeneğidir.

CEVAP: D

22. Bu soru tipi de aslında ana fikir sorusunun değişik bir şekilde sorulmuş halidir. Bu paragrafta vurgulanan iki durum vardır. Birincisi **"yazarların günlük hayatta karşılaştığı tipleri olduğu gibi yansıtması"** ve son cümlede ifade bulan "**yazarların çağını tanıtmak zorunda olması**"dır. Bu iki durumun A seçeneğinde birleştirildiğini görmekteyiz.

CEVAP: A

23. Soru cevap paragraflarında sorunun son kelimeleri ile cevabın ilk cümleleri uyum içerisinde olmalıdır. Paragraf olarak verilen cevap cümlesinde "**satış ve iyi-kötü şair**" ilişkisi ön plana çıkarıldığı için en uygun cevabın A seçeneği olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: A

24. Bu gibi sorularda tırnak içinde verilen cümleyi iyi anlamak sorunun doğru çözümü açısından çok ciddi önem arz etmektedir. Bu soruda tırnak içindeki cümlemizin "**ama**" kelimesi ile başlamasın öncesi hakkında bize önemli bir yorum yapma imkânı sağlamıştır. Dikkat edilirse 3 numaralı cümlede **"... dünya dışında tespit edilmiş üzerinde hayat olan başka bir uzay cismi yoktur.**" ifadesinden sonra "**ama**" gelmesi uygun olacaktır. Devamındaki 4 numaralı cümlenin de soru kökünde verilen cümleden sonra gelmeye uygun olduğunu gördüğümüz için cevabı D seçeneğidir.

CEVAP: D

25. Bu gibi sorularda doğru cevap kadar yanlış cevapların tespiti de önemlidir. Çünkü yanlış cevaplar içerisine paragrafta konu olarak geçen ancak bir detay halinde farklı ulaşan unsurlar yerleştirilecektir mutlaka. Bunu doğru tespit etmek bizim için gereklidir. Dikkat edilirse B, C, D ve E seçeneklerinde geçen yargılar parçada teknik olarak geçmektedir ancak verilen detaylarla yanlış cevap olmuştur. Bu parçada doğru cevabımız olan A seçeneği genel bir yargı olarak parçada bulunmuştur.

CEVAP: A

26. Paragrafta "**eğitimde dayak**" ile ilgili bilgiler verilmektedir. Ancak verilen bu bilgilerde "**eğitimde dayak**" kavramının tarihsel geçmişi hakkında durulmaktadır. Bu kavramın günümüzdeki kullanımı hakkında herhangi bir bilgi geçmediği için cevabımız E seçeneğidir.

CEVAP: E

DENEME - 13			
27- D	28- C	29- A	30- B

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. Dolayısıyla, edebî metinlerin formel nitelikleri ya da metnin edebî bir metin olarak örgütlenmesini mümkün kılan ilişkiler; metin dışına, örneğin tarihsel, toplumsal ve ekonomik gerçekliklere indirgenemez. Çünkü içerdiği ---- ancak ---- gerçekleşebilir. Sanat toplumsal kaygıdan uzak durmalıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) edebî malzeme – sanatsal bir dille
B) toplumsal sorun – bilimsel yöntemle
C) yapısal bozukluk – çözümlenerek
D) estetik değer – ciddi bir üslupla
E) sanatsal kaygı – anlaşılır bir söyleyişle

2. Toplumun yaşama biçimindeki değişiklikler, yeni kavramları yaratır; yeni kavramlar da yeni sözcüklerin ortaya çıkmasını sağlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

A) Aynı toplumda yaşayan insanların bazıları; az kullanılan sözcüklerin etkisinde kalır, bunalır.
B) Dil; insanlar arasında iletişimi sağlayan, onları yığın olmaktan kurtaran, yığınları topluma dönüştüren araçtır.
C) Toplumsal yaşamdaki her yeni durum, gelişme, dilde sözcük olarak yansımasını bulur.
D) Dilin canlı bir varlıktan farkı yoktur; her canlı gibi doğar, bazıları uzun yaşar ve ölür.
E) İnsan olmasaydı konuşma da olmaz, toplumlar oluşmaz, yazı icat edilmezdi.

3. Roman, bir duyguyu sayfalar dolusu işleyerek aktarır okuruna fakat şiir çok kısadır, duyguyu uzun uzadıya aktarmaz; duygularını satır aralarına yazarak anlatır şair de.

Bu cümledeki altı çizili sözde anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Az sözle çok şey anlatmak
B) Düşünceleri yüzeysel aktarmak
C) Duyguları okura sezdirmek
D) Şiirde biçimi ön planda tutmak
E) Öz ile biçimi dengelemek

4. Ben öykü yazarken plana uymam, kalemimin götürdüğü yere giderim tek celsede oluşur öyküm.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanatsal söylemlere ve sanata önem vermek
B) Şematik anlatım yöntemini benimsemek
C) Yazınsal türün belli başlı özelliklerine yönelmek
D) Okur ve eleştirmen beğenisine göre yapıt vermek
E) Yazınsal yaratının kendiliğinden oluşmasına izin vermek

CBA Yayınları

5. (I) Gençlik bir hayat evresi değil, bir akıl hâlidir; yıllar cildi buruşturabilir ancak heyecanların bitişiyle ruh buruşur. (II) İnsan; kendine olan güveni kadar genç, kuşkusu kadar yaşlı, cesareti kadar genç, korkuları kadar yaşlı, umudu kadar genç, bezginliği kadar yaşlıdır. (III) Hiç kimse fazla yaşamış olmakla yaşlanmaz; insanları yaşlandıran, ideallerinin bitmesidir. (IV) Kalbi sevdikçe, neşe duydukça, güzellikleri fark ettikçe, beyni yeni şeyler keşfettikçe herkes gençtir. (V) İnsanlar yaşadıkça yaşlandıklarını sanırlar oysa yaşamadıkça yaşlanırlar.

Bu parçada kullanılan sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede geçen "ruh buruşur" sözünde mecazlı bir söyleyiş vardır.

B) II. cümlede yargılar sayıp dökmeler biçiminde sıralanmıştır.

C) III. cümlede ikinci bölümdeki yargı, birinci bölümdeki yargıyı gerekçesi ile açıklamakta ve tamamlamaktadır.

D) IV. cümlede "Kalbi sevdikçe" sözündeki "kalp" sözcüğünün kullanımında ad aktarması (mecazımürsel) yapılmıştır.

E) V. cümledeki "yaşamadıkça yaşlanırlar" sözü ilk yani asıl anlamıyla kullanılmıştır.

6. (I) Nesnel ve faydacı olan bilim ile öznel ve estetik olan sanatın görevi farklıdır. (II) Sanat, gerçekliği de konu alanı içine almayabilir. (III) Sanat, tek kişinin ortaya koyduğu kuru imgeler değildir, içinde dış dünya ve doğa yer alır. (IV) Farklı ve alakasız varlıkların özelliklerini birleştirip imgeyi kurgular. (V) Sanatçı bireysellikten sıyrılıp "topluma" ulaşmak isterse böyle imgeler bulmalıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede, bilim ve sanatın görevleri karşılaştırılmıştır.

B) II. cümlede, sanatın gerçekçiliği ile ilgili vurgu yapılmıştır.

C) III. cümlede, sanatın içeriğindeki unsurlar söylenmiştir.

D) IV. cümlede, imgenin nasıl oluşturulduğu dile getirilmiştir.

E) V. cümlede, koşula bağlı öneride bulunulmuştur.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme, ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?**

A) Köpeğin yaklaştığını görünce oradan yavaş yavaş uzaklaştı.

B) Böyle kaba saba sözler onun gibi kibar birine hiç yakışmadı.

C) Bu arabaydı önümüzden havalı havalı giden.

D) Uzun uzun iç çektikten sonra kararını açıkladı.

E) Bugün bulanık bulanık akıyor musluklardan sular.

8. I. Âşıklar sokağından geçtim sırılsıklamdı.
II. Islak Arnavut kaldırımlar parlıyordu.
III. Öylece dururken gözlerim kapanıyordu.
IV. Gözlerinin buğusunda kayboluyordum.
V. Sokaktaki gençlere saati soruyordum.

Yukarıdaki numaralanmış dizelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. dizede, ünsüz yumuşaması vardır.

B) II. dizede, ünlü daralması vardır.

C) III. dizede, ünsüz düşmesi vardır.

D) IV. dizede, birden fazla ses olayı vardır.

E) V. dizede, ünsüz benzeşmesi vardır.

9. Lise yıllarıma ait bu andaç defterimde unutulmaya yüz tutmuş anılar benden hesap soruyordu.

Bu cümlenin ögelerinin dizilişi aşağıdakilerden hangisiyle özdeştir?

A) Otelin arkasında, içinde cennet papağanı olan küçük bahçe dedemden kaldı.

B) Senin bir tebessümün tüm hüznümü alıp götüren büyük bir hediyeydi.

C) Teknolojik kirlenmeden çok uzak bir kır evinde kendimle yaşıyordum.

D) Dağdan süzülen çam kokusu, yaşamanın ve huzurun tadını veriyor.

E) Bisikletimin tekerleri uçsuz bucaksız çayırlarda bana bir şeyler fısıldıyordu.

CBA Yayınları

10. **Aşağıdakilerin hangisinde edat öbeği farklı görevde kullanılmıştır?**

A) Çelik gibi sağlam vücutlarıyla meydan okudular zamana.
B) İnsan yanınca Kerem gibi yanmalıymış.
C) El kadar bir ekmek uzattı çocuğa.
D) Aşk kadar kutsal bir duygu var mıdır?
E) Sıcak mı sıcak bir temmuz gününde trenlere bindirdiler bizi.

11. Akşamüstü sessizliğinde geçip giden tramvayları
I II
tıklım tıklım dolduran kalabalığa baktı. Her
III
zaman oturduğu en uç köşedeki
IV
masada Bay Gergedan'ın gelmesini bekliyordu.

Her gün, aynı saatte bu kafede buluşup birlikte
V
yemek yemeyi bir alışkanlık hâline getirmişlerdi.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Her canlının bir evi vardır. (II) Bu evler, kendine özgüdür; farklı dekorlar ve farklı biçimlerle inşa edilmiştir. (III) Bu özellikler sadece evin görseli, şekli olarak düşünülemez. (IV) Özetle, bu yapısal ögeler evin mimarı el atınca estetik bir forma dönüşür. (V) Tevfik Fikret'te "Aşiyan", Mimar Sinan'da "Selimiye", Mimar Kemal'de ise "Hayat" olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, basit bir ad cümlesidir.
B) II. cümle, bağımlı sıralı cümledir.
C) III. cümle, birleşik fiil cümlesidir.
D) IV. cümle, birleşik ve olumlu cümledir.
E) V. cümle, ara cümle içeren basit cümledir.

13. **Aşağıdakilerden hangisinde yazım yanlışı vardır?**

A) Özgürlük anıtının Amerika için önemi büyüktür.
B) Türklerin kutsal saydıkları çok az şey vardır.
C) Göktürk Devleti, Çinlilerle her zaman mücadele etmişti.
D) Savaşın yanı sıra kültürel mücadele de verildi.
E) Çin prenseslerinin entrikaları devleti çökertti.

14. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti (') yanlış kullanılmıştır?**

A) Türk'ler Anadolu'ya 11. yy.da yerleşmeye başladı.
B) A'dan Z'ye her şeyi anlattı bize.
C) Karac'oğlan âşıklık geleneğinin en büyük temsilcisidir.
D) 1945'te Paris'e taşınan sanatçı, ömrünü orada tamamladı.
E) Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşu her yıl 12 Şubat'ta kutlanır.

15. Gergin bir kişi, günlük yaşamında farkında olmadığı bir yorgunluk içindedir. Bu nedenle de yaptığı işten yeterli verimi alamaz. Çünkü gerginliğin kaslarımız üzerindeki baskısı nedeniyle oluşan yorgunluk, hiçbir iş yapmasak bile enerjimizin bir kısmını alıp götürür. Ayrıca kaslardaki gerginlik, bedeni sert bir görünüm içine sokar; bu da estetik açıdan hoş olmayan bir görünümdür.

Yukarıdaki parçada vurgulanmak istenen düşünce, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Gergin insanın sakin insandan ciddi farklılar taşıdığı
B) Gerginliğin insan psikolojisine ve fizyolojisine olumsuz etkisi
C) Gerginliğin yaşamı kısaltması noktasında yarattığı olumsuzluklar
D) Gerginliğin başlı başına bir enerji kaybına neden olduğu
E) Gerginliğin dış görünüşte ortaya çıkardığı bozukluklar

CBA Yayınları

16. İnsanlar neden daha adaletli bir dünya özlüyor, var olan sistemlere tepki duyuyor? Çünkü yeryüzünde üretimde ve paylaşımda gerçekten de aşırı adaletsizlikler var. Bir yanda bir lokma ekmeğe muhtaç milyarlar, öte yanda üretilen hemen her şeyin üzerine çöken ama hâlâ gözü doymayan, hep daha fazlasını isteyen, hemen her ülkede bir avuç aileden oluşan karnı tok gözü açlar var. Onca açın bir lokma ekmek için ağlaştığı bu dünyada gıdaların tüketilmeden çöpe atılması, utanılacak bir başka insanlık durumu. Ayrıca bu durum; gıdaların üretimleri sırasında kullanılan suyun, toprağın, enerjinin ve diğer pek çok girdi ile beraber emeğimizin de boşa gitmesi anlamına geliyor. Daha da ötesi bu gıdaların üretim süreçlerinde çevreye yayılan sera gazının çevre kirliliğinde önemli bir payı var. Gıda, sadece tabağımızda somut olarak gördüğümüzden çok daha fazlası. Yani daha adil, herkesin karnı tok sırtı pek bir dünya için sesimizi yükseltirken bunun da farkında olmayı, dolayısıyla gıdanın ve üretimindeki emeğin değerini bilmeyi ve bunlara saygı göstermeyi de öğrenmemiz gerekiyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir şikâyet yoktur?

A) Dünyadaki zenginliklerin paylaşımındaki dengesizlikten
B) Aşırı zenginlerin, yokluk ve yoksulluklara karşı duyarsızlığından
C) Tüketilmeyerek çöpe giden gıdaların çevreye verdiği zarardan
D) Daha adil bir dünya için mücadele edenlere yönelik baskılardan
E) Yeryüzünde üretilen bütün değerlere el koymak isteyen azınlık insan gruplarının açgözlülüğünden

17. I. Edebiyat tarihine ismini altın harflerle yazdırmış isimlerden birisi olan Agatha Christie; seksenden fazla polisiye romana imza atmış, bu sebeple "polisiye kraliçesi" ünvanını almış çok önemli ve sevilen bir yazar.
II. Çoğu kez "Katil kim?" sorusundan fazlasını veren eserler, günümüzde de hız kesmeden ekrana uyarlanıyor.
III. Ününe ün katan 1926'daki on bir günlük ortadan kayboluşunun sırrı bugün bile gizemini korumaktadır.
IV. İlk kitabı Ölüm Sessiz Geldi'den bu yana İngiliz yazarın okuyucuya ulaştırdığı eserleri pek çok kez tiyatro, sinema ve televizyon uyarlamalarıyla kendini gösterdi.
V. Hatta öyle ki zaman zaman İncil'den ve Shakespeare'den sonra en çok okunan kitapların yazarı olarak tanımlanıyor.

Yukarıdaki cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve III B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

CBA Yayınları

18. İnsanların dünyaya bağımlı olmalarının sonucu olarak oluşan en büyük kümelenme, insanlık kümelenmesidir. Bu doğal kümelenme, insanlar dünyaya bağımlı olduğu sürece -başka uygun bir dünya olmadığı sürece- sürecek olan bir kümelenmedir. Yaşam temellerini yok edecek tehlikelere karşı bu genel insanlık kümesinin çıkarları ortaktır. Bu noktada oluşan eğilime "birlik eğilimi" diyebiliriz. Diğer taraftan insanlar, bireysel, cinsel ve sınıfsal olarak farklı özelliklere ya da çıkarlara sahip oldukları için aralarında her dönem için çelişkiler vardır. Bu da "çatışma eğilimi" dediğimiz eğilimi doğurur. Bu iki eğilimin sonucu olarak insanlar arasında "birlik" ve "çatışma" eğilimleri bir arada bulunur. Mevcut durumda bir bütün olarak yaşam temellerimizi tehdit eden bir durum var ise örneğin bugün giderek varlığını daha da hissettiren küresel ısınma ve buna bağlı felaketler gibi faktörler söz konusu olduğunda "birlik" eğilimi ağır basar. Toplumlarda bütün dünyayı tehdit eden bir tehlike algısı oluşmamışsa "çatışma" eğilimi ön plana geçer.

Bu parçaya göre yeryüzünde insanlar arasında hemen hemen tam bir birlik oluşması, aşağıdakilerden hangisi ile gerçekleşebilir?

A) Sınıf çelişkilerinin daha adaletli bir dünya kurularak hafiflemesi

B) Filmlerdeki gibi dünyada insanlığı yok etmek isteyen uzaylı istilasının gerçek olması

C) Kadın-erkek eşitliğinin bütün dünyada kabulü ile yasaların bu eşitliği güvence altına alması

D) Yeryüzünün bir bölgesinde oradaki insanların yaşamlarını tehdit edecek bir felaketin yaşanması

E) Bütün dünyada ortak bir demokratik sistem kurularak çelişkileri kavgasız çözümleyecek kültürün oluşması

19. (I) Patlayıcı maddelerin ve patlama düzenlerinin bulunuşu çok eski çağlara dayanmakta olup savaşlarda ilk olarak patlayıcı madde kullananlar Çinlilerdir. (II) Çinlilerin kullandığı bu maddenin çok sonra Orta Çağ'da Avrupa'da kullanılan kara baruta benzer bir madde olduğu sanılmaktadır. (III) Baruttan sonra bulunan en etkili patlayıcı nitrogliserinin 19. yüzyılda bulunması ile yapılan dinamittir. (IV) Dinamiti bulan, Nobel'dir. (V) Nobel, dinamitin patlayıcı gücünün çok fazla olması nedeniyle dünyadaki savaşların sona ereceğini sanmıştır ama bu hayali gerçekleşeceğine dünya sonuçları çok daha kötü savaşlara sahne olunca dokuz milyon dolarlık bir vakıf kurmuştur. (VI) Vakıf her yıl biri barış alanında olmak üzere beş ödül vermektedir.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

20. Bir çocuğun ileride zeki olup olmayacağını sürekli soru sormasından ve sorduğu soruların türünden anlaşılabileceğini söylerler hep. Örneğin Edison'un küçükken "Bu ne, o neden yapılıyor, neden güneş batıyor, neden ay doğuyor, gökyüzü neden mavi?" gibi sorular sorarak annesini çılgına çevirdiği anlatılır ve bu önermenin sonucunda "Edison çok soru sormuş, demek ki çok soru soran, icatlar yapabilecek kadar zeki olur." sonucuna varılmış. Bu, bizi felsefenin temeli olan soru sormanın, aslında doğru soruyu sormakla başladığını kavramaya kadar götürür. Çünkü önemli olan ---

Bu parça düşüncenin akışına göre aşağıdaki cümlelerin hangisiyle sürdürülebilir?

A) kişinin çocukluktan itibaren soru sorma konusunda serbest bırakılmasıdır.

B) neyi sorduğunuz, dolayısıyla ne kadar algılayabildiğinizdir.

C) zeki olup olmamak değil, çeşitli konularla ilgili soru sormaktır.

D) sorduğunuz sorulara aldığınız yanıtların içeriğidir.

E) verilen yanıtın soru ile ilgisini kurmaktır.

CBA Yayınları

21. Düşünme, olaylar ve varlıklar arasında bir bağ kurmadır. İnsan, konuşabilen tek varlık olduğu için aynı zamanda da düşünebilen tek varlıktır. Düşünme "sesli bir konuşma", varlık, hareketler ve kavramlar arasında ilişki kurmak demektir. Varlık ve hareketleri, düşünce dünyasına dil taşır. Bu nedenle düşünce olmadan dil olmaz, dil olmadan da düşünce olmaz.

Yukarıdaki parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Varlıklar, insan düşüncesinin oluşma nedenidir.

B) Düşünce olmadan konuşma gerçekleşemez.

C) Dil sadece insana özgü değildir ama düşünce sadece insana özgüdür.

D) Dil ve düşünce birbirini tamamlar, birbirinden ayrı düşünülemez.

E) Dil ve düşünceyi bir araya getiren temel nokta, sesli konuşma gereksinimidir.

22. Dilin bozulmasının ve yozlaşmasının iki temel koruyucu ölçütü vardır: Bunun için gündelik konuşma dilinde iletişimin tam anlamıyla gerçekleşip gerçekleşmediği ve yazı dilinin, daha doğrusu edebî dilin dil geleneğinden kopup kopmadığı. Dilimize yabancı sözcüklerin girmesinin, belirli koşullarda bir sakıncası yoktur. Bu yabancı sözcükler söz dağarcığının iletişim olanaklarını ortadan kaldırmaz. Gene de bunun ulusal dil açısından bazı sorunlara yol açtığını bilmez değilim. Ama tekrar edeyim: Asıl sorun, dilin birincil işlevi olan iletişimin (anlam iletiminin) zedelenip zedelenmediğidir; yabancı kökenli sözcüklerin dile girmesi, iletişimi engellemedikçe kendini ideolojik bir sorun olarak ortaya koyar ki bunun da iletişim ile ilgili olmadığı açıktır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yabancı sözcüklerin dile girmesi iletişim sorununa yol açmaktadır.

B) Bir edebî dilin en önemli özelliği, geleneklerden kopmamasıdır.

C) Bir dilin yabancı sözcüklere teslim olması cümlelerdeki anlamsal bütünlüğünü yitirmesi demektir.

D) Dildeki yabancılaşma; farklı dillerin sözlüğümüze girmesiyle değil, iletişimi koparmasıyla tehlikeli boyut kazanır.

E) Yabancı sözcükler; konuşma dilinde değil, yazı dilinde dilin edebî geleneğini ve zevkini bozmaktadır.

CBA Yayınları

23. (I) Enstrüman kullanmada ustalaşmak için deneyim gereklidir. (II) Okuldan henüz mezun olmuş birinin kendini yetkin sayması, onun ölüm bildirgesidir. (III) Bir oyuncunun fiziksel kapasitesini durmadan artırması gerekir. (IV) Bunun için de durmadan çalışması zorunludur. (V) Oyuncunun, çevresindeki dünyaya bakması yetmez, o dünya ile ilgili bir görüş edinmesi ve kendi eleştirisini yapıp kararını vermesi gerekir.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bu deneyim için de zamana gereksinim vardır." **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

24. İnsanların, hayvanların ve bitkilerin kullandığı enerjinin büyük bir kısmı Güneş'ten sağlanmaktadır. Güneş ışınları atmosferi ve yeryüzünü ısıtır. Bu enerji kaynağı olmasa yeryüzü donmuş ve yaşanılmaz bir buz ve kaya kütlesi olurdu. Güneş ışınlarının büyük bir kısmı da deniz ve kayalar tarafından alınır. Işınların sıcaklığıyla moleküller titreşim yapar ve denizlerle karalar ısınır. Güneş ışınlarının küçük fakat önemli bir kısmı yeşil bitkiler tarafından kullanılır. Bu, her insan ve hayvana gerekli olan bir enerjidir. Bitkilerde bulunan klorofil adlı madde güneş ışığını emer. Bu ışığı topraktan gelen suyla havadaki karbondioksiti birleştirmekte kullanır. Bu kimyasal olay sonunda nişasta ve diğer bazı bileşikler ortaya çıkar. Her kimyasal olayda birkaç oksijen atomu açığa çıkar ve bunlar bitkiler tarafından havaya verilir. Sonuçta bitkiler hem güneş ışığı, karbondioksit ve su ile besinler oluştururlar (fotosentez olayı) hem doğaya yaşamız için gerekli oksijeni verirler.

Bu parçada özellikle aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

A) Kimyasal olayların yaşamın oluşmasındaki etkisine

B) Yeryüzünde farklı yaşam formlarının var olduğuna

C) Dünyadaki canlı varlıkların var olabilmek için gerekli enerjiyi esas olarak Güneş'ten sağladığına

D) Bitkilerin yeryüzündeki yaşama katkılarının nasıl oluştuğuna ve önemine

E) İnsan, hayvan ve bitkilerin doğada birbirine bağlı bir yaşam çemberi oluşturduğuna

25. Küresel iklim değişikliğinin temel nedenleri; nüfus artışı ve buna bağlı enerji tüketimi, toprak kullanımı, uluslararası ticaret ve ulaşım gibi diğer insan aktivitelerindeki artış ile sanayinin gelişmesidir. Bunların toplam sonucunda küresel ısınma gerçekleşmiştir. Küresel ısınmanın ardında atmosferdeki "sera gazlarının" artması vardır. Sera gazı salınımının insan faaliyetleri ile arttığı bilinmektedir. Karbondioksit (CO_2) en önemli sera gazı olup araç egzozlarından, ısınma amaçlı yakılan yakıtlardan, fabrika bacalarından atmosfere bırakılmaktadır. Küresel ısınmanın birçok etkisini yaşayarak görüyoruz. Buzulların erimesi, yağmur miktarındaki sağanak şeklinde yağışlarda artış, denizlerin su düzeyinde yükselme, fırtına ve sel hasarlarının artması, tundraların erimesi, buharlaşma miktarında artış ve kuraklık bunların başlıcalarıdır.

Bu parçada küresel ısınma ile ilgili olarak

I. İnsan etkinlikleri ile olan ilgisi,
II. Yeryüzünde yol açtığı olumsuzluklar,
III. Nasıl engellenebileceği

bilgilerinden hangisi yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

CBA Yayınları

26. Gerçek hayat birtakım hiçlerden, küçük şeylerden oluşmamış mıdır? Konusuz diyebileceğimiz bu hikâyelerin bizi böyle derinden ilgilendirmesi hiç şüphe yok, bizden birer parça oldukları, dürbünün tersinden görülüyormuş gibi zaman içinde uzaklaştıkları, sisler içinde kayboldukları içindir. Gerçekten bu hikâyeler, "olan şeyler"le "artık hatıra olan şeyler"in bir kaynaşmasından meydana gelmiştir. Her şeyi hatıralara çeviren zaman yani hayat akışı bu hikâyelerin temel unsurlarından biridir. Bütün bu olup bitenler, insana olan derin bir sevgiyle anlatılmaktadır. Kurtuluş, kimsenin elimizden alamayacağı hayallerimizdedir. Hem yazarın hem de biz okurların, elimizden kayıp giden ve gerçekken anılara dönüşen anların tesellisi hayallerimizdir, eksilen yerimizi onlar doldurur. Anılarda bile bozulup gidecek olan yaşanmışlıkların üzerini kaplayan ve en sıradan olaylara bile estetik bir değer yükleyen koruyucu ögedir hayallerimiz.

Bu sözlerin sahibinden, aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

A) Hikâyelerde yakın ve uzak tarihli olaylar karşımıza çıkar.

B) Hikâyelerdeki olayların yaşanabilir olma özelliği, onlara olan ilgiyi artırır.

C) Hikâyede düş gücü, gerçekleri sararak onlara edebiyat tadı katar.

D) Hikâyelerdeki yaşam kesitlerinin tamamının oluşumunda insan sevgisi vardır.

E) Hikâyeler, içlerinde kendimize ait yaşanmışlıkları bulduğumuz için değerlidir bizim için.

27. – 30. soruları aşağıdaki bilgilere göre her soruyu birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Siyah, gri, lacivert ve kahverengi renkli dört tane kravatı ve siyah, gri ve kahverengi renkli üç tane pantolonu olan Yağız'ın hafta içi günlerinde ne giydiği ve taktığı ile ilgili şunlar bilinmektedir:

* Bütün giysilerini en az bir kez giymiştir ya da takmıştır.
* Lacivert kravatı arka arkaya iki gün takmıştır.
* Sadece bir gün aynı renkli kravat ve pantolonu giymiş ve takmıştır.
* Pazartesi ve perşembe günleri, siyah ve gri giysilerini karşılıklı kombinasyonlarla giymiş ve takmıştır.

27. **Bu bilgilere göre Yağız'la ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?**

A) Salı günü kahverengi kravat takmıştır.

B) Perşembe günü gri pantolon giymiştir.

C) Çarşamba günü lacivert kravat takmıştır.

D) Pazartesi günü gri pantolon giymiştir.

E) Siyah kravatı toplam üç kez takmıştır.

28. **Yağız'ın pazartesi günü siyah pantolon giydiği biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak yanlıştır?**

A) Perşembe günü gri kravat takmıştır.

B) Salı günü kahverengi pantolon giymiştir.

C) Salı günü gri pantolon giymiştir.

D) Çarşamba günü kahverengi pantolon giymiştir.

E) Pazartesi günü gri kravat takmıştır.

29. **Yağız'ın aynı renkli pantolon ve kravat takıp giydiği gün aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Salı

B) Çarşamba

C) Pazartesi

D) Cuma

E) Perşembe

30. **Yağız kahverengi pantolonunu;**

I. Salı,
II. Çarşamba,
III. Cuma

günlerinden hangilerinde giymiş olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

CBA Yayınları

1. Cümle tamamlama sorularında boşlukların öncesindeki kısmın çok iyi anlaşılması gerekmektedir. Parçanın ilk kısmında "**edebi metin**"den bahsettiği için B, C ve D seçeneklerini elememiz gerekir. E seçeneği ise birinci ve ikinci boşluk için kullanılan kelimeler anlam bakımından uyumlu olmadığı için elenerek doğru cevap olan A seçeneğine ulaşmak mümkündür.

CEVAP: A

2. Bu tip sorularda öncülde verilen cümlenin iyi anlaşılıp içinde önemli görülen bazı kısımların yuvarlak içine alınması gerekir. Şu da unutulmamalıdır ki hiçbir soruda öncülde verilen cümlenin aynısı seçeneklerde kullanılmaz. **Bu tip sorularda eş anlamlı kelimelerden sıkça yararlanılır**. Öncüldeki cümleden anladığımız şey, "**toplumdaki değişiklikler yeni sözcük olarak karşımıza çıkar.**" Bu anlamın da C seçeneğinde olduğunu net bir şekilde görmekteyiz.

CEVAP: C

3. Bu sorular paragraf görünümüne girmiş aslında sözcükte anlam sorularıdır. Bu tarz sorularda yapılması gereken altı çizili kısmın anlamına odaklanmak olmalıdır. Öncelikle bu kısmın anlamını kendi dünyamızda düşünüp sonra parçadaki manasını değerlendirmemiz gerekiyor. Parçada geçen altı çizili ifadeden "*duygularını habersizce sezdirmek*" anlamı çıkarılabilir. Bu sebeple doğru cevap C seçeneğidir.

CEVAP: C

4. Cümledeki altı çizili bölümden bir "**serbestlik**" anlamı çıkarmak mümkündür. Bunun da E seçeneğinde verildiğini görmekteyiz.

CEVAP: E

5. 5 numaralı cümlede "**yaşamadıkça yaşlanırlar**" ifadesi gerçek anlamı değil mecaz anlamı kast etmektedir. Çünkü mecaz anlam demek "*gerçek şekilde düşünülmesi mümkün olmayan anlam*" demektir. Bir insanın "**yaşamayarak yaşlanması**" gerçek olarak algılanamayacağı için mecazdır ve E seçeneğinde verilen ifade doğal olarak yanlıştır.

Uyarı: Sözcüğün "**gerçek, yan, mecaz**" olmak üzere üç tane anlamı vardır.

CEVAP: E

6. 2 numaralı cümlede "**sanatın her zaman gerçeği anlatmayacağı**" anlamı bulunmaktadır. Bu sebeple B seçeneğinde verilen yargı söylenemez.

CEVAP: B

7. Soru kökünde geçen "*tür*" veya "*görev*" ifadesinde aklımıza gelecek konu sözcük türleri olmalıdır. Türkçede sözcükler tür ve görev olarak "isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç, ünlem ve fiil" olmak üzere 8 farklı türe ayrılır. A seçeneğinde "yavaş yavaş" ikilemesi *fiilin durumunu belirttiği için **zarf** olmuştur*. B seçeneğinde "kaba saba" ikilemesi önündeki ismin niteliğini belirttiği için ***sıfat** olmuştur*. C seçeneğindeki "havalı havalı" ikilemesi önündeki fiilimsinin özelliğini belirttiği için ***zarf** olmuştur.* D seçeneğindeki "uzun uzun" ikilemesi önündeki fiile bağlandığı için yine ***zarf** oluştur.* E seçeneğindeki "bulanık bulanık" ikilemesi *devamındaki "akıyor" fiilinin durumunu belirttiği için yine **zarf** olmuştur.*

CEVAP: B

8. Bir numaralı dizede "**soka**ğından" kelimesinde ünsüz yumuşaması vardır. 2 numaralı dizede "**parl(a)**ıyordu" fiilinde ünlü daralması vardır. 4 numaralı dizede "**gözlerinin**" ve "**buğusunda**" kelimesinde kaynaştırma harfi bulunuyorken "**kay(ı)boluyordum**" fiilinde ünlü düşmesi ve ünsüz yumuşaması bulunmaktadır. 5. dizede "**sokaktaki**" kelimesinde ünsüz benzeşmesi yani sertleşme vardır. 3 numaralı dizede ünsüz düşmesi değil ünlü düşmesi bulunmaktadır. (kapanıyor idi)

CEVAP: C

9. Önce soru kökünde verilen cümleyi ögelerine ayıralım:

Lise yıllarıma ait bu andaç defterimde unutulmaya yüz tutmuş

DOLAYLI TÜMLEÇ **ÖZNE**

anılar benden hesap soruyordu.

DT **YÜKLEM**

Yani arayacağımız sıralama **DOLAYLI TÜMLEÇ + ÖZNE + DOLAYLI TÜMLEÇ + YÜKLEM**

A) Otelin arkasında, içinde cennet papağanı olan küçük bahçe

DOLAYLI TÜMLEÇ **ÖZNE**

dedemden kaldı.

DT **YÜKLEM**

CEVAP: A

10. A seçeneğindeki "çelik gibi" edat grubu "**vücut**" isminin sıfatı görevinde kullanılmıştır. C seçeneğinde "**el kadar**" edat grubu "**ekmek**" isminin sıfatı içerisinde kullanılmıştır. D seçeneğinde "**Aşk kadar**" edat grubu "**duygu**" isminin sıfat grubu içerisinde kullanılmıştır. E seçeneğinde "**sıcak mı sıcak**" edat grubu "**temmuz**" isminin sıfatı içerisinde kullanılmıştır. Ancak B seçeneğinde "**Kerem gibi**" edat grubu "**yanmalıymış**" fiilinin zarfı olduğu için farklı olmuştur.

CEVAP: B

CBA Yayınları

11. 2,3 ve 5 numaralı sözcükler birer fiilimsi olduğu için türemiş sözcük olarak kabul edilir. 4 numaralı sözcük ise "**sıfat yapan –ki**" ekini aldığı için diğerleri gibi türemiş sözcük olarak kabul edilir. Ancak 1 numaralı sözcük "**akşam**" ve "**üstü**" kelimelerinin birleşmesiyle oluştuğu için birleşik kelime olarak kabul edilir.

CEVAP: A

12. "Ara cümle" cümlede herhangi bir ögeye bağlı olmayan cümle dışı unsur olarak ifade edilir. Ara cümleler ya iki virgülle ya da iki kısa çizgi ile cümleden ayrılır. E seçeneğinde tırnak işareti içinde verilen bölümler birer ara cümle değil eser ismidir. Bu sebeple E seçeneği yanlıştır.

CEVAP: E

13. A seçeneğinde "Özgürlük Anıtı" özel ismi yanlış yazılmıştır. Çünkü mevzu bahis olan anıtın ismi sadece "Özgürlük" değil "Özgürlük Anıtı" olduğu için her iki kelimenin de büyük harfle başlayıp çekim eklerinin kesme işareti ile ayrılması gerekirdi.

CEVAP: A

14. Türkçede özel isme gelen yapım ekleri ve içinde yapım eki bulunan özel isimlere gelen çekim ekleri kesme işareti ile ayrılmaz. A seçeneğinde "**Türkler**" kelimesinde kullanılan "**-ler**" eki çoğul eki olarak düşünülebilir ancak bu ek asli anlamını kaybederek "**bir ırkın mensupları**" anlamını sağlayacak bir yapım ekine dönüştüğü için kesme işareti ile ayrılması yanlıştır.

CEVAP: A

15. Vurgulanmak istenen düşünce kavramı parçanın ana fikrini işaret etmektedir. Parçanın ana fikrini bulurken de bir bütün halinde paragrafın anlattığı dünyaya girmek bizim için çok önemlidir. Paragrafta "gerginlik" ve "gerginliğin bedenimiz ve psikolojimiz üzerindeki olumsuz etkileri" anlatıldığı için B seçeneğini ulaşmamız gerekmektedir.

CEVAP: B

16. Parçanın 2. cümlesinde geçen "üretimde ve paylaşımda gerçekten aşırı adaletsizlikler var" ifadesinden A seçeneğine ulaşılabilir. Paragrafın başlangıç kısmında bulunan "öte yanda üretilen hemen her şeyin üzerine çöken ama hala gözü doymayan, hep daha fazlasını isteyen, hemen her ülkede bir avuç aileden oluşan karnı tok gözü aç" ifadesinden B ve E seçeneklerine yorumla ulaşılabilir. Parçadaki "bu durum; gıdaların üretimleri sırasında kullanılan suyun, toprağın, enerjinin ve diğer pek çok girdiği ile beraber emeğimizin de boşa gitmesi..." ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir.

CEVAP: D

17. Bu tip sorularda ilk yapmamız gereken şey paragrafın ilk cümlesinde bir sıkıntının olup olmadığına bakmaktır. Eğer ilk cümle paragrafın ilk cümlesi olamayacak yapıdaysa onun değişmesi gerekecektir. İlk cümlede bir problem yoksa daha sonra cümleler arasındaki kopukluğu tespit etmemiz gerekecektir. Kopukluğu tespit ettikten sonra değişecek ilk cümlemizi bulmuş oluruz. Bundan sonrası seçenekleri değerlendirip soruyu kısa bir sürede çözmeye kalacaktır. Paragrafın ilk cümlesi ile 2. cümlesi arasında ve 2. cümle ile 3. cümle arasında bir kopukluk bulunmaktadır. Bu sebeple 2 numaralı cümlenin değişmesi gerekmektedir. Bunun da B ve C seçenekleri ile mümkün olduğunu görmekteyiz. 2 numaralı cümlede geçen "ekrana uyarlanıyor" ifadesi ile 4 numaralı cümlede geçen "sinema ve televizyon uyarlamaları" bölümünün uyumlu olması sebebiyle ve 5 numaralı cümlede tıpkı bir numaralı cümlede olduğu gibi "yazarı" anlatmaya devam ettiği için doğru cevabımız C seçeneği olmuştur.

CEVAP: C

18. Paragrafta geçen "Yaşam temellerini yok edecek tehlikelere karşı bu genel insanlık kümesinin çıkarları ortaktır. Bu noktada oluşan eğilime 'Birlik eylemi' diyebiliriz." cümlelerinden anlaşılacağı üzere "birlik için dünyanın yok olma tehlikesinin oluşması" gerekir. Bu anlamında B seçeneğinde verildiğini görmekteyiz.

CEVAP: B

19. Paragrafın ilk üç cümlesinde "patlayıcı maddelerden" bahsedilirken 4 numaralı cümle ile birlikte "Nobel'den" bahsedilmeye başlanmıştır. Bu sebeple konu değiştiği için ikinci paragraf başlamıştır.

CEVAP: C

CBA Yayınları

20. Paragraf tamamlama sorularında boşluğun başta olması işimizi kısmen kolaylaştırır. Çünkü parçanın geneline uygun bir sonuç cümlesi oluşturmamız gerekecektir. Bu soruda parçanın tamamı aslında 1. cümlenin açıklaması şeklinde oluşturulduğu için bizim ilk cümleyi çok iyi anlamamız gerekir. Bu cümle ekseninde düşünecek olursak en uygun seçeneğin B olduğunu görmekteyiz.

CEVAP: B

21. "Bu parçaya göre hangisi söylenebilir" gibi bir ifadenin geçtiği sorularda bizim ana fikri bulmamız gerekir. Bulduğumuz ana fikir ekseninde doğru cevaba ulaşmamız kolay olacaktır. Bu parçada özellikle son cümlede de vurgulandığı üzere **"dil ve düşünce birbirinden ayrılamayan ve birbirine bağımlı olan"** kavramlardır. Bu anlamında D seçeneğinde verildiğini görmekteyiz.

CEVAP: D

22. "*Bu parçada asıl anlatılmak istenen, asıl vurgulanan*" gibi ifadelerin geçtiği soru kökleri ana fikrin sorulduğu sorulardır. Ana fikri bulmak için ise paragrafın belirttiği dünyaya girip paragrafı birkaç kelimeyle izah edebilmek gerekir. Her paragraf sorusunda olduğu gibi paragrafı anlamak bizim önceliğimiz olmalıdır. Bunun için ilk cümleden itibaren anlayarak ve etkili okumamız gereken. Bu soruda paragrafın son cümlesinde bulunan **"Asıl sorun, dilin birincil işlevi olan iletişimin zedelenip zedelenmediğidir"** ve devamında gelen yargılardan anlaşılacağı üzere **"sorun yabancı dilden giren sözcükler değil iletişimin kopup kopmamasıdır."** Bu anlamın da D seçeneğinde verildiğini görmekteyiz.

CEVAP: D

23. Soru kökünde verilen cümlenin içerisinde "**bu deneyim**" kelimesi sorunun çözümü için önem arz etmektedir. Yani bu cümlenin konulacağı yerden önce "**deneyim**" ifadesinin geçmesi ya da onu karşılayacak bir kelimenin bulunması gerekir. 1 numaralı cümlede **"deneyim gereklidir"** ifadesi bize sorunun doğru cevabını vermektedir.

CEVAP: A

24. Bu soruda bütün paragraf aslında tek bir cümleyi açıklamak için verilen örnekten oluşmaktadır. O cümle ise ilk cümledir. Yani sorunun doğru cevabı aslında sadece ilk cümlede saklıdır. Bütün bir paragraftan ve özellikle ilk cümleden anladığımız "**canlıların enerji için güneşe muhtaç olduğudur.**" Bu anlamın da C seçeneğinde verildiğini görmekteyiz.

CEVAP: C

25. Parçanın 1. cümlesinde "küresel iklim değişikliğinin temel nedenleri ... insan aktivitelerindeki artış ile sanayinin gelişmesidir" ifadesinden 1 bir numaralı **"insan etkinlikleri ile olan ilgisi"** bölümüne ulaşmak mümkündür. Parçanın son bölümlerine doğru geçen "Küresel ısınmanın birçok etkisini yaşayarak görüyoruz. Buzulların erimesi, yağmur miktarındaki sağanak şeklinde yağışlarda artış bir gün denizlerin suyu yüzeyinde yükselme, fırtına ve sel hasarlarının artması, tundraların erimesi, buharlaşma miktarında artış ve kuraklık bunların başlıcalarıdır." cümlelerinden 2 numaralı yargıya ulaşmak mümkündür. Bu paragrafta **"küresel ısınmanın nasıl engellenebileceği"** ile ilgili bilgi verilmediği için cevabımız C seçeneğidir.

CEVAP: C

26. Bütün bir paragraftan çıkaracağımız yorumla yazar **"hikâyede anlatılan olayların gerçek olmasını bir kusur"** olarak görmektedir. Çünkü ona göre "*bizim için en önemli kavramın hayallerimiz olması*" gerekir. Yani eserlerde yaşanabilecek gerçekler değil "**hayaller**" ön plana çıkmalıdır. Böyle düşünen bir yazar B seçeneğindeki yargıyı söyleyemez.

CEVAP: B

DENEME - 14			
27- C	**28- A**	**29- D**	**30- E**

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "taşımak" **sözcüğü** "bir yerden başka bir yere götürüp bırakma, başkasına iletme ya da teslim etme" **anlamı dışında kullanılmıştır?**

A) Bu odadaki eşyanın hepsini, bir üst kattaki yeni büromuza taşıyacağız.

B) Her gün insanlar arasında laf taşımakla kötü ünlü biri oldun, bu huyunu bırak.

C) Yolcu taşımak için belediyenin satın aldığı yeni otobüsler, bugün ilk kez trafiğe çıktı.

D) Bu nefreti kafanda gece gündüz taşımakla ona değil kendine kötülük ediyorsun.

E) O yıllarda Zonguldak'tan çıkardığımız kömürü trenlerle Anadolu'nun dört bir yanına taşıyorduk.

2. Büyük şehirlere bağlanma Mehmed'im
Öyle bir şehre yerleş ki
Küçük fakat bizim olsun
Sokaklarında tanımadığın yüz
Ensesine şamar atamayacağın kimse dolaşmasın

Yukarıda altı çizili dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Duyular arasında aktarma yapılmıştır.

B) Bir sözcük benzetmeye dayalı yan anlam kazanmıştır.

C) Parçadan bütün kastedilecek bir söz kullanılmıştır.

D) İnsandan doğaya aktarma yapılmıştır.

E) Doğadan insana aktarma yapılmıştır.

3. Biyografik romanda ---- yaşamsal gerçeklere bire bir bağlı kalmanı istemiyor senden ama gerçeğin ana çemberinin ---- da izin vermiyor, bunu unutmadan yazmalı ---- romancı.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) kurgu - dışına çıkmana - bu işe soyunan

B) anlatı - çevresinde dolaşmana - iyi

C) olay akışı - içine hapsolmana - bu işe kalkışan

D) sanatçı - sınırlarıyla oynamana - bu işe başlarken

E) tasarım - ortasına çakılmana - kurgusunu yaparken

4. İçlerinde bilgisayar kullanıcılarının büyük bölümü de dâhil olmak üzere günümüzde elektronik kitapların yaygınlaşıp basılı kitapların yerini almasını olanaksız gören milyonlarca insan olmasına karşın özellikle yeni nesil kütüphaneye gitmek, ansiklopedileri karıştırmak yerine bilmediklerini Wikipedia'ya, Google'a sormayı tercih ediyor.

Bu cümleden aşağıdaki yargıların hangisine kesin olarak varılabilir?

A) Okuyarak bilgi edinmede sosyal medyayı temel alanlar daha çok gençlerdir.

B) Elektronik kitap sektörüne yatırım yapanlar hedefledikleri satış rakamlarına hiçbir zaman ulaşamamıştır.

C) Elektronik kitap satışlarına başlangıçta oluşan merak zamanla azalmıştır.

D) Basılı kitaplara olan ilgi hiçbir zaman ortadan kalkmayacak ve basılı yayınlar daima esas olacaktır.

E) Okurlar, sanal ortamda bütün yayınlara ulaşıp bir her türden bilgiyi sanal ortamda bulabilmektedirler.

CBA Yayınları

5. I. sırasında ateş altında yaralananların
II. Kızılhaç ve Kızılay yardım kurumları
III. zarar görenlerin hatta savaş
IV. yardımına koşan örgütlerdir ve çoğu yerde
V. kaza kurbanlarının, doğal afetlerde
VI. el ele, omuz omuza çalışırlar

Yukarıda numaralanmış sözlerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak istesek hangisi sondan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Yılın 300 günü rüzgâr sörfü için elverişli ortam sunan Gökçeada, bu spora gönül verenlerin giderek daha çok tercih etmeye başladığı bir yerdir.
II. Gökçeada'dan, Homeros'un ünlü destanı İlyada'da Denizler Tanrısı Poseidon'un adası olarak söz edilir.

Bu iki cümlenin doğru olarak birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gökçeada rüzgâr sörfüne yılın 300 günü uygun ortamı nedeniyle giderek rüzgâr sörfçülerinin daha çok tercih ettiği, Homeros'un ünlü destanı İlyada'da da adı geçen bir yerdir.

B) Denizler Tanrısı Poseidon'un adası olarak Homeros'un İlyada'sında adı geçen Gökçeada, bugün rüzgâr sörfçülerinin yılın 300 günü rüzgâr sörfü yapabildikleri bir yerdir.

C) Homeros'un İlyada adlı ünlü destanında Denizler Tanrısı Poseidon'un adası olarak sözü edilen Gökçeada, yılın 300 günü rüzgâr sörfüne elverişli ortama sahip olması yönüyle bu spora gönül verenlerce giderek daha çok tercih edilmeye başlanmıştır.

D) Gökçeada; ünlü tarihçi Homeros'un destanında Rüzgâr Tanrısı Poseidon'un adası olarak geçen, günümüzde ise yılın 300 günü rüzgâr sörfü yapabilecek olanaklara sahip olanların giderek daha çok tercih ettiği bir ortam sunan bir yerdir.

E) Denizler Tanrısı Homeros'un adası olarak tarihe geçen, Yunan tarihçi Homeros'ta da kendisinden bu şekilde söz edilen Gökçeada; bugün bir rüzgâr sörfü mekânıdır ve bu olanak bu sporu sevenlere yılın 300 günü sunulmaktadır.

7. Al gözüm seyreyle Denizli Pazarı'nı
I
Şehrin ortasında allı pullu
II
İçimde bir şeyler devrilir, burkulur, sızlar
III
Gözüm kör olsun duydumsa
IV
Minicik horozlardan başka kimseden Denizli'yi
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi yapım eki alırken ünlü düşmesine uğramıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Hitit ülkesinde geniş bir saray teşkilatı vardı. (II) Devletin reisi Büyük Kral olduğu için onun oturduğu saray da bir çeşit hükûmet dairesi durumunda idi. (III) Daha Kültepe Çağı vesikalarında, saraylardan ve prenslerden sözedildiğini görmüştük. (IV) Gerçekten de Kültepe kazılarında, üzerinde "Anitta'nın Sarayı" yazılı bir hançerin bulunduğu saray ortaya çıkarılmıştır. (V) Sarayda yaşayan ve devletin en önemli mevkilerinden birinin sahibi olan başkâtip ile onun emrinde çalışan birçok kâtip, devletin yazışmalarını yürütmekle mükelleftiler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Toprak sahada top peşinde koşturan çocukları bir süre dışarıdan izleyen sarı kıvırcık saçlı ( ) çilli pembe yüzlü ( ) dört beş yaşlarındaki çocuk ( ) bir anda sahaya girdi ve "Ben de oynayacağım ( )" diye seslendi oynayanlara. Diğer çocuklar oyunu bölmemesini, sahadan çıkmasını söyleyince "Verin o zaman topumu ( )" diye bağırdı.

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (,) (,) (;) (!) (!) B) (,) (;) (;) (!..) (!..)
C) (,) (,) (,) (.) (.) D) (,) (;) (,) (!) (...)
E) (,) (,) (;) (...) (!)

CBA Yayınları

10. (I) Çocuk oyunlarının tarihsel evrimi, bu oyunların yüzyıllar boyunca fazla bir değişime uğramadığını gösteriyor. (II) Toplum ister feodal ister kapitalist ister sosyalist olsun, kimilerini içine alma kimilerini dışlama kavramı daima bu oyunların bir parçası olagelmiştir. (III) Her hâlükârda çocuk oyunlarındaki totaliter yapı varlığını korumaktadır. (IV) Bu tür oyunlar toplumsal yapının bir yansımasıdır. (V) Bir yere ait olmak isteyen bireylerin, başkalarının seçimi aracılığıyla dışlanabildiği herhangi bir toplum, üyelerine baskı uyguluyor demektir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlenin öznesi bir zincirleme isim tamlaması olup tamlanan kısmı sıfatla nitelenmiştir.

B) II. cümlenin öznesi bir isim-fiil grubudur.

C) III. cümlenin öznesi dört sözcüklü bir zincirleme isim tamlamasıdır.

D) IV. cümlenin yüklemi tamlayanı da tamlananı da sıfat almış belirtili isim tamlamasıdır.

E) V. cümlenin yüklemi ek fiilin geniş zamanında çekimlenmiş bir isim-fiildir.

11. İnsan; mutluluğu (I) çoğu zaman fiziksel bir engeli olmamasında (II), parada, mal mülkte, özgürce (III) gezip tozmada arar oysa gerçek mutluluğu kazandıran (IV) etkenlerin (V) başında ruh sağlığı gelir.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangileri birden çok çekim eki almıştır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V D) III ve IV E) IV ve V

12. (I) Kazı Başkanı Prof. Havva Işık'a göre, sponsor bulunur ve restorasyonu tamamlanırsa Patara Feneri Antalya'nın yeni simgesi hâline gelebilecek. (II) Ancak eğer restorasyon hayata geçmezse fener tuzlanma nedeniyle parçalanıp gidecek. (III) Sırf bu nedenden kazı ekibi, bölgede toprak altında kaldığı tespit edilen bir başka feneri ortaya çıkarmayı düşünmüyor. (IV) Patara, Doğu Akdeniz'deki üç büyük hububat deposundan (gronarium) biriydi. (V) Likya döneminde hasattan sonra ambarlarda saklanan ürünler gemilere yüklenir ve deniz yoluyla Yunanistan ile İtalya'ya taşınırdı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde hem edat hem de bağlaç yoktur?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) III ve IV E) III ve V

13. (I) Gençlik yıllarımda kocalık ve babalık vazifelerimde eksiklerim olduğunu ve bocaladığımı söylemiştim. (II) Ama bir an geldi ki değerlerimin ve inançlarımın farkına varmaya başladığım bir aydınlanma yaşadım. (III) O zaman her şey berraklaştı. (IV) Dört yıl azap çekerek nihayetinde idrak ettiğim ve "Ne olursa olsun gidip babalık yapmam gerek! İçimden gelen sesi dinlemeliyim!" dediğim an işte buydu. (V) Eğer denetim odaklı bir korku kültüründe yetişmişsen dış odaklı bir ahlak anlayışın oluşuyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemi tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

CBA Yayınları

14. Dağlar, omuz omuza yaslanan dağlar
Sular kararınca paslanan dağlar
Azatlık ufkunda rastlanan dağlar
Bu dağlara gönül verdi Köroğlu

Dağların ardında kalınca çile
Köroğlu yeniden gelmişti dile
Ak saçlı anadan geçilse bile
Dağlardan geçilmez, derdi Köroğlu

Bu iki dörtlüğün birinde olup diğerinde olmayan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Deyim
B) Sıfat-fiil
C) İsim tamlaması
D) Zarf-fiil
E) Haber kipi

15. Picasso'nun *Guernica* adlı tablosunu pek çoğunuz bilirsiniz. Paramparça olmuş karikatür, çizgili varlıklar biçiminde yansır ilk bakışta gözünüze. İspanya İç Savaşı'nı, milyonların Franko faşizmi tarafından acımasızca yok edilişini anlatan bir tablodur aslında. İspanya tarihini, 1930'lu yılların özellikle ikinci yarısını ve sonrasını bilenler için milyonlarca insanın çektiği acıların, sıkıntıların, kayıpların, korkuların özetidir o tablonun dokusuna sinmiş olan. Sanatçının zulüm karşısında susmazlığının, çağının tanığı olma tarihsel rolünün dışavurumudur. İşte şiirde de benim varmak istediğim budur. Gerçeği bir fotoğraf gibi değil, kendi göz merceğimin yeniden şekillendirmesi ile seçerek, ayrıştırarak, bazı noktalara odaklanarak, gerekirse büyüteç tutarak çağını, ülkesini, toplumunun yaşadığı yürek yakıcı süreçleri, insanların ruhlarının en gizli köşelerinde yaşadıkları duyguları dile getiren dizeler yazmak istiyorum.

Bu parçada konuşan şairin, şiirde aradığı özellik aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Derinlik B) Akıcılık C) Duruluk
D) Sürükleyicilik E) Gerçekçilik

16. (I) İnsan kendi kendini yargılamayı bilen varlıktır. (II) Kendini yargılama, sorguya çekme insanı öteki dirilerden ayıran en belirgin niteliktir. (III) Diğer canlıların kendi yapıp ettikleriyle ilgili vicdani bir sorgulama içine girip girmediğini bugün için bilemiyoruz. (IV) Kendini yargılayabilme benlik bilincine, kendini bilmeye dayanır. (V) İnsanların birbirlerini yargılamaları, suçlamaları en kolaydır; güç olan insanın kendi kendisini suçlaması, gereğinde yargılamasıdır. (VI) Kendini yargılayabilen, kendini bilen insandır; olgun insandır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. (I) Rüzgârların, yağmurların, akarsuların var olması ve varlığını sürdürebilmesi; insanların, hayvan ve bitkilerin yaşayabilmesi için gerekli nemin meydana gelmesini güneş ısısı sağlar. (II) Güneş ışığı ise klorofilli bitkiler tarafından şekerlerin ve nişastaların sentezini sağlamak amacıyla kullanılır. (III) Fotosentez dediğimiz olay sadece doğrudan bitkisel gıdaların temelini oluşturmaz; dolaylı yoldan, hayvansal gıdaların da var olabilmesinin temelini oluşturur. (IV) Bitkiler, özellikle de otlar, kısmen insanların, esas olarak da otobur hayvanların temel besin maddesidir. (V) Bu otları yiyerek beslenen hayvanlar, hayvansal besinler dediğimiz besin maddelerinin temelini oluştururlar. (VI) Yeryüzünde bulunduğunuz yerin, bölgenin ya da ülkenin iklimini, iklim değişimlerini, bitki örtüsünü belirleyen etmenler; güneş ısısı ve ışığının ne derece güçlü biçimde bulunduğunuz yere ulaşıyor olmasıyla doğrudan bağlantı hâlindedir.

Bu parçada numaralanmış cümleler iki paragrafa bölünmek istense ikincisi hangi cümleyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

CBA Yayınları

18. Eski zamanlarda bir Kadı varmış; hapis ya da para cezası verdikten sonra suçluyu kolluk kuvvetlerine tutturur, geri geri gidip hız aldıktan sonra olanca hızıyla koşarak adamın karnına toslarmış. Bu tuhaf yöntem çevrede tepkilere yol açmış. Halktan ileri gelenler Vali'ye çıkıp durumu anlatmışlar. Yasalarda olmayan bu durumun anlamını sormuşlar. Vali de meraklanmış, bir gün mahkemeye varmış. O sırada Kadı Efendi bir dava görüyor ve davalıya soruyormuş:

— Davacıya yüz lira borcun olup on yıldan beri bunu ödemediğin doğru mu?

— Evet.

— Ama sen borcu alırken yakın zamanda ödeyeceğini söylemişsin.

— Yakın zaman bir sene de olur, yüz sene de olur.

— Peki ödeyecek durumda mısın?

— Kentin zenginlerinden biriyim.

— Neden ödemiyorsun?

— Paralarımın istifini bozamam.

— Hiç değilse taksite bağlayalım.

— Eh, ayda bir kuruş vereyim.

Vali dayanamamış, olduğu yerden bağırmış:

"— ----!"

Bu öyküde başta verilen bilgiye ve sonrasındaki olay akışına göre parçanın sonunda Vali, aşağıdakilerden hangisini söylemiş olabilir?

A) Böyle insanlar, insanı dinden imandan çıkarır
B) Kadı Efendi, bu adama en ağır cezayı verin
C) Kadı efendi, tosss
D) Bu dünyada ne karaktersiz insanlar varmış
E) Kadı Efendi, sendeki sabır da kimsede yokmuş

19. (I) Kitaptan niçin korkarlar, bunu bir türlü anlayamadım. (II) Kitaptan korkmak; insan düşüncesinden korkmak, insanı kabul etmemektir. (III) "Bırak senin yerine ben düşünüyorum!" demekle "Falan kitabı okuma!" demek arasında hiçbir fark yoktur. (IV) İnsanoğlu her şeyden evvel mesuliyet hissidir ve bilhassa fikirlerinin mesuliyetidir. (V) Ondan mahrum edilen insan, kendiliğinden bir paçavra hâline düşer.

Bu parçada anlatımın akışına göre "Kitaptan korkan adam, insanı mesuliyet hissinden mahrum ediyor demektir." **cümlesi, numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra getirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. I. Sürekli değişim ve derhal ait olma ilkesinin en tipik ve eğlenceli örneklerinden biri, İstanbul'un kalabalık belediye otobüslerinde yolcuların davranış biçimidir.

II. Birkaç dakika sonra az önce önde olanlar artık arkaya varmışlar, arka cephenin bir parçası hâline gelmişlerdir.

III. Öndekiler arkaya doğru "İlerleyelim beyler! Arkada boş yer var!" diye bağırdıkça arkadakiler "Daha nereye gidelim, iyice sıkıştık burada!" diye kendi durumlarından şikâyet ederler.

IV. İnsan otobüse ön kapıdan bindikten sonra, hemen, zaten dolu olan arkaya doğru sıkıştırmaya başlar çünkü hemen arkanızda otobüse binmekte olan başka yolcular vardır.

V. Öndekiler arkaya doğru itişe kakışa yürümeye çalışırken şimdi onlar bağırmaya başlar: "Öndekiler, itmeyin kardeşim, nefes alamıyoruz burada!"

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve II B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

CBA Yayınları

21. I. Modern eleştiri uygun gördüğü her veriden, her kaynaktan, her yöntemden yararlanır.

II. Bu çalışma, her şeyden önce ele alınan eserin doğru anlaşılmasına yardım eder.

III. Elbette bu eleştiri anlayışına aykırı eleştiriler de yok değildir hatta şimdiye değin eleştiri çoğunlukla bunun tersi bir anlayışa yaslanmıştır.

IV. Öte yandan beğenilerin ve görüşlerin düzeltilmesine, geliştirilmesine de hizmet eder.

V. Eserin içerik ve biçimce çevre ve tarih içindeki yerini, önemini bulup göstermeye çalışır.

Yukarıda numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturmak istesek hangisi son cümle olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

22. Sanat eleştirisinde "Doğru eleştiri nasıl olur?" sorusuna, kendisi de tartışılabilecek "Nesnel olmalı." klişe yanıtı dışında verilebilecek bir "doğru yanıt" yoktur, olamaz da. Her eleştirmenin dünya görüşüne, estetik anlayışına, kişisel beğenisine bağlı olarak değişik çözümlemeler ortaya çıkar. Eleştirmenlerden biri içeriğe odaklanırken diğeri estetiği ön plana alabilir. Bazı eleştirmenler anlatımdaki özgünlüğü beğenisinde ana öge olarak görürken bazıları içerdiği düşüncelerin etkisini temel olarak görür. Böyle olunca da aynı yapıtla ilgili kimi zaman birbirine karşıt değerlendirmeler ortaya çıkabilmektedir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hiçbir yazar, yapıtını eleştirmenlerin olumsuz eleştirilerinden kurtaramaz.

B) Bakış açıları farklı da olsa eleştirmenlerin sanat eserlerini irdelerken ortak noktaları nesnelliktir.

C) Gerçek bir eleştirmen sanat yapıtlarını hem içerik hem biçim özellikleri yönünden ayrı ayrı inceler.

D) Eleştirmenler, sanat yapıtlarını incelerken farklı ölçütler ve bakış açılarına sahiptirler.

E) Eleştirmenin bir sanat yapıtını incelerken mutlaka eksiklerine, sorunlu yönlerine değinmek zorunda değildir.

23. İlk izlenimlerimizin kalıcı olması, o kişi ile daha sonra sık karşılaşmamamız durumunda daha çok geçerlidir. İlk izlenimin olumlu olduğu durumların çoğunda yaşamımızın sonraki dönemlerinde de bu "gönlümüze göre" insanla ilişkiyi ve iletişimi sürdürme arzusu doğar. Özellikle konuşkan, esprili insanları her zaman şirin ve samimi buluruz. Biraz yakından tanıdığımızda ise kimilerinin ortamına göre renk değiştiren, boş kafalı insanlar olduğunu anlarız. Bazen de bunun tersi olur. Özellikle suskun, mesafeli insanlara "kendini beğenmiş, kibirli" damgası vurmaya bayılırız. Bir süre sonra bu tür insanların çoğunun bilgili, saygılı, ölçülü insanlar olduğunu görüp yanıldığımızı anlarız.

Bu parçadan çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) İnsanlar, başkalarına olduklarından farklı görünmeyi çok iyi başarırlar.

B) Kişilerle ilgili yargılarımızı ilk izlenime göre oluşturmaktansa zamana bırakmak daha doğrudur.

C) İnsanlara haksızlık yapmaktan korkuyorsak haklarındaki düşüncelerimizi yüzlerine söylemeliyiz.

D) İnsanlarla ilgili ilk izlenimimiz her zaman yanlış, çoğu zaman da tam tersidir.

E) Birilerini dost edinmek istiyorsak bunu daha sakin, daha sessiz insanlar arasında seçmeliyiz.

CBA Yayınları

24. "İyi ki"lerinizi toplayın bugün ve "keşke"lerinizden çıkartın. Fazlaysa kârdasınız demektir. Aldırmayın yüreğinizdeki kramplara, mahzun hatıralara. Sonunda terleyip hasta olsanız, bitkin düşseniz bile rüzgârlarla koştunuz ya... Sonunda özlemlerle, ayrılıklarla kavrulsanız da yürekler dolusu sevdiniz ve umdunuz ya! "Keşke"leriniz, "iyi ki"lerden çoksa telafi için elinizi çabuk tutun. Tutun ki o fırsat bir daha kapınızı çalar ise kalbiniz çalan kapıda ama siz gidip ister cesaretsizlikten ister aptalca bir inatla o kapıyı bu kez de açmadığınızda feri sönen gözleriniz kapının sesi kesildiğinde bir kez daha "keşke" diye nemlenmesin.

Bu parçanın bütününde özellikle aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Mutlu olmak için pek çok fırsatın karşımıza çıktığından

B) Gelecekte mutluluk duyarak anacağımız eylemleri yapmakta cesur ve hızlı adımları atamamamızdan

C) Yaşamda elimizden bir kez kaçan fırsatın bir daha karşımıza çıkmamasından

D) "İyi ki yapmışım." ya da "İyi ki yapmamışım." dediğimiz şeylerin "Keşke yapsaydım." ya da "Keşke yapmasaydım." dediğimiz şeylerden çok olmasından

E) Hatalarımızdan vazgeçme ve bunları mümkünse telafi etme yolunda isteksiz olmamızdan

25 ve 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir yabancı yazara göre devirlerin ve senelerin ayrı ayrı kokuları varmış, bu gözlemin sağlık ve doğruluğunu anlayacak kadar koku alma duyum maalesef gelişmiş değil. (I) Bununla beraber bu cismin izin verdiği ölçüde bilirim ki âlemin manzarası renklerden olduğu kadar kokulardan da örülmüştür. (II) Köpekler yalnız burunlarıyla etraflarındaki kişilerden, eşyadan ve olaylardan haberdar olmuyorlar mı? (III) Köpeklerde ve kargalarda en imrendiğim, koku alma duyusunun o şaşırtan gücüdür. (IV) Hatta diyebilirim ki renkler, insanı ancak dış görünüşe ait bir bilgiye ulaştırabilir; ruha giden yolları havada çizen yalnız kokulardır. (V) Geçen gün kırlarda, iki bahçe arasında, harap bir yoldan geçiyordum; birden burnum incir yapraklarının kokusunu aldı. (VI) Bir mucize ile birden iki gözü açılmış bir kör gibi bütün duyularımın bir karmaşma içinde kaldığını hissettim.

25. **Bu parçanın IV numaralı cümlesinden hareketle aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamayız?**

A) Renklerden yola çıkarak insanların kişilik özellikleri ile ilgili kesin sonuçlara ulaşamayız.

B) Renkler; kişinin üzerindeki kılık kıyafet, saç ve ten renginin ötesinde bilgi vermez.

C) Kişinin kullandığı ya doğal olarak sahip olduğu kokular insanlar arasında bir ruhsal iletişim kurar.

D) Bir insanın hem fiziksel hem ruhsal dünyasını ayırt etmede renklerin ve kokuların rolü vardır.

E) Karşımızdaki kişinin giyim kuşamındaki renkler, onun duygusal eğilimleri ile ilgili pek çok ipucu verir.

26. **Bu parçanın bütününde aşağıdakilerin hangisine yer verilmemiştir?**

A) Yorum cümlesi

B) Benzetmeler

C) Mecaz

D) Öyküleme

E) Sözde soru cümlesi

CBA Yayınları

27-30. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir edebiyat öğretmeni dokuz öğrencisini üçerli gruplara ayırıp bir gruba "Türk Edebiyatında Roman", bir gruba "Türk Edebiyatında Öykü", bir gruba da "Türk Edebiyatında Tiyatro" konularında birer seminer hazırlama görevi vermiştir. Gruptaki öğrencilerin beşi kız, dördü erkektir ve isimleri Arzu, Belgin, Cansu, Demet, Esra; Fahrettin, Gazi, Hayati ve İsmail'dir.

- Her grupta en az bir erkek vardır.
- Esra, "Tiyatro" seminerini hazırlayacak gruptadır.
- Belgin ile Cansu aynı gruptadır.
- Fahrettin ile Gazi farklı gruptadır.
- Fahrettin ile İsmail "Roman" semineri grubunda değildir.
- Gazi ile İsmail aynı gruptadır.

27. **Buna göre, Esra dışında kaç kişinin hangi grupta yer aldığı kesin olarak bellidir?**

A) Bir B) İki C) Üç D) Dört E) Beş

28. **Belgin ile Cansu "Öykü" semineri hazırlayacak grupta ise aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Arzu ile Demet aynı gruptadır.
B) Arzu ile Demet farklı gruptadır.
C) Fahrettin "Öykü" semineri grubundadır.
D) Hayati "Roman" semineri grubundadır.
E) Gazi ile Esra aynı gruptadır.

29. **Arzu ile Demet farklı gruplarda ise aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?**

A) Arzu "Öykü" semineri grubundadır.
B) Arzu "Tiyatro" semineri grubundadır.
C) Demet, "Roman" semineri grubundadır.
D) Demet, "Öykü" semineri grubundadır.
E) Arzu ile Hayati farklı gruplardadır.

E-KİTAP
PDF

30. **Verilen bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi Esra ile aynı grupta olamaz?**

A) Gazi
B) Fahrettin
C) Arzu
D) Hayati
E) Demet

CBA Yayınları

1. Bir sözcük Türkçede çok farklı anlamlara gelecek şekilde kullanılabilir. Bu bakımdan düşünüldüğünde Türkçe oldukça zengin bir dildir. Son yıllarda ÖSYM de yaptığı sınavlarda adayların kelime bilgisine yönelik soru tiplerini bulundurmaktadır. Soru kökünde "**taşımak**" kelimesinin gerçek anlamı kullanılmıştır. Ancak D seçeneğinde **sözcüğün mecaz anlamı kullanıldığı için** doğru cevap olmuştur.

CEVAP: D

2. Anlam bilgisi sorularında genellikle seçici sorular kullanılır. Ancak bizi en çok zorlayacak soru tipleri şiir şeklinde verilen sorulardır. Çünkü genel itibarıyla şiirlerin anlamında da bir mecazlık ve yoğun anlam söz konusu olduğu için bu soruları çözerken dikkatli davranmalıyız. Altı çizili kısımda verilen "**yüz**" kelimesi ile kastedilen " " olduğu için doğru cevabımız C seçeneği olmuştur.

CEVAP: C

3. Bu tip sorularda genellikle tuzak kısım ilk boşlukta saklanır. Bu boşluğa uygun birden fazla seçeneğin olduğunu gözlemleyebiliriz. Boşluklara uygun kelimeler tespit edilirken cümleyi oluşturan sözcükler arasındaki anlamsal bağlantılara, olumluluk-olumsuzluk durumlarına çok dikkat edilmelidir. Bu soruda da ilk boşluğa uygun olarak A, B, C seçeneklerini görmekteyiz ancak özellikle ikinci boşlukla birlikte tamamını karşılayan tek seçeneğin A seçeneği olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

CEVAP: A

4. Bu tip sorularda öncül olarak verilen parçada önemli olan noktaların mutlaka altı çizilmelidir. Daha sonra şıklar değerlendirilirken bu altı çizilen kısımların doğru seçeneğimizde bir bütün halinde olması gerekir. Parçada geçen **"özellikle yeni nesil kütüphaneye gitmek, ansiklopedileri karıştırmak yerine bilmediklerini Wikipedia'ya, Google'a sormayı tercih ediyor."** bölümünden hareketle A seçeneğini ulaşmak mümkün olacaktır.

CEVAP: A

5. Bu tip sorulardan cümlenin ilk bölümünü bulmak kadar son bölümünü bulmak da önemlidir. Bölümler arasındaki anlamsal örüntüleri izleyerek çıkaracağımız sonuç şu şekildedir: II-V-III-I-IV-VI

CEVAP: D

6. Bu gibi sorularda öncül olarak bize verilen cümlelerde önemli gördüğümüz noktaların altını mutlaka çizmeliyiz. Daha sonra cümleleri birleştirirken bu önemli kavram ve kelimelerin doğru cevapta bütün halinde bulunması gerektiğini unutmayalım. Bunu dikkate alarak cümleleri değerlendirdiğimizde her iki yargının da tek parça halinde birleştirildiği tek seçeneğin C şıkkı olduğunu söyleyebiliriz.

CEVAP: C

7. *Hece düşmesi* olarak da adlandırabileceğimiz "ünlü düşmesi" olayı Türkçede ya sözcükler birleşirken ya yapım eki nedeniyle ya da çekim eki nedeniyle gerçekleşir. 1 numaralı "**Sey(i)reyle**" kelimesinde düşmenin nedeni kelimelerin birleşmesidir. 2 numaralı "şeh**(i)rin**" kelimesinde düşmenin nedeni sözcüğe gelen ilgi ekidir. 4 numaralı "**duydum(i)sa**" kelimesinde düşmenin nedeni birleşmedir. 5 numaralı "**minicik**" kelimesinde ise herhangi bir ünlü düşmesi bulunmamaktadır. Doğru cevabımız olan 3 numaralı sözcükte ise ünlü düşmesi sözcüğün "**devir-**" fiilinden türerken gerçekleşmiştir.

CEVAP: C

8. Bir sözcüğün bitişik yazılabilmesi için birçok kural bulunmaktadır. Ancak bunlardan en çok kullanılanı, sözcüklerin bitişik yazılabilmesi için birleşme esnasında ses düşmesi veya ses türemesi olayının gerçekleşmesidir. 3 numaralı cümlede verilen «**söz edebildiğini**" kelimesi bitişik yazılarak yazım yanlışına sebep olunmuştur.

Uyarı: Bu konuyla alakalı en kapsamlı bilgiyi Türk Dil Kurumunun resmî internet sitesinde bulabilirsiniz. Burayı incelediğinizde çok fazla kural olduğunu göreceksiniz. Ancak ÖSYM özellikle KPSS'de en fazla çözümde belirttiğimiz kuralı sormaktadır.

CEVAP: C

9. Toprak sahada top peşinde koşturan çocukları bir süre dışarıdan izleyen sarı kıvırcık saçlı (,) çilli pembe yüzlü (,) dört beş yaşlarındaki çocuk (;) bir anda sahaya girdi ve "Ben de oynayacağım (!)" diye seslendi oynayanlara. Diğer çocuklar oyunu bölmemesini, sahadan çıkmasını söyleyince "Verin o zaman topumu (!)" diye bağırdı.

1 ve 2. boşluğa *eş görevli sözcüklerin arasına virgül getirileceği için*, 3. boşluğa öncesinde ve sonrasında virgüller bulunan özneyi ayırabilmek amacıyla noktalı virgül getirileceği için, 4 ve 5. boşluklara ise *tırnak içindeki cümlelerin cümleyi bitiren bir işaretle bitirilmesi gerektiği ve bu cümlelerde yoğun duygu ifade ettiği için* doğru cevabımız A seçeneği olmuştur.

CEVAP: A

CBA Yayınları

10. Bu tarz sorularda ÖSYM sorunun içerisinde birçok dil bilgisi konusunu dâhil etmektedir. Sorunun çözümüne gelecek olursak 3 numaralı cümlenin öznesi olan "çocuk oyunlarındaki***(sıfat)*** totaliter yapı" kelime grubu bir zincirleme isim tamlaması değil sıfat tamlaması olarak değerlendirilebileceği için doğru cevabımız C seçeneği olmuştur.

CEVAP: C

11. Türkçede ekler **yapım eki** ve **çekim eki** olmak üzere ikiye ayrılır. Yapım ekleri sözcüğün anlamını farklılaştırıp türünü değiştirebilen eklerdir. Çekim ekleri ise sözcüğün farklı görevlerde kullanılmasını sağlarken **isim çekim ekleri** ve **fiil çekim ekleri** olmak üzere ikiye ayrılır. 1 numaralı sözcükte sadece **(-i)** *belirtme hali eki*, 3 numaralı sözcükte **(-ce)** *eşitlik hali eki* bulunurken 4 numaralı sözcükte hiçbir çekim eki bulunmamaktadır. Doğru cevaplarımız olan 2 numaralı sözcükte (*olmama+s+ı+n+**da***) *iyelik eki* ve *bulunma hali eki*, 5 numaralı sözcükte (etken**ler**+**in**) çoğul eki ve *ilgi eki* bulunmaktadır.

CEVAP: C

12. 1 numaralı cümlede "-a göre" edatı ile "ve" bağlacı bulunmaktadır. 2 numaralı cümlede "ancak" bağlacı ve "nedeniyle" kelimesinde "ile" edatı bulunmaktadır. 5 numaralı cümlede ise "ve" bağlacı, "Yunanistan" kelimesinden sonra "ile" edatı bulunmaktadır. Bu parçada 3 ve 4 numaralı cümlelerde edat veya bağlaç bulunmamaktadır.

CEVAP: D

13. Türkçede cümlelerin yüklemi isim ve fiil olmak üzere ikiye ayrılır. Bir başka ifadeyle cümlenin yüklem fiildir ya da değilse isim olarak kabul edilir. Bu açıdan düşünülecek olursa 4 numaralı cümle haricindeki bütün cümlelerin yüklemlerinin fiil olduğunu, 4 numaralı cümlenin ise yükleminin zamir olduğunu söyleyebiliriz.

Uyarı: Cümle türlerinde yüklemi tür bakımından incelemek gerekirse yüklem fiil dışındaki hangi türde sözcük olursa olsun isim cümlesi olarak kabul edilir.

CEVAP: D

14. İlk dörtlükte "omuz omuza yaslanmak" deyimi kullanılırken 2. dörtlükte "gelmişti dile " deyimi kullanılmıştır. İlk dizede "Azatlık ufkunda ", ikinci dörtlükte "Dağların ardında" isim tamlaması bulunmaktadır. İlk dörtlükte "kararınca", 2. dörtlükte "kalınca" zarf fiilleri kullanılmıştır. İlk dörtlükte "gönül verdi", 2. dörtlükte "gelmişti, geçilse, geçilmez, derdi" sözcükleri haber kipi ile çekimlenmiş fiillerdir. Bu şiirin ilk dörtlüğünde "yaslanan, paslanan, rastlanan" sıfat fiilleri kullanılmışken 2. dörtlükte herhangi bir sıfat fiil kullanılmamıştır.

CEVAP: B

15. ÖSYM'nin de sıklıkla sorduğu kavramlar arasında bulunan sorumuzun seçeneklerini değerlendirmeye geçmeden önce bu kavramların neler olduğunu kısaca açıklayalım. *Akıcılık*, anlatımın pürüzsüz olması demektir. Gereksiz olan hiçbir ek, hece veya kelimenin olmaması anlamına gelir. *Duruluk* ise kısmen akıcılığa benzeyen bir kavramdır. Anlatımda aynı anlama gelen sözcüklerin bir arada kullanılmaması demektir. *Sürükleyicilik* ise cümlelerin ardı sıra takip etmede sorun yaşanmayan anlatım biçimidir. *Gerçeklik* kavramı da anlatılanların hayal ve fantastik ögeler taşımaması demektir. Bu paragrafta mecazi ve somut bir örnekle tanımı yapılan kavram A seçeneğinde verilen "**derinlik**"tir. *Derinlik*, bir konunun başta görülmeyen ancak odaklanınca fark edilebilen iç detaylarına yönelmek anlamı taşır.

CEVAP: A

16. *Paragraf* birbiriyle anlam ve şekil bakımından sıkı sıkıya bağlı cümleler topluluğudur. Bu bakımdan düşünülecek olursa paragraftaki *her cümlenin kendinden öncesi ve sonrası ile hem şekil hem de anlam bakımından uyumlu bir ilişki içerisinde olması gerekir.* Bu gibi sorularda ilk cümleden itibaren parçada belirtilen anlama odaklanmak çok önemlidir. Bu parçada "**insanın kendini yargılaması**" konu edinilmişken 3 numaralı cümlede konunun dışına çıkılarak "**diğer canlılar**" parçaya dâhil edildiği için akış bozulmuştur.

CEVAP: C

17. Bu tip sorularda ilk yapmamız gereken ve işimizi kolaylaştıracak olan taktik, bir paragrafın ilk cümlesinde bulunamayacak kelimelerin farkında olmaktır. Daha sonra konunun anlaşılıp parça içinde takip edilmesi büyük önem arz etmektedir. Parçanın ilk 5 cümlesi bir bütün halinde aynı konuyu işlerken 6 numaralı cümle ile birlikte benzer ama farklı bir konuya geçilip yeni bir paragrafa başlanmıştır. Bu paragrafın konusu ilk paragraftan farklı olarak "**güneş ısısı ve bulunan yer**" olduğu için cevabımız E seçeneği olmuştur.

CEVAP: E

CBA Yayınları

18. Küçük ama zevkli bu öykudeki anlama uygun olarak aslında bütün seçenekler söylenebilecek bir cümledir. Ancak bu öykünün mecaz anlamı ve esprili yönü ağır basan bir anlatımı olduğu için parçanın ilk kısmıyla bağlantılı olarak C seçeneğinin söylenmesi daha uygun olacaktır.

CEVAP: C

19. Bu tip sorularda soru kökünde tırnak içinde verilen cümlenin öncelikle çok iyi anlaşılması sorunun çözümü açısından kaderseldir. Bir diğer husus ise bu tip sorularda "**numaralanmış yere mi, numaralanmış cümleden önce mi, numaralanmış cümleden sonra mı** " kavramlarından hangisinin bulunduğuna dikkat etmektir. Bu husus dikkat edilmediği takdirde doğru yaptığınız bir sorunun yanlış işaretlenmesine sebep olacaktır. Tırnak içinde verilen cümle dikkatle incelendiğinde bundan bir önceki bölümde kesinlikle "**mesuliyet hissi**" kavramının bulunması gerekmektedir. Bunun da 4 numaralı cümlede belirtildiğini gördüğümüz için cevabımız D seçeneği olmuştur.

CEVAP: D

20. Paragraf, öncesi ve sonrası ile birlikte birbiriyle alakalı cümleler topluluğudur. Bu sebeple paragraftaki her bir cümlenin öncesi ve sonrasıyla şekilsel ve anlamsal bağlantılarının olması gerekir. Parçanın bir numaralı cümlesi ile 2 numaralı cümlesi arasında anlamsal bir kopukluk bulunmaktadır. Bunu tespit ettikten sonra seçenekleri irdelediğimizde 1 numaralı cümlenin açıklayıcı bir devamı olarak 4 numaralı cümleyi görmekteyiz. Bu sebeple 2 ve 4 numaralı cümlelerin yer değiştirmesi paragrafa anlam bütünlüğü kazandıracaktır.

CEVAP: B

21. Cümleler arasındaki anlamsal örüntüleri izleyerek çıkaracağımız sonuç şu şekildedir: I-V-II-IV-**III**

CEVAP: C

22. Bir paragraf sorusunu içinde anlatılan dünyaya girebildiğiniz ölçüde doğru yapmak mümkündür. Bunun için de tüm dış etmenlerden uzaklaşıp kendimizi tam anlamıyla sadece ve sadece paragrafa vermemiz gerekir. Bu parçadan çıkarılabilecek sonuç "**Eleştiri türünde, her eleştirmenin kendine göre öne aldığı bir yön vardır.**" cümlesi olmalıdır. Sizler de bir paragrafı okuduktan sonra kendinizce böyle bir çıkarımda bulunup doğru cevabı bu tespite göre yaparsanız daha kısa sürede ve daha doğru cevaplar vereceksiniz. Yaptığımız bu yorumdan hareketle D seçeneğine ulaşmak mümkündür.

CEVAP: D

23. Her paragraf bir dünyadır ve bizim bu dünyanın kapısını aralayıp tamamen dış etmenlerden uzaklaşarak içine dâhil olmamız gerekir. Bir paragrafı okuduktan sonra birkaç saniyeliğine "*Ben bu paragraftan ne anladım?*" sorusunu yöneltip kendimiz bir cevap aramalıyız. Özellikle ana fikir ve yardımcı düşünce sorularında bu şekilde yapmak kesinlikle çok önemlidir. Sorunun çözümüne gelecek olursak bu paragraftan çıkarabileceğimiz sonuç "**İnsanlar hakkında yapacağımız değerlendirmeleri hemen değil belirli bir zaman sonra yapmak daha doğrudur.**" Bu yorumdan hareketle seçenekler incelendiğinde en uygun şıkkın B olduğu görülmektedir.

CEVAP: B

24. Bu tip sorularda öncelikle parçadan genel bir sonuç çıkarmak önemlidir. Bu paragraftan çıkaracağımız sonuç "**Keşke dememek için önümüze çıkan fırsatlarda acele etmek gerekir.**" Bu yorumdan hareketle B seçeneğine ulaşmak mümkündür.

CEVAP: B

25. 4 numaralı cümlede öne çıkan görüş "**Renkler somut olan görünüşe, koku ise soyut olan ruha yönelik ipuçları verir.** " Bu yorumdan hareketle A, B, C ve D seçeneklerine ulaşmak mümkündür. Ancak E seçeneğinde *renklerin duyguya yani ruha yönelik ipuçları verdiği* yorumu bu cümleden çıkarılabilecek bir sonuç değildir.

CEVAP: E

26. Parçanın geneli yazarın kendi kişisel deneyimlerine dayandığı için yorum ve mecazlar bir hayli bulunmaktadır. 5 numaralı cümle ile birlikte öykülemeye de başvurulmuştur. 2 numaralı cümle ise bir sözde soru cümlesidir. Paragrafta 6 numaralı cümlede «...**iki gözü açılmış bir kör gibi**..." ifadesi ile benzetme yapılmıştır. Ancak seçenekte "*Benzetme**ler***" diyerek çoğul bir ifade kullanıldığından ve bu parçada başka bir benzetme de bulunmamasından ötürü doğru cevap B seçeneğidir.

CEVAP: B

DENEME - 15			
27- A	28- B	29- C	30- D

Kodu Okut, Çözüme Eriş!

CBA Yayınları